

Atsakingų asmenų patvirtinimas

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymu ir Lietuvos banko valdybos nutarimu patvirtintomis Periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Linus Agro Group“ generalinis direktorius Darius Zubas ir finansų direktorius Tomas Tumėnas, patvirtiname, kad mūsų žiniomis, AB „Linus Agro Group“ 2018–2019 finansinių metų, pasibaigusio 2019 m. birželio 30 d., audituotos konsoliduotosios finansinės ataskaitos, parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę ir teisingai apibūdina AB „Linus Agro Group“ bei visos įmonių grupės turtą, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną ar nuostolius ir pinigų srautus, kad 2018–2019 finansinių metų auditorių peržiūrėtame konsoliduotajame metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtra ir veiklos apžvalga, Bendrovės ir įmonių grupės būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

AB „Linus Agro Group“ generalinis direktorius

Darius Zubas

2019 m. spalio 7 d.

AB „Linus Agro Group“ finansų direktorius

Tomas Tumėnas

2019 m. spalio 7 d.

**AB „Linas Agro Group“
2018–2019 finansinių metų
Konsoliduotasis
metinis pranešimas**

**už laikotarpį,
pasibaigusį 2019 m. birželio 30 d.**

Vadovo laiškas akcininkams

Turime platų veiklų spektrą, ir tai padeda diversifikuoti rizikas, todėl įprastai nebūna tokių sezonų ar metų, kurie būtų nepalankūs absoliučiai visoms mūsų veikloms. Jų turime keturias: tarptautinę prekybą grūdais, aliejinėmis sėklomis ir žaliavomis pašarams, prekių ir paslaugų žemdirbiams verslą, žemės ūkio produkcijos gamybą ir paukštininkystės verslą. Tačiau šiemet žemdirbių patiriamos nesėkmės ir jau trečius metus iš eilės gaunamas prastas derlius labai neigiamai įtakojo net kelis mūsų verslus. Dėl nederliaus sumažėjusi grūdų pasiūla Baltijos regione stipriai padidino konkurenciją ir sumažino grūdų prekybos maržas. Žemdirbių ekonominė situacija dėl kelintus metus iš eilės negauto planuoto derliaus yra tapusi komplikauta, todėl jie planavo tik būtiniausius pirkinius veiklai tęsti. Sausra Lietuvoje stipriai sumažino visų šešių mūsų žemės ūkio bendrovių derlių, o trys iš jų ypatingai nukentėjo. Dėl išaugusių žaliavų ir energijos kainų krito paukštininkystės verslo pelningumas, nors parduodame produkciją aukštesne nei vidutinė rinkos kaina.

Sudėtinga situacija Baltijos šalių žemės ūkyje atsispindi ir mūsų finansiniuose rezultatuose – patyrėme nuostolį. Šią nesėkmę stipriai analizuojame, nes augo ir parduotos produkcijos kiekiai (15 proc.), ir pajamos (17 proc.). Esame vienas didžiausių grūdų eksportuotojų regione, ir mūsų populiariausių produktų – kviečių, rapsų, miežių – grūdų pardavimai augo 11 proc. iki 1,7 mln. tonų. Tačiau grūdų kainų svyravimai rinkoje kai kuriuos prekybos sandorius pavertė nuostolingais.

Visų mūsų veiklų pelnai krito, išskyrus prekybą žaliavomis pašarams, kuriai sudėtinga situacija Baltijos ir kitose šalyse buvo naudinga ir pelninga dėl išaugusios pašarinių grūdų paklausos. Ukrainoje įsteigta atstovybė leido supirkti didesnes produkcijos partijas ir net 50 proc. padidinti parduotų žaliavų pašarams kiekį.

Kai metai nepalankūs augalininkystei, tai labiausiai atsispindi prekybos žemės ūkio technika rezultatuose. Ženkliai sumažėjo ūkininkų investicijos į grūdų paruošimo kompleksus, naują žemės ūkio techniką bei kitą įrangą. Keičiasi prioritetai, ūkininkai linksta nebe pirkti, o nuomotis techniką.

Dar praėjusiais finansiniais metais pradėjome ieškoti glaudesnio bendradarbiavimo galimybių tarp įmonių AB „Linas Agro“ ir UAB „Dotnuva Baltic“. Tęsėme šį procesą ir šiais finansiniais metais: visą sėklų prekybą perkėlėme į AB „Linas Agro“, palikdami gamybą įmonei UAB „Dotnuva Baltic“. Tuo pačiu optimizavome sėklų logistiką ir pardavėjų komandos struktūrą, kuri užtikrina efektyvesnę komunikaciją su klientais. Patobulinome prekių žemdirbiams komplektavimo elevatoriuose sistemą. Baigiame statyti žemdirbių aptarnavimo centrą Jelgavoje, Latvijoje, kuris pradės veikti spalio mėnesį.

Per pasibaigusius finansinius metus sustiprinome grūdų supirkimo infrastruktūrą Latvijoje: atidarėme grūdų priėmimo aikštelę ir elevatorius Gruobinioje ir Rēzeknėje. Elevatorius Gruobinioje netgi buvo pripažintas Latvijos metų statiniu ir užėmė 3 vietą pramonės sandėliavimo kategorijoje. Optimizavome grūdų elevatorių bei trąšų sandėlių tinklą: prijungėme trąšų sandėlius valdžiusią Latvijos įmonę SIA „Paleo“ prie SIA „Linas Agro“ Graudu centrs, pardavėme su įmone SIA „Paleo“ anksčiau įsigytus mažai naudojamus sandėlius Tukumso mieste Latvijoje.

Toliau modernizuojame esamus grūdų elevatorius. Pradėjome modernizuoti grūdų džiovyklą Kupiškio grūdų elevatoriuje, siekdami 30 % sumažinti grūdų džiovavimo sąnaudas. Grupės elevatoriuose įdiegėme naują automatizuotą grūdų priėmimo sistemą, kuri leidžia automatiškai importuoti laboratorinių tyrimų duomenis į apskaitos sistemą, taip pat tiekėjai automatiškai gauna duomenis apie jų pristatytos produkcijos kiekį ir kokybę. Siekdami efektyviau išnaudoti turimus gamybinius pajėgumus, pradėjome kukurūzų miltų bei visaverčių pašarų paršiukams ir kiaulėms gamybą.

Nors žemės ūkio bendrovėse užauginta ir parduota 24 proc. mažiau augalinės produkcijos nei ankstesniais metais, tačiau ir vėl sublizgėjome pienininkystėje: dviejų mūsų bendrovių pieno ūkiai pripažinti produktyviausiais Lietuvoje. Per 200 karvių turinčių ūkių kategorijoje produktyviausia išrinkta Šakių rajono Lukšių ŽŪB, o antrąją vietą užėmė Sidabravo ŽŪB. Turime kompetentingą komandą, kuri suteikia drąsos ir toliau investuoti į pienininkystės plėtrą net žemų pieno supirkimo kainų fone.

Paukštininkystės verslas nuolat susiduria su didele konkurencija, todėl orientuojamės į išskirtinės produkcijos gamybą, kuri leidžia padidinti veiklos pelningumą. Prieš penkerius metus esame priėmę sprendimą ne tik gaminti išskirtinės kokybės produkciją, siekiant kiek galima labiau sumažinti netiesioginį antibiotikų poveikį žmogaus sveikatai, bet ir prisidėti prie visuomenės švietimo. Smarkiai sustiprėjo prekinio ženklo „Kekava“ pozicijos Latvijoje ir Lietuvoje. 2018 metais „Kekavos“ vištienos dešra „Doktora“, tyrimų bendrovės AC Nielsen duomenimis, buvo sėkmingiausias naujas produktas („Best New Launch“) mėsos produktų kategorijoje Latvijoje ir apskritai trečias pagal populiarumą maisto produktas Latvijoje.

Išauginame paukštienos eksportą į Švediją, pradėjome atvėsintos vištienos eksportą į Suomiją, padidinome pardavimus NVS šalyse. Gavome licenciją eksportuoti vištienos produkciją į Kiniją, vedame derybas su importuotojais. Nors žaliavų ir energijos kainos šiais finansiniais metais buvo pakilę ir sumažino veiklos pelningumą, tikime, kad jos neturės lemiamos įtakos ateities paukštininkystės verslui. Mat gaminame išskirtinę produkciją, ir šiais finansiniais metais pavyko pasiekti neįtikėtiną rezultatą: net 99,6 % broilerių užauginame be antibiotikų. Toks rezultatas yra įspūdingas ne tik Baltijos šalyse, bet ir pasauliniu mastu. Panašius rezultatus pasiekia tik Skandinavijos paukštynai, kurių užauginta produkcija yra laikoma kokybiškos vištienos etalonu. Kad auginame paukščius efektyviai, rodo faktas, jog Europos gamybos efektyvumo koeficientą EPEF (European Poultry Efficiency Factor) 400 pasiekėme 54 kartus per metus. Tokio rezultato, mūsų žiniomis, nėra pasiekusi nei viena paukštininkystės įmonė Baltijos šalyse.

Kitais finansiniais metais stipriai koncentruosimės į veiklos efektyvinimą bei prekių ir paslaugų kokybės gerinimą visose mūsų veiklos srityse. Didinsime gamybinių objektų energetinį efektyvumą, gerinsime paukščių auginimo sąlygas, stiprinsime klientų serviso tarnybas. Optimizuosime organizacines struktūras, ieškome sinergijos tarp veiklų ir įmonių bei efektyvesnio turimų resursų panaudojimo.

Mūsų strateginis tikslas – augti pelningai. Todėl turime suprasti kliento lūkesčius ir savo prekėmis bei paslaugomis sukurti jiems vertę. Turime daug įvairių klientų: tai ir smulkusis žemdirbys, ir stambus ūkininkas, ir tarptautinės prekybos gigantas, ir pašarų gamintojas, ir pieno produktų gamintojas, ir vištienos pirkėjas. Visi jie turi skirtingus lūkesčius, ir mūsų tikslas yra jų lūkesčius patenkinti. Sieksime rasti naudingiausius sprendimus klientams, pagerinti vartojamo maisto kokybę bei padidinti visų veiklų efektyvumą.

Nuoširdžiai Jūsų

Generalinis direktorius Darius Zubas

Mūsų vizija -

lyderystė Baltijos šalių agroverslo sektoriuje.

Mūsų misija:

Kurti klientams vertę žemės ūkio ir maisto produktų gamybos, perdirbimo ir prekybos grandinėje;

Siekti nuolatinio įmonės vertės augimo, užtikrinant akcininkams ir investuotojams maksimalią investicijų grąžą;

Suteikti darbuotojams profesinio tobulėjimo galimybes aukštos vidinės kultūros organizacijoje.

Turinys

- 1 Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas
 - 2 Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie metiniame pranešime pateiktus duomenis
 - 3 Kontaktiniai asmenys
 - 4 Duomenys apie Bendrovę ir Grupę
 - 5 Grupės veiklos rezultatų ir finansų apžvalga
 - 6 Viešai paskelbta informacija ir kiti ataskaitinio laikotarpio įvykiai
 - 7 Rizikos mastas ir jos valdymas
 - 8 Darbuotojai
 - 9 Bendrovės įstatinis kapitalas ir akcijos
 - 10 Akcininkai
 - 11 Bendrovės organai ir jų kompetencija
 - 12 Bendrovės vadovybė
 - 13 Duomenys apie prekybą Bendrovės vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose
 - 14 Bendrovės įstatų pakeitimo tvarka
 - 15 Reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra bendrovė ir kurie gali būti svarbūs pasikeitus bendrovės kontrolei
 - 16 Didesni sandoriai su susijusiomis šalimis
 - 17 Informacija apie bendrovių valdymo kodekso laikymąsi
 - 18 Socialinė ir aplinkosauginė atsakomybė
-

1. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas metinis pranešimas

AB „Linas Agro Group“ finansiniai metai prasideda liepos 1 d. ir baigiasi kitų metų birželio 30 d., todėl šis metinis konsoliduotasis pranešimas parengtas už 2018–2019 finansinius metus, o visi skaičiai pateikti 2019 m. birželio 30 d. būklei, jeigu nenurodyta kitaip.

2. Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie pranešime pateiktus duomenis

Visi šiame konsoliduotajame metiniame pranešime pateikti finansiniai duomenys yra apskaičiuoti pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti ES, remiantis audituotomis finansinėmis ataskaitomis.

Bendrovės auditorius – UAB „Ernst & Young Baltic“.

Grupėje užmokestis už ne auditą paslaugas, teikiamas pagal atskiras sutartis, suteiktas už laikotarpį nuo 2018 m. liepos 1 d. iki 2019 m. birželio 30 d. sudarė apie 11 800 EUR be PVM.

Šiame pranešime AB „Linas Agro Group“ dar gali būti vadinama Bendrove, o Bendrovė kartu su dukterinėmis įmonėmis – Grupe.

3. Kontaktiniai asmenys

Finansų direktorius

Tomas Tumėnas

(8 45) 507 393

t.tumenas@linasagro.lt

Atstovė ryšiams su investuotojais

Viltė Lukoševičienė

(8 45) 507 346

v.lukoševičienė@linasagro.lt

4. Duomenys apie Bendrovę ir Grupę

Bendrovės pavadinimas	AB „Linas Agro Group“
Teisinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	1995 m. lapkričio 27 d., Panevėžys
Juridinio asmens kodas	148030011
LEI kodas	529900UB9QON717IL030
PVM mokėtojo kodas	LT480300113
Juridinių asmenų registro tvarkytojas	Valstybės įmonė Registrų centras
Buveinės adresas	Smėlynės g. 2C, LT-35143 Panevėžys, Lietuva
Telefonas	(8 45) 507 303
Faksas	(8 45) 507 304
Elektroninio pašto adresas	group@linasagro.lt
Interneto svetainės adresas	www.linasagrogroup.lt
Atsiskaitomoji sąskaita	LT07 7044 0600 0263 7111, AB SEB bankas, banko kodas 70440
ISIN kodas	LT0000128092
Akcijų prekybos kodas Nasdaq Vilnius	LNA1L

AB „Linas Agro Group“ kartu su tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamomis valdomomis įmonėmis (toliau – pavaldžiosiomis įmonėmis) bendrai sudaro 1991 metais įkurtą ir keturiose valstybėse – Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje bei Danijoje – veikiančią įmonių Grupę. Grupės finansiniai metai prasideda liepos 1 d.

Bendrovė filialų ir atstovybių neturi.

4.1. Pagrindinės veiklos pobūdis

Bendrovės valdomos įmonės gamina, ruošia ir parduoda žemės ūkio ir maisto produktus, tiekia prekes ir paslaugas žemdirbiams. Pati Bendrovė atlieka tik valdymo funkciją ir prekybinės bei gamybinės veiklos nevykdo.

Grupė yra vienas didžiausių lietuviškų grūdų eksportuotojų, turi nuosavą modernių grūdų saugyklų tinklą. Taip pat vienas iš prekių žemdirbiams (sertifikuotų sėklų, trąšų bei žemės ūkio technikos) tiekimo lyderių Lietuvoje, turi sėklų paruošimo gamyklą. Taip pat Grupė yra ir stambi pieno gamintoja Lietuvoje ir paukštienos gamintoja Latvijoje.

Grupės veikla yra skirstoma į keturis pagrindinius veiklos segmentus. Skirstymą į atskirus segmentus lemia skirtingos produktų rūšys bei su jais susijusios veiklos pobūdis, tačiau dažnai segmentų veikla yra susijusi tarpusavyje.

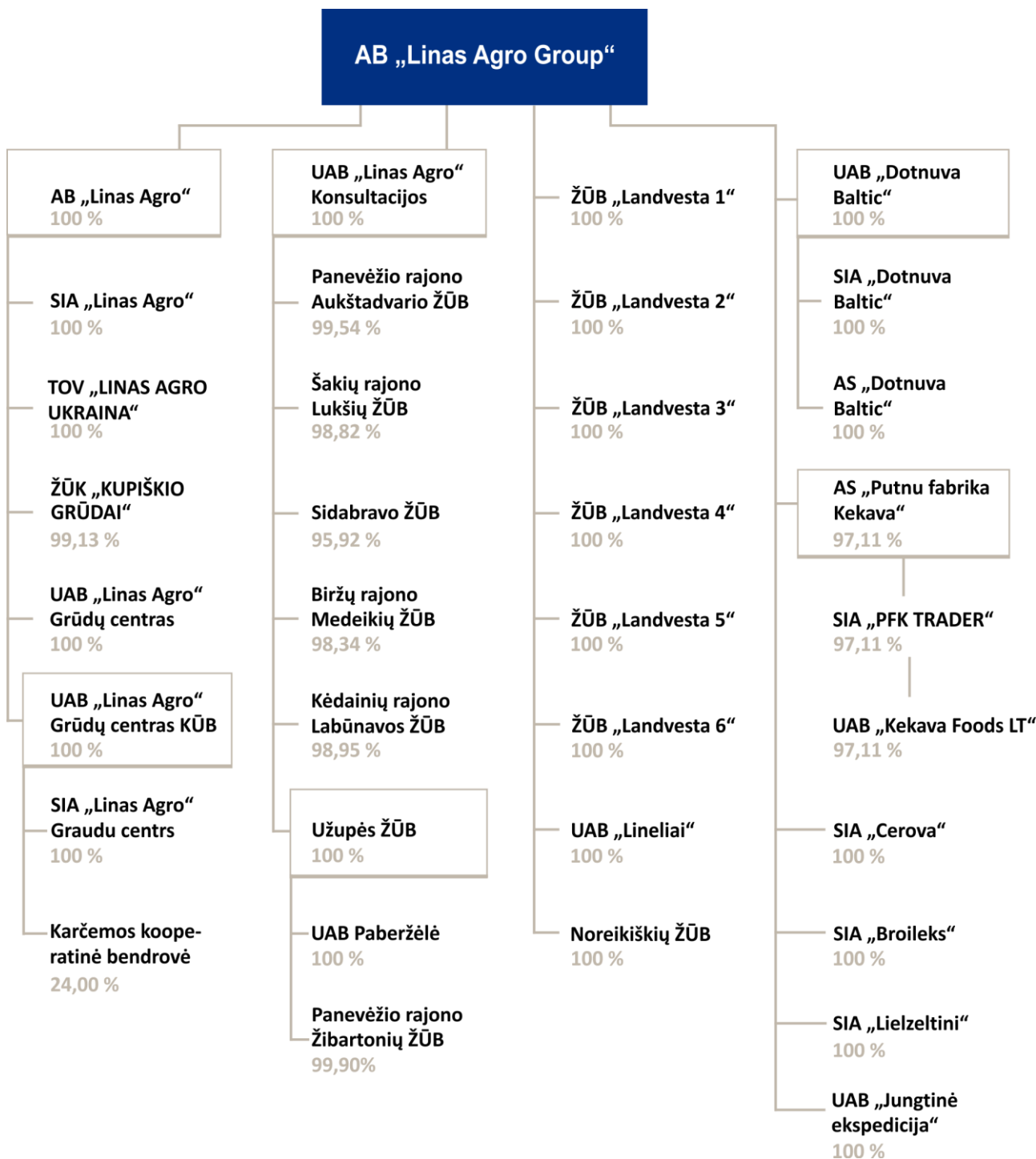

4.2. Informacija apie Bendrovės pavaldžiąsias įmones

Bendrovė Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Danijoje bei Ukrainoje 2019 m. birželio 30 d. tiesiogiai ir netiesiogiai valdė 38 įmones.

Apibendrinta AB „Linus Agro Group“ valdomų įmonių schema*

*Į schemą neįtrauktos veiklos nevykdančios bei likviduojamos įmonės: UAB „Gerera“ (nevykdo veiklos, 100 proc. akcijų), UAB „Dotnuvos technika“ (nevykdo veiklos, 100 proc. akcijų), Linus Agro A/S (likviduojama, 100 proc. akcijų).

Grupės įmonių akcijų valdytojai

2019 m. birželio 30 d. AB „Linus Agro Group“ tiesiogiai ir netiesiogiai valdė šias įmones*:

* Neįtrauktos veiklos nevykdančios bei likviduojamos įmonės: UAB „Gerera“ (nevykdo veiklos, 100 proc. akcijų), UAB „Dotnuvos technika“ (nevykdo veiklos, 100 proc. akcijų), Linus Agro A/S (likviduojama, 100 proc. akcijų).

** AB „Linus Agro Group“ ir UAB „Linus Agro“ Grūdų centras turi po 50 proc. UAB „Linus Agro“ Grūdų centras KŪB balsų.

***Grupė valdo 24 proc. Karčemos kooperatinės bendrovės pajų, tačiau Grupė kontroliuoja šią įmonę ir ją konsoliduoja, ruošdama finansines ataskaitas.

Įmonė	Statusas	AB „Linus Agro Group“ tiesiogiai valdomas akcijų paketas	Kitos akcijas valdančios pavaldžiosios įmonės	Grupės valdoma akcijų dalis
AB „Linus Agro“	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
UAB „Linus Agro“ Konsultacijos	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
UAB „Dotnuva Baltic“	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
UAB „Jungtinė ekspedicija“	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
SIA „Lielzeltini“	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
SIA „Cerova“	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
SIA „Broileks“	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
UAB „Lineliai“	Pavaldžioji bendrovė	100 %		100 %
Noreikiškių ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė	99,96 %	UAB „Linus Agro“ Konsultacijos valdo 0,04 % pajų	100 %
ŽŪB „Landvesta 2“	Pavaldžioji bendrovė	76,97 %	AB „Linus Agro“ valdo 23,03 % pajų	100 %
ŽŪB „Landvesta 1“	Pavaldžioji bendrovė	76,47 %	AB „Linus Agro“ valdo 23,53 % pajų	100 %
ŽŪB „Landvesta 5“	Pavaldžioji bendrovė	67,92 %	AB „Linus Agro“ valdo 32,08 % pajų	100 %
AS „Putnu fabrika Kekava“	Pavaldžioji bendrovė	60,83 %	SIA „Lielzeltini“ valdo 36,28 % akcijų	97,11 %
UAB „Linus Agro“ Grūdų centras KŪB **	Pavaldžioji bendrovė	60,94 %	AB „Linus Agro“ valdo 39,05 %, UAB „Linus Agro“ Grūdų centras – 0,01 % akcijų	100 %
ŽŪB „Landvesta 4“	Pavaldžioji bendrovė	26,42 %	AB „Linus Agro“ valdo 73,58 % pajų	100 %
ŽŪB „Landvesta 6“	Pavaldžioji bendrovė	15,51 %	AB „Linus Agro“ valdo 84,49 % pajų	100 %
ŽŪB „Landvesta 3“	Pavaldžioji bendrovė	13,91 %	AB „Linus Agro“ valdo 86,09 % pajų	100 %
Užupės ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė	0,05 %	UAB „Linus Agro“ Konsultacijos valdo 99,95 % pajų	100 %

Įmonė	Statusas	AB „Linas Agro Group“ tiesiogiai valdomas akcijų paketas	Kitos akcijas valdančios pavaldžiosios įmonės	Grupės valdoma akcijų dalis
Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė	0,047 %	UAB „Linas Agro“ Konsultacijos valdo 49,028 % pajų, Užupės ŽŪB valdo 50,826 % pajų	99,90 %
SIA „Linas Agro“ Graudu centras	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB valdo 100 % akcijų	100 %
Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Linas Agro“ Konsultacijos valdo 99,54 % pajų	99,54 %
Sidabravo ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Linas Agro“ Konsultacijos valdo 95,92 % pajų	95,92 %
Šakių rajono Lukšių ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Linas Agro“ Konsultacijos valdo 98,82 % pajų	98,82 %
Biržų rajono Medeikių ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Linas Agro“ Konsultacijos valdo 98,33 % pajų, Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB valdo 0,06 % pajų	98,39 %
Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Linas Agro“ Konsultacijos valdo 98,95 % pajų	98,95 %
TOV „LINAS AGRO UKRAINA“	Pavaldžioji bendrovė		AB „Linas Agro“ valdo 100 % akcijų	100 %
SIA „Linas Agro“	Pavaldžioji bendrovė		AB „Linas Agro“ valdo 100 % akcijų	100 %
UAB „Linas Agro“ Grūdų centras	Pavaldžioji bendrovė		AB „Linas Agro“ valdo 100 % akcijų	100 %
SIA „Dotnuva Baltic“	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Dotnuva Baltic“ valdo 100 % akcijų	100 %
AS „Dotnuva Baltic“	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Dotnuva Baltic“ valdo 100 % akcijų	100 %
SIA „PFK Trader“	Pavaldžioji bendrovė		AS „Putnu fabrika Kekava“ valdo 100 % akcijų	97,11 %
UAB „Kekava Foods LT“	Pavaldžioji bendrovė		SIA „PFK Trader“ valdo 100 % akcijų	97,11 %
UAB „Paberžėlė“	Pavaldžioji bendrovė		Užupės ŽŪB valdo 100 % akcijų	100 %
ŽŪK „KUPIŠKIO GRŪDAI“	Pavaldžioji įmonė		Šakių rajono Lukšių ŽŪB, Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB ir Sidabravo ŽŪB valdo po 6,29 %, Biržų rajono Medeikių ŽŪB – 31,45 %, o AB „Linas Agro“ – 49,69 % pajų	99,13 %
Karčemos kooperatinė bendrovė***	Pavaldžioji bendrovė		UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB valdo 20 %, o Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB – 4 % pajų	24 %

Grupės įmonių veikla ir kontaktiniai duomenys*

* Neįtrauktos veiklos nevykdančios bei likviduojamos įmonės:

1. UAB „Gerera“, uždaroji akcinė bendrovė, įregistruota 1993-01-15, juridinio asmens kodas 147676584, buveinės adresas Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva, registro tvarkytojo pavadinimas – Valstybės įmonė Registrų centras;
2. UAB „Dotnuvos technika“, uždaroji akcinė bendrovė, įregistruota 1998-06-25, juridinio asmens kodas 161452398, buveinės adresas Parko g. 6, Akademija, 58351 Kėdainių r., Lietuva, registro tvarkytojo pavadinimas – Valstybės įmonė Registrų centras.
3. Likviduojama Linas Agro A/S, ribotos atsakomybės bendrovė, įregistruota 1994-03-15, juridinio asmens kodas CVR 17689037, buveinės adresas Vinkel Alle 1, DK-9000 Aalborg, Danija, registro tvarkytojo pavadinimas – Danijos verslo ir bendrovių departamentas.

Lietuvoje veikiančios pavaldžiosios bendrovės

Įmonės pavadinimas	Pagrindinės veiklos pobūdis	Įregistravimo data, juridinio asmens kodas, teisinė forma ir registro tvarkytojo pavadinimas	Kontaktiniai duomenys
AB „Linus Agro“	Didmeninė prekyba grūdais, aliejinių augalų sėklomis, žaliavomis pašarams ir prekėmis augalininkystei	1991-07-08, juridinio asmens kodas 147328026, akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 333 Faksas (8 45) 507 444 E. p. info@linasagro.lt www.linasagro.lt , www.rapsai.lt
UAB „Linus Agro“ Grūdų centras	Valdymo paslaugos	2002-07-05, juridinio asmens kodas 148450944, uždaroji akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 365 Faksas (8 45) 507 344 E. p. grudai@linasagro.lt
UAB „Linus Agro“ Grūdų centras KŪB	Grūdų paruošimas ir sandėliavimas	2002-07-10, juridinio asmens kodas 148451131, komanditinė ūkinė bendrija, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 343 Faksas (8 45) 507 344 E. p. grudu.centras@linasagro.lt
UAB „Linus Agro“ Konsultacijos	Pavaldžiųjų įmonių, užsiimančių žemės ūkio veikla, valdymas	2003-06-23, juridinio asmens kodas 248520920, uždaroji akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Žibuoklių g. 14, 57125 Kėdainiai, Lietuva Tel. 8 688 67 429 E. p. konsultavimas@linasagro.lt
ŽŪB „Landvesta 1“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2005-10-21, juridinio asmens kodas 300501060, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 406 Faksas (8 45) 507 404 E. p. info@landvesta.lt
ŽŪB „Landvesta 2“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2005-10-21, juridinio asmens kodas 300501085, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 406 Faksas (8 45) 507 404 E. p. info@landvesta.lt

Įmonės pavadinimas	Pagrindinės veiklos pobūdis	Įregistravimo data, juridinio asmens kodas, teisinė forma ir registro tvarkytojo pavadinimas	Kontaktiniai duomenys
ŽŪB „Landvesta 3“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2005-10-21, juridinio asmens kodas 300501092, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 406 Faksas (8 45) 507 404 E. p. info@landvesta.lt
ŽŪB „Landvesta 4“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2007-04-23, juridinio asmens kodas 300709428, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 406 Faksas (8 45) 507 404 E. p. info@landvesta.lt
ŽŪB „Landvesta 5“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2007-08-16, juridinio asmens kodas 301019661, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 406 Faksas (8 45) 507 404 E. p. info@landvesta.lt
ŽŪB „Landvesta 6“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2008-01-14, juridinio asmens kodas 301520074, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 406 Faksas (8 45) 507 404 E. p. info@landvesta.lt
UAB „Dotnuva Baltic“	Prekyba žemės ūkio technika, įranga grūdų elevatoriams ir fermoms, sėklų gamyba	1996-03-05, juridinio asmens kodas 261415970, uždaroji akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Parko g. 6, Akademija, 58351 Kėdainių r., Lietuva Tel. (8 347) 37 030 Faksas (8 347) 37 040 E. p. info@dotnuvabaltic.lt www.dotnuvabaltic.lt
Noreikiškių ŽŪB	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2012-08-16, juridinio asmens kodas 302841649, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Žibartonių g. 70, Žibartonių k. 38323 Panevėžio r., Lietuva Tel. (8 45) 507 333 Faksas (8 45) 507 444 E. p. noreikiskes@linasagro.lt
Užupės ŽŪB	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2011-04-06, juridinio asmens kodas 302612561, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Liaudės g. 81, Užupės k. 58311 Kėdainių r., Lietuva Tel. 8 698 58583 E. p. uzupe@linasagro.lt
UAB „Paberžėlė“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2008-06-30, juridinio asmens kodas 301772627, uždaroji akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Liaudės g. 81, Užupės k. 58311 Kėdainių r., Lietuva Tel. 8 698 58583 E. p. paberzele@linasagro.lt

Įmonės pavadinimas	Pagrindinės veiklos pobūdis	Įregistravimo data, juridinio asmens kodas, teisinė forma ir registro tvarkytojo pavadinimas	Kontaktiniai duomenys
UAB „Lineliai“	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas	2012-03-09, juridinio asmens kodas 302740714, uždaroji akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Smėlynės g. 2C, 35143 Panevėžys, Lietuva Tel. (8 45) 507 406 Faksas (8 45) 507 404 E. p. lineliai@linasagro.lt
Šakių rajono Lukšių ŽŪB	Mišri žemės ūkio veikla	1992-10-30, juridinio asmens kodas 174317183, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Lukšių k. 2, 71176 Šakių r., Lietuva Tel. (8 345) 44 288 Faksas (8 345) 44 225 E. p. luksiai@linasagro.lt
Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB	Mišri žemės ūkio veikla	1992-02-25, juridinio asmens kodas 161228959, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Barupės g. 9, Labūnavos k. 58173 Kėdainių r., Lietuva Tel. (8 347) 34 166 Faksas (8 347) 34 180 E. p. labunava@linasagro.lt
Biržų rajono Medeikių ŽŪB	Augalininkystė	1992-10-05, juridinio asmens kodas 154771488, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Biržų g. 32, Medeikių k. 41462 Biržų r., Lietuva Tel. (8 450) 58 422 Faksas (8 450) 58 412 E. p. medeikiai@linasagro.lt
ŽŪK „KUPIŠKIO GRŪDAI“	Grūdų paruošimas ir sandėliavimas	1999-04-08, juridinio asmens kodas 160189745, kooperatinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Technikos g. 6D, 40122 Kupiškis, Lietuva Tel./faks. (8 459) 529 16 E. p. info@kupiskiogrudai.lt
Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB	Mišri žemės ūkio veikla	1993-03-09, juridinio asmens kodas 168573274, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Pirties g. 3, Aukštadvario k., 38255 Panevėžio r., Lietuva Tel./faks. (8 45) 592 651 E. p. aukstadvaris@linasagro.lt
Sidabravo ŽŪB	Mišri žemės ūkio veikla	1993-04-20, juridinio asmens kodas 171331516, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Pergalės g. 1A, Sidabravas 82251 Radviliškio r., Lietuva Tel. (8 422) 47 727 Faksas (8 422) 47 618 E. p. sidabravas@linasagro.lt
UAB „Jungtinė ekspedicija“	Logistikos ir ekspedijavimo paslaugos	1998-02-17, juridinio asmens kodas 141642963, uždaroji akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Nemuno g. 2A, 91199 Klaipėda, Lietuva Tel. (8 46) 310 163 Faksas (8 46) 312 529 E. p. info@je.lt www.je.lt

Įmonės pavadinimas	Pagrindinės veiklos pobūdis	Įregistravimo data, juridinio asmens kodas, teisinė forma ir registro tvarkytojo pavadinimas	Kontaktiniai duomenys
Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB	Mišri žemės ūkio veikla	1992-05-22, juridinio asmens kodas 168521815, žemės ūkio bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Žibartonių g. 74, Žibartonių k. 78323 Panevėžio r., Lietuva Tel. (8 45) 557 444 Faksas (8 45) 557 486 E. p. zibartoniai@linasagro.lt
Karčemos kooperatinė bendrovė	Grūdų paruošimas ir sandėliavimas	2010-03-09, juridinio asmens kodas 302487798, kooperatinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Šiaulių g. 72, Gustonių k. 38355 Panevėžio r., Lietuva Tel. (8 45) 454 051 Faksas (8 45) 454 054 E. p. priemimas@karcemoskb.lt
UAB „Kekava Foods LT“	Mažmeninė prekyba maisto produktais	2018-03-08, juridinio asmens kodas 304784428, uždaroji akcinė bendrovė, Valstybės įmonė Registrų centras	Subačiaus g. 5, 01302 Vilnius, Lietuva Tel. 8 612 03 958 E. p. kekava.foods@linasagro.lt

Užsienyje veikiančios pavaldžiosios bendrovės

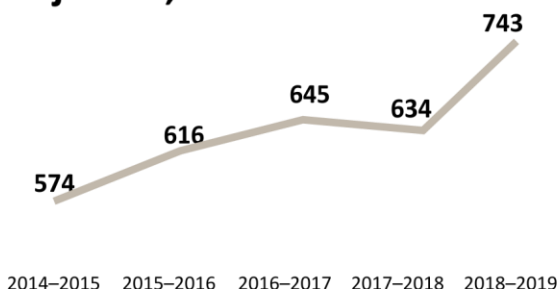
Įmonės pavadinimas	Pagrindinės veiklos pobūdis	Įregistravimo data, juridinio asmens kodas, registro tvarkytojo pavadinimas	Kontaktiniai duomenys
SIA „Linas Agro“	Didmeninė prekyba grūdais, aliejinių augalų sėklomis, prekių tiekimas augalininkystei	2003-04-23, juridinio asmens kodas 53603019011, Latvijos Respublikos įmonių registras	„Iecavas baze“, Iecavas novads, LV-3913 Jelgava, Latvija Tel. +371 630 840 24 Faksas +371 630 842 24 E. p. info@linasagro.lv www.rapsim.lv
SIA „Linas Agro“ Graudu centrs	Grūdų paruošimas ir sandėliavimas	2013-05-02, juridinio asmens kodas 43603059101, Latvijos Respublikos įmonių registras	„Jaunsalieši“, LV-5202 Jekabpils, Latvija Tel. +371 220 001 82 E. p. graudu.centrs@linasagro.lv
TOV „LINAS AGRO UKRAINA“	Atstovybės veikla	2018-07-30, juridinio asmens kodas 42340549, Ukrainos vieningas juridinių asmenų, individualių verslininkų ir viešųjų įstaigų valstybinis registras	Juridinis adresas: Verhniy Val g. 28, Kijevas, 04071, Ukraina Tel. + 380 96 634 24 02 E. p. info.ukraine@linasagro.lt
SIA „Dotnuva Baltic“	Prekyba žemės ūkio technika ir įranga grūdų elevatoriams	2010-04-26, juridinio asmens kodas 43603041881, Latvijos Respublikos įmonių registras	Jurmalas g. 13C, Pinki, LV-2107 Babites regionas, Latvija Tel. +371 679 131 61 Faksas +371 677 602 52 E. p. info@dotnuvabaltic.lv www.dotnuvabaltic.lv

Įmonės pavadinimas	Pagrindinės veiklos pobūdis	Įregistravimo data, juridinio asmens kodas, registro tvarkytojo pavadinimas	Kontaktiniai duomenys
AS „Dotnuva Baltic“	Prekyba žemės ūkio technika ir įranga grūdų elevatoriams	2010-11-11, juridinio asmens kodas 12019737, Centrinis Estijos Respublikos vertybinių popierių registras (Eesti Väärtpaberikeskus AS)	Savimae 7, 60534 Vahi, Tartu regionas, Estija Tel. + 372 661 2800 Faksas + 372 661 8004 E. p. info@dotnuvabaltic.ee www.dotnuvabaltic.ee
AS „Putnu fabrika Kekava“	Paukščių auginimas, paukštienos ir jos produktų gamyba bei pardavimas	1991-06-11, juridinio asmens kodas 50003007411, Latvijos Respublikos įmonių registras	Kekava, Kekavos regionas, LV-2123 Latvija Tel. +371 6787 4000 Faksas +371 6787 4001 E. p. info@pfkekava.lv www.vistas.lv
SIA „PFK TRADER“	Mažmeninė prekyba maisto produktais	2013-08-26, juridinio asmens kodas 40103703853, Latvijos Respublikos įmonių registras	Kekava, Kekavos regionas, LV-2123 Latvija Tel. +371 6787 4000 Faksas +371 6787 4001 E. p. info@pfkekava.lv www.vistas.lv
SIA „Lielzeltini“	Paukščių auginimas, paukštienos ir jos produktų gamyba, pašarų gamyba	1994-07-07, juridinio asmens kodas 40003205232, Latvijos Respublikos įmonių registras	„Mazzeltini“, Janeikas, Bauskas regionas, Latvija Tel. +371 6396 0770 Faksas +371 6396 0768 E. p. lielteltini@lielteltini.lv www.lielteltini.lv
SIA „Broileks“	Viščiukų auginimas ir pardavimas	2009-12-07, juridinio asmens kodas 50103262981, Latvijos Respublikos įmonių registras	Gaismas g. 2A-48, Ķekava LV-2123, Latvija Tel./Faksas +371 67313182
SIA „Cerova“	Kiaušinių inkubavimas ir viščiukų pardavimas	2003-10-08, juridinio asmens kodas 43603019946, Latvijos Respublikos įmonių registras	Centra g. 11, Musa, Ceraukstes par., Bauskas regionas, Latvija Tel. +371 2633 4110 Faksas +371 6392 6234 E. p. cerova@latnet.lv

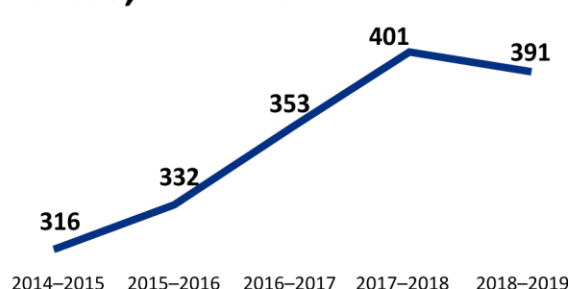
5. Grupės veiklos rezultatų ir finansų apžvalga

- AB „Linas Agro Group“ 2018–2019 finansinių metų konsoliduotos pajamos siekė 743 mln. Eur ir buvo 17 proc. didesnės, lyginant su ankstesniais metais (634 mln. Eur).
- Grupė pardavė 2,53 mln. tonų įvairios produkcijos, arba beveik 15 proc. daugiau nei ankstesniais metais (2,2 mln. tonų).
- Bendrasis pelnas siekė 29 mln. Eur ir buvo 37 proc. mažesnis, nei ankstesniais metais (46 mln. Eur).
- Konsoliduotas pelnas prieš palūkanas, mokesčius ir nusidėvėjimą (EBITDA) siekė 5,6 mln. Eur ir buvo 73 proc. mažesnis nei ankstesniais metais (20,3 mln. Eur).
- Grupės veiklos nuostolis siekė 3,3 mln. Eur, palyginus su 9,6 mln. Eur veiklos pelnu, uždirbtu ankstesniais metais.
- Nuostolis prieš mokesčius siekė 6,4 mln. Eur (palyginti su 7,5 mln. Eur pelnu ankstesniais metais).
- Grynasis nuostolis, tenkantis Bendrovės akcininkams, siekė 4,9 mln. Eur (ankstesniais metais 9,0 mln. Eur grynasis pelnas).

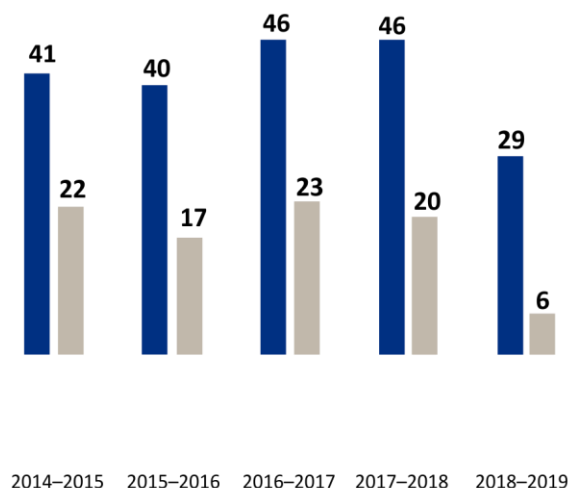
Pajamos, mln. Eur

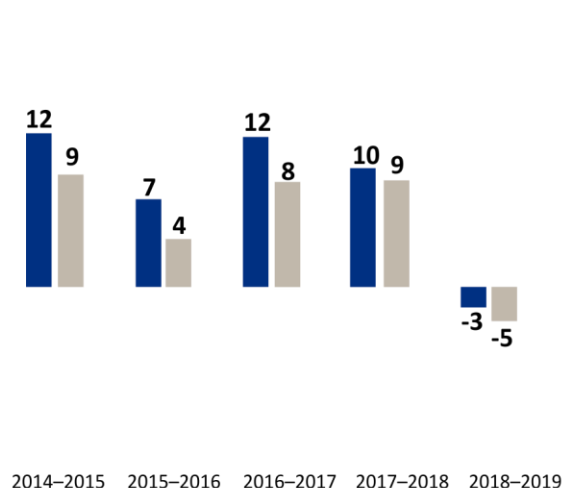
Turtas, mln. Eur

Bendrasis pelnas ir EBITDA, mln. Eur

Veiklos ir grynasis pelnas, mln. Eur

■ Bendrasis pelnas ■ EBITDA

■ Veiklos pelnas ■ Grynasis pelnas

5.1. Finansiniai rodikliai

	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	Pasikeitimas 2018–2019 lyg. su 2017–2018 (tūkst. EUR)	Pasikeitimas 2018–2019 lyg. su 2017–2018 (%)
Pajamos, tūkst. EUR	615 961	644 952	634 423	742 542	108 119	17,0
Viso tonos	2 187 388	2 364 713	2 206 745	2 529 711	322 966	14,6
Bendrasis pelnas, tūkst. EUR	39 881	46 276	45 848	28 871	-16 977	-37,0
EBITDA, tūkst. EUR	17 135	22 716	20 300	5 578	-14 722	-72,5
Veiklos pelnas, tūkst. EUR	7 232	12 054	9 597	-3 336	-12 933	-134,8
Pelnas prieš mokesčius (EBT), tūkst. EUR	5 316	10 045	7 523	-6 430	-13 953	-185,5
Grynasis pelnas, tūkst. EUR	3 944	8 408	9 463	-4 830	-14 293	-151,0
Maržos, %						
Bendrojo pelno marža	6,47	7,18	7,23	3,89	-2,93	-46,2
EBITDA marža	2,78	3,52	3,20	0,75	-2,45	-76,6
Veiklos pelno marža	1,17	1,87	1,51	-0,45	-1,96	-129,6
Pelno prieš mokesčius marža	0,86	1,56	1,19	-0,86	-2,05	-172,7
Grynojo pelno marža	0,64	1,30	1,49	-0,65	-2,14	-143,4
Mokumo ir grąžos finansiniai rodikliai						
Einamasis mokumas	1,42	1,43	1,38	1,26	-0,12	-8,5
Skolos / Nuosavybės santykis	0,59	1,09	1,26	1,30	0,04	3,3
Grynoji finansinė skola / EBITDA	5,13	4,40	7,02	28,26	21,24	302,6
Koreguota Grynoji finansinė skola / EBITDA *	2,01	2,06	3,31	17,0	13,69	413,6
Nuosavybės grąža (ROE), %	2,43	4,98	5,34	-2,84	-8,18	-153,1
Naudojamo kapitalo įmonės veikloje grąža (ROCE), %	2,82	4,33	2,90	-1,04	-3,94	-135,9
Turto grąža (ROA), %	1,19	2,38	2,36	-1,23	-3,59	-152,3
Pelnas ir sąlyginis pelnas vienai akcijai	0,03	0,05	0,06	-0,03	-0,09	-150,0
Pelno ir kainos santykis (P/E)* *	22,17	12,88	12,34	-20,83	-33,17	-268,8
Už finansinius metus išmokėti dividendai, Eur. už akciją	0,0076	0,0076	0,0076			

*Koreguotos grynosios finansinės skolos / EBITDA rodiklio paskaičiavimas yra aprašomas skyriuje „Piniginiai srantai ir likvidumas“. Tai yra Grupės vadovybės išvestinis rodiklis

**Paskutinės AB „Linus Agro Group“ ataskaitinio laikotarpio dienos uždarymo kaina

5.2. Apžvalga

Patikslintais duomenimis, bendras 2018 metų javų derlius Lietuvoje buvo 21 proc. mažesnis nei 2017 m. ir buvo beveik 4 mln. tonų, rapsų derlius susitraukė 20 proc. iki 0,43 mln. tūkst. tonų. Latvijoje javų derlius buvo 2 mln. tonų arba 24 proc. mažesnis, rapsų derlius krito 30 proc. Estijoje kviečių ir miežių derlius sumažėjo 43 proc. iki 0,8 mln. tonų, rapsų derlius sumažėjo 31 proc.

Sumažėjęs grūdinių, ankštinių ir aliejinių kultūrų derlius Baltijos šalyse aštrino konkurenciją grūdų supirkimo veikloje ir mažino prekybines maržas. Pasaulinės grūdų kainos ataskaitiniu laikotarpiu šuoliavo, jas buvo sunku prognozuoti. Jei pirmąjį Grupės finansinių metų pusmetį kviečių kaina Euronext biržoje buvo išaugusi iki 180–205 eurų už toną nuo ankstesniais metais buvusių 150–180 eurų už toną, tai antrąjį pusmetį kviečių kainos jau vėl krito nuo 190 iki 165 eurų už toną. Atitinkamai reagavo ir kitų grūdų kainos. Tarptautinės grūdų ir aliejinių sėklų rinkos buvo sudėtingos visą ataskaitinį laikotarpį, ir tai neigiamai atsiliepė Grupės veiklos rezultatams. Ypač tai paveikė tradicinių prekių – kviečių, miežių ir rapsų – prekybos rezultatus. Be to, dėl kiaulių maro sumažėjusi grūdų paklausa Kinijoje bei didžiausio miežių pirkėjo – Saudo Arabijos – sprendimas mažinti pereinamąsias miežių atsargas ir nebepirkti miežių iki naujo derliaus pradžios stipriai atsiliepė miežių realizacijai, o kartu ir Grupės pelningumui. Dalį produkcijos teko parduoti su neigiamomis maržomis.

Dėl pablogėjusios finansinės žemdirbių situacijos prekių žemdirbiams rinka susitraukė visose Baltijos šalyse, tai aštrino konkurenciją parduodant prekes žemdirbiams, neigiamai įtakojo parduodamų prekių kiekius bei prekybines maržas, kurios sumažėjo iki minimumo.

Didelis produktų asortimentas leido padidinti bendrą per ataskaitinį laikotarpį parduotos produkcijos kiekį nuo 2,2 mln. tonų iki 2,5 mln. tonų. Kai kurių produktų pardavimai augo, kai kurių – mažėjo. Krito tradicinių kultūrų – kviečių ir rapsų – grūdų pardavimai: jų prekybos apimtis tonomis sumažėjo 6,3 proc. iki 1,08 mln. tonų. Sumažėję derliai neigiamai atsiliepė ir Grupės valdomų grūdų elevatorių veiklai, kurie paruošė virš 356 tūkst. tonų arba beveik 27 proc. mažiau grūdų, lyginant su ankstesniais metais. Tuo tarpu išaugusi paklausa ir geras derlius tiekimo regionuose – Rusijoje, Ukrainoje – teigiamai įtakojo prekybą žaliavomis pašarams, jų pardavimo apimtis tonomis išaugo 50 proc.

Per ataskaitinį laikotarpį Grupės konsoliduotos pajamos išaugo 17 proc. nuo 634 mln. Eur iki 743 mln. Eur. Pagrindinio Grupės veiklos segmento „Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas“ pardavimai augo 29 proc. iki 513 mln. Eur. Augimą lėmė 64 proc. išaugusi prekyba žaliavomis pašarams, kurios pajamos siekė 162 mln. Eur. Pajamas augino ir 8 proc. pakilę pasaulinės grūdų kainos. Pardavimai „Prekės ir paslaugos žemdirbiams“ veiklos segmente sumažėjo 7,5 proc. Trąšų bei augalų apsaugos priemonių pardavimai išaugo atitinkamai 18 ir 2 proc., tačiau žemės ūkio technikos pardavimai krito 18 proc. dėl rinkos sąstingio, kurį lėmė sumenkęs derlius ir prastesnė finansinė žemdirbių padėtis. Veiklos segmente „Maisto produktai“ pardavimų augimas sudarė 12 proc., tačiau išaugusios energetikos ir žaliavų kainos sumažino veiklos pelningumą. Dėl sausros Grupės valdomos žemės ūkio bendrovės užaugino ir pardavė 24 proc. mažiau augalinės produkcijos nei pernai. Tačiau dėl išaugusių grūdų kainų jų veiklos pajamos krito ne taip smarkiai kaip kiekiai – 15 proc. bei siekė 26 mln. Eur.

Grupės produktų ir paslaugų savikaina padidėjo nuo 589 mln. Eur iki 714 mln. Eur (21,4 proc.). Pagrindinė priežastis, įtakojusi savikainos padidėjimą, buvo nuo 2 iki 10 proc. padidėjusios pasaulinės grūdų kainos ir išaugusios prekybos apimtys tonomis nuo 2,2 mln. iki 2,5 mln. tonų. Logistikos sąnaudų, sudarančių 6 proc. visos savikainos, dėl padidėjusių prekybinių apmčių padidėjo 3,9 proc. nuo 41,2 mln. Eur iki 42,8 mln. Eur. AB „Linas Agro Group“ bendrasis pelnas sumažėjo 37 proc. ir siekė 28,9 mln. Eur (45,8 mln. Eur ankstesniais metais).

Siekdama optimizuoti kaštus, Grupė vykdė keletą pertvarkų organizacinėje struktūroje: uždarė veiklos nevykdžiusią įmonę Latvijoje SIA „Erfolg Group“, prijungė trąšų sandėliavimo įmonę SIA „Paleo“ Latvijoje prie grūdų saugyklos valdančios įmonės SIA „Linas Agro“ Graudu centrs, uždaro Danijoje registruotą įmonę Linas Agro A/S. Grupėje vykdomos ir kitos vidaus procesų efektyvinimo bei veiklos kaštų mažinimo programos, tai leido sumažinti AB „Linas Agro Group“ veiklos kaštus 8 proc. arba 3,1 mln. Eur iki 35,2 mln. Eur.

AB „Linus Agro Group“ veiklos pelną, kuris praėjusiais metais siekė 9,6 mln. Eur, pakeitė 3,3 mln. Eur. veiklos nuostolis. Finansinių metų pabaigoje vertinamų Grupės turimų pasėlių, gyvulių ir paukščių rinkos vertės pokytis buvo teigiamas ir siekė 1,7 mln. Eur. Ankstesniais metais biologinio turto įtaka buvo teigiama ir siekė 1,4 mln. Eur.

Grupės konsoliduotas pelnas prieš palūkanas, mokesčius ir nusidėvėjimą (EBITDA) siekė 5,6 mln. Eur, palyginus su 20,3 mln. Eur 2017–2018 finansiniais metais.

Kitos Grupės veiklos pajamos siekė 4,9 mln. Eur, palyginus su 3,5 mln. 2017–2018 finansiniais metais (kitos veiklos pajamos pagrinde padidėjo dėl Grupėje naudojamo ilgalaikio turto pardavimo ir subsidijų, kurias gavo Grupės valdomos žemės ūkio bendrovės). Kitos veiklos sąnaudos sudarė 1,9 mln. Eur, jei lyginti su 2017–2018 finansiniais metais (1,5 mln. Eur).

Iš finansinės ir investicinės veiklos Grupė patyrė 3,0 mln. Eur dydžio nuostolį, palyginus su 2017–2018 finansiniais metais (2,0 mln. Eur nuostolis). Finansiniai kaštai per ataskaitinį laikotarpį siekė 3,7 mln. Eur ir padidėjo 38 proc., jei lyginti su 2017–2018 finansiniais metais (2,6 mln. Eur). Viena iš pagrindinių priežasčių, nulėmusių finansinių kaštų padidėjimą, buvo išaugusios bankinės palūkanų normos Grupėje.

Finansinių skolų apimtys (įskaitant ir lizingo įsipareigojimus) sumažėjo nuo 154 mln. Eur iki 150 mln. Eur. Finansinės skolos pagrinde sumažėjo 4 mln. Eur, lyginant su finansinių metų pradžia, daugiausia dėl sumažėjusių atsargų (sumažėjimas 6 mln. Eur) ir debitorinio įsiskolinimo (sumažėjimas 5 mln. Eur).

Grupės grynasis nuostolis siekė 4,8 mln. Eur palyginus su 9,5 mln. Eur grynuoju pelnu 2017–2018 finansiniais metais. Grynasis nuostolis, tenkantis Bendrovės akcininkams, siekė 4,9 mln. Eur (9,0 mln. Eur 2017–2018 finansiniais metais).

5.3. Piniginiai srautai ir likvidumas

Grupės tikslas yra turėti pakankamai finansinių išteklių, išlaikyti aukštą likvidumo lygį ir balanso kokybę, turėti lankstumo ir erdvės skolinantis bei patenkinti Grupės apyvartinio kapitalo ir investicijų poreikius.

Balanso sudarymo datai Grupė turėjo beveik 7,6 mln. Eur pinigų ir pinigų ekvivalentų (2017–2018 finansiniais metais jie siekė 10,5 mln. Eur), jos einamojo mokumo rodiklis siekė 1,26. Skolos ir nuosavybės santykis (visos skolos / visos nuosavybės) siekė 1,30 (praėjusiais metais jis buvo lygus 1,26).

Grupės grynosios finansinės skolos ir konsoliduoto pelno prieš palūkanas, mokesčius ir nusidėvėjimą (EBITDA) santykinis rodiklis padidėjo nuo 7,02 iki 25,5. Grupės skaičiuojamas santykinis koreguotas finansinės skolos ir EBITDA rodiklis, kuris įvertina Grupės likvidžias atsargas ir atitinkamai jų suma mažina finansines skolas, padidėjo nuo 3,3 iki 17. Skaičiuojant šį rodiklį daroma prielaida, kad įvairūs grūdai ir kitos likvidžios atsargos greito pardavimo atveju, pritaikius tam tikrą diskontą nuo jų balansinės vertės, gali būti paverčiami pinigais, ir tai sumažina finansines skolas. Grūdams ir žaliavoms taikomas 25 proc. diskonto koeficientas, o žemės ūkio technikai ir atsarginėms detalėms bei įrengimams – 35 proc. Greitas prekių pardavimas galėtų sumažinti finansines skolas atitinkamai 28,8 mln. Eur ir 26,4 mln. Eur. Tokiu būdu Grupės finansinė skola galėtų sumažėti 55,2 mln. Eur. Grupės vadovybė mano, kad santykinis koreguotas finansinės skolos ir EBITDA rodiklis daug tiksliau atspindi Grupės finansinio įsiskolinimo dydį.

Grupės finansinės skolos (neįskaitant lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimų) siekė 147 mln. Eur (2017–2018 finansiniais metais buvo 152 mln. Eur) ir sumažėjo 3 proc. Grupės trumpalaikių paskolų dalis siekė 86 proc., jų didžioji dalis buvo skirta apyvartinio kapitalo finansavimui ir yra padengtos atsargomis ir gautinomis sumomis. Finansinės skolos pagrinde sumažėjo dėl sumažėjusių atsargų (sumažėjimas 6 mln. Eur) ir debitorinio įsiskolinimo (sumažėjimas 5 mln. Eur). Ilgalaikės finansinės skolos sumažėjo beveik 7 mln. Eur, dėl einamųjų grąžinimų.

Grupės pinigų srautai iš pagrindinės veiklos prieš apyvartinio kapitalo pasikeitimus buvo teigiami ir siekė 4,9 mln. Eur, palyginti su 20,6 mln. Eur per atitinkamą ankstesniųjų metų laikotarpį. Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos po apyvartinio kapitalo pasikeitimo buvo teigiami ir sudarė 20,3 mln. Eur (neigiami 20,0

mln. Eur per atitinkamą 2017–2018 finansinių metų laikotarpį), nes Grupės atsargų, debitorinio įsiskolinimo ir išankstinių apmokėjimų pokytis buvo teigiamas ir siekė apie 16 mln. Eur.

Grupės pinigų srautai iš investicinės veiklos buvo neigiami ir siekė 10,8 mln. Eur (17,6 mln. Eur 2017–2018 finansiniais metais). Visos Grupės valdomos bendrovės aktyviai vykdė plėtrą: buvo plečiamas grūdų saugyklų tinklas, atnaujinamas žemės ūkio bendrovių ilgalaikis turtas, investuojama į paukštininkystės įmonių įrangos įsigijimą ir paukštidžių atnaujinimą.

Grupės pinigų srautai iš finansinės veiklos buvo neigiami ir siekė 12,4 mln. Eur, tokius srautus iš esmės sąlygojo finansinių paskolų sumažėjimas (šių skolų pokytis 5,3 mln. Eur).

Grupės pinigų ekvivalentai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 7,6 mln. Eur, t. y. palyginus su 10,5 mln. Eur 2017–2018 finansiniais metais.

AB „Linus Agro Group“ yra pilnai pajėgi finansuoti savo pagrindinę ir investicinę veiklą. Grupė savo apyvartinį kapitalą ir ilgalaikes investicijas finansuoja pagrįdžiai keturiuose bankuose – AB SEB bankas, ABN AMRO Bank N.V., Swedbank AB, AB Luminor. Bendras kredito limitų dydis minėtuose bankuose viršija 185 mln. Eur.

5.4. Investicijos

Grupės pavaldžiosios įmonės per ataskaitinį laikotarpį investavo virš 17 mln. Eur. Pagrindinės Grupės įmonių investicijos pagal jų pobūdį:

Investicijų objektas	Investicijų suma, tūkst. Eur
Grūdų saugyklų įranga, sandėliai, pastatai, įvairūs prietaisai ir kita technika	5 360
Žemės ūkio technikos, transporto priemonės, įrangos, statinių įsigijimas ir atnaujinimas bei žemių įsigijimas	7 477
Paukštynų modernizavimas ir atnaujinimas	4 211

Virš 2,4 mln. eurų investuota į grūdų saugyklų tinklo plėtrą ir turimos infrastruktūros gerinimą. Per ataskaitinį laikotarpį pradėjo veiklą du grūdų elevatoriai Latvijoje – Gruobinioje ir Rėzeknėje. Viso Grupės elevatoriai Latvijoje paruošė beveik 26 proc. daugiau grūdų nei ankstesniais metais.

Virš 277 tūkst. investuota eurų į trąšų sandėliavimo ir sėklų paruošimo infrastruktūros gerinimą, beveik 2,7 mln. eurų – į bendro „Dotnuva Baltic“ ir „Linus Agro“ biuro ir žemdirbių aptarnavimo centro pastato Latvijoje statybos darbus. Dotnuvoje paleista žolių sėklų maišymo ir fasavimo linija, kuri pagerino mišinių kokybę ir fasavimo našumą.

Apie 5,9 mln. Eur investuota į žemės ūkio bendrovėse esančios technikos ir transporto priemonių bei fermų atnaujinimą ir beveik 2 mln. Eur žemės įsigijimui gyvulininkystės veiklos plėtrai. Šakių rajono Lukšių žemės ūkio bendrovėje dalis karvių bandos perkelta į naują ir modernią fermą su melžimo aikšte. Panevėžio rajono Žibartonių žemės ūkio bendrovėje pastatytas naujas sрутų rezervuaras, vykdoma fermų rekonstrukcija. Panevėžio rajono Aukštadvario žemės ūkio bendrovė įsirengė naują grūdų džiovyklą, kartu su partneriais numelioravo 126 ha žemės bei sutvarkė virš 3 km griovių. Sidabravo žemės ūkio bendrovėje rekonstruotas galvijų prieauglio tvartas.

Beveik 4 mln. eurų investuota į paukštynų plėtrą ir atnaujinimą: naujus paukščių auginimo pastatus, paukščių laikymo sąlygų pagerinimą, vandens kokybės gerinimą, mėsos perdirbimo įrangos atnaujinimą. Atnaujinta 21 paukštėdė bei pastatytos 6 naujos, jos leis kasmet papildomai pagaminti 1 500 tonų vištienos.

5.5.Segmentų veiklos rezultatai

Grupės veikla skirstoma į keturis pagrindinius veiklos segmentus bei kitą smulkiają veiklą, kurios negalima priskirti nei vienam iš pagrindinių segmentų :

1. „Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas“;
2. „Prekės ir paslaugos žemdirbiams“;
3. „Žemės ūkio produktų gamyba“;
4. „Maisto produktai“;
5. „Kitos veiklos“.

Veiklos pelnas (tūkst. Eur) pagal segmentus

	2014–2015	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019
Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas	7 484	9 583	7 989	3 984	-8 640
Prekės ir paslaugos žemdirbiams	965	2 816	3 806	5 657	2 950
Žemės ūkio produktų gamyba	3 532	758	3 329	3 146	3 230
Maisto produktai	3 193	-1 246	1 545	3 904	2 431
Kitos veiklos	97	-176	-196	-92	471

Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas

Šis, didžiausias Grupės veiklos segmentas, apima prekybą grūdais, aliejinėmis sėklomis bei žaliavomis pašarams, taip pat grūdų saugyklų bei logistikos paslaugas.

„Grūdais“ vadinami kviečiai, miežiai, kukurūzai ir kai kurios kitos grūdų rūšys. Didelę šio segmento veiklos dalį sudaro prekyba Lietuvoje bei Latvijoje užaugintais grūdais.

„Aliejinės sėklos“ – rapsai, saulėgrąžų bei linų sėklos.

„Žaliavos pašarams“ – tai prekyba maisto pramonės antriniais produktais (tokiais kaip saulėgrąžų išspaudos, saulėgrąžų rupiniai, rapsų išspaudos, sojų rupiniai, cukrinių runkelių granulės, ir pan.). Čia taip pat patenka kiti su pašarais susiję produktai, tokie kaip sojų pupelės bei augaliniai aliejai.

Prie šio segmento taip pat priskiriamas grūdų paruošimas eksportui grūdų saugyklose (valymas, džiovinimas, saugojimas, perkrovimas) ir logistikos paslaugos.

Minėtoje srityje Grupė veikia nuo 1991 metų, ši veikla generuoja didžiąją jos pajamų dalį. Šioje srityje veikia įmonės AB „Linas Agro“, UAB „Linas Agro Grūdų centras KŪB (Lietuva), kooperatyvas „Kupiškio grūdai“, Karčemos kooperatinė bendrovė, UAB „Jungtinė ekspedicija“ (Lietuva); SIA „Linas Agro“, SIA „Linas Agro“ Graudu centras (Latvija).

Grupės įmonė AB „Linas Agro“ turi Geros prekybos praktikos (European Good Trading practice) sertifikatą. AB „Linas Agro“ ir SIA „Linas Agro“ turi ISCC (Tarptautinius tolydžios plėtros ir šiltnamio dujų valdymo) sertifikatus. Taip pat AB „Linas Agro“ turi VŠĮ „Ekoagros“ išduotą ekologinių augalininkystės produktų prekybos sertifikatą, GMP+ (Geros gamybos praktikos) sertifikatą. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Grupės grūdų ir kitų žemės ūkio žaliavų saugojimo talpa Lietuvoje ir Latvijoje buvo beveik 331

tūkst. tonų, o saugojimo pajėgumai uostuose siekė 184 tūkst. tonų. Siekdama sustiprinti produkcijos užpirkimus Ukrainoje, AB „Linus Agro“ per ataskaitinį laikotarpį įsteigė antrinę įmonę TOV „LINAS AGRO UKRAINA“.

Dėl sausros nukentėjęs ir dėl to mažesnis kviečių, rapsų, pupų derlius Baltijos šalyse bei tarptautinės grūdų prekybos tendencijos stipriai įtakojo superkamų ir parduodamų žaliavų apimtį, o išaugintų grūdų kokybė – sumažėjusius džiovavimo paslaugų poreikius Grupės valdomose grūdų saugyklose. Be to, šiemet Grupės grūdų prekybininkai susidūrė su keliais iššūkiais tarptautinėje kviečių, miežių ir žirnių prekyboje. Sudėtinga buvo parduoti aukštos kokybės kviečius, kurie įprastai turi paklausą rinkoje, nes du dideli tokių kviečių importuotojai – Ispanija ir Turkija – jų atsakė. Ispanija pati yra užsiauginusi reikiamą kviečių kiekį ir tik nedidelius kiekius importuoja iš Kazachstano; o Turkija, pagerinusi santykius su Rusija, atnaujino rusiškų kviečių importą per Juodąją jūrą. Tačiau su didžiausiu iššūkiu susidurta miežių prekyboje, kadangi dėl uždėtų muitų miežių importui į Kiniją ir sumažėjusios jų paklausos Saudo Arabijoje pasaulinė šio produkto paklausa krito, ir tai neigiamai atsiliepė prekybos pelningumui. Indija, stambiausia žirnių vartotoja, draudė importuoti žirnius iš ES, todėl žirnių realizacija buvo sudėtinga, nes kiti pirkėjai (pvz., Skandinavijos šalys) pirkė žirnius mažomis partijomis.

Grupės parduotas grūdų, aliejinių sėklų ir žaliavų pašarams kiekis per ataskaitinį laikotarpį padidėjo beveik 17 proc. iki 2,1 mln. tonų. Tradicinių kultūrų (kviečių, rapsų, miežių) grūdų pardavimai augo 11 proc. iki 1,7 mln. tonų. Dėl išaugusių grūdų kainų minėtų produktų pardavimo pajamos augo 19 proc. ir siekė 348 mln. Eur, tačiau kainų svyravimai sumažino prekybos maržas iki minimumo. Grupės valdomi grūdų elevatoriai paruošė eksportui 356 tūkst. tonų grūdų arba 27 proc. mažiau nei pernai, jų veiklai stipriai atsiliepė gerokai mažesni derliai bei išaugę grūdų priėmimo galimybės Baltijos šalių uostuose.

Dėl nederliaus išaugusi pašarinių grūdų paklausa Vakarų Europoje ir Baltijos šalyse, rekordinis kukurūzų derlius Ukrainoje bei šioje šalyje įsteigta pavaldžioji Grupės įmonė TOV „LINAS AGRO UKRAINA“ buvo pagrindiniai veiksniai, išauginę prekybą žaliavomis pašarams, jų pardavimo apimtį tonomis išaugo 50 proc. iki 441 tūkst. tonų, o prekybos pajamos augo 64 proc. iki 162 mln. Eur.

Bendros šio veiklos segmento pajamos išaugo nuo 397 mln. Eur iki 513 mln. Eur, tačiau ankstesnių metų 3,9 mln. Eur veiklos pelną pakeitė 8,6 mln. Eur veiklos nuostolis.

	2014–2015	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	Pasikeitimas 2018–2019 lyg. su 2017–2018 (%)
Prekybos apimtį tonomis	1 596 754	1 815 937	2 023 794	1 833 359	2 146 893	17,1
Prekybos pajamos (tūkst. Eur)	388 313	386 906	415 333	397 425	513 304	29,2
Bendras pelnas (tūkst. Eur)	13 318	15 835	15 561	11 343	37	-99,7
Bendrojo pelno marža, proc.	3,4	4,1	3,7	2,9	0,01	-99,7

Prekės ir paslaugos žemdirbiams

Šis veiklos segmentas apima prekybą sėklomis, augalų apsaugos priemonėmis, trąšomis, žemės ūkio technika, grūdų valymo, džiovinimo ir sandėliavimo kompleksų bei gyvulininkystės fermų įrengimas.

Prekių žemės ūkio veiklai tiekimas žemdirbiams – ilgalaikė Grupės veikla nuo 1993 metų, šiuo metu vykdoma Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Šioje srityje veikia įmonės AB „Linas Agro“ (Lietuva), SIA „Linas Agro“, UAB „Dotnuva Baltic“ (Lietuva) bei jos antrinės įmonės Latvijoje bei Estijoje.

Grupė atstovauja gerai žinomus tarptautinius prekių ženklus. Grupės sėklų, trąšų ir augalų apsaugos priemonių sandėliavimo galimybės per ataskaitinį laikotarpį išaugo 6 000 tonų ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje viršijo 104 tūkst. tonų. Per ataskaitinį laikotarpį Grupė pardavė mažai naudojamą sandėlį Tukums mieste, Latvijoje.

Grupės įmonė AB „Linas Agro“ yra vienas stambiausių trąšų, augalų apsaugos priemonių, sertifikuotų sėklų tiekėjų Lietuvos žemdirbiams, o SIA „Linas Agro“ tiekia prekes Latvijos žemdirbiams.

Įmonių grupė „Dotnuva Baltic“ yra žemės ūkio mašinų ir grūdų saugyklų didmenininkė ir mažmenininkė, turi žemės ūkio technikos serviso tinklą Baltijos šalyse bei sėklų paruošimo fabriką. Grupės ruošiamos „Dotnuva Seeds“ sėklos per ataskaitinį laikotarpį užėmė 30 proc. sertifikuotų sėklų rinkos Lietuvoje. Įmonė turi VŠĮ „Ekoagros“ išduotą ekologinių sėklų ruošimo ir prekybos sertifikatą. Per ataskaitinį laikotarpį Dotnuvos sėklų fabrike paleista žolių sėklų maišymo ir fasavimo linija dar pagerins mišinių kokybę ir fasavimo našumą. „Dotnuva Baltic“ yra vienintelė prekės ženklų „Case IH“, „Kverneland“, „Agrifac“, „Jeantil“ ir kt. atstovė Baltijos šalyse. „Dotnuva Baltic“ yra Lietuvoje lyderiaujanti plūgų ir savaeigių purkštuvų pardavėja bei viena didžiausių naujų vakarietiško traktorių pardavėjų. Siekdama užtikrinti aukštus klientų aptarnavimo standartus ir rinkai teikti kokybiškas serviso paslaugas, „Dotnuva Baltic“ yra prisijungusi prie „Case IH“ tarptautinio kokybės tinklo „Red Excellence“, kuris vienija Europoje „Case IH“ prekės ženklą atstovaujančias įmones.

Siekiant pagerinti žemdirbių aptarnavimą ir išvengti vidinės konkurencijos tarp valdomų įmonių, buvo vykdomi pokyčiai prekių ir paslaugų žemdirbiams veiklos organizacinėje struktūroje. Sėklų prekyba perkelta iš UAB „Dotnuva Baltic“ į AB „Linas Agro“. Planuojama, kad ateinančiais finansiniais metais „Dotnuva Baltic“ ir „Linas Agro“ biurais Latvijoje dirbs bendrame šiuo metu statomame žemdirbių aptarnavimo centre, kurį planuojama atidaryti spalio mėnesį. Jame įsikurs įmonių administracijos, technikos padalinys su produktų ekspozicija, serviso dirbtuvės, atsarginių dalių sandėliai, bus prekiaujama prekėmis augalininkystei.

Išaugę žieminių augalų pasėlių plotai ir sėkmingas peržiemojimas, taip pat geras Grupės prekybininkų pasiruošimas pavasario sezonui darė teigiamą įtaką trąšų, augalų apsaugos priemonių bei mikroelementų prekybai. Trąšų prekybos pajamos augo 18 proc. iki 54 mln. Eur. Nors pavasarį prasidėjusi sausra mažino augalų apsaugos produktų rinkos dydį, Grupei pavyko išlaikyti savo rinkos dalį tame pačiame lygyje ar net šiek tiek ją padidinti: augalų apsaugos priemonių ir mikroelementų bendros pajamos augo 2 proc. iki 17 mln. Eur.

Augo Grupės prekyba vasarinių miežių, žolių, sideralių augalų sėklomis bei jų eksportas, tuo tarpu tradicinių augalų – žieminių ir vasarinių kviečių bei žirnių – sėklų paklausa ir pardavimai traukėsi, nes žemdirbiai dėl pablogėjusios finansinės padėties taupė kaštus ir naudojo savo nesertifikuotas sėklas, kurios buvo gana geros kokybės. Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvoje sertifikuotų sėklų rinka susitraukė 16 proc. Dotnuvoje esantis Grupės sėklų fabrikas per ataskaitinį laikotarpį pagamino beveik 22 tūkst. tonų arba 10 proc. mažiau sertifikuotų sėklų nei ankstesniais metais, tačiau jo užimama Lietuvos rinkos dalis beveik nesikeitė ir siekė 30,4 proc. Grupė pardavė beveik 22 proc. mažiau sertifikuotų sėklų nei ankstesniais metais – beveik 22 tūkst. tonų, tačiau parduota daugiau brangių sėklų, todėl sėklų pardavimo pajamos krito mažiau – 10 proc. iki 18,7 mln. Eur.

Kelinti iš eilės nepalankūs augalininkystei metai atspindi prekybos žemės ūkio technika rezultatuose. Antrus metus iš eilės mažesnis derlius Baltijos šalyse bei pasunkėjusi ūkių finansinė ir ekonominė padėtis ženkliai mažino ūkininkų investicijas į grūdų paruošimo kompleksus, naują žemės ūkio techniką bei kitą įrangą.

Lietuvoje pavasarį užsitęsusi sausra neleido tikėtis gero būsimo derliaus, todėl ūkininkai visiškai stabdė daugelį investicijų į žemės dirbimo techniką, juolab kad gauti bankų finansavimą tapo sudėtinga. Beveik nebeinvestuota į grūdų paruošimo įrangą, tik maža dalis ūkininkų tikisi ES paramos ir investuoja. Siekdami įsigyti žemės dirbimo technikos, Lietuvoje kovo ir balandžio mėnesiais ūkininkai teikė paraiškas ES paramai gauti, todėl tikimasi prekybos pagyvėjimo kitais finansiniais metais. Nedideli pieno ūkiai investicijas į fermų įrangą planuoja labai minimaliai, į pieno gamybos plėtrą investuojama tik gavus ES fondų paramą. Todėl Grupė planuoja didesnius fermų įrangos pardavimus tik kitais finansiniais metais.

Latvijoje yra didelis ūkininkų susidomėjimas grūdų apdorojimo įranga bei turimų sandėlių rekonstravimu, tačiau investicijos vėlgi priklausys nuo ES paramos, o patys projektai bus įgyvendinami tik 2020–2021 metais. Žemės dirbimo technikos įsigijimus latvių žemdirbiai taipogi planuoja tik gavę ES paramą.

Estijoje pardavimus stabdo jau anksčiau minėta kelerių metų nederliaus situacija ir kartu pablogėjusi ekonominė žemdirbių padėtis, ES paramos vėlavimas bei bankų sprendimai apriboti žemės ūkio technikos lizingo galimybes, priskiriant ūkininkavimą rizikingam verslui. Žemdirbiai aktyviai domisi žemės ūkio technikos nuoma, o ne įsigijimu.

Grupės naujos žemės ūkio technikos pardavimai nagrinėjamu laikotarpiu traukėsi visose trijose Baltijos šalyse. Bendros Grupės pajamos iš prekybos nauja technika sumažėjo 25 proc. iki beveik 32 mln. Eur. Tuo tarpu naudotos technikos paklausa augo, prekybos naudota technika pajamos didėjo 14 proc. iki 2,4 mln. Eur. Pajamos iš prekybos atsarginėmis dalimis augo 16 proc. iki 8,2 mln. Eur. Iš prekybos elevatorių įranga gauta 11 mln. Eur pajamų arba 46 proc. mažiau nei ankstesniais metais (21 mln. Eur). Dalis Grupės planuotų įgyvendinti grūdų paruošimo kompleksų projektų bus baigti kitais finansiniais metais dėl išaugusios objektų apimtys: montuojami didesni objektai nei ankstesniais metais.

Veiklos segmento pajamos sumažėjo 8 proc. iki 149 mln. Eur. Bendrasis pelnas sumažėjo 11 proc. iki 16 mln. Eur, tuo tarpu veiklos pelnas krito 48 proc. iki 2,95 mln. Eur.

	2014–2015	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	Pasikeitimas 2018–2019 lyg. su 2017–2018 (%)
Prekybos apimtis	215 947	224 184	203 541	218 110	247 884	13,7
Prekybos pajamos (tūkst. Eur)	125 376	168 071	164 945	160 779	148 662	-7,5
Bendrasis pelnas (tūkst. Eur)	12 426	16 286	17 256	18 918	16 162	-14,6
Bendrojo pelno marža, proc.	9,9	9,7	10,5	11,8	10,9	-7,6

Žemės ūkio produktų gamyba

Šis veiklos segmentas apima javų, rapsų, cukrinių runkelių bei kitų kultūrų auginimą, pieno gamybą bei mėsinių galvijų auginimą. Grupei priklauso šešios žemės ūkio gamybos bendrovės, įsikūrusios derlingose Lietuvos vietovėse – Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB, Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB, Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB, Šakių rajono Lukšių ŽŪB, Biržų rajono Medeikių ŽŪB ir Sidabravo ŽŪB.

Bendrovės dirbo 17 266 ha žemės. Viso ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Grupė turėjo 7 655 ha nuosavos žemės ūkio paskirties žemės. Iš rudenį pasėtų 9 398 ha žiemkenčių ataskaitinio laikotarpio 33 ha iššalo, likusių pasėlių būklė skirtingose žemės ūkio bendrovėse buvo nevienoda: nuo labai geros iki prastos. Ypač stiprus neigiamas sausros poveikis jaučiamas Panevėžio rajono Žibartonių bei Aukštadvario, o taip pat Sidabravo žemės ūkio bendrovėse.

Pavasarij 4 711 ha apsėta vasarinėmis kultūromis, iš jų 2 394 ha miežiais. Miežių būklė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo gera, tačiau kviečių, žirnių bei pupų pasėliai dėl sausros reti, gero derliaus nesitikima.

Parduota virš 69 tūkst. tonų augalinės produkcijos arba 24 proc. mažiau nei ankstesniais metais. Apie 59 proc. produkcijos parduota kitoms Grupės įmonėms, 41 proc. realizuota trečiosioms šalims.

Grupės žemės ūkio bendrovėse ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo laikomos 3 206 melžiamos karvės, jų skaičius per metus keitėsi nežymiai, tačiau karvių pieningumas išaugo. Pastebimai primilžis padidėjo Kėdainių rajono Labūnavos ir Panevėžio rajono Žibartonių bendrovėse – atitinkamai 9,6 ir 12,2 proc., o bendro Grupės primilžio augimas sudarė 5,6 proc. Daug dėmesio Grupėje skiriama gyvulininkystės specialistų mokymams bei naujų produktų įsisavinimui, todėl pienininkystės veiklos efektyvumas didėja.

Per ataskaitinį laikotarpį parduota beveik 32 tūkst. tonų žaliavinio pieno arba 5,5 proc. daugiau nei pernai. Pieno supirkimo kaina per metus sumažėjo beveik 8 proc. nuo 295 Eur iki 272 Eur/t. Pieno pardavimo pajamos sumažėjo 1 proc. iki 11 mln. Eur. Mėsos parduota 1 489 tonos gyvo svorio (ankstesniais metais – 1455 tonos).

Veiklos segmento pajamos sumažėjo beveik 15 proc. nuo 31 mln. Eur iki 26 mln. Eur, o veiklos pelnas iš esmės nepakitęs ir siekė 3,2 mln. Eur, palyginus su 3,1 mln. Eur pelnu ankstesniais metais.

	2014–2015	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	Pasikeitimas 2018–2019 lyg. su 2017–2018 (%)
Prekybos apimtis tonomis	113 531	117 219	107 875	122 699	102 548	-16,4
Prekybos pajamos (tūkst. Eur)	25 153	27 153	26 815	31 011	26 238	-15,4
Bendrasis pelnas (tūkst. Eur)	6 049	3 525	6 450	6 194	3 109	-49,1
Bendrojo pelno marža, proc.	24,0	13,0	24,1	20,0	11,9	-40,5

Maisto produktai

Šis veiklos segmentas apima pilną paukštininkystės ciklą: viščiukų perinimą, broilerių auginimą, paukštienos ir jos produktų gamybą, pašarų savoms reikmėms gamybą, mažmeninę prekybą vištiena ir jos produktais. Veiklą vykdo Latvijos įmonės AS „Putnu fabrika Kekava“ bei jos antrinė įmonė SIA „PFK Trader“, SIA „Lielzeltini“, SIA „Broileks“ ir SIA „Cerova“. Kartu jos užima apie 60 % Latvijos paukštienos rinkos, 15 % Lietuvos rinkos, o užimama rinkos dalis Švedijoje pasiekė 5 %.

AS „Putnu fabrika Kekava“ (PFK) – Latvijos paukštienos gamintojas Nr. 1, jos veikla apima visą gamybos ciklą: viščiukų perinimą, jų auginimą, šviežios vištienos ir jos gaminių su prekinio ženklu „Kekava“ gamybą. Eksporto rinkose įmonės produkcija parduodama su prekės ženklu „Top choice poultry“. Įmonės pavaldžioji įmonė SIA „PFK Trader“ turi 21 mažmeninę parduotuvę Latvijoje ir turėjo 1 prekybos vietą Vilniuje, Lietuvoje, kurį dėl nepateisinusių lūkesčių uždarė finansinių metų pabaigoje. AS „Putnu fabrika Kekava“ turi teisę žymėti gaminamą vištieną žyma „Užauginta be antibiotikų“. Per ataskaitinį laikotarpį AS „Putnu fabrika Kekava“ gavo A kategorijos BRC (Britų mažmeninės prekybos konsorciumo) sertifikatą (anksčiau turėjo B arba žemesnės kategorijos įvertinimą), turi ISO 50001:2012 ir ISO 22000:2006 sertifikatus bei „Halal“ sertifikatą.

SIA „Lielzeltini“ – Latvijos paukštienos gamintojas Nr. 2; įmonės veikla apima nepilną gamybos ciklą – nuo broilerių auginimo iki šviežios vištienos ir jos gaminių, parduodamų su prekinio ženklu „Bauska“, gamybos, taip pat įmonė vykdo pašarų gamybą. Įmonė turi ISO 22000:2006, ISO 50001:2012 bei „Halal“ sertifikatus.

SIA „Broileks“ augina ir parduoda gyvus viščiukus. SIA „Cerova“ perina kiaušinius ir parduoda vienadienius viščiukus.

Paukštienos kainas ES įtakoja lenkų gamintojai, kurie pagamina 17 proc. vištienos, bei importas iš trečiųjų šalių, mat vidutinė brazilškos vištienos kaina 57 proc. žemesnė už vištienos kainą ES. Išlaugęs paukštienos importas iš trečiųjų šalių – Brazilijos, Tailando ir Ukrainos – neleido kilti paukštienos kainoms. Lyginant ataskaitinį laikotarpį su praėjusiuoju, vidutinė ES paukštienos kaina beveik nesikeitė ir siekė 1,866 Eur/kg. O vištienos krūtinėlės kaina pastaruosius mėnesius netgi krito. Tuo tarpu paukštienos gamybos savikaina padidėjo 8 proc., jei palyginti su ankstesniais metais, pagrinde dėl pabrangusių grūdų, pašarų bei išaugusių energetikos kaštų.

Paukštininkystės įmonės per ataskaitinį laikotarpį užaugino virš 42 tūkst. tonų gyvo svorio mėsos arba 3,6 proc. daugiau nei ankstesniais metais. Parduota virš 32,6 tūkst. tonų paukštienos ir jos gaminių arba beveik tiek kiek ir ankstesniais metais.

Segmento pajamos išaugo beveik 12 proc. nuo 69 mln. Eur iki 77 mln. Eur, o veiklos pelnas krito 38 proc. nuo 3,9 mln. Eur iki 2,4 mln. Eur. Veiklos pelno marža sumažėjo nuo 5,6 proc. iki 3,9 proc., tokį sumažėjimą lėmė išaugusios energetikos ir žaliavų pašarams kainos.

	2014–2015	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	Pasikeitimas 2018–2019 lyg. su 2017–2018 (%)
Prekybos apimtis tonomis	40 881	30 048	29 503	32 577	32 655	0,2
Prekybos pajamos (tūkst. Eur)	62 180	60 334	61 032	69 078	77 029	11,6
Bendrasis pelnas (tūkst. Eur)	9 642	4 496	6 987	9 375	9 793	4,5
Bendrojo pelno marža, proc.	15,5	7,5	11,4	13,6	12,8	-5,8

Kitos veiklos

Šis veiklos segmentas apima smulkias veiklas, nepriskirtinas kitiems segmentams, pvz. grūdų saugyklų paslaugos tretiesiems asmenims, smulkaus turto pardavimai ir kt.

Segmento veiklos pelnas siekė 471 tūkst. Eur, palyginus su 92 tūkst. Eur veiklos nuostoliu, gautu ankstesniais metais.

	2014–2015	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	Pasikeitimas 2018–2019 lyg. su 2017–2018 (%)
Prekybos apimtis tonomis	1 356	0	0	0	0	0
Prekybos pajamos (tūkst. Eur)	21	-246	73	114		
Bendras pelnas (tūkst. Eur)	21	-261	22	18	-231	-1382
Bendrojo pelno marža	100	-6,1	30,1	16		

5.7. Grupės strateginiai tikslai

Grupės strategija yra augti pelningai, plėtoti visas pagrindines veiklas ir pasiekti sinergijos efektą tarp veiklos sričių.

Kadangi Grupės veikla yra skirstoma į keturis pagrindinius veiklos segmentus, tikslai kiekviename jų yra skirtingi:

- Didžiausia Grupės veikla yra tarptautinė prekyba grūdais, aliejinėmis sėklomis bei žaliavomis pašarams. Grupė yra vienas didžiausių grūdų eksportuotojų Baltijos šalyse. Grupės vadovybės tikslas yra tvariai eksportuoti grūdus iš Baltijos šalių, siekiant didesnio pelningumo šioje veikloje. Didinti veiklos efektyvumą, mažinti veiklos kaštus. Toliau stiprinti prekybinę veiklą Ukrainoje.
- Prekės ir paslaugos žemdirbiams yra antra pagal pajamų dydį Grupės veikla. Šioje veikloje svarbiausias tikslas yra augti pelningai, kartu užtikrinant geras pajamas žemdirbiui. Ieškoti ir siūlyti rinkai sprendimus, kurie padėtų augalams prisitaikyti prie besikeičiančio klimato sąlygų. Turėti vieną geriausių žemės ūkio technikos servisų tinklų Baltijos šalyse. Auginti sėklų prekės ženklo „Dotnuva Seeds“ pardavimus, padidinus sėklų sandėliavimo pajėgumus bei sukūrus maksimaliai efektyvią sėklų logistikos grandinę.
- Paukštininkystės verslas yra trečia pagal dydį Grupės veikla. Bendrovės vadovybė planuoja toliau plėsti paukščių auginimo pajėgumus bei iki 2020 metų padidinti paukščių skerdimo pajėgumus, modernizuoti lesalų gamybos cechą, įdiegti naują paukštienos fasavimo įrangą, efektyvinti logistikos sprendimus paukštininkystės versle.
- Žemės ūkio produktų gamyba yra veikla, kurios plėtrą riboja valdomos žemės plotas. Strateginiai Grupės tikslai yra toliau didinti augalininkystės ir pieno ūkių produktyvumą bei plėsti žaliavinio pieno gamybos apimtį, modernizuojant gamybą bei didinant laikomų karvių skaičių.

6. Viešai paskelbta informacija ir kiti ataskaitinio laikotarpio įvykiai

6.1. Viešai paskelbta informacija

Per ataskaitinį laikotarpį, pasibaigusį 2019 m. birželio 30 d., Bendrovė viešai paskelbė tiek per Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržos „GlobeNewswire“ informacinę sistemą, tiek savo tinklapyje išplatino šią informaciją:

2019-05-31 15:00 EEST	Patikslinimas: AB „Linas Agro Group“ pranešimas apie 2018-2019 finansinių metų 9 mėnesių veiklos rezultatus	Tarpinė informacija	Lt, En
2019-05-31 10:00 EEST	AB „Linas Agro Group“ pranešimas apie 2018-2019 finansinių metų 9 mėnesių veiklos rezultatus	Tarpinė informacija	Lt, En
2019-02-28 16:00 EET	AB „Linas Agro Group“ pranešimas apie 2018-2019 finansinių metų 6 mėnesių veiklos rezultatus	Tarpinė informacija	Lt, En
2018-12-03 16:15 EET	AB „Linas Agro Group“ 2019 m. investuotojo kalendorius	Kita informacija	Lt, En
2018-11-30 08:00 EET	AB „Linas Agro Group“ pranešimas apie 2018-2019 finansinių metų 3 mėnesių veiklos rezultatus	Tarpinė informacija	Lt, En
2018-10-31 17:17 EET	AB „Linas Agro Group“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo, įvykusio 2018 m. spalio 31 d., sprendimai	Pranešimas apie esminį įvykį	Lt, En
2018-10-31 16:48 EET	Dividendų už finansinius metus, pasibaigusius 2018 m. birželio 30 d. mokėjimo tvarka	Pranešimas apie esminį įvykį	Lt, En
2018-10-31 16:37 EET	AB „Linas Agro Group“ pranešimas apie 2017-2018 finansinių metų metinę informaciją	Metinė informacija	Lt, En
2018-10-18 18:14 EEST	Papildyta AB „Linas Agro Group“ visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkė	Pranešimas apie esminį įvykį	Lt, En
2018-10-10 10:30 EEST	Correction: Šaukiamas AB „Linas Agro Group“ eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas	Pranešimas apie esminį įvykį	Lt, En
2018-10-09 20:27 EEST	Šaukiamas AB „Linas Agro Group“ eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas	Pranešimas apie esminį įvykį	Lt, En
2018-09-19 15:26 EEST	CORRECTION: AB „Linas Agro Group“ 2018 m. investuotojo kalendorius	Kita informacija	Lt, En
2018-08-31 16:12 EEST	AB „Linas Agro Group“ pranešimas apie 2017–2018 finansinių metų 12 mėnesių veiklos rezultatus	Tarpinė informacija	Lt, En
2018-07-13 09:42 EEST	AB „Linas Agro Group“ pasirašė akcijų opcionų sutartis su darbuotojais	Kita informacija	Lt, En

6.2. Kiti įvykiai per ataskaitinį laikotarpį

2019 m. sausis–birželis	UAB „Linas Agro“ Konsultacijos įstatinis kapitalas padidintas 1 213 000 eurų suma.
2018 m. liepa–2019 m. birželis	Noreikiškių ŽŪB kapitalas padidintas 30 000 Eur suma.
2019 m. gegužė–birželis	ŽŪB „Landvesta 5“ kapitalas padidintas 45 000 Eur suma.
2019-05-31	Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB kapitalas padidintas 1 009 605 Eur suma.
2018 m. lapkritis - 2019 m. gegužė	UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB kapitalas padidintas 1 300 000 Eur suma.
2019-03-14	SIA „Paleo“ prijungta prie SIA „Linas Agro“ Graudu centrs.
2018 m. spalio-2019 m. kovas	TOV „LINAS AGRO UKRAINA“ įstatinis kapitalas padidintas 6 500 000 grivinų (apie 205 000 eurų) suma.
2019-01-30	Likviduota SIA „Erfolg Group“.
2019-01-21	Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB pajinis kapitalas padidintas 200 000 eurų suma.
2018-09-19	UAB „Lineliai“ įstatinis kapitalas padidintas 50 000 eurų suma.
2018-12-05	SIA „Linas Agro“ įstatinis kapitalas padidintas 1 000 000 Eur suma.
2018-12-06	UAB „Gerera“ įstatinis kapitalas padidintas 30 000 Eur suma.
2018-10-31	Sumažintas Užupės ŽŪB pajinis kapitalas, išmokant pajininkams 140 000 Eur.
2018 m. spalio mėn.	Bendrovė perleido Grupės darbuotojams 9 000 vnt. savų akcijų pagal AB „Linas Agro Group“ akcijų suteikimo taisykles.
2018-07-30	AB „Linas Agro“ įregistravo Ukrainoje pavaldžiąją įmonę TOV „LINAS AGRO UKRAINA“.

6.3. Įvykiai po ataskaitinio laikotarpio

2019-09-26	Noreikiškių ŽŪB kapitalas padidintas 35 000 Eur suma.
2019-09-03	Atsistatydino AB „Linas Agro Group“ valdybos narys Darius Jaloveckas.
2019-09-16	UAB „Lineliai“ įstatinis kapitalas padidintas 30 000 eurų suma.
2019-08-06	TOV „LINAS AGRO UKRAINA“ įstatinis kapitalas padidintas 2 600 000 grivinų (apie 102 970 eurų) suma.

7. Rizikos mastas ir jos valdymas

7.1. Rinkos rizika

Rinkos rizika suprantama kaip rizika gauti mažesnę pelną nei planuota, jei rinkos kainų konjunktūra yra nepalanki. Tai atsitiktų tuomet, jei rinkos kainos nukristų žemiau intervencinių kainų (valstybės nustatytų minimalių grūdų supirkimo kainų), nes tai neleistų Grupei gauti viršpelnio. Esant situacijai rinkoje, kai dėl tam tikrų priežasčių krenta grūdų supirkimo kainos, intervencinėmis kainomis bandoma palaikyti tam tikrą kainų lygį ir tuo būdu užtikrinti garantuotas pajamas ūkininkams. Kai intervencinės kainos yra didesnės ar identiškos rinkos kainai, Grupės bendrovės nupirktus grūdus parduoda agentūrai ir taip gauna tam tikras pajamas, kurios normaliomis rinkos sąlygomis būtų mažesnės, nei rinkos kainos. Nuo 2005 metų intervencines kainas nustato ES, ir jos yra apskaičiuotos dvejiems metams į priekį. Kol kas mechanizmas dar nebuvo pradėtas taikyti, tačiau, jei atsitiktų taip, kad būtų taikomos intervencinės kainos, Grupė netektų papildomų pajamų.

2018–2019 finansiniais metais ši rizika Bendrovei ir Grupei nepasireiškė.

7.2. Rizika, susijusi su pavaldžiųjų įmonių veikla

Grupės pavaldžiosios įmonės užsiima prekyba žemės ūkio žaliavomis, žemės ūkio produkcijos gamyba, paukščių auginimu ir paukštienos produkcijos gamyba, žemės ūkio produkcijos sandėliavimo ir kitomis veiklomis. Paukštienos sektoriaus įmonės susiduria su šio sektoriaus veiklos rizika, kuri apima gamybos proceso sustabdymo, ligų, aplinkos apsaugos ir kitokią riziką. Nors dauguma pavaldžiųjų įmonių dirba pelningai, tačiau neigiami pokyčiai rinkose, kuriose veikia kontroliuojanti ir pavaldžiosios bendrovės, gali įtakoti jų pelningumą. Grupės atitinkami veiklų vadovai nuolatose seka ir analizuoja Grupei pavaldžių įmonių veiklą, esminius sudaromus sandorius, teikia Grupės valdybai pavaldžių įmonių veiklos biudžetus, kontroliuoja jų vykdymą ir esminius pokyčius.

2018–2019 finansiniais metais ši rizika Bendrovei ir Grupei nepasireiškė.

7.3. Politinė rizika

Žemės ūkis yra stipriai reguliuojama ir prižiūrima ūkio šaka Europos Sąjungoje. Nors šis reguliavimas ir priežiūra yra orientuoti, kad užtikrintų pakankamas pajamas žemės ūkio veikla užsiimantiems subjektams, tačiau politiniai pokyčiai gali įtakoti situaciją rinkoje, kurioje veikia Grupė, pvz., subsidijų žemės ūkiui mažinimas gali neigiamai atsiliepti Grupės valdomų žemės ūkio bendrovių bei joms prekes tiekiančių bendrovių veiklai. Taip pat žemės ūkio produktų paklausai turi įtakos politiniai sprendimai – embargai, importo ar eksporto draudimai.

2018–2019 finansiniais metais ši rizika Bendrovei ir Grupei nepasireiškė.

7.4. Socialinė rizika

Grupės gebėjimą išlaikyti konkurencinę padėtį ir įgyvendinti augimo strategiją lemia vadovybės patirtis ir žinios. Tačiau nėra garantijų, kad visi pagrindiniai darbuotojai ateityje liks Grupėje. Tokių darbuotojų netekimas ar Grupės nesugebėjimas pasamdyti naujų darbuotojų, turinčių atitinkamų žinių, gali turėti nemažą neigiamą įtaką Grupės veiklos perspektyvoms ir finansinei padėčiai. Su tam tikrais Grupės vadovais yra sudarytos nekonkuravimo sutartys.

2018–2019 finansiniais metais ši rizika Bendrovei ir Grupei nepasireiškė.

7.5. Sutarčių nevykdymo rizika

Grupė sudaro išankstinius produkcijos pristatymo sandorius su žemdirbiais, kurie įsipareigoja pristatyti produkciją sutartomis sąlygomis ir terminais. Augant produktų kainoms, atsiranda išankstinių sutarčių nevykdymo ir produktų nepristatymo rizika. Kuo didesnis kainų skirtumas tarp numatytosios išankstinės sutartyse bei prekės pristatymo dieną realioje fizinėje rinkoje esančios prekės kainos, tuo rizika didesnė.

Grupė pagal savo patvirtintą rizikos valdymo politiką draudžia išankstinius produkcijos supirkimo sandorius biržoje. Nuostolių buvo išvengta, kadangi kainų tendencija buvo palanki išankstiniams sandoriams.

Grupė nuolat analizavo ir stebėjo rinkos situaciją, peržiūrino ir koregavo pirkimo sutarčių sąlygas, vertino galimus nuostolius ir priėmė atitinkamus sprendimus rizikai valdyti (pvz., buvo nustatyti išankstinių sandorių limitai, įvertinamas ir nustatomas kliento kredito reitingas, dirbamos žemės našumas ir t. t.).

Siekdama valdyti tam tikrų produktų kainų riziką Grupė sudaro ateities sandorius biržoje NYSE Euronext Paris SA. Grupė prekiauja ateities sandoriais, kad valdytų kainų riziką, atsirandančią dėl rapsų sėklų, kviečių pirkimo ir pardavimo. Yra patvirtinta vidinė prekybos rizikos valdymo sistema, veikia kreditų valdymo komitetas, analizuojantis sudarytus bendrovės prekybinius sandorius, jų dydžius ir limitus. Dalies pirkėjų (pirkėjų mokumo rizika) yra draudžiama tarptautinėse draudimo kompanijose.

Ši rizika Bendrovei ir Grupei iš dalies pasireiškė 2018–2019 finansinių metų pirmąjį pusmetį, nes Grupė turėjo persitarti su ūkininkais dėl jų įsipareigojimų vykdymo.

7.6. Finansinė rizika

Informacija apie finansinės rizikos valdymo tikslus, naudojamas apsidraudimo priemonės, kurioms taikoma apsidraudimo sandorių apskaita. Taip pat Grupės kainų rizikos, kredito rizikos, likvidumo rizikos ir pinigų srautų rizikos mastą, kai Grupė naudoja finansines priemones, o tai yra svarbu vertinant Grupės turtą, nuosavą kapitalą, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, yra atskleista Grupės Finansinėse ataskaitose, 29 pastaboje.

8. Darbuotojai

AB „Linus Agro Group“ ir jos pavaldžiosiose įmonėse 2019-06-30 dirbo 2 113 darbuotojų arba 86 darbuotojais mažiau nei 2018-06-30 (tuo metu dirbo 2 199 žmonių).

Bendrovės darbuotojų skaičius buvo 8 (2018-06-30 darbuotojų skaičius buvo 9).

Grupės darbuotojų pasiskirstymas pagal pareigas bei vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, neatskaičius mokesčių:

	Darbuotojų skaičius laikotarpio pabaigai		Vidutinis mėnesinis atlyginimas EUR	
	2019-06-30	2018-06-30	2019-06-30	2018-06-30
Vadovai	135	133	3 276	2 777
Specialistai	558	543	1 296	1 232
Darbininkai	1 420	1 523	1 180	1 101
Iš viso	2 113	2 199		

Grupės darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą:

	2019-06-30	2018-06-30
Aukštasis	469	457
Aukštesnysis	291	350
Vidurinis	1 067	1 026
Pagrindinis	286	366
Iš viso	2 113	2 199

Grupės darbuotojų pasiskirstymas pagal šalis:

	2019-06-30	2018-06-30
Lietuva	945	983
Latvija	1 131	1 178
Estija	35	35
Danija	-	3
Ukraina	2	-
Iš viso	2 113	2 199

AB „Linus Agro Group“ neturi kolektyvinės sutarties.

Visos Grupės ir Bendrovės su darbuotojais sudarytos darbo sutartys atitinka Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimus ir atitinkamus teisės aktus Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje ir Danijoje. Darbuotojai tiek priimami į darbą, tiek atleidžiami iš jo laikantis Darbo kodekso reikalavimų. Darbo sutartyse nėra numatyta ypatingų darbuotojų teisių ar pareigų.

Darbuotojai yra įsipareigoję neatskleisti konfidencialios informacijos. Dalis Bendrovės valdybos narių bei vadovaujančio personalo yra pasirašę susitarimus dėl konfidencialumo ir nekonkuravimo.

9. Bendrovės įstatinis kapitalas ir akcijos

2019 m. birželio 30 d. Bendrovės įstatinio kapitalo dydis buvo 46 092 715,42 Eur. Bendrovės įstatinis kapitalas yra padalintas į 158 940 398 vienetų paprastųjų vardinių nematerialiųjų akcijų. Vienos akcijos nominali vertė 0,29 Eur. Vertybinių popierių ISIN kodas LT0000128092.

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius	Nominali vertė (EUR)	Bendra nominali vertė (EUR)	Dalis įstatiniame kapitale (%)
Paprastosios vardinės akcijos	158 940 398	0,29	46 092 715,42	100
Iš viso	158 940 398	–	46 092 715,42	100

Visos Bendrovės akcijos yra apmokėtos ir joms netaikomi jokie vertybinių popierių perleidimo apribojimai.

Visos Bendrovės išleistos akcijos suteikia vienodas teises Bendrovės akcininkams. Bendrovė nėra išleidusi kitos klasės akcijų nei aukščiau nurodytos paprastosios akcijos. Viena paprastoji vardinė Bendrovės akcija suteikia vieną balsą visuotiniame Bendrovės akcininkų susirinkime (išskyrus Bendrovės įgytas paprastąsias vardines savo akcijas, kurios nesuteikia balso teisės).

Bendrovės įstatuose nėra nustatyta Bendrovės akcijų suteikiamų teisių apribojimų ar specialių kontrolės teisių akcininkams.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Bendrovei priklausė 772 972 vnt. Bendrovės akcijų.

Bendrovės pavaldžiosios įmonės nėra įsigijusios Bendrovės akcijų.

Bendrovė, laikydamasi 2018 m. birželio 1 d. patvirtintų Akcijų opcionų suteikimo taisyklių ir veikdama pagal 2018 m. birželio 1 d. visuotinio akcininkų susirinkimo priimto sprendimo, pasirašė pasirinkimo sandorius su Bendrovės ir jos patronuojamųjų bendrovių, kurių 50 proc. ar daugiau akcijų priklauso Bendrovei, darbuotojais dėl 4 610 180 paprastųjų vardinių akcijų. Daugiau informacijos atskleista Finansinėse ataskaitose, 28 pastaboje.

10. Akcininkai

Pagal AB „Linas Agro Group“ vertybinių popierių apskaitos tvarkytojo AB „Šiaulių bankas“ pateiktą paprastųjų vardinių akcijų savininkų sąrašą (2019 m. birželio 30 d. pabaigos duomenys), Bendrovės akcininkų skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje iš viso buvo 648.

Akcininkų pasiskirstymas pagal rezidavimo šalį ir juridinę formą:

Investuotojai	Turimų akcijų skaičius, vnt.	Įstatinio kapitalo dalis, %
Užsienio šalių investuotojai		
Juridiniai asmenys	118 213 290	74,37 %
Fiziniai asmenys	3 764 207	2,37 %
Vietiniai investuotojai		
Juridiniai asmenys	7 962 584	5,01 %
Fiziniai asmenys	29 000 317	18,25 %
Iš viso	158 940 398	100,00 %

Akcininkai, 2019 m. birželio 30 d. valdę daugiau kaip 5 proc. Bendrovės įstatinio kapitalo ir (arba) balsų:

	Turimų akcijų skaičius, vnt.	Įstatinio kapitalo dalis, %
Akola ApS (akcinė bendrovė, kodas 25174879, registracijos adresas Thistedvej 68, st., 9400 Norresundby, Danija)	109 909 167	69,15
Darius Zubas	17 049 995	10,73

Bendrovės akcininkai turi visas Akcinių bendrovių įstatymo 15 ir 16 straipsniuose nustatytas turtines ir neturtines teises.

Bendrovėje nėra akcininkų, turinčių specialias kontrolės teises, Bendrovės paprastosios nematerialios akcijos suteikia lygias teises visiems Bendrovės akcininkams.

Bendrovė neturi informacijos apie akcininkų tarpusavio susitarimus, dėl kurių gali būti ribojama akcijų perleidimas ir (ar) balsavimo teisės.

11. Bendrovės organai ir jų kompetencija

Pagal AB „Linas Agro Group“ įstatus, Bendrovės organai yra:

- Visuotinis akcininkų susirinkimas;
- Valdyba;
- Bendrovės vadovas (generalinis direktorius).

Bendrovėje Stebėtojų taryba nesudaroma.

Visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Bendrovės organas. Visuotinio Bendrovės akcininkų susirinkimo sušaukimo, organizavimo bei sprendimų priėmimo tvarka yra nustatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme.

Bendrovės valdybą renka visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas. Bendrovės valdybą sudaro septyni nariai, renkami ketverių metų laikotarpiui. Valdybos narių kadencijų skaičius neribojamas. Bendrovės valdyba yra atsakinga už strateginį vadovavimą Bendrovei ir kitas esmines valdymo funkcijas.

Bendrovės vadovas yra vienasmenis Bendrovės valdymo organas. Bendrovės vadovas savo veikloje vadovaujasi įstatymais, kitais teisės aktais, įstatais, visuotinio akcininkų susirinkimo bei valdybos sprendimais ir pareiginiais nuostatais.

Nuo 2010 m. spalio 28 d. Bendrovėje veikia Audito komitetas, kurio nariai renkami 4 (ketverių) metų kadencijai. Audito komitetas yra atsakingas už rizikos valdymo sistemų, susijusių su konsoliduotųjų finansinių ataskaitų sudarymu, įgyvendinimą. Audito komitetą sudaro trys asmenys.

AB „Linus Agro Group“ valdymo organų nariai nėra ir nebuvo teisti už nusikaltimus nuosavybei, ūkininkavimo tvarkai bei finansinius pažeidimus.

11.1. Visuotinis akcininkų susirinkimas

Per ataskaitinį laikotarpį, 2018 m. spalio 31 d., surengtas vienas eilinis visuotinis Bendrovės akcininkų susirinkimas, jame dalyvavo Bendrovės akcininkai, turintys 84,84 proc. visų Bendrovės akcijų suteikiamų balsų. Akcininkų susirinkime ketverių metų kadencijai išrinktas Audito komitetas.

11.2. Bendrovės valdyba

Bendrovės valdyba buvo išrinkta neeiliniame visuotiniame Bendrovės akcininkų susirinkime 2018 m. birželio 1 d. Bendrovės valdybos narių skaičius 2019 m. birželio 30 d. buvo 7 (septyni). Bendrovėje nėra nepriklausomų Valdybos narių.

Bendrovės 2018–2019 finansiniais metais buvo organizuoti ir įvyko 8 (aštuoni) valdybos posėdžiai, kuriuose Bendrovės valdybos nariai dalyvavo 100 procentų, įskaitant Bendrovės valdybos narių iš anksto pateikiamus balsavimo biuletenius.

Valdybos nariai (2019 m. birželio 30 d.):

**Darius
Zubas**

**Andrius
Pranckevičius**

**Dainius
Pilkauskas**

**Tomas
Tumėnas**

**Arūnas
Zubas**

**Darius
Jaloveckas**

**Jonas
Bakšys**

Vardas, pavardė	Turimų akcijų skaičius ir dalyvavimas Bendrovės įstatiniame kapitale	Statusas valdyboje	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Darius Zubas	17 049 995 vnt. arba 10,73 % akcijų	Pirmininkas	2018-06-01	2022-05-31
Andrius Pranckevičius	Neturi akcijų	Pirmininko pavaduotojas	2018-06-01	2022-05-31
Dainius Pilkauskas	480 281 vnt. arba 0,3 % akcijų	Narys	2018-06-01	2022-05-31
Tomas Tumėnas	2 200 vnt. arba 0,001 % akcijų	Narys	2018-06-01	2022-05-31

Vardas, pavardė	Turimų akcijų skaičius ir dalyvavimas Bendrovės įstatiniame kapitale	Statusas valdyboje	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Arūnas Zubas	480 281 vnt. arba 0,3 % akcijų	Narys	2018-06-01	2022-05-31
Darius Jaloveckas	Neturi akcijų	Narys	2018-06-01	2022-05-31
Jonas Bakšys	3 400 000 vnt. arba 2,14 % akcijų	Narys	2018-06-01	2022-05-31

Darius Zubas (g. 1965 m.) – pagrindinis Grupės įkūrėjas. 1988 metais baigė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos Akademiją.

Andrius Pranckevičius (g. 1976 m.) 1998 metais Kauno technologijos universitete įgijo Verslo administravimo bakalauro laipsnį, o 2000 metais – Rinkodaros valdymo magistro laipsnį. Grupėje pradėjo dirbti 1999 metais.

Dainius Pilkauskas (g. 1966 m.) 1991 metais įgijo gyvulininkystės technologijos magistro laipsnį Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos Akademijoje. Grupėje pradėjo dirbti 1991 metais.

Tomas Tumėnas (g. 1972 m.) 1995 metais Vilniaus universitete įgijo ekonomikos magistro išsilavinimą ir gavo Alborgo Universiteto Tarptautinio verslo ekonomikos studijų pažymėjimą. 2011 metais įgijo verslo administravimo magistro laipsnį Mančesterio Universiteto verslo mokykloje. Grupėje pradėjo dirbti 2001 metais.

Arūnas Zubas (g. 1962 m.) 1985 metais baigė Kauno Technologijos Universiteto Cheminės technologijos fakultetą. Grupėje dirbo 1995–2005 metais AB „Linus Agro“ komercijos direktoriumi.

Darius Jaloveckas (g. 1971 m.) 1994 metais įgijo ekonomikos magistro išsilavinimą Aleksandro Stulginskio universitete. Grupėje pradėjo dirbti 2015 metais.

Jonas Bakšys (g. 1975 m.) 1997 metais Konkordija Universitete (JAV) įgijo Tarptautinės ekonomikos bakalauro laipsnį, o 2003 metais Surrey Universitete (JK) – Verslo administravimo magistro laipsnį. Grupėje pradėjo dirbti 2004 metais.

Bendrovės valdybos nariai, turintys daugiau kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalies:

Vardas pavardė	Dalyvavimas kitų įmonių įstatiniame kapitale
Darius Zubas	Akola ApS 95 %; UAB „MESTILLA“ 14,3 %.
Jonas Bakšys (bendrąja jungtine nuosavybe su sutuoktine kartu)	UAB „Vividum“ 100 %

Andrius Pranckevičius, Arūnas Zubas, Dainius Pilkauskas, Tomas Tumėnas bei Darius Jaloveckas neturi daugiau kaip 5 proc. kitų įmonių akcijų.

Valdybos narių veikla kitose įmonėse 2019-06-30

Asmuo/įmonės	Pareigos valdymo organuose	Nuo
Darius Zubas		
<i>Grupės įmonės:</i>		
AB „Linas Agro“	Generalinis direktorius	1991
	Valdybos pirmininkas	2006
AS „Putnu fabrika Kekava“	Tarybos pirmininkas	2014
SIA „Lielzeltini“	Tarybos pirmininkas	2015
<i>Kitos įmonės:</i>		
Žemės ūkio mokslo taryba prie Žemės ūkio ministerijos	Narys	2018
Lietuvos grūdų perdirbėjų asociacija	Viceprezidentas	2018
UAB „MESTILLA“	Valdybos pirmininkas	2006
Andrius Pranckevičius		
<i>Grupės įmonės:</i>		
AB „Linas Agro“	Valdybos pirmininko pavaduotojas	2018
	Valdybos narys	2006
AS „Putnu fabrika Kekava“	Valdybos pirmininkas	2015
SIA „Lielzeltini“	Valdybos pirmininkas	2015
SIA „Cerova“	Valdybos pirmininkas	2015
SIA „Broileks“	Valdybos pirmininkas	2015
<i>Kitos įmonės:</i>		
AB „Lietuvos energija“	Stebėtojų tarybos narys	2017
Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija	Prezidiumo narys	2008
Dainius Pilkauskas		
<i>Grupės įmonės:</i>		
AB „Linas Agro“	Prekybos direktorius Baltijos šalims	2006
	Valdybos narys	2006
Tomas Tumėnas		
<i>Grupės įmonės:</i>		
AB „Linas Agro“	Valdybos narys	2009
UAB „Gerera“	Generalinis direktorius	2018
<i>Kitos įmonės:</i>		
Akola ApS	Direktorius	2018
UAB „Baltic Fund“ Investments“	Direktorius	2003
Arūnas Zubas		
<i>Grupės įmonės:</i>		
AB „Linas Agro“	Valdybos narys	2006
AS „Putnu fabrika Kekava“	Tarybos pirmininko pavaduotojas	2018
	Tarybos narys	2015
SIA „Lielzeltini“	Tarybos pirmininko pavaduotojas	2018

Asmuo/įmonės	Pareigos valdymo organuose	Nuo
	Tarybos narys	2015
<i>Kitos įmonės:</i>		
UAB „MESTILLA“	Valdybos pirmininko pavaduotojas	2018
	Generalinis direktorius	2005
Darius Jaloveckas		
<i>Grupės įmonės:</i>		
AB „Linus Agro“	Vykduantysis direktorius	2017
	Valdybos narys	2018
UAB „Dotnuva Baltic“	Generalinis direktorius	2015
	Valdybos pirmininko pavaduotojas	2018
	Valdybos narys	2018
SIA „Linus Agro“	Tarybos pirmininko pavaduotojas	2018
AS „Dotnuva Baltic“	Tarybos narys	2015
Jonas Bakšys		
<i>Grupės įmonės:</i>		
AB „Linus Agro“	Verslo plėtros direktorius	2018
	Valdybos narys	2018
SIA „Lielzeltini“	Tarybos narys	2018
AS „Putnu fabrika Kekava“	Tarybos narys	2018
UAB „Dotnuva Baltic“	Valdybos narys	2019
SIA „Linus Agro“	Tarybos narys	2019
AS „Dotnuva Baltic“	Tarybos narys	2019
<i>Kitos įmonės:</i>		
UAB „MESTILLA“	Valdybos narys	2018
Lobiu Sala AS	Valdybos narys	2017

Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovė neskyrė Valdybos nariams paskolų, nesuteikė garantijų ir laidavimų, kuriais būtų užtikrintas jų prievolių įvykdymas, taip pat neperleido jiems turto.

Atskirų susitarimų tarp Bendrovės ir Valdybos narių, numatančių kompensacijas jiems atsistatydinus ar juos atleidus be pagrįstos priežasties, nėra.

11.3. Bendrovės vadovas

Bendrovės vadovas (generalinis direktorius) yra Darius Zubas, jis kartu yra ir Bendrovės valdybos pirmininkas.

Bendrovės vadovas per ataskaitinį laikotarpį, pasibaigusį 2019 m. birželio 30 d., nesikeitė.

11.4. Audito komitetas

Audito komiteto narių kadencijos pradžia 2018 m. spalio 31 d., pabaiga – 2022 m. spalio 30 d. Audito komitetą sudaro 3 nariai, du iš jų – nepriklausomi:

Andrius Drazdys – nepriklausomas Audito komiteto narys. Dirba UAB „Vilniaus margarino gamykla“ vyriausiuoju finansininku. Bendrovės akcijų neturi.

Agnė Preidytė – nepriklausoma Audito komiteto narė. Dirba PricewaterhouseCoopers, UAB verslo konsultante. Bendrovės akcijų neturi.

Irma Antanaitienė – Audito komiteto narė. Darbovietė – AB „Linas Agro“ buhalterė. Bendrovės akcijų neturi.

12. Bendrovės vadovybė

Duomenys apie Bendrovės vadovybę per ataskaitinį laikotarpį nepakito. Bendrovės vadovybė (2019 m. birželio 30 d.):

**Darius
Zubas**

**Andrius
Pranckevičius**

**Tomas
Tumėnas**

**Ramutė
Masiokaitė**

Pareigos	Vardas, pavardė	Pareigas eina nuo
Generalinis direktorius	Darius Zubas	1996-09-01
Generalinio direktoriaus pavaduotojas	Andrius Pranckevičius	2009-11-19
Finansų direktorius	Tomas Tumėnas	2009-11-19
Vyriausioji finansininkė	Ramutė Masiokaitė	2009-11-19

Bendrovės vadovybė Bendrovėje dirba pagal neterminuotas darbo sutartis.

Informacija apie Darių Zubą, Andrių Pranckevičių ir Tomą Tumėną yra pateikta skyriuje **Valdyba**.

Ramutė Masiokaitė (g. 1971 m.) – Vyriausioji finansininkė. Bendrovės akcijų neturi. 1994 metais baigė Vilniaus Universitetą ir įgijo ekonomikos, finansų ir kredito specialisto kvalifikaciją. Grupėje pradėjo dirbti 1998 metais.

Bendrovės vadovams per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotas darbo užmokestis sudarė 13 tūkst. eurų (neįvertinus tantjemų).

Atskirų susitarimų tarp Bendrovės ir Valdybos narių, taip pat darbuotojų, numatančių kompensacijas jiems atsistatydinus ar juos atleidus be pagrįstos priežasties, nėra.

Bendrovės vadovybės veikla kitose įmonėse

Informacija apie Darių Zubą, Andrių Pranckevičių ir Tomą Tumėną yra pateikta skyriuje „Bendrovės valdyba“.

Ramutė Masiokaitė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje kitose Gupės įmonėse nedirbo.

13. Duomenys apie prekybą Bendrovės vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

Ataskaitiniu laikotarpiu nuo 2018 m. liepos 1 d. iki 2019 m. birželio 30 d. visos 158 940 398 paprastosios vardinės Bendrovės akcijos buvo įtrauktos į vertybinių popierių biržos AB Nasdaq Vilnius Oficialųjį sąrašą (akcijų ISIN kodas LT0000128092). Akcijų prekybinis kodas vertybinių popierių biržoje AB Nasdaq Vilnius yra LNA1L. Bendrovės akcijomis AB Nasdaq Vilnius prekiaujama nuo 2010 m. vasario 17 d.

13.1. Informacija apie sutartis su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

Bendrovė yra 2017 m. liepos 24 d. pasirašiusi Emitento vertybinių popierių apskaitos tvarkymo sutartį su AB „Šiaulių bankas“, atstovaujama Operacijų vertybiniais popieriais skyriaus (kodas 112025254, adresas – Šeimyniškių g. 1A, LT-09312 Vilnius).

Bendrovės pavaldžių įmonių vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose nėra prekiaujama.

13.2. Prekyba bendrovės akcijomis

Informacija apie automatinio įvykdymo sandorius, parduotų akcijų AB Nasdaq Vilnius vertybinių popierių biržoje kainas ir apyvartas per 2018 m. liepos 1 d. – 2019 m. birželio 30 d. laikotarpį:

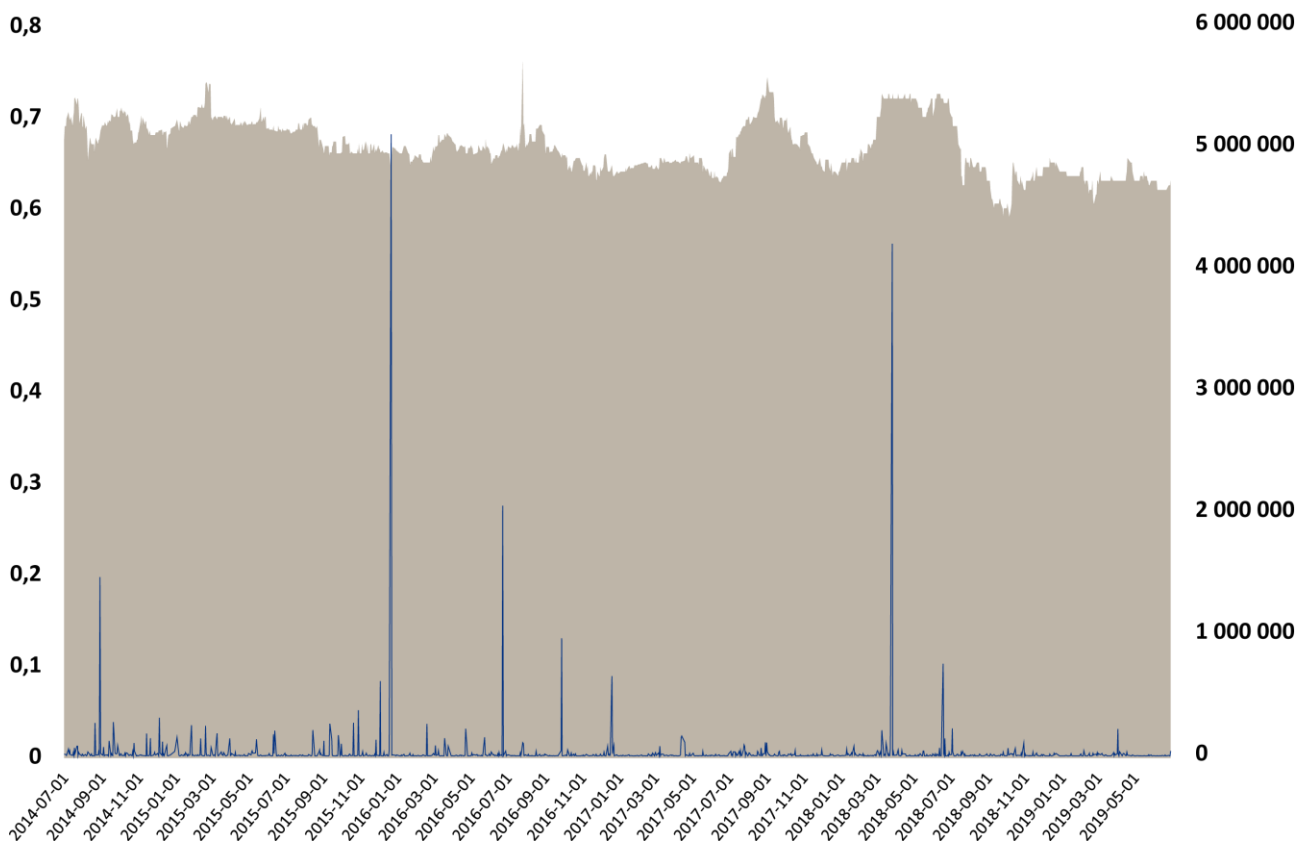
Metai ir ketvirtis	Kaina, EUR		Apyvarta, EUR		Paskutinės laikotarpio prekybos dienos			Bendra apyvarta	
	Maksimali	Minimali	Maksimali	Minimali	Kaina EUR	Apyvarta EUR	Data	Vnt.	EUR
2018 III	0,700	0,595	224 500,00	0,00	0,600	1 926,00	2018-09-28	918 060	605 214,76
2018 IV	0,655	0,590	105 274,17	0,00	0,640	0,00	2018-12-28	914 247	572 789,26
2019 I	0,645	0,600	41 556,50	0,00	0,630	7 170,03	2019-03-29	661 283	414 538,42
2019 II	0,655	0,615	221 107,32	0,00	0,630	39 277,07	2019-06-28	744 186	468 977,19

13.3. Bendrovės akcijų kapitalizacija

Data	Kapitalizacija, EUR	Akcijos kaina, EUR
2018-09-30	96 158 940,79	0,605
2018-12-31	104 105 960,69	0,655
2019-03-31	100 132 450,74	0,630
2019-06-30	100 927 152,73	0,635

13.4. AB „Linas Agro Group“ akcijų kaina ir apyvarta

Informacija apie Bendrovės akcijų kainos bei apyvartos pokytį nuo 2014-07-01 iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos, t. y. iki 2019 m. birželio 30 d., pateikiama grafike:

13.5. Bendrovės akcininkams išmokėti dividendai

Bendrovės akcininkams už 2017–2018 finansinius metus išmokėti dividendai sudarė 2 926 097 Eur, arba 0,0185 Eur vienai Bendrovės akcijai, neatskaičius mokesčių (apskaičiuota neįskaitant Bendrovės įsigytų savų akcijų).

14. Bendrovės įstatų pakeitimo tvarka

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas numato, kad įstatų keitimas yra išimtinė visuotinio akcininkų susirinkimo teisė. Priimant sprendimą dėl įstatų keitimo reikalinga visuotinio akcininkų susirinkimo 2/3 kvalifikuota balsų, dalyvaujančių visuotiniame akcininkų susirinkime, dauguma, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nurodytas imtis.

15. Reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra Bendrovė ir kurie gali būti svarbūs, pasikeitus bendrovės kontrolei

Reikšmingų susitarimų, kurių šalis yra Bendrovė ir kurie įsigalioję, keistųsi ar pasibaigtų pasikeitus Bendrovės kontrolei, ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo.

16. Didesni sandoriai su susijusiomis šalimis

Didesni Bendrovės sandoriai (bendromis sumomis) su susijusiomis šalimis yra pateikti 2018–2019 finansinių metų konsoliduotų metinių finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 31 pastaboje.

17. Informacija apie bendrovių valdymo kodekso laikymąsi

Bendrovė laikosi Lietuvos Respublikoje akcinių bendrovių įstatymo nustatytos bendrovių valdymo tvarkos. Bendrovė laikosi Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekse numatytų esminių valdymo principų. Bendrovės organai yra Visuotinis akcininkų susirinkimas, Valdyba ir Bendrovės vadovas (generalinis direktorius). Bendrovėje Stebėtojų taryba nesudaroma. Valdybą sudaro septyni Valdybos nariai, renkami ketveriems metams, tačiau Valdybos pirmininkas kartu yra ir Bendrovės vadovas (generalinis direktorius). Bendrovėje veikia Audito komitetas.

Vertybinių popierių biržoje AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymasis yra atskleistas šio metinio pranešimo 1 priede.

18. Socialinė ir aplinkosauginė atsakomybė

Grupė siekia tapti Baltijos šalių žemės ūkio vystymosi varikliu bei geidžiamiausiu agroverslo srities darbdaviu Baltijos šalyse. Remdamasi savo misija bei vertybėmis, Grupė realizuoja savo socialinę atsakomybę per kryptingą veiklą rinkoje ir socialinius projektus.

Grupės veikla apima sritis, susijusias su žemės ūkiu bei maisto pramone. Grupės verslo modelis aprašytas šio pranešimo 4.1 punkte, o veikloje dalyvaujančios įmonės, produktai bei paslaugos detalizuojami 5.5 punkte.

Per ataskaitinį laikotarpį Grupė pasitvirtino Socialinės atsakomybės politiką, kurios privalo laikytis visos Grupės įmonės ir jų darbuotojai. Jos santrauka skelbiama AB „Linas Agro Group“ interneto svetainėje. Grupės Socialinės atsakomybės politika numato, kaip Grupės darbuotojai bendrauja ir derina interesus su įvairiomis suinteresuotomis šalimis: klientais, darbuotojais, verslo partneriais, konkurentais, akcininkais, vyriausybėmis ir reguliavimo institucijomis, vietos bendruomenėmis. Ji remiasi šiais principais: darbuotojų teisių, saugos ir sveikatos užtikrinimu, pagarba žmogaus teisėms ir privatumui, etišku ir skaidriu veiklos vykdymu, atsakomybe už aplinką, žmonių ir gyvūnų gerovės užtikrinimu, antikorupcija bei darniais santykiais su partneriais bei visuomene.

Grupės Socialinės atsakomybės politiką sudaro:

- *Darbuotojų saugos ir sveikatos politika,*
- *Nediskriminavimo politika,*
- *Žmogaus teisių, vaikų darbo ir priverstinio darbo politika,*
- *Antikybštininkavimo ir antikorupcijos politika,*
- *Gyvūnų gerovės politika,*
- *Aplinkos apsaugos politika,*
- *Asmens duomenų apsaugos politika,*
- *Verslo etikos kodeksas,*
- *Partnerių etikos kodeksas.*

Per ataskaitinį laikotarpį Grupėje nebuvo užfiksuota kyšininkavimo bei korupcijos apraiškų.

18.1. Socialinė atsakomybė santykiuose su darbuotojais

Santykiuose su darbuotojais Grupė vadovaujasi įstatymais bei savo vertybėmis ir politikomis: Darbuotojų saugos ir sveikatos politika, Nediskriminavimo politika, Žmogaus teisių, vaikų darbo ir priverstinio darbo politika bei Asmens duomenų apsaugos politika.

Per ataskaitinį laikotarpį Grupėje nebuvo užfiksuota žmogaus teisių ar asmens duomenų saugos pažeidimų, taip pat pažeidimų dėl diskriminacijos dėl darbuotojų rasės, lyties, religijos, politinių įsitikinimų, tautybės, socialinės kilmės ar kitų priežasčių.

Grupės darbuotojams sudaromos sąlygos mokytis, kelti kvalifikaciją, dalyvauti įvairiuose seminaruose, bei mokymuose Lietuvoje ir už jos ribų. Organizuojami vidiniai vadybos, klientų aptarnavimo, pardavimų, buhalteriniai, vadovavimo mokymai, MS office programų žinių gilinimo kursai, kalbų tobulinimo kursai, saugaus darbo ir kiti mokymai. Skatinamas ir kryptingas kvalifikacijos kėlimas pagal kiekvieno specializaciją.

Grupės įmonių darbuotojams yra teikiamos socialinės garantijos. Jos šiek tiek skiriasi skirtingose įmonėse, tačiau pagrindinės yra panašios: išmokama pašalpa mirus šeimos nariui arba darbuotojo artimiesiems, jei netenka darbuotojo; dovana darbuotojui, gimus vaikui; darbuotojo jubiliejinio gimtadienio proga. Nepertraukiamai 20 metų Grupėje išdirbusiems darbuotojams dovanojama 1 000 vnt. Bendrovės akcijų.

Grupė savo lėšomis prisideda prie darbuotojų ateities stabilumo, nemažai jos darbuotojų dalyvauja pensijų kaupimo programoje – yra sudarę individualias pensijų kaupimo sutartis. Darbdavys skiria darbuotojams analogišką įmokų sumą pensijų kaupimui.

Grupė siekia užtikrinti darbuotojų fizinę, psichologinę ir socialinę sveikatą darbo vietose, kurti sveiką, saugią ir produktyvią darbo aplinką. Grupės įmonių darbuotojams suteikta galimybė naudotis reikiamomis medicininėmis paslaugomis, metus Grupėje išdirbę darbuotojai yra apdraudžiami savanorišku sveikatos draudimu. Kai kuriose įmonėse nemokamai tikrinama darbuotojų sveikata, darbuotojai skiepijami nuo gripo, o dirbantys laukuose skiepijami nuo erkinio encefalito. Nemažai daliai darbuotojų per ataskaitinį laikotarpį įrengti ergonomiški stalai ir kėdės, tobulinamas darbo vietų apšvietimas.

Paukštininkystės įmonėse beveik 100 darbuotojų turi galimybę gyventi įmonės bendrabutyje, nemaža dalis darbuotojų kasdien vežami į darbą 8 autobusais, 60 žmonių turi darbinius dviračius judėjimui didelėje teritorijoje. Skatinamas aktyvus gyvenimo būdas – dukart per metus kompensuojamas starto mokestis visiems, norintiems dalyvauti sporto renginiuose („VeloMaratonas“ Kekavoje, bėgimo maratonas Rygoje).

Paukštininkystės įmonėse, kuriose dirba 1 042 darbuotojų, yra įvykę 13 nelaimingų atsitikimų, tačiau rimtų sveikatos pažeidimų ar mirtinų sužalojimų nepatirta. Vienas lengvo pobūdžio nelaimingas atsitikimas yra įvykęs įmonėje UAB „Dotnuva Baltic“, kurioje dirba 193 darbuotojai. Kad sumažintų nelaimingų atsitikimų skaičių, įmonės analizuoja kiekvieną atsitikimą, tobulina įrangą, vykdo mokymus, darbuotojams suteikia darbo drabužius bei apsaugines priemones, papildomai juos instruktuoja darbo vietoje.

Per ataskaitinį laikotarpį 6 paukštininkystės darbuotojams nustatyti profesiniai susirgimai. Tam, kad profesinių susirgimų kiekis būtų sumažintas iki minimumo, yra analizuojami gamybos procesai ir darbo grafikai, įdiegtas privalomasis sveikatos patikrinimas. Per ataskaitinį laikotarpį buvo sutvarkytos buitinės patalpos darbuotojams broilerių auginimo vietose, jos pagerino 75 darbuotojų darbo sąlygas.

Žemės ūkio bendrovėse, kuriose dirba 460 darbuotojų, profesinis susirgimas nustatytas vienam darbuotojui. Bendrovės kasmet atlieka darbuotojų sveikatos patikrinimus darbo vietoje, reikalui esant darbuotojai nuvežami patikrinimui pas specialistus. Per ataskaitinį laikotarpį Šakių rajono Lukšių ŽŪB įrengė poilsio patalpas 60 darbuotojų, o Panevėžio rajono Žibartonių žemės ūkio bendrovėje pagerintos darbuotojų poilsio patalpos.

Latvijoje, Skrundos biure, įrengta nauja kondicionavimo ir šildymo sistema pagerino darbo sąlygas 6 darbuotojams.

Įmonėje AS „Putnu fabrika Kekava“ veikia profsąjunga, įmonėse AB „Linas Agro“, UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB ir UAB „Dotnuva Baltic“ yra aktyvios darbuotojų tarybos.

18.2. Socialinė veikla

Grupė aktyviai bendradarbiauja su vietos bendruomenėmis, dalyvauja jų vykdomuose kultūriniuose, pilietinio ugdymo, švietimo projektuose, taip pat tęsia ilgalaikę draugystę su žemdirbių organizacijoms. Grupė turi paramos politiką, jos santrauka skelbiama AB „Linus Agro Group“ interneto svetainėje.

Grupė turi nuolatinių socialinių partnerių bei kasmet dalyvauja kai kuriuose socialiniuose projektuose. Nuolatiniai Grupės socialiniai partneriai yra VDU Žemės ūkio akademija (nuo 2004 m.), Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras, Panevėžio miesto ir Kėdainių bei Joniškio rajonų savivaldybės, Žagarės regioninio parko direkcija, Lietuvos Invalidų biliardo asociacija, Lukšių kultūros centras, ISM vadybos ir Ekonomikos universiteto fondas, Gasčiūnų mokykla, Panevėžio 5-oji gimnazija.

Pavyzdžiui, su Panevėžio 5-ąja gimnazija jau penkioliktą kartą surengtas pilietiškumą skatinantis kasmetinis konkursas „Mokyklos pilietis“, kuriame renkami moksleivių lyderiai ir puikiai besimokantys visuomeniniai aktyvistai. Jau keletą metų iš eilės Grupė skiria stipendijas ISM Universiteto „100 Talentų“ programos dalyviams.

Grupė trečią kartą rėmė respublikinį tęstinį mokymo suteikti pirmąją pagalbą bei gaivinti žmones nelaimingų atsitikimų metu projektą „Aukšinės minutės“, kurį organizuoja Jaunųjų Gydytojų Asociacija. Šiemet lėšos buvo skirtos akcijos Kėdainių mieste „Kėdainiai – saugi Lietuvos širdis“ organizavimui ir įgyvendinimui.

Grupė yra ir nuolatimis aplinkos tvarkymo akcijos „Darom“ rėmėjas, ir šiemet pakvietė visų įmonių darbuotojus būti aktyviais akcijos dalyviais bei dalį darbo dienos skirti aplinkos tvarkymui savo regione.

Iš viso per ataskaitinį laikotarpį Grupės įmonės skyrė virš 283 tūkst. eurų įvairių projektų paramai. Skirdamos paramą, AB „Linus Agro Group“ įmonės pirmenybę teikė šiems projektams ir partneriams:

- Vietos bendruomenėms skirta 118 250 eurų;
- Žemdirbių organizacijoms skirta 79 260 eurų;
- Ugdymo ir mokslo įstaigoms bei jų renginiams skirta 14 050 eurų;
- Edukaciniais ir pilietiškumą skatinantiems projektams skirta 6 260 eurų;
- Aplinkosaugos ir visuomenės sveikatinimo projektams skirta 5 200 eurų;
- Skurstantiems, neįgaliesiems, vaikų globos namų vaikams, vaikų gydymo įstaigoms skirti 4 886 eurai;
- Stipendijoms skirti 4 928 eurai;
- Vaikų ir jaunimo užimtumo projektams skirta 3300 eurų.

Likusieji 47 tūkst. eurų buvo skirti sveiką gyvenseną skatinančioms sporto organizacijoms, darbuotojų pašalpoms artimųjų netekties atvejais bei kitiems smulkiems projektams.

Grupė ir toliau planuoja įgyvendinti ilgalaikius socialinius projektus.

18.3. Aplinkosauginė atsakomybė

Grupės įmonės daro nemažą įtaką tose srityse, kuriose veikia, todėl joms rūpi veiklos poveikis aplinkai. Vykdydama savo veiklą, Grupė vadovaujasi šalių, kuriose ji veikia, aplinkosaugos įstatymais bei savo Aplinkos apsaugos politika.

Grupės įmonės negavo kokių nors nuobaudų ar įspėjimų, susijusių su aplinkosaugos įstatymų ar kitų šios srities teisės aktų normų nesilaikymu.

Grupės įmonėse rūšiuojamas popierius, plastikas, pavojingos atliekos, šios antrinės žaliavos pridodamos jas tvarkančioms organizacijoms. Vedama antrinių žaliavų apskaita per GPAIS (Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema). Kelios gamybinės įmonės rūšiuoja ir medieną bei statybines medžiagas.

Didžioji dalis Grupės įmonių seka, analizuoja ir kontroliuoja visų rūšių kuro, elektros energijos, vandens naudojimą, tačiau ne visos įmonės skaičiuoja popieriaus sunaudojimą. Tačiau popieriaus sąnaudos Grupėje mažėja, nes dokumentacija perkeliama į elektronines laikmenas. Kai kurios įmonės nuomojasi biuro patalpas ir neturi elektros energijos, šildymo bei vandens apskaitos, todėl Grupė neskaičiuoja bendro jos sunaudojamo žaliavų ir energijos kiekio. Visos gamybinės įmonės, kurios naudoja daugiau resursų, juos skaičiuoja, seka, kai kurios turi galimybę palyginti savo rezultatus su kitomis pramonės šakos įmonėmis.

Latvijos paukštininkystės įmonė AS „Putnu fabrika Kekava“ turi A kategorijos taršos leidimą. Paukštininkystės įmonės SIA „Lielzeltini“ paukščių auginimo padalinys turi A kategorijos teršimo leidimą, o jo mėsos perdirbimo cechą Rygoje bei Lesalų gamyklą turi B kategorijos teršimo leidimą. SIA „Cerova“ turi C kategorijos taršos leidimą. Įmonės atitinka visus keliamus reikalavimus ir baudų nėra gavę.

Grupės grūdų elevatoriai nuolat rūpinasi aplinkosauga: periodiškai valomi oro filtrai, naftos gaudyklės. Visi neekonomiški lauko šviestuvai keičiami LED šviestuvais.

Grupė skyrė lėšų asfaltuoti keliui šalia Kartenos grūdų saugyklos, kad sumažėtų autotransporto keliamas dulkių kiekis aplinkiniams gyventojams.

Šiaulių elevatoriuje pradėti naudoti elektriniai vežimėliai, kurie sumažins kuro sąnaudas ir mažiau terš aplinką nei tradiciniai šakiniai krautuvai, taip pat chemijos prekių sandėlyje renovuota šildymo sistema, kuri kurui naudoja grūdų valymo atliekas, to pasekoje šildomas plotas padidėjo 5 kartus su tomis pačiomis energijos sąnaudomis.

Sėklų fabrike bei grūdų elevatoriuose susidarančios gamybinės atliekos parduodamos, kaip žaliava biokurui, taip prisidedant prie žaliosios energijos gamybos.

Šiomet Grupės darbuotojai labai aktyviai dalyvavo aplinkos tvarkymo akcijoje „Darom“. Grupė pati rėmė šią akciją, o darbuotojų kolektyvai tvarkė aplinką miestų, miestelių ir kaimų teritorijose. Buvo tvarkomos Panevėžio, Šiaulių, Joniškio, Kupiškio, Kėdainių, Vilkaviškio miestų ir priemiesčių teritorijos, dviračių ir pėsčiųjų takai bei pakelės prie VIA BALTICA kelio greta Pasvalio bei prie kelio Panevėžys-Šiauliai, Panevėžio rajono Aukštadvario bei Žibartonių gyvenviečių teritorijos, Lukšių, Dotnuvos ir Jungėnų miesteliai, Šakių rajono Dauginčių piliakalnis ir Minijos upės slėnyje esanti atodanga, savanoriai dirbo ir Biržų rajono Medeikių vaikų globos namų teritorijoje.

**1 priedas prie
AB „Linas Agro Group“
2018–2019 finansinių metų
konsoliduotojo metinio pranešimo**

**Pranešimas
apie AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių
Valdymo kodekso laikymąsi**

Turinys

I	Pagrindinės nuostatos	1
II	Bendrovės valdymo sistema	2
III	Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka	4
IV	Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė	8
V	Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka	16
VI	Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės	17
VII	Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas	19
VIII	Bendrovės atlyginimų politika	20
IX	Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme	27
X	Informacijos atskleidimas	28
XI	Bendrovės audito įmonės parinkimas	30

AB „Linus Agro Group“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir AB Nasdaq Vilnius listingavimo taisyklių 24.5 punkto nuostatomis, laikosi AB Nasdaq Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jeigu šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, tai nurodoma, kokių konkrečių nuostatų ir dėl kokių priežasčių nesilaikoma.

I principas: pagrindinės nuostatos

Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.

1.1. Rekomendacija:

Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.

Bendrovės komentaras:

Pagrindinės Bendrovės plėtros kryptys viešai skelbiamos metiniuose ir tarpiniuose Bendrovės pranešimuose. Bendrovės plėtros kryptis taip pat atskleidžia Bendrovės skelbiami esminiai įvykiai bei pranešimai investuotojams apie Bendrovės veiklą ir pranešimai, pateikiami Bendrovės vadovų pasisakymuose žiniasklaidoje.

1.2. Rekomendacija:

Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdyba yra suformavusi ilgalaikius ir trumpalaikius Bendrovės veiklos plėtros strateginius tikslus. Bendrovės vadovybė, atitinkamų kuruojamų veiklų vadovai deda visas pastangas šių tikslų įgyvendinimui. Bendrovės ir Grupės įmonių vadovai atsakingi už šių tikslų įgyvendinimą ir akcininkų nuosavybės didinimą.

1.3. Rekomendacija:

Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.

Bendrovės komentaras:

Bendrovėje sudaroma valdyba, kuri atstovauja Bendrovės akcininkų interesams. Bendrovės valdyba priima strateginius sprendimus, tvirtina Bendrovės veiklos strategiją, metinį biudžetą, esminius materialius sandorius ir kita. Valdybos priimtus sprendimus įgyvendina valdybai tiesiogiai atskaitingas Bendrovės generalinis direktorius bei jam pavaldūs atitinkamų veiklų atsakingi vadovai. Bendrovės valdyba tuo pačiu vykdo minėtų strateginių sprendimų įgyvendinimo priežiūrą. Akcininkų interesus atstovaujanti valdyba posėdžiauja pagal poreikį.

1.4. Rekomendacija:

Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdymo organai savo veikloje siekia užtikrinti visų su Bendrovės veikla susijusių asmenų interesų įgyvendinimą. Bendrovės vadovybė bei atskirų veiklų ir Grupės įmonių vadovai skiria daug laiko bendravimui su klientais, tiekėjais, kreditoriais, siekiant rasti optimaliausius sprendimus. Bendrovė laikosi priimtų ir teisės aktuose numatytų pareigų bei įsipareigojimų, ir tai padeda išlaikyti ilgalaikius santykius su savo verslo partneriais, užtikrinti ilgalaikę Bendrovės veiklos plėtrą. Bendrovės darbuotojus vadovybė bei atskirų veiklų vadovai nuolatos informuoja apie naujienas Bendrovės veikloje, pasiekimus, netekimus ar kitus vidinius pasikeitimus Bendrovės vidinės komunikacijos kanalais.

II principas: bendrovės valdymo sistema

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.

2.1. Rekomendacija:

Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.

Bendrovės komentaras:

Bendrovėje yra vienas kolegialus valdymo organas – Bendrovės valdyba, kurią sudaro 7 (septyni) nariai.

Kolegialus priežiūros organas – Stebėtojų taryba Bendrovėje nėra sudaroma.

Bendrovės valdyba, neprieštaraujant Akcinių bendrovių įstatymo nuostatoms, atlieka kai kurias Stebėtojų tarybos funkcijas, kiek tai susiję su Bendrovės veiklos priežiūra.

Bendrovės generalinis direktorius yra atskaitingas valdybai ir periodiškai informuoja bei atsiskaito valdybai dėl Bendrovės veiklos, strateginių sprendimų įgyvendinimo eigos.

2.2. Rekomendacija:

Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią Bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdyba vykdo šias funkcijas kaip nurodyta 2.1 punkte.

2.3. Rekomendacija:

Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.

Bendrovės komentaras:

Bendrovei vykdant veiklą įvairiose srityse, Bendrovės valdyba, kaip kolegialus valdymo organas, yra būtinas, be to Bendrovės valdyba iki šiol sėkmingai tiek priima sprendimus, tiek atlieka priimtų strateginių sprendimų įgyvendinimo priežiūrą bei Bendrovės valdymo kontrolę.

Esant poreikiui Stebėtojų taryba gali būti sudaroma ateityje.

2.4. Rekomendacija:

Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.¹

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba (pavyzdžiui, komitetų formavimas), neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovu, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

Bendrovės komentaras:

Nustatyti principai taikomi valdybai, kaip nurodyta 2.1 ir 2.3 punktuose. Esminiai reikalavimai nėra pažeidžiami.

2.5. Rekomendacija:

Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus.²

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybą sudaro 7 (septyni) nariai, atsakingi už skirtingas veiklos sritis. Bendrovės valdyba gali priimti sprendimus tik kai jos posėdyje dalyvauja 2/3 valdybos narių, o sprendimas priimamas, kai už jį balsuojant gauta daugiau „už“ negu „prieš“.

2.6. Rekomendacija:

Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Stebėtojų taryba Bendrovėje nėra sudaroma.

2.7. Rekomendacija:

Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės vadovas – generalinis direktorius ir Bendrovės valdybos pirmininkas yra tas pats asmuo.

Bendrovės vadovas atsiskaito Bendrovės valdybai, taip siekiama užtikrinti sprendimų priėmimo nešališkumą. Sprendimai priimami Akcinių bendrovių įstatymo ir Bendrovės įstatų nustatyta tvarka, kuriuose aiškiai apibrėžtos vadovo sprendimų priėmimo kompetencijos ir ribos.

III principas: visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka

Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

3.1. Rekomendacija:

Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos sudarymo mechanizmas, nustatytas Bendrovės įstatuose, užtikrina objektyvią valdymo organų priežiūrą.

3.2. Rekomendacija:

Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.

Bendrovės komentaras:

Šios nuostatos įtvirtintos Bendrovės įstatuose ir vykdomos. Informacija apie valdybos narius yra nuolat atnaujinama ir pateikiama Bendrovės rengiamuose pranešimuose ir Bendrovės interneto tinklalapyje.

3.3. Rekomendacija:

Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.

Bendrovės komentaras:

Visuotiniam akcininkų susirinkimui yra pateikiami kandidatų į valdybos narius gyvenimo aprašymai, kuriuose nurodoma visa informacija apie atitinkamo kandidato išsilavinimą, darbinę patirtį ir kompetenciją.

3.4. Rekomendacija:

Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialaus organo sudėtis turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai vertinama. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse. Bent vienas iš atlyginimo komiteto narių turėtų turėti žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos sudėtis ir narių skaičius atitinka Bendrovės veiklos apimtį ir esamos struktūros dydį.

Bendrovės valdybos nariai turi pakankamai patirties srityse, kuriose Bendrovė vykdo savo pagrindinę veiklą, taip pat visi nariai kartu turi įvairiapusių žinių finansų, ekonomikos, investicijų valdymo srityse bei priežiūros srityse.

Audito komiteto nariai turi patirties listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos srityse.

Bendrovėje Atlyginimų komitetas nėra sudarytas.

3.5. Rekomendacija:

Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.

Bendrovės komentaras:

Tai nėra aktualu. Bendrovės valdybos nariai yra ilgamečiai Grupės įmonių darbuotojai, todėl jie yra puikiai susipažinę su Bendrovės veikla.

Bendrovės valdybos narių įgūdžiai ir žinios yra atnaujinami vykdant savo funkcijas.

Bendrovės valdybos nariu išrinkus ne Grupės įmonių darbuotoją, Bendrovė sudarytų visas galimybes susipažinti su reikiama informacija.

3.6. Rekomendacija:

Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formulė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

Bendrovės komentaras:

Nepriklausomų narių ir jų pakankamo skaičiaus kolegialiaame valdymo organe (valdyboje) klausimas bus svarstomas ateityje. Audito komitete du nepriklausomi nariai.

3.7. Rekomendacija:

Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:

1) Jis/ji negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų;

2) Jis/ji negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas;

3) Jis/ji neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis);

4) Jis/ji neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį);

5) Jis/ji negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;

6) Jis/ji negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;

7) Jis/ji neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;

8) Jis/ji neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;

9) Jis/ji neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.

Bendrovės komentaras:

Tai kol kas neaktualu (žiūrėti į 3.6 punkto komentarą).

3.8. Rekomendacija:

Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.

Bendrovės komentaras:

Tai kol kas neaktualu (žiūrėti į 3.6 punkto komentarą).

3.9. Rekomendacija:

Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdyba, teikdama naujo valdybos nario kandidatūrą, atskleidžia, ar laiko jį nepriklausomu.

3.10. Rekomendacija:

Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištikus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.

Bendrovės komentaras:

Tai kol kas neaktualu (žiūrėti į 3.6 punkto komentarą).

3.11. Rekomendacija:

Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų.⁶ Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formuluootė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

Bendrovės komentaras:

Tai kol kas neaktualu (žiūrėti į 3.6 punkto komentarą).

IV principas: visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.

⁷ Žr. 3 išnašą.

4.1. Rekomendacija:

Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.⁸

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniui valdymo organui – vadovui.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos narys, atsakingas už Bendrovės finansų politiką ir jos priežiūrą, nuolatos palaiko ryšį ir reguliariai susitinka su Bendrovės vyriausiuoju finansininku ir Grupės išdininku aptarti Bendrovės finansinę būklę bei paskutinius įvykusius esminius finansinius pasikeitimus, jeigu tokių yra. Bendrovės valdybos pirmininkas nuolatos palaiko ryšį ir reguliariai susitinka su veiklų vadovais aptarti Bendrovės veikloje įvykusius ar vykstančius pokyčius, esminius veiklos organizavimo klausimus, Bendrovės veiklos plėtrą. Bendrovės valdyba analizuoja ir vertina iš Bendrovės generalinio direktoriaus bei finansų direktoriaus gautą medžiagą apie Bendrovės veiklą ir finansus, esant reikalui pateikia rekomendacijas bei pasiūlymus, inicijuoja būtinus susirinkimus, susitikimus.

4.2. Rekomendacija:

Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų:

- a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą;
- b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą;
- c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei.

Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonių, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos nariai veikia atsakingai bei gera valia Bendrovės ir akcininkų naudai, siekia išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus ir atsižvelgdami į trečiųjų asmenų interesus.

4.3. Rekomendacija:

Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežtinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančią kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos nariai kiekvienas individualiai ir visi kartu skiria pakankamai laiko ir dėmesio, kad valdybos kompetencijai priskirtos funkcijos būtų vykdomos tinkamai. Valdybos nariai dalyvauja posėdžiuose, kurių laikas yra tarp narių suderinamas taip, jog posėdyje galėtų dalyvauti visi valdybos nariai. Jei dėl pateisinamų priežasčių vienas ar kitas narys negali dalyvauti posėdžiuose, sudaromos sąlygos balsuoti iš anksto raštu. Per Bendrovės 2018–2019 finansinius metus valdybos nariai visi 100 procentų dalyvavo priimant valdybos sprendimus.

4.4. Rekomendacija:

Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdyba savo darbe siekia elgtis sąžiningai ir nešališkai su visais Bendrovės akcininkais ir, Bendrovės turimais duomenimis, iki šiol nebuvo nė vieno atvejo, jog būtų įvykę priešingai. Bendrovės valdybos pirmininkas, derindamas bei koordinuodamas tarpusavio veiksmus su kitais valdybos nariais ir veiklų vadovais, yra įpareigotas ir įgaliotas valdybos vardu bendrauti su akcininkais, informuoti akcininkus apie Bendrovės veiklą, strategiją, kitus esminius reikalus, taip pat teikti oficialius įpareigojančius paaiškinimus.

4.5. Rekomendacija:

Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.

Bendrovės komentaras:

Visi šioje rekomendacijoje nurodyti sandoriai, jeigu jie yra materialiai reikšmingi, yra sudaromi esant Bendrovės valdybos sprendimui bei pritarimui. Valdybos sprendimai gali būti priimti tik esant reikalingam kvorumui bei vadovaujantis Bendrovės įstatuose nustatyta tvarka, kuri atitinka Akcinių bendrovių įstatymo nuostatas. Atitinkama praktika yra taikoma visose Grupės įmonėse.

4.6. Rekomendacija:

Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmogiškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdyba sprendimus priima vadovaudamasi išvien Bendrovės interesais, todėl narių nepriklausomumas priimant sprendimus, turinčius reikšmės Bendrovės veiklai ir strategijai, turi būti vertinamas atsižvelgiant į Bendrovės bei jos akcininkų interesus. Valdybos nariams yra sudarytos visos galimybės bei jie turi teisę į visus išteklius, reikalingus tinkamai pareigoms atlikti, įskaitant galimybes kreiptis į nepriklausomus išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus. Bendrovės generalinis direktorius užtikrina, jog Bendrovės atskirų sričių vadovai ir (ar) darbuotojai tiesiogiai valdybai ar per generalinį direktorių suteiktų visą reikiamą informaciją valdybos nariams, kad jie galėtų tinkamai vykdyti savo funkcijas ir spręsti jų kompetencijai priskirtus klausimus.

4.7. Rekomendacija:

Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus¹¹. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.

¹¹ Lietuvos Respublikos audito įstatymas (Žin., 2008, Nr. 82-3233) nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti Audito komitetą.

Bendrovės komentaras:

Bendrovėje sudarytas Audito komitetas.

Bendrovės veiklos apimtys, rezultatai, objektyvūs poreikiai bei tai, jog Bendrovės valdybą sudaro 7 (septyni) nariai, kol kas nesukuria poreikio šioje rekomendacijoje numatytų kitų komitetų steigimui, tačiau skyrimo ir atlyginimų komitetų steigimo galimybės gali būti svarstomos ateityje.

4.8. Rekomendacija:

Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekianti susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.

Bendrovės komentaras:

Audito komitetas savarankiškai pasirenka veiklos tvarką ir procedūras ir savo veikloje vadovaujasi Audito komiteto veiklos reglamentu.

4.9. Rekomendacija:

Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.

Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.

Bendrovės komentaras:

Audito komitetas susideda iš trijų narių, iš kurių du yra nepriklausomi.

4.10. Rekomendacija:

Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.

Bendrovės komentaras:

Audito komiteto veiklos reglamentas tvirtinamas Bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime.

Audito komiteto veiklos ataskaita yra skelbiama kartą per finansinius metus. Taip pat Bendrovė kasmet savo metiniame pranešime skelbia apie audito komiteto sudėtį.

4.11. Rekomendacija:

Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.

Bendrovės komentaras:

Audito komitetui yra sudarytos visos sąlygos komiteto posėdžiams rengti, o taip pat, komiteto nuožiūra, į posėdžius gali būti kviečiami atitinkami darbuotojai, atsakingi už komitete svarstomas veiklos sritis, arba prašoma jų pateikti visą reikalingą informaciją.

4.12. Rekomendacija dėl skyrimo komiteto:

4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:

1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimai atlikti reikalingą laiką.

Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius;

2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;

3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui;

4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui;

5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo.

4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu, nes skyrimo komitetas nėra suformuotas atsižvelgiant į aplinkybes, išdėstytas 4.7 punkte.

4.13. Rekomendacija dėl atlyginimų komiteto:

4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:

1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais;

2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlygį, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių;

3) turėtų užtikrinti, kad individualus atlyginimas vykdomajam direktoriui ir valdymo organo nariui būtų proporcingas kitų bendrovės vykdomųjų direktorių arba valdymo organų narių ir kitų bendrovės darbuotojų atlyginimui;

4) reguliariai peržiūrėti vykdomųjų direktorių ar valdymo organų narių atlyginimų nustatymo politiką (taip pat ir akcijomis pagrįsto atlyginimo politiką) bei jos įgyvendinimą;

5) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;

6) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);

7) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.

4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:

1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;

2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;

3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.

4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.

4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu, nes atlyginimų komitetas nėra suformuotas atsižvelgiant į aplinkybes, išdėstytas 4.7 punkte.

4.14. Rekomendacija dėl audito komiteto:

4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:

1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo kriterijus);

2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;

3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;

4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatdyinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;

5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;

6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.

4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju

ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.

4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.

4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.

4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.

4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.

4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.

Bendrovės komentaras:

Audito komitetas vykdo jam priskirtas funkcijas.

4.15. Rekomendacija:

Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupę vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.

Bendrovės komentaras:

Bendrovėje iki šiol nebuvo formuojama praktika Bendrovės valdybai vykdyti savo veiklos vertinimą bei apie tai atskirai informuoti akcininkus. Informacija apie kandidatus į Valdybos narius pateikiama Bendrovės akcininkams prieš renkant naują Valdybą ar atskirus jos narius tam, kad Bendrovės akcininkai galėtų įvertinti kiekvieno kandidato turimą patirtį, kompetenciją bei pasiryžimą veikti išvien Bendrovės interesais. Taip pat Bendrovė nuolat atnaujina informaciją apie Valdybos narius ir pateikia ją pusmetinėse ir metinėse Bendrovės ataskaitose.

Bendrovės metiniame pranešime taip pat yra paskelbiama Bendrovės valdymo struktūra.

V principas: bendrovės kolegialių organų darbo tvarka

Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.

5.1. Rekomendacija:

Bendrovės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiam principui sąvoka *kolegialūs organai* apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybai vadovauja valdybos pirmininkas, jis įgyvendina visus šiame punkte nustatytus reikalavimus.

5.2. Rekomendacija:

Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį ¹².

¹² Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t. y. bent kartą per metų ketvirtį.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos posėdžiai šaukiami vieną kartą per ketvirtį pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Esant poreikiui, valdybos posėdžiai organizuojami ir dažniau.

5.3. Rekomendacija:

Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos darbo organizavimas numatytas Bendrovės valdybos darbo reglamente ir jis visiškai atitinka šio punkto nuostatas.

5.4. Rekomendacija:

Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas – Bendrovės valdyba.

VI principas: nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.

6.1. Rekomendacija:

Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės kapitalą sudaro tik paprastosios vardinės nematerialiosios akcijos, kurios visiems Bendrovės akcininkams suteikia vienodas teises.

6.2. Rekomendacija:

Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės įstatuose nustatytos Bendrovės išleistų akcijų suteikiamos teisės, kurios atitinka Akcinių bendrovių įstatyme nustatytosioms.

Bendrovės įstatatai yra viešai prieinami visiems investuotojams Bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalbomis.

6.3. Rekomendacija:

Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą¹³. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.

¹³ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvarstomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

Bendrovės komentaras:

Nurodytų sprendimų priėmimas visuotiniame akcininkų susirinkime apsunkintų Bendrovės veiklos operatyvumą ir efektyvumą. Šie sprendimai priimami Bendrovės įstatuose nustatyta tvarka.

6.4. Rekomendacija:

Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime.

Bendrovės komentaras:

Pranešimas apie visuotinius akcininkų susirinkimus skelbiamas per Nasdaq naujienų platinimo sistemą „GlobeNewswire“ lietuvių ir anglų kalbomis, taip pat Bendrovės interneto tinklalapyje ir Bendrovės įstatuose nurodytame šaltinyje.

Visuotinio akcininkų susirinkimo vieta parenkama taip, kad pageidaujantiems dalyvauti susirinkime akcininkams būtų sudarytos tinkamos sąlygos dalyvauti.

Susirinkimas vyksta darbo dieną 10.00 val., kad visiems akcininkams būtų patogu atvykti ir dalyvauti.

6.5. Rekomendacija:

Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus sprendimų projektus ir kitus dokumentus paskelbia per Nasdaq naujienų platinimo sistemą „GlobeNewswire“ bei Bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių bei anglų kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo priimti sprendimai yra ne vėliau kaip per vieną dieną nuo jų priėmimo dienos paskelbiami per Nasdaq naujienų platinimo sistemą „GlobeNewswire“ lietuvių

bei anglų kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo priimti sprendimai skelbiami ir Bendrovės interneto tinklalapyje.

6.6. Rekomendacija:

Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės akcininkai gali įgyvendinti teisę dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime tiek asmeniškai, tiek per atstovą, jeigu asmuo turi tinkamą įgaliojimą arba su juo sudaryta balsavimo teisės perleidimo sutartis teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovė sudaro sąlygas akcininkams balsuoti užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį, kaip numato Akcinių bendrovių įstatymas.

6.7. Rekomendacija:

Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsienyje gyvenantiems akcininkams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė ateityje svarstys tokias galimybes, atsižvelgdama į tam reikalingus finansinius išteklius, esamą teisinį reguliavimą, objektyvų Bendrovės akcininkų pasiskirstymą bei jų pageidavimus. Iki šiol tokių pageidavimų iš Bendrovės akcininkų sulaukta nebuvo.

VII principas: interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas

Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.

7.1. Rekomendacija:

Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos nariai vengia situacijų, kai jų asmeniniai interesai galėtų prieštarauti Bendrovės interesams. Bendrovės valdybos nariai susilaiko nuo balsavimo arba atsisako balsuoti, kai tai susiję su jo asmeniu.

7.2. Rekomendacija:

Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.

Bendrovės komentaras:

Valdybos nariai veikia Bendrovės interesais ir jų turima kompetencija bei asmeninės savybės leidžia teigti, jog jie elgiasi taip, kad interesų konfliktai nekiltų ir iki šiol praktikoje jų nepasitaikė.

7.3. Rekomendacija:

Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės valdybos nariai, per ataskaitinius metus, nėra sudarę didelės vertės arba nestandartinėmis sąlygomis sandorių su Bendrove.

7.4. Rekomendacija:

Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.

Bendrovės komentaras:

Akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, jog valdybos narys neturi teisės balsuoti, kai valdybos posėdyje sprendžiamas su jo veikla valdyboje susijęs ar jo atsakomybės klausimas. Bendrovės valdybos nariai šią nuostatą žino ir ją taiko plačiau nei to reikalauja įstatymas, t. y. susilaiko nuo balsavimo arba atsisako balsuoti, kai tai susiję su jo asmeniu ir Bendrove ar gali kilti kitoks interesų konfliktas.

VIII principas: bendrovės atlyginimų politika

Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.

8.1. Rekomendacija:

Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita), kuri turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Ši atlyginimų ataskaita turėtų būti paskelbta ne tik kaip bendrovės metinio pranešimo dalis, bet turėtų būti skelbiama ir bendrovės interneto tinklalapyje.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė neturi parengtos atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarkos, todėl nerengia atlyginimų politikos ataskaitos.

Informacija apie praėjusį laikotarpį Bendrovės išmokas emitento valdymo organų nariams, vyresniajai vadovybei skelbiama teisės aktų nustatyta tvarka. Bendrovės bei Bendrovės valdybos nuomone, atsižvelgus į Lietuvos rinkoje bei kitose rinkose, kuriose Bendrovė veikia, esančią konkurencinę aplinką bei veiklos ekonomines sąlygas, tokia informacija yra neskelbtina (konfidenciali), šiuo metu laikytina Bendrovės komercine paslaptimi.

Klausimą dėl valdymo kodekso rekomenduojamos atlyginimų politikos ataskaitos poreikio ir parengimo numatoma pradėti svarstyti ateityje, keičiantis rinkos sąlygoms, konkurencinei aplinkai.

8.2. Rekomendacija:

Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminioms bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje nėra atlyginimų politikos ataskaitos dėl priežasčių, nurodytų 8.1 punkte.

8.3. Rekomendacija:

Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija:

- 1) Direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas;
- 2) Pakankama informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis;
- 3) Paaiškinimas, kuo pasirinkti veiklos rezultatų vertinimo kriterijai naudingi ilgalaikiams bendrovės interesams;
- 4) Metodų, taikomų siekiant nustatyti, ar tenkinami veiklos rezultatų vertinimo kriterijai, paaiškinimas;
- 5) Pakankamai išsami informacija apie kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpius;
- 6) Pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį;
- 7) Pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas;
- 8) Pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką;
- 9) Pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte;
- 10) Pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte;
- 11) Pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusios bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį;
- 12) Direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas;
- 13) Atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje nėra atlyginimų politikos ataskaitos dėl priežasčių, nurodytų 8.1 punkte.

8.4. Rekomendacija:

Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, *inter alia*, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje nėra atlyginimų politikos ataskaitos dėl priežasčių, nurodytų 8.1 punkte.

8.5. Rekomendacija:

Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.

8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:

1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime;

2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei;

3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos;

4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms;

5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais;

6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus.

8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:

1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos;

2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;

3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;

4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.

8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:

1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;

2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.

8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje nėra atlyginimų politikos ataskaitos dėl priežasčių, nurodytų 8.1 punkte.

8.6. Rekomendacija:

Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, bendrovės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad bendrovė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje nėra numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys.

8.7. Rekomendacija:

Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu dėl priežasčių, nurodytų 8.6 punkte.

8.8. Rekomendacija:

Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protingumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu dėl priežasčių, nurodytų 8.6 punkte.

8.9. Rekomendacija:

Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti bendrovei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu dėl priežasčių, nurodytų 8.6 punkte.

8.10. Rekomendacija:

Išaitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, kuri apriboja galimai maksimaliai mokėtiną išaitinės išmokos sumą.

8.11. Rekomendacija:

Išaitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė laikosi šios rekomendacijos. Esant nuostolingiems veiklos rezultatams, kuriuos sąlygojo konkretaus veiklos direktoriaus ir generalinio direktoriaus ar valdybos nario veikla, išmokos, nutraukus darbo sutartį, nėra mokamos.

8.12. Rekomendacija:

Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje nėra atlyginimų politikos ataskaitos dėl priežasčių, nurodytų 8.1 punkte.

8.13. Rekomendacija:

Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Atlyginimai Bendrovėje nėra pagrįsti Bendrovės akcijų skyrimu.

8.14. Rekomendacija:

Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamas mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisė į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasirinkimo sandoriais arba kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.

Bendrovės komentaras:

Vadovaujantis Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime 2018-06-01 patvirtintomis AB „Linas Agro Group“ akcijų suteikimo taisyklėmis, Bendrovės sudarytose Akcijų opciono sutartyse numatyta, kad darbuotojas įgys teisę pasinaudoti opcionu tik tuo atveju, jei nepertraukiamai dirbs Grupėje ne mažiau kaip 3 (trejus) metus nuo sutarties sudarymo.

8.15. Rekomendacija:

Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plus kintamoji dalis) vertė.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu dėl priežasčių, nurodytų 8.13 punkte.

8.16. Rekomendacija:

Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu – Bendrovėje nėra direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių.

8.17. Rekomendacija:

Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovės valdyba turi teisę svarstyti ir tvirtinti Bendrovės atlyginimų politiką.

8.18. Rekomendacija:

Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamąjo pobūdžio.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu. Bendrovėje nėra atlyginimų politikos ataskaitos dėl priežasčių, nurodytų 8.1 punkte.

8.19. Rekomendacija:

Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas

turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.

Bendrovės komentaras:

Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime 2018-06-01 buvo patvirtintos AB „Linas Agro Group“ akcijų suteikimo taisyklės. Šios taisyklės nustato akcijų suteikimo tvarką Grupės darbuotojams, o jas įgyvendina Bendrovės vadovas. Bendrovės vadovas kiekvienų metų eiliniame visuotiniame Bendrovės akcininkų susirinkime pateikia išsamią informaciją apie šių taisyklių taikymą ir jų įgyvendinimą per praėjusius finansinius metus. Taisyklės gali būti pakeistos arba atšauktos visuotinio Bendrovės akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų dauguma.

8.20. Rekomendacija:

Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais:

- 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius;
- 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos;
- 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti;
- 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia;
- 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams.

Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.

Bendrovės komentaras:

AB „Linas Agro Group“ akcijų suteikimo taisyklės buvo patvirtintos Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime.

8.21. Rekomendacija:

Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.

Bendrovės komentaras:

AB „Linas Agro Group“ akcijų suteikimo taisyklės buvo patvirtintos Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime.

8.22. Rekomendacija:

8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti scheme, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.

Bendrovės komentaras:

Neaktualu.

8.23. Rekomendacija:

Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemos išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.

Bendrovės komentaras:

AB „Linas Agro Group“ akcijų suteikimo taisyklės buvo patvirtintos Bendrovės neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Šias taisykles įgyvendinti pavesta Bendrovės vadovui.

IX principas: interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme

Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka interesų turėtojai apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietas bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.

9.1. Rekomendacija:

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė savo veiklą vykdo ir yra valdoma, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais bei kitais norminiais aktais, atsižvelgiant į bendruomenės bei trečiųjų asmenų pagrįstus bei teisėtus interesus, kurie neprieštarauja ir nesudaro grėsmės pagrįstiems bei teisėtiems Bendrovės interesams.

9.2. Rekomendacija:

Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti

darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.

Bendrovės komentaras:

Su skelbtina vieša informacija apie Bendrovės veiklą visi suinteresuoti bei kiti tretieji asmenys gali susipažinti viešai vertybinių popierių biržos AB Nasdaq Vilnius ir Bendrovės interneto tinklalapiuose.

Visi suinteresuoti asmenys žodžiu arba raštu gali kreiptis į Bendrovės atstovą ryšiams su investuotojais.

9.3. Rekomendacija:

Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.

Bendrovės komentaras:

Su visa reikiama informacija galima susipažinti vertybinių popierių biržos AB Nasdaq Vilnius ir Bendrovės interneto tinklalapiuose.

X principas: informacijos atskleidimas

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.

10.1. Rekomendacija:

Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:

- 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;
- 2) bendrovės tikslus;
- 3) asmenis, nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius;
- 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą;
- 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksniai;
- 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje;
- 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais;
- 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją.

Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.

Bendrovės komentaras:

Šiame punkte nurodyta informacija apie Bendrovę skelbiama per vertybinių popierių biržos Nasdaq naujienų platinimo sistemą „GlobeNewswire“ Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka Bendrovės rengiamose ataskaitose (periodinėje informacijoje), taip pat Bendrovės interneto tinklalapyje. Bendrovė pateikdama šiame punkte nurodytą informaciją pateikia tiek Bendrovės, tiek visos įmonių grupės konsoliduotą informaciją.

10.2. Rekomendacija:

Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė pateikdama šiame punkte nurodytą informaciją pateikia tiek Bendrovės, tiek visos įmonių grupės konsoliduotą informaciją.

10.3. Rekomendacija:

Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detalčiau reglamentuojama VIII principu.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė pateikia šiame punkte nurodytą informaciją metiniame pranešime.

10.4. Rekomendacija:

Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė pateikia šiame punkte nurodytą informaciją finansinėse ataskaitose ir metiniame pranešime.

10.5. Rekomendacija:

Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimtys atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.

Bendrovės komentaras:

Šiame punkte nurodyta informacija skelbiama per vertybinių popierių biržos Nasdaq naujienų platinimo sistemą „GlobeNewswire“ bei Bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalbomis. Bendrovė stengiasi, kad visi esminiai įvykiai bei informacija investuotojams būtų pateikiami ne prekybos sesijos metu, o prekybos dieną prieš prasidedant sesijai arba po sesijos pabaigos.

Visa konfidenciali informacija, kuri gali turėti įtakos Bendrovės išleistų vertybinių popierių kainai, yra laikoma griežčiausioje paslaptyste iki tol, kol tokia informacija paskelbiama viešai per vertybinių popierių biržos Nasdaq naujienų platinimo sistemą „GlobeNewswire“.

10.6. Rekomendacija:

Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų, o teisės aktų nustatytais atvejais neatlygintiną priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė užtikrina nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos, skelbdama ją lietuvių ir anglų kalbomis savo interneto tinklalapyje bei per Nasdaq naujienų platinimo sistemą „GlobeNewswire“.

10.7. Rekomendacija:

Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinį bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.

Bendrovės komentaras:

Bendrovė rekomendaciją įgyvendina pilna apimtimi.

XI principas: bendrovės audito įmonės parinkimas

Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.

11.1. Rekomendacija:

Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.

Bendrovės komentaras:

Ši rekomendacija įgyvendinama iš dalies.

Nepriklausoma audito įmonė vertina metinį pranešimą bei metinių finansinių ataskaitų rinkinį. Kadangi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra nustatyta atlikti tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių auditą, taip pat tai sudarytų papildomas išlaidas bei laiko sąnaudas, Bendrovė tarpinių ataskaitų audito neatlieka.

Bendrovės tarpinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų, priimtu taikyti ES reikalavimais.

11.2. Rekomendacija:

Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba.

Bendrovės komentaras:

Ši rekomendacija įgyvendinama visiškai.

11.3. Rekomendacija:

Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.

Bendrovės komentaras:

2018–2019 finansiniais metais audito įmonė be audito paslaugų suteikė papildomų konsultacijų (už apie 11 800 EUR be PVM).

**AB „Linas Agro Group“
2018–2019 finansinių metų,
pasibaigusių 2019 m. birželio 30 d.,
Konsoliduotos ir bendrovės
finansinės ataskaitos**

Parengtos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės
standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje,
pateikiamos kartu su nepriklausomo auditoriaus išvada

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

AB „Linus Agro Group“ akcininkams

Nuomonė

Mes atlikome AB „Linus Agro Group“ (toliau - Bendrovė) finansinių ataskaitų ir konsoliduotų AB „Linus Agro Group“ ir jos dukterinių bendrovių (toliau - Grupė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2019 m. birželio 30 d. finansinės būklės ataskaitos ir tą dieną pasibaigusį metų bendrųjų pajamų ataskaitos, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, pinigų srautų ataskaitos bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės ir Grupės 2019 m. birželio 30 d. finansinę padėtį ir jų tą dieną pasibaigusį metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės ir Grupės pagal Tarptautinės buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai - tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsakas į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

1. Biologinio turto vertinimas

Grupės biologinio turto apskaitinė vertė 2019 m. birželio 30 d. buvo 26 mln. eurų, o pelnas iš biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimo per finansinius metus pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d. sudarė 1,1 mln. eurų.

Grupės biologinį turtą sudaro galvijai (daugiausia melžiamos karvės ir kiti galvijai), pasėliai ir paukščiai (vištos pereklsės ir mėsiniai viščiukai). Melžiamų karvių tikroji vertė yra nustatoma diskontuotų pinigų srautų metodu, atėmus pardavimo išlaidas. Kiti galvijai taip pat yra įvertinami tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas finansinių ataskaitų dieną. Pasėliai yra vertinami derliaus rinkos kaina, remiantis prognozuojamu derlingumu bei atėmus pardavimo išlaidas, finansinių ataskaitų dieną. Vištos pereklsės yra vertinamos remiantis būsima kiaušinių kaina, atėmus vištos išlaikymo iki naudingo tarnavimo laikotarpio pabaigos sąnaudas, skerdimo sąnaudas ir pardavimo sąnaudas. Mėsiniai viščiukai yra vertinami atsižvelgiant į vidutinį viščiuko amžių ir atitinkamai rinkos kainą tarp vienos dienos ir skersti tinkamo mėsinio viščiuko. Šis dalykas yra svarbus mūsų auditui dėl sumų reikšmingumo ir reikšmingų vadovybės vertinimų nustatant biologinio turto tikrąją vertę.

2. Investicijos į dukterinę įmonę ir jai išduotos paskolos vertės sumažėjimo vertinimas (tik Bendrovės finansinėse ataskaitose)

Bendrovės vadovybė peržiūrėjo vertės sumažėjimo indikacijas Bendrovės investicijoms į dukterines įmones. Bendrovės investicija į dukterinę įmonę, užsiimančią didmenine žemės ūkio produktų prekyba, bei šiai dukterinei įmonei Bendrovės suteiktos paskolos likutis 2019 m. birželio 30 d. sudarė 58 mln. eurų.

Kadangi buvo nustatytos vertės sumažėjimo indikacijos, Bendrovės vadovybė atliko minėtos investicijos ir suteiktos paskolos vertės sumažėjimo testus. Jokio vertės sumažėjimo nebuvo nustatyta. Bendrovės vadovybė minėtai investicijai nustatė naudojimo vertę, kaip atskleista finansinių ataskaitų 2.27 pastaboje. Šis metinis vertės sumažėjimo testas yra reikšmingas mūsų auditui, kadangi yra susijęs su reikšmingais vadovybės sprendimais dėl prielaidų apie pinigų srautų prognozes, pateikiamas naudojimo vertės nustatyme, kaip atskleista finansinių ataskaitų 2.27 pastaboje. Papildomai, minėta investicija į dukterinę įmonę ir jai suteikta paskola sudaro daugiau kaip 50 proc. viso Bendrovės turto 2019 m. birželio 30 d.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Mes supratome vadovybės procedūras, skirtas biologinio turto vertinimui. Mes gavome ir peržiūrėjome Grupės galvijų, pasėlių ir paukščių vertinimus. Mes peržiūrėjome vadovybės prielaidas, susijusias su melžiamų karvių vertinimu, ir palyginome jas su istorine bei kita informacija pagrindžiančia prognozuojamas pieno kainas ir pieno primilžio kiekius. Mes taip pat pasitarkėme vertinimo specialistą, kuris mums padėjo įvertinti vadovybės diskontuotų pinigų srautų modelyje naudotą diskonto normą. Kitų galvijų vertinimui mes patikrinom įvesties duomenis su rinkos informacija bei pratestavome pagrindines vadovybės naudotas prielaidas tikrosios vertės nustatymui. Pasėlių tikrosios vertės nustatymui mes peržiūrėjome prognozuojamus pasėlių derlingumus ir palyginome šias prognozes su istorine bei pobalansinių įvykių informacija apie faktinius derlingumus, taip pat sutikrinome prognozuojamas grūdų pardavimo kainas su rinkos informacija. Vištų pereklių vertinimui mes palyginome vadovybės naudotas kiaušinių kainas su viešai prieinama informacija ir vidutinį perimų kiaušinių skaičių per vištos pereklsės naudingo tarnavimo laikotarpį su istorine Grupės informacija. Mėsinių viščiukų vertinimui mes peržiūrėjome ir palyginome vadovybės naudotus duomenis apie vienos dienos viščiuko ir skersti tinkamo mėsinio viščiuko mėsos kainas su rinkos informacija.

Mes taip pat perskaitėme ir įvertinome atskleidimus, pateiktus finansinių ataskaitų 2.27 pastaboje, apie biologinio turto tikrosios vertės nustatymą bei vertinimo jautrumą pagrindinėms vertinimo prielaidoms

Mes supratome, kaip vadovybė nustato investicijų atsiperkamąją vertę. Mūsų audito procedūros, be kita ko, apėmė vadovybės prielaidų ir vertinimo metodų peržiūrą bei testavimus. Mes pasitarkėme vertinimo specialistą, kuris mums padėjo įvertinti vadovybės naudotą diskonto normą specifinio verslo naudojimo vertės nustatyme. Mes taip pat atsižvelgėme į kitas reikšmingas prielaidas, kurias vadovybė taikė sudarydama pinigų srautų prognozes palygindami prognozuojamas pajamas ir sąnaudas su istorine informacija bei vertindami prognozuojamas augimo normas. Mes įvertinome, ar prognozuojami pinigų srautai yra parengti remiantis strateginiais verslo planais ir atsižvelgia į kitus svarbius šio verslo pinigų srautus generuojančio vieneto (PGV) pokyčius. Mes testavome vadovybės vertinimo rezultatų jautrumą vertinimo prielaidoms bei riziką, kad pinigus generuojančio vieneto apskaitinė vertė gali viršyti atsiperkamąją vertę tikėtinais pasikeitus vertinimo prielaidoms, taip pat palyginome vadovybės ankstesniais finansiniais metais darytų prielaidų atitikimą faktiniams rezultatams.

Galiausiai, mes peržiūrėjome Bendrovės atskleidimų apie vertės sumažėjimo testuose naudotas prielaidas bei

vertinimo rezultatus pakankamumą finansinių ataskaitų 2.27 pastaboje.

3. Prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimo vertinimas

2019 m. birželio 30 d. Grupės finansinės būklės ataskaitoje buvo 111,9 mln. eurų prekybos gautinų sumų, kurių dalis buvo pradelstos, kaip atskleista finansinių ataskaitų 12 pastaboje. Nuo 2018 m. liepos 1 d. Bendrovė pritaikė 9-ąją TFAS „Finansinės priemonės“, dėl kurio buvo pripažintas papildomas 8 tūkst. EUR vertės sumažėjimas nepaskirstajame pelne 2018 m. liepos 1 d. Žr. 2.1 pastabą dėl papildomų atskleidimų pagal pritaikytą 9 TFAS.

Sprendimas, ar prekybos gautina suma yra atgautina, yra paremtas vadovybės vertinimu. Konkretūs veiksniai, kuriuos vadovybė svarsto, apima gautinų sumų senėjimo analizę, skolininkų geografinę vietą, įkeitimų egzistavimą, paskutinių istorinių mokėjimų pobūdį, taip pat ir informaciją apie vėlesnius mokėjimus. Šis dalykas yra reikšmingas mūsų auditui dėl sumos reikšmingumo, nes šios prekybos gautinos sumos sudaro daugiau kaip 29 proc. viso Grupės turto 2019 m. birželio 30 d. finansinės būklės ataskaitoje ir apima reikšmingus vadovybės vertinimus dėl prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimo skaičiavimo.

Be kitų procedūrų, mes peržiūrėjome, ar esama apskaitos prekybos gautinų sumų sumažėjimo įvertinimo politika atitinka 9 TFAS „Finansinės priemonės“ reikalavimus.

Mes peržiūrėjome vadovybės naudotas prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimo vertinimo prielaidas, kurios apima istorinę informaciją apie įsipareigojimų neįvykdymo procentą, sutikrindami atrankos būdu pasirinktą vadovybės naudotą informaciją su pagrindžiančiais dokumentais. Mes taip pat svarstėme atėties informaciją, naudotą vertės sumažėjimo skaičiavime, lygindami vadovybės vertinimą su viešai prieinama patikima informacija (pvz., Lietuvos banko). Taip pat mes testavome prekybos gautinų sumų senėjimo informacijos teisingumą gaudami atsitiktinių vienetų pardavimo dokumentus ir palygindami informaciją juose su prekybos gautinų sumų senėjimo lentelės duomenimis. Be to, mes peržiūrėjome pagal klientų grupės apskaičiuoto vertės sumažėjimo matematinį tikslumą.

Papildomai, mes vertinome finansinių ataskaitų 13 pastaboje pateiktos informacijos apie šį dalyką pakankamumą.

4. Atsargų grynoji galimo realizavimo vertė

2019 m. birželio 30 d. Grupės atsargos finansinės būklės ataskaitose sudarė 89,8 mln. eurų. Atsargų likutis Grupei yra reikšmingas bei vadovybės vertinimas yra reikalingas nustatant, ar apskaitinė atsargų likučio vertė nėra didesnė nei grynoji galimo realizavimo vertė finansinių metų pabaigoje. Vadovybės vertinimas taip pat reikalingas nustatant vertės sumažėjimo sumą pasenusioms atsargoms. Šis dalykas yra svarbus mūsų auditui dėl sumos reikšmingumo, kadangi atsargos sudaro daugiau nei 23 proc. viso Grupės turto.

Mes supratome, kaip vadovybė vertina atsargų grynąją galimo realizavimo vertę ir vertės sumažėjimą pasenusioms atsargoms. Mes peržiūrėjome atsargų grynosios galimo realizavimo vertės skaičiavimus, atliktus Grupės vadovybės, kurie pagrįsti pardavimų po metų pabaigos peržiūra bei tikėtinų pardavimų kainų peržiūra neparduotiems kiekiams. Mes taip pat analizavome pasenusių atsargų duomenis ir normas taikytas apskaičiuojant vertės sumažėjimą bei palyginome atsargų vertės sumažėjimo sumą su Grupės atsargų senėjimo istoriniais skaičiais.

Galiausiai, mes vertinome Grupės finansinių ataskaitų 2.27 ir 10 pastabose atskleistos informacijos pakankamumą.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija pateikta Grupės konsoliduotajame metiniame pranešime, įskaitant Grupės pranešimą apie Valdymo kodekso laikymąsi (toliau - Grupės valdymo ataskaitą), ir atskleidimą apie Socialinę ir aplinkosauginę atsakomybę (toliau - Socialinės atskaitomybės ataskaitą), tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta žemiau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvastyti ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose ar mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji neatrodo kitaip reikšmingai iškraipyta. Jeigu remiantis mūsų atliktu darbu, mes pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Grupės konsoliduotame metiniame pranešime, įskaitant Grupės valdymo ataskaitą, pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Grupės konsoliduotas metinis pranešimas, įskaitant Grupės valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų auditu metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- ▶ Grupės konsoliduotame metiniame pranešime, įskaitant Grupės valdymo ataskaitą, pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- ▶ Grupės konsoliduotasis metinis pranešimas, įskaitant Grupės valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo ir LR įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės ir Grupės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ir/ar Grupę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Bendrovės ir Grupės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- ▶ Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamą tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- ▶ Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės ir Grupės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- ▶ Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- ▶ Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės ir Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę.

Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė ir / ar Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos.

- Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.
- Surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų apie bendrovių finansinę informaciją ar verslo veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Grupės konsoliduotąsias finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą mūsų audito nuomonę.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

2018 m. spalio 31 d. mes buvome paskirti Grupės teisės aktų nustatyta auditą atliekančiais auditoriais remiantis Bendrovės 2018 m. spalio 31 d. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu. Bendras nepertraukiamas listinguojamos Bendrovės bei Grupės audito paslaugų laikotarpis, įtraukiant ankstesnius pratęsimus (laikotarpio pratęsimus, kuriam iš pradžių buvome paskirti) bei pakartotinius paskyrimus, truko 12 metų.

Suderinamumas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Mūsų nuomonė apie šias finansines ataskaitas atitinka papildomą audito ataskaitą, pateiktą Bendrovės audito komitetui, kuri buvo išleista tą pačią dieną, kaip ir ši išvada.

Ne audito paslaugos

Bendrovei ir Grupei nebuvo suteikta jokių draudžiamų ne audito paslaugų, kurios apibrėžtos Europos parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 (1) straipsnyje, ir atlikdami auditą mes išlikome nepriklausomi nuo Bendrovės ir Grupės.

Be teisės aktų nustatyto audito, Grupei mes suteikėme mokestinių konsultacijų bei TFAS mokymų paslaugas per finansinius metus pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partnerė yra Asta Štreimikienė.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Asta Štreimikienė
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000382

2019 m. spalio 7 d.

Finansinės būklės ataskaitos

TURTAS	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Ilgalaikis turtas					
Nematerialusis turtas	5	1 891	1 496	221	237
Ilgalaikis materialusis turtas	6	128 078	122 590	70	20
Investicinis turtas	7	1 058	1 316	59	98
Galvijai ir paukščiai	9	9 425	8 726	–	–
Ilgalaikis finansinis turtas					
Investicijos į dukterines įmones		–	–	103 089	100 450
Investicijos į asocijuotas įmones		–	–	443	386
Kitos investicijos ir išankstiniai apmokėjimai už finansinį turtą		16	16	–	–
Ilgalaikės gautinos sumos	8	2 435	1 841	–	–
Ilgalaikės gautinos sumos iš susijusių šalių	8, 31	–	–	10 407	11 370
Ilgalaikio finansinio turto iš viso		2 451	1 857	113 939	112 206
Ilgalaikiai išankstiniai mokėjimai	8	1 649	1 590	–	–
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	27	4 476	2 803	272	121
Ilgalaikio turto iš viso		149 028	140 378	114 561	112 682
Trumpalaikis turtas					
Pasėliai	9	14 222	12 856	–	–
Paukščiai	9	2 548	2 312	–	–
Atsargos	10	89 817	95 873	–	–
Išankstiniai apmokėjimai	11	6 984	12 206	47	46
Per vienerius metus gautinos sumos					
Iš pirkėjų gautinos sumos	12	111 960	117 036	–	–
Iš susijusių šalių gautinos sumos	31	2	255	690	2 834
Gautinas pelno mokestis		547	843	11	28
Kitos gautinos sumos ir sutarčių turtas	13	7 476	7 128	23	48
Per vienerius metus gautinų sumų iš viso		119 985	125 262	724	2 910
Išvestinės finansinės priemonės	14	37	70	–	–
Kitas finansinis turtas	14	1 140	1 485	–	–
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	15	7 637	10 495	683	289
Trumpalaikio turto iš viso		242 370	260 559	1 454	3 245
Turto iš viso		391 398	400 937	116 015	115 927

(tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės būklės ataskaitos (tęsinys)

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės akcininkams					
Įstatinis kapitalas	1	46 093	46 093	46 093	46 093
Akcijų priedai	1	23 038	23 038	23 038	23 038
Privalomasis rezervas	16	4 389	3 419	4 389	3 419
Rezervas savoms akcijoms įsigyti	16	5 000	–	5 000	–
Nuosavos akcijos (–)	16	(448)	(453)	(448)	(453)
Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	16	(17)	(22)	–	–
Pinigų srautų apsidraudimo rezervas	16	–	(40)	–	–
Nepaskirstytasis pelnas		89 955	102 951	34 450	37 812
Nuosavo kapitalo, priskirtino Bendrovės akcininkams, iš viso		168 010	174 986	112 522	109 909
Mažumos dalis	32	2 060	2 088	–	–
Nuosavo kapitalo iš viso		170 070	177 074	112 522	109 909
Įsipareigojimai					
Ilgalaikiai įsipareigojimai					
Dotacijos ir subsidijos	17	6 121	6 299	–	–
Ilgalaikės paskolos	18, 31	19 793	27 180	1 206	2 654
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	19	2 455	1 172	–	–
Ilgalaikės mokėtinos sumos susijusioms šalims	31	–	–	–	61
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas		92	110	–	–
Ilgalaikės išmokos darbuotojams		624	442	182	–
Išvestinės finansinės priemonės	14	–	–	–	–
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	22	378	–	–	–
Ilgalaikių įsipareigojimų iš viso		29 463	35 203	1 388	2 715
Trumpalaikiai įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	18	13 411	6 835	–	933
Ilgalaikių lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimų einamųjų metų dalis	19	875	559	–	–
Trumpalaikės paskolos	18, 31	113 539	118 109	1 646	744
Prekybos skolos	21	42 257	39 079	11	24
Susijusioms šalims mokėtinos sumos	31	242	1	–	810
Mokėtinas pelno mokestis		14	103	–	–
Išvestinės finansinės priemonės	14	632	987	–	–
Sutarčių įsipareigojimai	22	2 322	–	–	–
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	22	18 573	22 987	448	792
Trumpalaikių įsipareigojimų iš viso		191 865	188 660	2 105	3 303
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso		391 398	400 937	116 015	115 927

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius	Darius Zubas		2019 m. spalio 7 d.
Finansų direktorius	Tomas Tumėnas		2019 m. spalio 7 d.
Vyriausioji finansininkė	Ramutė Masiokaite		2019 m. spalio 7 d.

Konsoliduota bendrųjų pajamų ataskaita

	Pastabos	Finansiniai metai, pasibaigę	
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pajamos iš sutarčių su klientais	4	742 542	–
Pardavimo pajamos	4	–	634 423
Pardavimo savikaina	23	(713 671)	(588 575)
Bendrasis pelnas		28 871	45 848
Veiklos (sąnaudos)	24	(35 182)	(38 294)
Prekybos skolų ir kitų gautinų sumų, sutarčių turto vertės sumažėjimo sąnaudos	24	(79)	(1 254)
Kitos administracinės sąnaudos	24	(35 103)	(37 040)
Kitos pajamos	25	4 912	3 537
Kitos (sąnaudos)	25	(1 937)	(1 494)
Veiklos pelnas (nuostoliai)		(3 336)	9 597
Finansinės veiklos pajamos	26	635	503
Finansinės veiklos (sąnaudos)	26	(3 729)	(2 577)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		(6 430)	7 523
Pelno mokestis		1 600	1 940
Grynasis pelnas (nuostoliai)	27	(4 830)	9 463
Grynasis pelnas (nuostoliai) priskirtinas:			
Bendrovės akcininkams		(4 963)	9 036
Mažumai		133	427
		(4 830)	9 463
Pelnas (nuostoliai) vienai akcijai (eurais)	28	(0,03)	0,06
Sumažintas pelnas (nuostoliai) vienai akcijai (eurais)	28	(0,03)	0,06
Kitos bendrosios pajamos			
Kitos bendrosios pajamos, kurios bus perkeltos į pelną (nuostolius) ateityje:			
Pinigių srautų apsidraudimo sandorio rezultatas	14	40	33
Valiutų kursų skirtumai dėl užsienio įmonių finansinių ataskaitų perskaičiavimo		5	–
Viso kitų bendrųjų pajamų, kurios bus perkeltos į pelną (nuostolius) ateityje		45	33
Kitos bendrosios pajamos, kurios nebus perkeltos į pelną (nuostolius) ateityje:		–	–
Viso kitų bendrųjų pajamų (sąnaudų), kurios nebus perklasifikuotos į pelną ar nuostolius ateityje		–	–
Viso kitų bendrųjų pajamų (sąnaudų), po mokesčių		45	33
Viso bendrųjų pajamų, po mokesčių		(4 785)	9 496
Bendrosios pajamos priskirtinos:			
Bendrovės akcininkams		(4 918)	9 069
Mažumai	4	133	427
		(4 785)	9 496

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Bendrovės bendrųjų pajamų ataskaita

	Pastabos	Finansiniai metai, pasibaigę	
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pajamos iš sutarčių su klientais		30	–
Pajamos		5 624	4 186
Nuomos ir kitos pajamos		163	275
Veiklos (sąnaudos)	24	(1 626)	(1 144)
Veiklos pelnas		4 191	3 317
Finansinės veiklos pajamos	26	520	596
Finansinės veiklos (sąnaudos)	26	(95)	(127)
Pelnas prieš apmokestinimą		4 616	3 786
Pelno mokestis		144	52
Grynasis pelnas		4 760	3 838
Kitos bendrosios pajamos		–	–
Viso bendrųjų pajamų		4 760	3 838

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Darius Zubas

2019 m. spalio 7 d.

Finansų direktorius

Tomas Tumėnas

2019 m. spalio 7 d.

Vyriausioji finansininkė

Ramutė Masiokaite

2019 m. spalio 7 d.

Konsoliduota nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

Nuosavas kapitalas, priskirtinas Bendrovės akcininkams											
Pastabos	Išstatinis kapitalas	Nuosavos akcijos	Akcijų priedai	Privalomas ir kiti rezervai	Rezervas savų akcijų įsigijimui	Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas	Pinigų srautų apsidraudimo rezervas	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso	Mažumos dalis	Iš viso
2017 m. liepos 1 d. likutis	46 093	(453)	23 038	3 186	–	(22)	(73)	95 177	166 946	2 271	169 217
Grynasis metų pelnas	–	–	–	–	–	–	–	9 036	9 036	427	9 463
Kitos bendrosios pajamos	–	–	–	–	–	–	33	–	33	–	33
Bendrųjų pajamų iš viso	–	–	–	–	–	–	33	9 036	9 069	427	9 496
Bendrovės patvirtinti dividendai	28	–	–	–	–	–	–	(1 202)	(1 202)	–	(1 202)
Dukterinių įmonių patvirtinti dividendai		–	–	–	–	–	–	–	–	(14)	(14)
Pervedimas į rezervus	16	–	–	233	–	–	–	(233)	–	–	–
Mažumos dalies įsigijimas	3	–	–	–	–	–	–	173	173	(596)	(423)
2018 m. birželio 30 d. likutis	46 093	(453)	23 038	3 419	–	(22)	(40)	102 951	174 986	2 088	177 074
2018 m. liepos 1 d. likutis	46 093	(453)	23 038	3 419	–	(22)	(40)	102 951	174 986	2 088	177 074
9 TFAS pritaikymo įtaka	2.1	–	–	–	–	–	–	(8)	(8)	–	(8)
15 TFAS pritaikymo įtaka	2.1	–	–	–	–	–	–	(40)	(40)	–	(40)
2018 m. liepos 1 d. likutis (patikslinta)	46 093	(453)	23 038	3 419	–	(22)	(40)	102 903	174 938	2 088	177 026
Grynasis metų pelnas (nuostoliai)		–	–	–	–	–	–	(4 963)	(4 963)	133	(4 830)
Kitos bendrosios pajamos		–	–	–	–	5	40	–	45	–	45
Bendrųjų pajamų iš viso	–	–	–	–	–	5	40	(4 963)	(4 918)	133	(4 785)
Nuosavų akcijų perleidimas		–	5	–	–	–	–	(5)	–	–	–
Bendrovės patvirtinti dividendai	28	–	–	–	–	–	–	(2 926)	(2 926)	–	(2 926)
Dukterinių įmonių patvirtinti dividendai		–	–	–	–	–	–	–	–	(17)	(17)
Pervedimas į rezervus	16	–	–	192	5 000	–	–	(5 192)	–	–	–
Mokėjimas akcijomis	28	–	–	778	–	–	–	–	778	–	778
Mažumos dalies įsigijimas	3	–	–	–	–	–	–	138	138	(144)	(6)
2019 m. birželio 30 d. likutis	46 093	(448)	23 038	4 389	5 000	(17)	–	89 955	168 010	2 060	170 070

(tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Bendrovės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

	Pastabos	Istatinis kapitalas	Nuosavos akcijos	Akcijų priedai	Privalomasis ir kiti rezervai	Rezervas savų akcijų įsigijimui	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
2017 m. liepos 1 d. likutis		46 093	(453)	23 038	3 186	–	35 409	107 273
Grynasis metų pelnas		–	–	–	–	–	3 838	3 838
Bendrųjų pajamų iš viso		–	–	–	–	–	3 838	3 838
Bendrovės patvirtinti dividendai	28	–	–	–	–	–	(1 202)	(1 202)
Pervedimas į rezervus	16	–	–	–	233	–	(233)	–
2018 m. birželio 30 d. likutis		46 093	(453)	23 038	3 419	–	37 812	109 909
2018 m. liepos 1 d. likutis		46 093	(453)	23 038	3 419	–	37 812	109 909
9 ir 15 TFAS pritaikymo įtaka		–	–	–	–	–	–	–
2018 m. liepos 1 d. likutis (patikslinta)		46,093	(453)	23,038	3,419	–	37,812	109,909
Grynasis metų pelnas		–	–	–	–	–	4 760	4 760
Bendrųjų pajamų iš viso		–	–	–	–	–	4 760	4 760
Mokėjimas akcijomis	28	–	–	–	778	–	–	778
Nuosavų akcijų perleidimas		–	5	–	–	–	(5)	–
Bendrovės patvirtinti dividendai	28	–	–	–	–	–	(2 926)	(2 926)
Pervedimas į rezervus	16	–	–	–	192	5 000	(5 192)	–
2019 m. birželio 30 d. likutis		46 093	(448)	23 038	4 389	5 000	34 449	112 521

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Darius Zubas

2019 m. spalio 7 d.

Finansų direktorius

Tomas Tumėnas

2019 m. spalio 7 d.

Vyriausioji finansininkė

Ramutė Masiokaitė

2019 m. spalio 7 d.

Pinigų srautų ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		Finansiniai metai, pasibaigę		Finansiniai metai, pasibaigę	
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai					
Grynasis pelnas (nuostoliai)		(4 830)	9 463	4 760	3 838
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:					
Nusidėvėjimas ir amortizacija	5, 6, 7	8 945	11 203	30	43
Subsidijų amortizacija	17	(650)	(849)	–	–
(Pelnas) iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo	25	(415)	(834)	–	–
Ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto vertės sumažėjimo pokytis	6,7	–	493	–	–
Gautinų sumų vertės sumažėjimo pokytis bei nurašytos sumos	24	79	1 255	–	–
Atsargų nurašymas iki grynosios realizavimo vertės	10	123	(405)	–	–
Atidėjinių nuostolingoms sutartims pasikeitimas	23	1 014	–	–	–
Sutarčių turto ir sukauptų sąnaudų pasikeitimas		(2 046)	3 007	(343)	345
Biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimas	23	(1 115)	(1 391)	–	–
Investicinio turto tikrosios vertės pasikeitimas		–	–	(57)	–
Sukauptų mokėjimų akcijomis pasikeitimas		960	–	960	–
Atidėtojo pelno mokesčio pasikeitimas	27	(1 709)	(2 623)	(150)	(52)
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	27	109	684	7	–
Sąnaudos (pajamos) iš finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimo		1 432	(1 471)	–	–
Dividendų (pajamos)		(4)	–	(5 624)	(4 185)
Palūkanų (pajamos)	26	(635)	(503)	(520)	(596)
Palūkanų sąnaudos	26	3 727	2 577	95	127
		4 985	20 606	(842)	(480)
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:					
Biologinio turto sumažėjimas		(968)	2 894	–	–
Atsargų, įskaitant teisės grąžinti turtą, sumažėjimas (padidėjimas)		4 180	(22 191)	–	–
Išankstinių apmokėjimų sumažėjimas (padidėjimas)		5 281	(1 598)	–	(2)
Iš pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		3 201	(15 790)	35	34
Apriboto naudojimo pinigų (padidėjimas) sumažėjimas	14	600	(710)	–	–
Sutarčių įsipareigojimų, grąžinimo įsipareigojimų, prekybos ir kitų skolų (sumažėjimas) padidėjimas		3 500	(1 401)	(85)	(10)
(Sumokėtas) pelno mokestis		(471)	(1 824)	(6)	(9)
Gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai		20 308	(20 014)	(898)	(467)

(tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		Finansiniai metai, pasibaigę		Finansiniai metai, pasibaigę	
		2019 m.	2018 m.	2019 m.	2018 m.
		birželio 30 d.	birželio 30 d.	birželio 30 d.	birželio 30 d.
Investicinės veiklos pinigų srautai					
Nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto (įsigijimas)	5, 6, 7	(13 424)	(21 273)	(24)	(8)
Nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto pardavimo pajamos		1 984	2 917	–	–
Dukterinių įmonių įsigijimas (atėmus įsigytą pinigų likutį Grupėje), įskaitant apmokėjimus už ankstesniais laikotarpiais įsigytas dukterines įmones	3	–	–	(2)	(423)
Įstatinio kapitalo padidinimas dukterinėse įmonėse		–	–	(1 627)	(2 185)
(Suteiktos) paskolos		(84)	(130)	(2 600)	(1 400)
Suteiktų paskolų grąžinimas		98	430	2 950	2 197
Gautos palūkanos		635	503	1,461	708
Gauti dividendai		4	–	5 624	4 186
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(10 787)	(17 553)	5 782	3 075
Finansinės veiklos pinigų srautai					
Paskolų gavimas	29	104 995	61 956	–	–
Paskolų (grąžinimas)	29	(110 331)	(18 777)	(1 463)	(1 437)
Lizingo (finansinės nuomos) (mokėjimai)	29	(1 485)	(788)	–	–
Gautos subsidijos	17	335	990	–	–
(Sumokėtos) palūkanos	29	(2 944)	(2 577)	(101)	(99)
Mažumai (sumokėti) dividendai	29	(17)	(14)	–	–
(Išmokėti) dividendai	29	(2 926)	(1 202)	(2 926)	(1 202)
Mažumos įsigijimas		(6)	(423)	–	–
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(12 379)	39 165	(4 490)	(2 738)
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas) padidėjimas		(2 858)	1 598	394	(130)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	15	10 495	8 897	289	419
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	15	7 637	10 495	683	289

(tęsinys kitame puslapyje)

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

P pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

Papildoma pinigų srautų informacija:

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		Finansiniai metai, pasibaigę		Finansiniai metai, pasibaigę	
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Nepiniginė pagrindinė veikla:					
Mokėtinas pelno mokesčio sudengimas su kitais mokesčiais		–	–	1	20
Nepiniginė investicinė veikla:					
Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimai, finansuoti lizingu	29	3 258	884	–	–
Neapmokėtas nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas		366	–	–	–
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas, finansuojamas apyvartiniu kapitalu		–	–	–	–

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinis direktorius

Darius Zubas

2019 m. spalio 7 d.

Finansų direktorius

Tomas Tumėnas

2019 m. spalio 7 d.

Vyriausioji finansininkė

Ramutė Masiokaite

2019 m. spalio 7 d.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Bendroji informacija

AB „Linas Agro Group“ (toliau – Bendrovė arba valdančioji įmonė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Bendrovė buvo užregistruota 1995 m. lapkričio 27 d.

Bendrovės buveinės adresas yra: Smėlynės g. 2C, LT-35143 Panevėžys, Lietuva.

Pagrindinė Grupės veikla aprašyta 4 pastaboje.

Grupės ir Bendrovės finansiniai metai prasideda kalendorinių metų liepos 1 d. ir pasibaigia kitų kalendorinių metų birželio 30 d.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	2019 m. birželio 30 d.		2018 m. birželio 30 d.	
	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis
Akola ApS (Danija)	109 909 167	69,15 %	109 909 167	69,15 %
Darius Zubas	17 049 995	10,73 %	17 049 995	10,73 %
Swedbank AS klientai (Estija)	4 048 735	2,55 %	4 472 774	2,81 %
Kiti akcininkai (privatūs ir instituciniai investuotojai)	27 932 501	17,57 %	27 508 462	17,31 %
Iš viso	158 940 398	100,00 %	158 940 398	100,00 %

Visos Bendrovės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė 2019 m. birželio 30 d. yra 0,29 euro (2018 m. birželio 30 d. – 0,29 euro) yra paprastosios bei 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. buvo pilnai apmokėtos.

2019 m. birželio 30 d. Bendrovė buvo įsigijusi 772 972 vnt. Bendrovės akcijų (2018 m. birželio 30 d. – 781 972 vnt.), kas sudaro 0,50 % nuosavybės dalies. Dukterinės ir kitos susijusios įmonės Bendrovės akcijų 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. neturėjo.

Visos 158 940 398 paprastųjų Bendrovės akcijų yra įtrauktos į Nasdaq Vilniaus vertybinių popierių biržos Oficialųjį sąrašą (akcijų ISIN kodas LT0000128092). Akcijų prekybinis kodas Nasdaq Vilniaus vertybinių popierių biržoje yra LNA1L.

2019 m. birželio 30 d. Grupės darbuotojų skaičius buvo 2 113 (2018 m. birželio 30 d. – 2 199).

2019 m. birželio 30 d. Bendrovės darbuotojų skaičius buvo 8 (2018 m. birželio 30 d. – 9).

Bendrovės vadovybė patvirtino šias ataskaitas 2019 m. spalio 7 d. Bendrovės akcininkai turi teisę arba patvirtinti šias finansines ataskaitas, arba nepatvirtinti jų ir reikalauti naujų finansinių ataskaitų parengimo.

Per metus, pasibaigusius 2018 m. birželio 30 d. ir 2019 m. birželio 30 d., įstatinio kapitalo pokyčių nėra.

2. Apskaitos principai

Jei nenurodyta kitaip, Bendrovės atskiros finansinės ataskaitos parengtos naudojant tuos pačius apskaitos principus, kuriuos naudoja Grupė.

Pagrindiniai apskaitos principai, pritaikyti rengiant Grupės finansinių metų, pasibaigusio 2019 m. birželio 30 d., finansines ataskaitas, yra šie:

2.1 Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Šios finansinės ataskaitos buvo parengtos remiantis istorinės savikainos principais, išskyrus biologinį turtą, susitarimus pirkti žemės ūkio produkciją (nepripažintas tvirtas pasižadėjimas), išvestines finansines priemones, kurie buvo apskaityti tikrąja verte.

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau – ES).

Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

Grupės apskaitos principai nesikeitė, išskyrus šiuos naujus TFAS ir (ar) jų pataisas, kurios buvo pritaikytos nuo 2018 m. liepos 1 d.:

9 TFAS „Finansinės priemonės: klasifikacija ir vertinimas“

9 TFAS "Finansinės priemonės" pakeičia 39 TAS "Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas" metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, sujungiant visus tris finansinių priemonių apskaitos aspektus: klasifikavimą ir vertinimą, vertės sumažėjimą ir apsidraudimo apskaitą. Grupė pritaikė 9-ąjį TFAS perspektyviai nuo 2018 m. liepos 1 d. Grupė nepertvarkė palyginamosios informacijos, ji liko pateikta pagal 39-ojo TAS reikalavimus. Skirtumai atsiradę dėl perėjimo prie 9-ojo TFAS apskaityti tiesiai nepaskirstytajame pelne 2018 m. liepos 1 d.

9 TFAS klasifikavimo ir vertinimo reikalavimų pritaikymas neturėjo reikšmingos įtakos Grupės finansinėms ataskaitoms. Prekybos gautinos sumos ir kitas trumpalaikis bei ilgalaikis finansinis turtas (pvz. paskolos), kurie buvo klasifikuojami kaip paskolos ir gautinos sumos 2018 m. birželio 30 d., yra laikomi siekiant gauti sutartinius pinigų srautus ir suteikiantys teisę į šiuos pinigų srautus (pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai). Jos yra klasifikuojamos kaip skolos finansinės priemonės ir apskaitomos amortizuota savikaina nuo 2018 m. liepos 1 d. Grupė ir toliau tikrąja verte vertino finansines priemones, iki tol apskaitomas tikrąja verte pagal 39 TAS, nebent tos finansinės priemonės buvo priskirtos apsidraudimo instrumentams naudojamiems apsidraudimo santykiuose kaip apibrėžta 9 TFAS ir 39 TAS. Grupės/Bendrovės finansinių įsipareigojimų klasifikacijoje ir vertinime pokyčių nebuvo.

Pirminio pritaikymo metu, visi Grupės/Bendrovės turimi apsidraudimo santykiai atitiko kriterijus, kad būtų laikomi tęstiniais apsidraudimo santykiais, todėl nebuvo jokių pokyčių dėl rizikos komponentų identifikavimo ar vėlesnių perklasifikavimų per pelną ar nuostolius.

9 - ojo TFAS pritaikymas iš esmės pakeitė Grupės finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolių apskaitą, pakeičiant 39 – ojo TAS patirtų nuostolių metodą į prognozuojamų tikėtinų kredito nuostolių (angl. Expected credit losses - ECL) metodą. 9-asis TFAS reikalauja, kad Grupė pripažintų tikėtinus kredito nuostolius visiems skolos instrumentams, kurie nėra apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius, ir turtui, atsiradusiam pagal sutartis su klientais.

Priėmus 9-ąjį TFAS Grupė pripažino papildomą vertės sumažėjimą prekybos gautinoms skoloms 8 tūkst. eurų suma, dėl to 2018 m. liepos 1 d. sumažėjo nepaskirstytasis pelnas.

15 TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“

15 TFAS pakeičia 11-ąjį TAS "Statybos sutartys", 18-ąjį TAS "Pajamos" ir susijusius išaiškinimus ir, išskyrus ribotas išimtis, yra taikomas visoms pajamoms, atsirandančioms iš sutarčių su klientais. 15 TFAS nustato penkių pakopų modelį, pagal kurį yra pripažįstamos pajamos, atsirandančios iš sutarčių su klientais, ir reikalauja, kad pajamos būtų pripažįstamos suma, atspindinčia atlygį, kurį ūkio subjektas tikisi gauti už klientui parduotas prekes ar suteiktas paslaugas. 15-asis TFAS reikalauja, kad ūkio subjektai vertintų ir priimtų sprendimus, atsižvelgdami į visus svarbius faktus ir aplinkybes, pritaikydami kiekvieną modelio pakopą sutartims su savo klientais. Standartas taip pat apibrėžia papildomų išlaidų, susijusių su sutarties sudarymu, ir išlaidų, tiesiogiai susijusių su sutarties vykdymu, apskaitą. Be to, standartas reikalauja išsamios papildomos informacijos, kuri yra pateikta šiose finansinėse ataskaitose.

Bendrovė ir Grupė pritaikė 15-ąjį TFAS naudodama modifikuotą retrospektyvų metodą nuo 2018 m. liepos 1 d. Pagal šį metodą standartas gali būti taikomas visoms sutartims pradinio taikymo datą, t.y. 2018 m. liepos 1 d., arba tik pradinio taikymo metu nebaigtoms sutartims. Bendrovė /Grupė nusprendė taikyti standartą sutartims, kurios yra vis dar nebaigtos įvykdyti 2018 m. liepos 1 d., praktinės priemonės, kuriomis buvo pasinaudota, atskleistos 2.22 pastaboje. 15 TFAS taikymas neturėjo reikšmingos įtakos Bendrovės ir Grupės finansinėms ataskaitoms (Grupė pakoregavo nepaskirstytojo pelno likutį 2018 m. sausio 1 d. 40 tūkst. eurų) ir pateikė reikalaujamus papildomus atskleidimus, apibūdintus apskaitos politikos 2.22 pastaboje. Pagal 15-ąjį TFAS taip pat buvo įvertintos pardavimo sutartys su atpirkimo galimybe, pripažinta teisė į grąžintą turtą bei atpirkimo įsipareigojimas yra atskleisti 10 ir 22 pastabose. Be to, Grupė bendrųjų pajamų ataskaitoje perklasifikavo į Kitų pajamų straipsnį gautas dotacijas, susijusias su pajamomis, iš Pardavimo pajamų straipsnio (25 pastaba). Bendrovė ir Grupė neperklasifikavo palyginamosios informacijos, ji ir toliau pateikiama pagal 11-ąjį ir 18-ąjį TAS bei susijusius išaiškinimus.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

15-asis TFAS turėjo įtakos šioms finansinėms būklės ir bendrųjų pajamų ataskaitų eilutėms 2019 m. birželio 30 d. ir už metus, pasibaigusius minėtą datą:

	Pastabos	Vadovaujantis TFAS 15		Remiantis ankstesniu TFAS	
		Grupė	Bendrovė	Grupė	Bendrovė
Sutarčių turtas	13	1 088	–	–	–
Sukauptos pajamos	13	–	–	1 088	–
Sutarčių įsipareigojimai	22	2 322	–	–	–
Kiti įsipareigojimai (gauti avansai)	22	–	–	2 322	–

	Pastabos	Grupė	Bendrovė	Grupė	Bendrovė
Pajamos iš sutarčių su klientais	4	742 542	30	–	–
Pardavimo pajamos/ Pajamos	4	–	–	742 542	30
Kitos pajamos	4, 25	3,186	–	–	–

Be to, kaip atskleista 13 ir 22 pastabose, pritaikius 15 -ąjį TFAS 2018 m. birželio 30 d. rodytos sukauptos pajamos pateikiamos kaip sutarčių turtas 2019 m birželio 30 d., o ateinančių laikotarpių pajamos kaip ir gauti išankstiniai apmokėjimai rodyti 2018 m. birželio 30 d. – kaip sutarčių įsipareigojimai 2019 m. birželio 30 d.

15 TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ (išaiškinimai)

Išaiškinimų tikslas – išaiškinti Tarptautinės apskaitos standartų valdybos (TASV) ketinimus rengiant 15 TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ reikalavimus, konkrečiau pakeičiant „atskiro identifikavimo“ principo apibūdinimą veiklos įsipareigojimų nustatyme, svarstant ir vertinant, ar įmonė veikia kaip pagrindinis asmuo ar agentas, taip pat papildant intelektinės nuosavybės ir honorarų apskaitos gaires kontrolės ir licencijavimo principų taikymu. Išaiškinimai taip pat pateikia papildomų praktinių pavyzdžių įmonėms, kurios taiko 15 TFAS pilnai retrospektyviai arba kurios nutaria taikyti modifikuotą retrospektyvų būdą. Kaip pateikta aukščiau, išaiškinimų pritaikymas neturėjo kitos reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms.

2 TFAS: Akcijomis išreikštų mokėjimo sandorių klasifikacija ir vertinimas (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2018 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos numato reikalavimus apskaitant nuosavybės teisės perdavimo ir neperdavimo sąlygų efektą, vertinant pinigais padengtus akcijomis išreikštus mokėjimus, akcijomis išreikštiems mokėjimo sandoriams su sudengimo galimybe dėl mokesčių įsipareigojimų ir dėl akcijomis išreikštų mokėjimų nuostatų ir sąlygų modifikavimo klasifikavimas yra keičiamas iš pinigais padengiamų į kapitalu padengiamas. Pakeitimai neturėjo įtakos šioms finansinėms ataskaitoms, nes neturima akcijomis išreikštų sandorių.

40 TAS: Pervedimai į investicinį turtą (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2018 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos išaiškina, kada subjektas turi perkelti turtą, įskaitant statomą ar vystomą turtą, į ar iš investicinio turto. Pataisos nustato, kad naudojimas pasikeičia, kai turtas atitinka, arba nustoja atitikti, investicinio turto apibrėžimą ir yra įrodymų, apie naudojimo pokyčius. Vien vadovybės ketinimų pasikeitimas dėl turto naudojimo nėra įrodymas, kad turto naudojimo pobūdis pasikeitė. Pakeitimai neturėjo reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms.

TFAKK 22-ASIS IŠAIŠKINIMAS: Sandoriai užsienio valiuta ir išankstiniai mokėjimai

Išaiškinimas įsigalioja nuo ar po 2018 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Aiškinime išaiškinama sandorių, kurie apima išankstinių mokėjimų užsienio valiuta gavimą ar mokėjimą, apskaita. Aiškinime reglamentuojami sandoriai užsienio valiuta, kai subjektas pripažįsta nepiniginį turtą ar nepiniginius įsipareigojimus, kylančius iš atlikto arba gauto išankstinio mokėjimo iki subjektui pripažįstant susijusį turtą, sąnaudas ar pajamas. Aiškinime teigiama, kad sandorio data, siekiant nustatyti valiutos keitimo kursą, laikoma nepiniginio išankstinio apmokėjimo arba būsimųjų laikotarpių pajamų įsipareigojimo pirminio pripažinimo data. Jeigu yra daugiau negu vienas išankstinis mokėjimas, subjektas turi nustatyti sandorio datą kiekvienam atliktam išankstiniam mokėjimui ar išankstiniam pinigų gavimui. Išaiškinimas neturėjo reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

TVAS išleido 2014–2016 m. ciklo metinius TFAS patobulinimus, kurie apima TFAS pataisų rinkinį. Vadovybė pritaikė patobulinimus ir jie neturėjo reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms.

- **28 TAS „Investicijos į asocijuotas ir bendras įmones“:** pataisos išaiškina, kad pirminio pripažinimo metu pasirinkimas tikrąja verte per pelną ar nuostolius vertinti investicijas į asocijuotą ar bendrą įmonę rizikos kapitalo organizacijai ar kitai tokius reikalavimus atitinkančiai įmonei gali būti taikomas vertinant kiekvieną investiciją į asocijuotą ar bendrą veiklos įmonę atskirai.

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję standartai

16 TFAS „Nuoma“

16 TFAS nurodo, kaip pripažinti, vertinti, pateikti ir atskleisti nuomą abiem sutarties šalims, t. y. klientui (nuomininkui) ir tiekėjui (nuomotojui). Naujasis standartas reikalauja nuomininkams pripažinti daugelį nuomos sandorių finansinėse ataskaitose. Nuomininkai turės vienintelį nuomininko apskaitos modelį pagal visas nuomos sutartis su tam tikromis išimtimis. Nuomotojų apskaita iš esmės nesikeičia. Grupė turi reikšmingas žemės, patalpų, įrengimų ir automobilių veiklos nuomos sutartis. Šios sutartys buvo apskaitytos kaip veiklos nuoma pagal standartus, galiojusius iki 2019 m. liepos 1 d. Grupė pasirinko taikyti modifikuotą retrospektyvų pritaikymo metodą. Remiantis preliminariniu vertinimu valdomo turto naudojimo teisė Grupės finansinės būklės ataskaitose padidės 20,216 tūkst. eurų suma, atitinkamai padidėjant lizingo įsipareigojimams. 16-ojo TFAS įgyvendinimas neturės reikšmingos įtakos verslo pinigų srautams ar veiklos rezultatams. Taip pat pagal dabartinius skaičiavimus standartas turės nedidelę įtaką finansinių metų pelnui, lyginant su ankstesniu 17 TAS. Dėl 16 TFAS Grupės veiklos pelnas už 2019/2020 finansinius metus preliminariai išaugs 41 tūkst. eurų suma, o palūkanų sąnaudos padidės 41 tūkst. eurų suma.

Tikėtina įtaka Finansinės būklės ataskaitoje (padidėjimas/(sumažėjimas)) 2019 m. liepos 1 d.:

	Grupė
Turtas	
Ilgalaikis materialusis turtas (teisė naudotis turtu)	20 216
Įsipareigojimai	
Ilgalaikiai finansinės nuomos įsipareigojimai	16 663
Ilgalaikių finansinės nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	3 553
Įtaka nuosavam kapitalui	–

Tikėtina įtaka Bendrųjų pajamų ataskaitoje (padidėjimas/(sumažėjimas)) 2019–2020 finansiniams metams:

	Grupė
Pardavimo savikaina, nuomos sąnaudos	(2 414)
Pardavimo savikaina, nusidėvėjimo sąnaudos	2 386
Bendras pelnas (nuostolis)	28
Veiklos (sąnaudos), nuomos sąnaudos	(1 180)
Veiklos (sąnaudos), nusidėvėjimo sąnaudos	1 167
Veiklos pelnas (nuostolis)	41
Finansinės veiklos (sąnaudos)	(41)
Grynasis pelnas (nuostolis)	–

Grupė pasirenka taikyti standarte siūlomas išimtis nuomos sutartims, kurių nuomos terminas baigiasi per 12 mėnesių nuo pradinio taikymo dienos, ir nuomai, kurios nuomojamo turto vertė yra maža.

Būsimųjų laikotarpių nuomos mokėjimai yra diskontuojami alternatyvia vidutine 1,45 - 2,8 proc. metine palūkanų norma, priklausomai nuo veiklos nuomos objekto tipo. Vidutinė alternatyvi palūkanų norma yra palūkanų norma, kurią Grupė tikėtina mokėtų skoliniojo už paskolą, skirtą finansuoti nuomojamam turtui įsigyti. Nuomos laikotarpio nustatymas grindžiamas 16-ojo TFAS rekomendacijomis, ir paprastai atitinka sutartyje nurodytam nuomos laikotarpiui bei atsižvelgiant į galimus sutarčių pratėsimus. Nuomojamas turtas („Teisės naudotis turtu“) pripažįstamas įsigijimo savikaina sumažinta sukauptu nusidėvėjimu. Nusidėvėjimo terminas įprastai yra lygus nuomos laikotarpiui.

Faktinė įtaka gali skirtis nuo preliminarų vertinimo, nes kai kurie aspektai/sąlygos yra vis dar vertinami.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

10 TFAS „Konsoliduotos finansinės ataskaitos“ ir 28 TAS „Investicijos į asocijuotas bendroves ir bendras įmones: Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotos bendrovės ar bendros įmonės“ (pataisos)

Pataisomis sprendžiama pripažinti neatitiktis tarp 10 TFAS ir 28 TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotos ar bendros įmonės. Pagrindinė pataisų pasekmė yra ta, kad pripažįstamos visos pajamos ar nuostoliai, kai sandoris apima verslo perleidimą (nepriklausomai nuo to ar jis vystomas dukterinėje įmonėje ar ne). Dalis pajamų ar nuostolių pripažįstama, kai sandoris apima turtą, kuris neatitinka verslo apibrėžimo, net jei šis turtas priklauso dukterinei įmonei. 2015 m. gruodžio mėn. TASV atidėjo įsigaliojimo datą neribotam laikui, priklausomai nuo nuosavybės apskaitos metodo tyrimo projekto rezultatų. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Vadovybė dar nėra įvertinus šio standarto pritaikymo įtakos.

9 TFAS: „Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija“ (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d., nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisomis leidžiama finansinį turtą su išankstinio mokėjimo galimybe, kai susitarimo šaliai leidžiama reikalauti ar reikalaujama, kad ji pati sumokėtų ar gautų pagrįstą kompensaciją už pirma laiko nutrauktą sutartį (tokiu būdu, žvelgiant iš turto turėtojo pozicijos, gali būti ir „neigiama kompensacija“), vertinti amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. Vadovybė dar nėra įvertinus šių pataisų pritaikymo įtakos.

28 TAS: Ilgalaikiai interesai asocijuotose ir bendrose įmonėse (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos apibrėžia, ar atliekant ilgalaikių interesų asocijuotose ir bendrose įmonėse vertinimą, konkrečiai su vertės sumažėjimu susijusius reikalavimus, kurie, iš esmės, sudaro „grynųjų investicijų“ dalį asocijuotose ar bendrose įmonėse, turėtų būti vadovaujamosi 9 TFAS, 28 TAS ar abiem kartu. Pataisos paaiškina, kad, prieš taikydamos 28 TAS, subjektas taiko 9 TFAS tokiems ilgalaikiams interesams, kuriems netaikomas nuosavybės metodas. Taikydamos 9 TFAS subjektas neatsižvelgia į ilgalaikių interesų balansinės vertės pasikeitimus, atsirandančius dėl 28 TAS taikymo. Vadovybė dar nėra įvertinus šių pataisų pritaikymo įtakos.

19 TAS: Plano pakeitimas, sumažinimas ar įvykdymas (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos numato, kad įmonės privalo naudoti atnaujintas aktuarines prielaidas siekiant įvertinti einamųjų paslaugų savikainą ir grynąsias palūkanas, susijusias su po plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo likusiu ataskaitiniu laikotarpiu. Pataisos taip pat paaiškina kaip plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo apskaita įtakoja reikalavimus, taikomus turto viršutinei ribai. Nesitikima, kad pataisos bus aktualios Bendrovei/Grupei.

TFAKK 23-ASIS IŠAIŠKINIMAS: Neapibrėžtumas dėl pelno mokesčio apskaitos

Išaiškinimas įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Išaiškinimas skirtas pelno mokesčio apskaitai, esant mokestinio traktavimo neapibrėžtumams, įtakojančiams 12 TAS taikymą. Jame paaiškinama kaip atsižvelgti į mokestinio traktavimo neapibrėžtumus atskirai arba kartu, mokesčių institucijų vykdomus patikrinimus, pateikiamas tinkamas modelis kaip atspindėti neapibrėžtumus ir apskaityti faktų bei aplinkybių pasikeitimą. Šiuo metu vadovybė vertina šio išaiškinimo įtaką finansinėms ataskaitoms.

3 TFAS: Verslo jungimai (pataisos)

TASV pateikė „Verslo“ apibrėžimo pataisas (3 TFAS Pataisos), siekiant išs্পęsti sunkumus, kylančius kuomet įmonės turi nustatyti ar buvo įsigytas verslas, ar turto vienetų grupė. Pataisos galioja pirmą ataskaitinį laikotarpį, prasidėsiantį 2020 m. sausio 1 d. ir vėliau, įvykusiems verslo jungimams bei tuo laikotarpiu ar vėliau įvykusiems turto įsigijimams, ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Šiuo metu vadovybė vertina šių pataisų įtaką finansinėms ataskaitoms.

1 TAS: Finansinių ataskaitų pateikimas ir 8 TAS: Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos: „reikšmingumo“ apibrėžimas (pataisos)

Pataisos įsigalioja nuo ar po 2020 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisos patikslina reikšmingumo apibrėžimą ir kaip jis turėtų būti taikomas. Naujas apibrėžimas teigia, kad „Informacija yra reikšminga, jei dėl jos praleidimo, klaidingo ar neaiškaus pateikimo galima būtų pagrįstai tikėtis paveikti sprendimus, kuriuos tiesioginiai bendro naudojimo finansinių ataskaitų vartotojai priima remdamiesi tomis finansinėmis ataskaitomis, kurios pateikia konkrečios įmonės finansinę informaciją“. Be to, buvo patobulinti apibrėžimų papildantys paaiškinimai. Pataisos taip pat užtikrina, kad reikšmingumo apibrėžimas yra vienodas visuose TFAS standartuose. Šios pataisos dar nepriimtos ES. Šiuo metu vadovybė vertina šių pataisų įtaką finansinėms ataskaitoms.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas (tęsinys)

TASV išleido 2015–2017 m. ciklo metinius TFAS patobulinimus, kurie apima TFAS pataisų rinkinį. Pataisos įsigalioja nuo ar po 2019 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Nesitikima, kad šių pakeitimų pritaikymas turės reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

- **3 TFAS „Verslo jungimai“ ir 11 TFAS „Jungtinė veikla“:** 3 TFAS pataisos išaiškina, kad, kai subjektas įgyja verslo, kuris buvo jungtinė veikla, kontrolę, jis turi naujai atlikti anksčiau įgytame versle turėtų interesų vertinimą. 11 TFAS pataisos išaiškina, kad, kai subjektas įgyja verslo, kuris buvo jungtinė veikla, jungtinę kontrolę, subjektui nereikia iš naujo vertinti anksčiau šiame versle turėtų interesų.
- **12 TAS „Pelno mokesčiai“:** Pataisomis išaiškinama, kad mokėjimų už finansinius instrumentus, klasifikuojamų kaip nuosavybės instrumentai, pelno mokesčio sumos turėtų būti pripažintos pagal tai, kur buvo pripažinti paskirstytino pelno davę sandoriai ar įvykiai.
- **23 TAS „Skolinimosi išlaidos“:** Pataisomis išaiškinamas standarto 14 punktas, t.y., kai ilgo parengimo turtas parengiamas jo numatytam naudojimui ar pardavimui ir tam momentui yra likusių negrąžintų tikslinių paskolų, susijusių su ilgo parengimo turtu, tokios paskolos turi būti įtrauktos į subjekto bendrųjų paskolų fondą.

Konceptualios sistemos taikymas Tarptautiniams finansinės atskaitomybės standartams (TFAS)

Tarptautinė apskaitos standartų valdyba (TASV) 2018 m. kovo 29 d. atliko konceptualios finansinės atskaitomybės sistemos peržiūrą. Konceptualioje sistemoje pateikiamas išsamus sąvokų rinkinys taikytinas rengiant finansines ataskaitas bei leidžiant standartus ir pateikiantis gaires rengėjams ruošiant nuosekliai taikomas apskaitos politikas ir padedantis kitiems suprasti bei interpretuoti standartus. TASV taip pat išleido atskirą pridėjamąjį dokumentą „Nuorodų į TFAS standartų konceptualią sistemą pakeitimai“, kuriame pateikti susijusių standartų pakeitimai, siekiant atnaujinti nuorodas į peržiūrėtą konceptualią sistemą. Jos tikslas – palengvinti perėjimą prie peržiūrėtos konceptualios sistemos įmonėms, kurios rengia apskaitos politiką, naudodamosi konceptualia sistema, kai konkrečiam sandoriui netaikomas joks TFAS. Rengėjams, kurie ruošia apskaitos politiką remiantis konceptualia sistema, ji yra taikytina metiniams laikotarpiams, kurie prasideda 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau.

Grupė planuoja pradėti taikyti aukščiau aprašytus standartus ir išaiškinimus nuo jų įsigaliojimo datos, jei jie bus patvirtinti taikyti Europos Sąjungoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.2. Funkcinė ir finansinių ataskaitų valiuta

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateikiamos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, eurai. Grupės įmonių, veikiančių Lietuvoje, funkcinė valiuta yra eurai. Užsienio dukterinių įmonių funkcinė valiuta atitinkamai yra valiuta, kurioje įmonė reziduoja. Duomenys, įtraukti į šių dukterinių įmonių finansines ataskaitas, yra atvaizduoti naudojant jų funkcinę valiutą.

Sandoriai, sudaromi užsienio valiuta, iš pradžių apskaitomi funkcinė valiuta sandorio įvykdymo dieną. Piniginis turtas ir įsipareigojimai išreikšti užsienio valiuta yra konvertuojami į funkcinę valiutą ataskaitų dieną, taikant ataskaitų dienos valiutos keitimo kursą. Valiutos keitimo skirtumai Grupės finansinėse ataskaitose yra įtraukti į kitos veiklos pajamas/sąnaudas, o atskirose Bendrovės finansinėse ataskaitose pripažinti kaip veiklos sąnaudos.

Užsienio dukterinių įmonių turtas ir įsipareigojimai verčiami į eurus finansinių ataskaitų datą, naudojant ataskaitų datos valiutos keitimo kursą, o jų bendrųjų pajamų ataskaitos perskaičiuojamos taikant vidutinį metų valiutos keitimo kursą. Valiutos keitimo skirtumai apskaitomi tiesiogiai atskirame nuosavo kapitalo straipsnyje. Pardavus užsienio dukterinę įmonę, nuosavame kapitale sukauptas valiutos perskaičiavimo rezultatas yra pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip Kitos veiklos pajamos/sąnaudos.

2.3. Konsolidavimo principai

Konsoliduotos finansinės ataskaitos apima Bendrovę ir jos dukterines įmones. Grupę sudarančių įmonių finansinės ataskaitos yra parengtos tai pačiais datais bei taikant vienodus apskaitos principus.

Dukterinė įmonė – tai subjektas, tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas Bendrovės. Bendrovės kontrolė dukterinei įmonei pasireiškia, jei Bendrovė gali turėti arba turi teisę gauti kintamą grąžą, kylančią iš šių santykių, bei gali turėti įtakos kintamos grąžos dydžiui dėl turimos galios valdyti įmonę, į kurią investuota.

Dukterinės įmonės yra konsoliduojamos nuo tos datos, kai jų efektyvi kontrolė pereina Grupei, ir nebėra konsoliduojamos nuo tos datos, kai kontrolė perleidžiama už Grupės ribų. Visi tarpusavio sandoriai, likučiai ir nerealizuotas sandorių pelnas ar nuostoliai tarp Grupės įmonių buvo eliminuoti. Nuosavas kapitalas ir grynasis rezultatas, priskirtinas akcininkų mažumai, finansinės būklės ir bendrųjų pajamų ataskaitose yra parodomi atskirai.

Atskirose patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose investicijos į dukterines įmones yra apskaitomos įsigijimo savikainos metodu. Investicijų vertė mažinama pripažįstant investicijų vertės sumažėjimą. Toks vertės mažinimas yra vertinamas ir taikomas kiekvienai investicijai atskirai.

Dukterinių įmonių nuostoliai yra priskiriami mažumos daliai, net jei tai sąlygoja neigiamą mažumos dalies likutį.

Grupės mažumos dalies įsigijimai ir perleidimai yra apskaitomi kaip nuosavo kapitalo sandoris: skirtumas tarp įsigytos iš mažumos dalies/mažumai perleisto grynojo turto vertės Grupės finansinėse ataskaitose ir akcijų įsigijimo/pardavimo kainos yra apskaitomas tiesiogiai nuosavame kapitale.

Verslo jungimai apskaitomi naudojant įsigijimo metodą. Įsigijimo savikaina yra nustatoma sudedant pervesto atlygio tikrąją vertę įsigijimo dieną ir mažumos dalies įsigytame subjekte, jei tokia yra, sumą. Neapibrėžta atlygio dalis, kurią pirkėjas turės mokėti, pripažįstama tikrąja verte įsigijimo dieną. Neapibrėžtojo atlygio, kuris laikomas turtu ar įsipareigojimu, tolimesni įvertinimai tikrąja verte bus pripažinti pagal 39 TAS: arba per pelną/nuostolį, arba kaip pokytis kitose bendrosiose pajamose. Jei neapibrėžtasis atlygis yra klasifikuojamas kaip nuosavas kapitalas, jis nėra pakartotinai vertinamas, o jo vėlesnis mokėjimas yra apskaitomas nuosavo kapitalo dalyje. Kiekvieno verslo įsigijimo atveju pirkėjas įvertina mažumos dalį įsigytame subjekte arba tikrąja verte, arba proporcinga įgyjamo subjekto identifikuojamo grynojo turto dalimi. Patirtos įsigijimo išlaidos yra nurašomos, įtraukiant jas į administracines sąnaudas. Įsigijimo kaštai yra kapitalizuojami atskirose grupės komponentų finansinėse ataskaitose.

Jei verslo jungimas vykdomas etapais, pirkėjo iš anksčiau valdoma nuosavybės dalis įgyjamoje įmonėje yra įvertinama tikrąja verte įsigijimo dieną per bendrųjų pajamų ataskaitą.

Prestižas yra pripažįstamas įsigijimo verte ir yra lygus sumai, kuria visas pervestas atlygis, įskaitant pripažintą mažumos dalies sumą, viršija grynąją įsigyjamo turto ir įvertintų įsipareigojimų sumą. Jei šis atlygis yra mažesnis nei tikroji įsigytos dukterinės įmonės grynojo turto vertė, skirtumas yra pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.3. Konsolidavimo principai (tęsinys)

Po pirminio pripažinimo prestižas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus bet kokius sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Vertės sumažėjimo įvertinimo tikslais verslo jungimo metu įgytas prestižas nuo įsigijimo datos yra priskiriamas tiems Grupės įplaukas kuriantiems vienetams, kurie, kaip tikimasi, turės naudos iš susijungimo, nepriklausomai nuo to, ar įgyjamos įmonės kitas turtas ar įsipareigojimai yra priskiriami šiems vienetams.

Kai prestižas sudaro įplaukas kuriančio vieneto dalį, ir to vieneto sudėtyje esančios veiklos dalis yra parduodama, prestižas, susijęs su parduota veikla, yra įtraukiamas į parduodamos veiklos apskaitinę vertę, nustatant pelną arba nuostolius iš veiklos pardavimo. Tokiu atveju parduotas prestižas yra įvertinamas, atsižvelgiant į parduotos veiklos santykinę vertę, lyginant su likusia įplaukas kuriančio vieneto dalimi.

2.4. Investicijos į asocijuotas įmones

Asocijuota įmonė yra įmonė, kuriai Grupė gali daryti reikšmingą įtaką. Grupė apskaito jai priklausančią investiciją į asocijuotą įmonę dalį nuosavybės metodu. Asocijuotų įmonių finansinės ataskaitos rengiamos tiems patiems atskaitiniams metams, kaip ir Grupės, taikant vienodus apskaitos principus. Bet kokie galimi apskaitos principų skirtumai yra koreguojami. Investicijų į asocijuotas įmones vertės sumažėjimo vertinimas yra atliekamas, kai yra vertės sumažėjimo požymių arba ankstesniais laikotarpiais pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai nebeegzistuoja.

Nerealizuotas pelnas arba nuostoliai atsirandantys iš sandorių tarp Grupės ir asocijuotų įmonių yra eliminuojami atitinkamai pagal valdomą asocijuotos įmonės dalį. Šiuo metu Grupė neturi asocijuotų įmonių.

Investicijos į asocijuotas įmones atskirose Bendrovės finansinėse ataskaitose apskaitomos taikant įsigijimo savikainos metodą, atėmus vertės sumažėjimą.

2.5. Nematerialusis turtas (išskyrus prestižą)

Nematerialusis turtas įsigytas atskirai iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Verslo jungimų metu įsigyto nematerialiojo turto savikaina apskaitoma tikrąja verte įsigijimo datą. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas gali būti ribotas arba neribotas.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kuris yra riboto tarnavimo laiko, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką. Pelnas ar nuostoliai dėl nematerialiojo turto nurašymo yra apskaitomi kaip gryųjų pardavimo įplaukų ir apskaitinės turto vertės skirtumas ir yra pripažįstami kaip pelnas ar nuostoliai kai turtas yra nurašomas. Nematerialiojo turto, kuris yra riboto tarnavimo laiko, vertės sumažėjimas yra vertinamas, kai yra požymių, kad turtas gali būti nuvertėjęs.

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir amortizacijos metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio nematerialiojo turto, išskyrus prestižą, naudojimo pobūdį.

Nematerialusis turtas, kuris yra neriboto tarnavimo laiko, nėra amortizuojamas, bet kasmet peržiūrimas dėl vertės sumažėjimo, individualiai arba pinigų generuojančio vieneto lygmenyje. Kasmet yra vertinimas neriboto tarnavimo laikas su tikslu nustatyti ar turtas gali būti naudojamas neribotą laiką. Jei ne, toks nematerialusis turtas perspektyviai perklasifikuojamas iš neriboto naudojimo laiko į riboto naudojimo laiką.

Licencijos

Už licencijas sumokėtos sumos yra kapitalizuojamos ir amortizuojamos per 3 – 4 metų licencijos galiojimo laikotarpį. 5-oje pastaboje atskleidžiamos kaip kitas nematerialusis turtas.

Programinė įranga

Naujos programinės įrangos įsigijimo išlaidos yra kapitalizuojamos ir pripažįstamos nematerialiuoju turtu, jei šios išlaidos nėra kompiuterinės įrangos sudedamoji dalis. Programinė įranga yra amortizuojama per 3 – 4 metų laikotarpį.

Išlaidos, patirtos atstatant arba išlaikant numatomą ekonominę naudą, kurią Grupė tikisi gauti iš turimų programinių sistemų veiklos, yra pripažįstamos laikotarpio, kai atliekami palaikymo ir priežiūros darbai, sąnaudomis.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.6. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negrąžinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatacijai arba perkėlimu į jo naudojimo vietą. Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos po to, kai ilgalaikis materialusis turtas jau yra parengtas naudoti pagal numatytą paskirtį, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokios naudingo tarnavimo laikotarpio:

	Iki 2018 m. liepos 1 d.	Nuo 2018 m. liepos 1 d.
Pastatai ir statiniai	15–40 metų	20–50 metų
Mašinos ir įrengimai	4–15 metų	10–20 metų
Transporto priemonės	4–10 metų	5–10 metų
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	3–20 metų	4–20 metų

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinė vertė ir nusidėvėjimo metodas yra peržiūrimi periodiškai, užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio materialiojo turto naudojimo pobūdį.

Šių finansinių metų pradžioje (nuo 2018 m. liepos 1 d.) Grupė peržiūrėjo naudingo tarnavimo laikotarpius pastatams, mašinoms ir įrengimams. Peržiūrėjimas (naudingo tarnavimo laikotarpių prailginimas) sumažino nusidėvėjimo sąnaudas 2 695 tūkst. eurų.

Kai įvykiai ar aplinkybių pokyčiai rodo, kad balansinė ilgalaikio materialiojo turto vertė gali būti neatgaunama, tikrinama, ar ši vertė nėra sumažėjusi.

Ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas jį pardavus arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nebesitikima jokios ekonominės naudos. Bet koks pelnas ar nuostoliai, atsirandantys dėl turto nurašymo (apskaičiuojamas kaip grynąjį pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas), yra įtraukiami į tų metų bendrųjų pajamų ataskaitą, kuriais turtas yra nurašomas. Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertės bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nusidėvėjimas nebaigta statybai neskaičiuojamas tol, kol statyba nėra baigta, ir turtas neparuoštas naudojimui.

2.7. Investicinis turtas

Žemė, nuomojama trečiosioms šalims, yra laikoma investiciniu turtu. Investicinis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius.

Pradinę investicinio turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negrąžinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu eksploatacijai arba perkėlimu į jo naudojimo vietą. Išlaidos, tokios kaip remonto ir eksploatacijos, patirtos po to, kai investicinis turtas jau yra parengtas naudoti pagal numatytą paskirtį, paprastai yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Turto, išskyrus žemės, nusidėvėjimas apskaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą nurašant tokį turtą iki jo likutinės vertės per 20 – 40 metų naudingo tarnavimo laikotarpį.

Investicinis turtas yra nurašomas jį pardavus arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nebesitikima jokios ekonominės naudos. Bet kokios pajamos ar išlaidos, atsiradusios dėl turto nurašymo (apskaičiuojamos kaip grynąjį pardavimo pajamų ir balansinės turto vertės skirtumas), yra įtraukiamos į tų metų bendrųjų pajamų ataskaitą, kuriais turtas yra nurašomas.

Perkėlimai į investicinį turtą ir iš jo atliekami tada ir tik tada, kai akivaizdžiai pasikeičia turto paskirtis.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.8. Finansinis turtas (išskyrus išvestines finansines priemones, priskirtas apsidraudimo priemonėms)

Finansinė priemonė – tai bet kuri sutartis, dėl kurios pas vieną ūkio subjektą atsiranda finansinis turtas, o pas kitą – finansinis įsipareigojimas ar nuosavybės priemonė.

Finansinio turto pirminis pripažinimas ir vertinimas (nuo 2018 liepos 1 d.)

Finansinis turtas pirminio pripažinimo metu skirstomas į vėliau apskaitomą amortizuotą savikainą, tikrąją vertę per kitas bendrąsias pajamas, arba tikrąją vertę per pelną arba nuostolius.

Finansinio turto priskyrimas pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir Grupės verslo modelio apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus prekybos gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, Grupė pirminio pripažinimo metu finansinį turtą įvertina tikrąja verte, pridėjus, kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, sandorio išlaidas. Prekybos gautinos sumos, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, yra vertinamos pagal 15-ojo TFAS nustatytą sandorio kainą.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Grupės finansinio turto valdymo modelis nurodo kaip Grupė valdo savo finansinį turtą, kad šis generuotų pinigų srautus. Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus.

Įprastas finansinio turto pirkimas arba pardavimas pripažįstamas sandorio sudarymo dieną, t. y. datą, kurią Grupė įsipareigoja pirkti ar parduoti finansinį turtą.

Finansinio turto vėlesnis vertinimas (nuo 2018 liepos 1 d.)

Po pirminio pripažinimo Grupė finansinį turtą vertina:

- Amortizuota savikaina (skolos finansinės priemonės);
- Tikrąją vertę per kitas bendrąsias pajamas, kai nutraukus pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai perkeliama į pelną ar (nuostolius) (skolos finansinės priemonės). 2019 m. ir 2018 m. birželio 30 d. Grupė neturėjo tokių finansinių priemonių.
- Tikrąją vertę per kitas bendrąsias pajamas, kai nutraukus pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai nėra perkeliama į pelną ar (nuostolius) (nuosavybės priemonės). 2019 m. ir 2018 m. birželio 30 d. Grupė neturėjo tokių priemonių.
- Tikrąją vertę per pelną ar nuostolius.

Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas (skolos finansinės priemonės)

Ši kategorija yra aktualiausia Grupei. Grupė vertina finansinį turtą amortizuota savikaina, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo modelį, kurio tikslas - laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti pinigų srautų, kurie yra tik pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimai.

Amortizuota savikaina vertinamas finansinis turtas vėliau yra apskaitomas naudojant efektyvios palūkanų normos metodą (EIR) atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. Pelnas ar nuostoliai apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai turto pripažinimas yra nutraukiamas, turtas yra pakeičiamas ar šiam nustatomas vertės sumažėjimas.

Grupės finansinis turtas vertinamas amortizuota savikaina apima prekybos gautinas sumas, kitas trumpalaikes ir ilgalaikes gautinas sumas, išduotas paskolas.

Finansinis turtas tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas, apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, apima finansinį turtą, laikomą prekybai, finansinį turtą, kuris pirminio pripažinimo metu buvo priskirtas kaip vertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius ar finansinis turtas, kuris privalomai vertinamas tikrąja verte. Finansinis turtas yra priskiriamas laikomam prekybai, jeigu jis įsigijamas su tikslu parduoti ar perpirkti netolimoje ateityje. Išvestinės priemonės, įskaitant atskirtas įterptąsias išvestines priemones, taip pat klasifikuojamos kaip laikomos prekybai, nebent jos yra priskiriamos veiksmingoms apsidraudimo priemonėms. Finansinis turtas susijęs su pinigų srautais, kurie nėra tik pagrindinės sumos bei palūkanų mokėjimai, yra priskiriami ir vertinami tikrąja verte per pelną ar nuostolius, nepriklausomai nuo verslo modelio. Nepaisant aukščiau aprašytų kriterijų, pagal kuriuos skolos finansinės priemonės priskiriamos prie apskaitomų amortizuota savikaina ar tikrąja verte per kitų bendrųjų pajamų ataskaitą, skolos finansinės priemonės gali būti priskiriamos prie vertinamų tikrąja verte per pelną ar nuostolius pirminio pripažinimo metu, jeigu tai pašalina ar žymiai sumažina apskaitos nesutapimus. Finansinis turtas apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius finansinės būklės ataskaitoje yra apskaitomas tikrąja verte, grynuosius tikrosios vertės pokyčius pripažįstant bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.8. Finansinis turtas (išskyrus išvestines finansines priemones, priskirtas apsidraudimo priemonėms) (tęsinys)

Ši kategorija apima ir išvestines priemones ir listinguojamus skolos vertybinius popierius, kuriuos Grupė nepasirinko klasifikuoti kaip apskaitomus tikrąja verte per kitų bendrųjų pajamų ataskaitą. Dividendai iš listinguojamų skolos vertybinių popierių yra pripažįstami kaip kitos pajamos bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai tokia teisė yra nustatoma.

Finansinio turto vertės sumažėjimas (nuo 2018 m. liepos 1 d.)

Kiti atskleidimai, susiję su finansinio turto vertės sumažėjimu, taip pat pateikiami šiose pastabose:

- Atskleidimai apie reikšmingus įvertinimus ir naudojimas prielaidas atskleidžiami 2.27 pastaboje
- Prekybos gautinos sumos, įskaitant turtą, atsiradusį iš sutarčių su klientais, atskleidžiami 12 ir 13 pastabose.

Grupė pripažįsta tikėtinus kredito nuostolius (expected credit losses - ECL) visoms skolos finansinėms priemonėms, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius. ECL yra paremti sutartinių gautinų pinigų srautų ir pinigų srautų, kuriuos Grupė tikisi gauti, skirtumu, diskontuotu taikant apytikslį pradinę efektyvią palūkanų normą. ECL yra pripažįstami dviem etapais. Kredito pozicijoms, kurių kredito rizika nuo pirminio pripažinimo nėra reikšmingai padidėjusi, ECL apskaičiuojamas kredito nuostoliams, atsirandantiems dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, galimų per ateinančius 12 mėnesių (12 mėnesių ECL). Toms kredito pozicijoms, kurių kredito rizika nuo pirminio pripažinimo yra reikšmingai padidėjusi, vertės sumažėjimas formuojamas kredito nuostolių sumai, kurių tikimasi per likusį kredito pozicijos galiojimo laikotarpį, neatsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo laiką (galiojimo laikotarpio ECL).

Prekybos gautinoms sumoms ir turtui, atsiradusiam iš sutarčių su klientais, Grupė taiko supaprastintą metodą ECL skaičiuoti. Todėl Grupė nestebi kredito rizikos pokyčių, bet kiekvienai finansinių ataskaitų datai pripažįsta vertės sumažėjimą remiantis galiojimo laikotarpio ECL. Grupė sudarė tikėtinų nuostolių normų matricą, kuri paremta istorine kredito nuostolių analize, ir pakoreguota, kad atspindėtų ateities veiksnius, būdingus skolininkams ir ekonominei aplinkai. Prekybos gautinos sumos buvo sugrupuotos pagal atgavimo dienas, išelminavus didžiausius individualius debitorius, kurie analizuojami atskirai.

Grupė laiko, kad skolininkas neįvykdė savo įsipareigojimų, susijusių su finansiniu turtu, jei sutartiniai mokėjimai yra pradelsti daugiau kaip 90 dienų, arba kai yra požymių, kad skolininkas ar skolininkų grupė patiria didelių finansinių sunkumų, nevykdo savo įsipareigojimų (pagrindinių mokėjimų ar palūkanų), atsiranda tikimybė, kad jie pradės bankroto arba reorganizavimo procedūras ir tais atvejais, kai stebimi duomenys rodo, kad yra numatomas būsimų pinigų srautų sumažėjimas, pvz., įsiskolinimo pradelsimų pokyčių arba ekonominių sąlygų, kurios koreliuoja su įsipareigojimų neįvykdymu, pokyčių. Finansinis turtas nurašomas, kai nėra pagrįstų lūkesčių susigrąžinti sutartinius pinigų srautus.

Vertinant suteiktų paskolų vertės sumažėjimą yra vertinami ir apskaitomi 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai. Vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, nesant reikšmingo kredito rizikos padidėjimo, susijusio su paskolos gavėju, Bendrovė koreguoja 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių likutį atsižvelgiant į vertinimo datai likusią nepadengtą paskolos sumą. Nustačius, kad paskolos gavėjo finansinė būklė reikšmingai pablogėjo, lyginant su būkle, buvusia paskolos išdavimo metu, Bendrovė apskaito visus paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. Paskolos, kurioms skaičiuojami galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai, laikomos dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniu turtu. Remiantis atliktu vadovybės vertinimu, ECL 2019 m. birželio 30 d. yra nereikšmingi šioms finansinėms ataskaitoms.

Maksimali kredito rizika ataskaitinio laikotarpio data yra kiekvienos finansinio turto kategorijos apskaitinė vertė, kaip atskleista 8, 12 ir 13 pastabose.

Finansinio turto pirminis pripažinimas ir vertinimas (iki 2018 m. liepos 1 d.)

Vadovaujantis TAS 39 „Finansiniai instrumentai: pripažinimas ir vertinimas“ Grupės finansinis turtas yra skirstomas į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte bendrųjų pajamų ataskaitoje, investicijas, laikomas iki išpirkimo termino, suteiktas paskolas ir gautinas sumas ir finansinį turtą, skirtą parduoti. Visi finansinio turto įsigijimai ir pardavimai yra pripažįstami pirkimo (pardavimo) dieną. Iš pradžių finansinis turtas yra apskaitomas tikrąja verte ir, kai finansinis turtas nevertinamas tikrąja verte bendrųjų pajamų ataskaitoje, įtraukiant tiesiogiai priskiriamas sandorio sudarymo sąnaudas.

Finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)

Finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte bendrųjų pajamų ataskaitoje, priskiriamas turtas, skirtas parduoti, t. y. jeigu jis buvo įsigytas su tikslu parduoti jį artimiausioje ateityje. Šiai kategorijai priskiriami Grupės išvestinės finansinės priemonės, nepriskirtos apsidraudimo priemonėms, kaip apibrėžta TAS 39. Pelnas arba nuostoliai iš šio turto vertės pasikeitimo pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.8. Finansinis turtas (išskyrus išvestines finansines priemones, priskirtas apsidraudimo priemonėms)

Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino

Finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais ir fiksuota trukme klasifikuojamas kaip laikomas iki išpirkimo termino, jeigu Grupė ketina ir gali jį laikyti iki išpirkimo termino pabaigos. Iki išpirkimo termino laikomos investicijos yra apskaitomos amortizuota įsigijimo verte. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje tada, kai sumažėja tokių investicijų vertė, jos yra nurašomos arba yra amortizuojamos.

Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriuo neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Gautinos sumos iš pradžių yra pripažįstamos gautinų lėšų tikrąja verte. Paskolos ir gautinos sumos yra apskaitomos amortizuota verte naudojant efektyvios palūkanų normos metodą atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Finansinis turtas, skirtas parduoti

Finansinis turtas, skirtas parduoti – tai finansinis turtas, kuris nėra išvestinė finansinė priemonė skirta parduoti, ir kuris nepriskiriamas nė vienai iš trijų aukščiau paminėtų grupių. Po pirminio pripažinimo finansinis turtas, skirtas parduoti, finansinėse ataskaitose apskaitomas tikrąja verte. Nerealizuotas pelnas ar nuostoliai (išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius bei užsienio valiutos perskaičiavimo pelną arba nuostolius), susiję su tikrosios vertės pasikeitimu, yra apskaitomi atskirame nuosavo kapitalo straipsnyje tol, kol investicijos bus parduotos ar bus pripažintas jų vertės sumažėjimas. Tada sukauptas pelnas arba nuostoliai, anksčiau apskaityti kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje, pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje. Kai finansinio turto, skirto parduoti, tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, toks finansinis turtas apskaitomas įsigijimo verte. Grupė ir Bendrovė neturi finansinio turto, skirto parduoti.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.9. Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalies finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Grupė išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; ir
- Grupė perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir/arba (a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę.

Kai Grupė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia, nei išlaiko su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria Grupė yra vis dar susijusi. Sąsaja su turtu, kuris buvo perleistas kaip garantija, apskaitoma mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią Grupei gali tekti sumokėti.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skoliniojo, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.10. Biologinis turtas

Grupės biologinį turtą sudaro galvijai, paukščiai ir pasėliai.

Galvijai yra apskaitomi tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas. Tikroji melžiamų karvių vertė yra nustatoma diskontuotų pinigų srautų metodu (3 lygis). Kiti galvijai yra įvertinami palyginamųjų rinkos kainų metodu (2 lygis).

Paukščiai yra apskaitomi tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas. Tikroji paukščių vertė yra nustatoma remiantis ateities vištų, mėsinų broilerių ir kiaušinių kaina, atėmus išlaikymo sąnaudas (3 lygis).

Pasėliai yra apskaitomi tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas. Tikroji pasėlių vertė yra nustatoma palyginamųjų rinkos kainų metodu. Tikroji pasėlių vertė yra nustatoma remiantis rinkos kainomis, nustatytomis atsižvelgiant į prognozuojamą pasėlių derlingumą (3 lygis).

Užderėjusi ir nuimta žemės ūkio produkcija yra įvertinama tikrąja verte, atėmus derliaus nuėmimo metu įvertintas pardavimo išlaidas. Taip įvertinto derliaus vertė vėliau yra laikoma atsargų savikaina.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Grupės vadovybė gyvulius (išskyrus kiaušinius bei mėsinius viščiukus) apskaito kaip ilgalaikį turtą, o pasėlius, kiaušinius bei mėsinius viščiukus kaip trumpalaikį turtą.

Visi biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimai yra apskaitomi pardavimo savikainoje bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.11. Atsargos

Atsargos apskaitomos žemesniąja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės, atėmus apskaitytą pasenusių ir lėtai judančių atsargų vertės sumažėjimą. Grynoji realizacinė vertė yra pardavimo kaina, esant įprastinėms verslo sąlygoms, atėmus užbaigimo ir paskirstymo išlaidas. Žaliavų, kurios yra skirtos tam tikriems projektams, savikaina yra nustatoma naudojant konkrečių kainų įvertinimo metodą. Kitų atsargų savikaina yra apskaičiuojama FIFO metodu. Pagamintos produkcijos ir nebaigtos gamybos savikainą sudaro atitinkamas kintamų ir fiksuotų pridėtinų išlaidų paskirstymas, paremtas įprastine veiklos praktika. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

Grupė atsargų straipsnyje taip pat apskaito susitarimus pirkti žemės ūkio produkciją (nepripažintas tvirtas pasižadėjimas) (2.15. pastaba).

2.12. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigus ir jų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir banko einamosiose sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą neviršija 3 mėn.

Apriboto naudojimo pinigai, laikomi kaip depozitas prekybai ateities sandorių biržoje, yra apskaitomi kaip kitas trumpalaikis finansinis turtas.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.13. Ilgalaikis turtas, laikomas pardavimui

Ilgalaikis turtas, laikomas pardavimui, yra apskaitomas žemesniąją iš balansinės ir tikrosios vertės, atėmus tokio turto pardavimo išlaidas. Ilgalaikis turtas yra klasifikuojamas kaip laikomas pardavimui, jei yra labai tikėtina, kad turto apskaitinė vertė bus atgauta pardavus šį turtą, o ne toliau naudojant jį pagrindinėje veikloje. Sąlyga yra tenkinama tada, kai labai tikėtina, kad turto pardavimo sandoris įvyks, o turtas yra tokios būklės, jog jį galima nedelsiant parduoti. Vadovybė turi būti linkusi parduoti, o pardavimas turi įvykti per metus nuo perklasifikavimo datos.

Ilgalaikis materialus ir nematerialus turtas, klasifikuojamas kaip laikomas pardavimui, nėra dėvimas / amortizuojamas.

2.14. Finansiniai įsipareigojimai

Finansinių įsipareigojimų pirminis pripažinimas ir vertinimas (nuo 2018 m. liepos 1 d.)

Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu skirstomi į finansinius įsipareigojimus apskaitomus tikrąja verte per pelną ar nuostolius, gautas paskolas ir mokėtinas sumas. Visi finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu yra pripažįstami tikrąja verte, o gautų paskolų bei mokėtinų sumų atveju – atėmus tiesiogiai priskirtinas sandorio išlaidas. Grupės ir Bendrovės finansiniai įsipareigojimai apima prekybos ir kitas mokėtinas sumas, gautas paskolas, įskaitant bankų overdraftus ir finansinio lizingo įsipareigojimus.

Vėlesnis vertinimas (nuo 2018 m. liepos 1 d.)

Finansinių įsipareigojimų vertinimas priklauso nuo jų priskyrimo, kaip aprašyta toliau:

Finansiniai įsipareigojimai apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansiniai įsipareigojimai, apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius, apima finansinius įsipareigojimus, laikomus prekybai, ir finansinius įsipareigojimus, kurie buvo priskirti pirminio pripažinimo metu kaip vertinami tikrąja verte per pelną ar nuostolius.

Finansiniai įsipareigojimai yra priskiriami kaip laikomi prekybai, jei jie yra patiriami su atpirkimo tikslu artimiausiu metu. Į šią kategoriją taip pat įeina Grupės sudarytos išvestinės finansinės priemonės, kurios nėra priskiriamos apsidraudimo priemonėmis apsidraudimo santykiuose, kaip apibrėžta 9-ajame TFAS. Atskiros įterptosios išvestinės priemonės taip pat priskiriamos kaip laikomos prekybai, nebent jos yra priskiriamos veiksmingoms apsidraudimo priemonėms. Pelnas arba nuostoliai, atsiradę iš finansinių įsipareigojimų laikomų prekybai, yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje. 2018 m. ir 2019 m. birželio 30 d. Grupė nepriskyrė jokių finansinių įsipareigojimų prie vertinamų tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

Gautos paskolos ir kitos mokėtinos sumos

Ši kategorija yra aktualiausia Grupei ir Bendrovei. Po pirminio pripažinimo paskolos ir kitos mokėtinos sumos yra apskaitomos amortizuota savikaina naudojant efektyvios palūkanų normos metodą (EIR). Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai įsipareigojimai yra nurašomi arba amortizuojami.

Amortizuota savikaina apskaičiuojama atsižvelgiant į nuolaidą ar priemoką įsigyjant, taip pat mokesčius ar išlaidas, kurios yra neatskiriama EIR dalis. EIR amortizacija įtraukiama į finansines sąnaudas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinių įsipareigojimų pirminis pripažinimas ir vertinimas (iki 2018 m. liepos 1 d.)

Paskolos ir skolos su palūkanomis

Skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte, atėmus sandorio išlaidas. Vėliau jos apskaitomos amortizuota verte, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitą, išskyrus kapitalizuojamas skolinimosi išlaidas, kurios aprašytos žemiau.

Skolinimosi išlaidos, tiesiogiai priskiriamos įsigijimui turto, kuriam reikia laiko paruošti numatomam naudojimui ar pardavimui, statybai ar gamybai yra kapitalizuojamos kaip dalis atitinkamo turto savikainos. Visos kitos skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos. Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki ataskaitų datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas ataskaitų datai pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

Faktoringas

Faktoringo sandoris – tai finansavimo sandoris, kai Grupė už nustatytą atlygį perduoda faktoriui reikalavimo teises iš skolininko. Grupė perleidžia teises į ateityje gautinas sumas pagal sąskaitas. Grupės faktoringo sandoriai apima faktoringą su regreso teise (faktorius turi teisę atgal parduoti Grupei laiku neapmokėtas reikalavimo teises). Faktoringo sąnaudas sudaro: didžioji dalis sutarties mokesčio, imamo už sutarties užbaigimą, komisiniai, mokami už sąskaitų apdorojimą ir palūkanų sąnaudos, priklausomos nuo mokėjimo termino, kurį nustato skolininkas. Faktoringuojamos gautinos sąskaitos su regreso teise finansinėse ataskaitose yra apskaitomos trumpalaikių paskolų ir iš pirkėjų gautinų sumų straipsniuose. Grupė nutraukia paskolų ir iš pirkėjų gautinų sumų pripažinimą tuo momentu, kai skolininkas atsiskaito su faktoriumi.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.14. Finansiniai įsipareigojimai (tęsinys)

Finansinių garantijų įsipareigojimai

Grupės suteiktus finansinių garantijų įsipareigojimus sudaro sutartys, reikalaujančios padengti garantijos turėtojo patirtus nuostolius jei sutartyje numatytas skolininkas laiku neapmoka skolos pagal skolos terminus. Finansinių garantijų sutartys iš pradžių yra pripažįstamos kaip įsipareigojimas tikrąja verte, pakoreguota garantijos išleidimui tiesiogiai patirtomis sandorio išlaidomis. Vėliau įsipareigojimas yra apskaitomas aukštesniąja iš geriausiai įvertintos išlaidų, reikalingų padengti įsipareigojimą ataskaitų datai, vertės ir pradinės pripažintos vertės, sumažintos sukauptos amortizacijos suma.

Prekybos įsipareigojimai

Prekybos įsipareigojimai yra neišvestiniai finansiniai įsipareigojimai, su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuriais neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Tokie įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota verte, naudojant efektyvių palūkanų normos metodą. Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai prekybos įsipareigojimai yra nurašomi arba amortizuojami.

Finansinių priemonių sudengimas

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra sudengiami ir grynoji suma yra pateikiama finansinės būklės ataskaitoje, jei egzistuoja įvykdoma teisė sudengti pripažintas sumas ir yra ketinama atsiskaityti grynąja verte, t.y. realizuoti turtą ir įvykdyti įsipareigojimus tuo pačiu metu.

2.15. Išvestinės finansinės priemonės ir apsidraudimo apskaita

Grupė sudaro išvestinių finansinių priemonių sandorius, tokius kaip ateities sandoris, apsidrausti nuo pirkimo ir pardavimo kainos svyravimo rizikos ir palūkanų normų apsikaitimo sandorius apsidrausti nuo pinigų srautų svyravimo rizikos. Išvestinės finansinės priemonės sutarties sudarymo dieną ir vėliau apskaitomos tikrąja verte. Tikroji vertė yra apskaičiuojama pagal kotiruojamas rinkos kainas (1 lygis) ir naudojantis vertinimo modeliais palūkanų normos apsikaitimo sandoriams (2 ir 3 lygis). Įvertintos šių sandorių teigiamos tikrosios vertės finansinės būklės ataskaitoje yra apskaitomos kaip turtas, o neigiamos vertės finansinės būklės ataskaitoje apskaitomos kaip įsipareigojimai. Pelnas ar nuostoliai iš išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimų yra apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Kitos išvestinės finansinės priemonės, kurios nėra naudojamos apsidrausti nuo pirkimo ir pardavimo kainos svyravimo rizikos, yra vertinamos tikrąją verte (2 ir 3 lygis, kaip nurodyta 2.26 pastaboje), pelnas ar nuostoliai iš išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimų yra apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Apsidraudimo apskaitos tikslais išskiriamos dvi apsidraudimo kategorijos: (a) tikrosios vertės apsidraudimas, kuriuo apsidraudžiama nuo pripažinto turto ar įsipareigojimo arba nepripažinto tvirto pasižadėjimo tikrosios vertės pokyčių, ir (b) pinigų srautų apsidraudimas, kuriuo apsidraudžiama nuo pinigų srautų svyravimų, kurie priskiriami prie tam tikros rizikos, susijusios su apskaitytu turtu ar įsipareigojimu, arba su prognozuojamu sandoriu.

Iki 2018 m. liepos 1 d. dokumentacija apėmė išvestinės finansinės priemonės identifikavimą, apdraudžiamąjį objektą ar sandorį, apdraudžiamos rizikos pobūdį ir tai, kaip Grupė įvertins apsidraudimo priemonės tikrosios vertės pokyčio efektyvumą sudengiant apdraustojo objekto tikrosios vertės pasikeitimus ar pinigų srautus, priskiriamus apsidraudimo rizikai. Tikimasi, kad tokie apsidraudimo sandoriai bus labai efektyvūs siekiant sudengti tikrosios vertės ar pinigų srautų pasikeitimus ir yra nuolat vertinami siekiant nustatyti ar jie iš tiesų buvo labai efektyvūs finansiniais laikotarpiais, kuriems buvo priskirti.

Nuo 2018 m. liepos 1 d. dokumentacija apima išvestinės finansinės priemonės identifikaciją, apdraudžiamąjį objektą, apdraudžiamos rizikos pobūdį ir kaip Grupė įvertins ar apsidraudimo ryšys atitinka apsidraudimo efektyvumo reikalavimus (įskaitant apsidraudimo neefektyvumo šaltinių analizę ir tai, kaip apskaičiuojamas apsidraudimo koeficientas). Apsidraudimo ryšiams gali būti taikoma apsidraudimo apskaita, jeigu jie atitinka visus šiuos efektyvumo reikalavimus:

- Egzistuoja ekonominis ryšys tarp apdrausto objekto ir apsidraudimo priemonės;
- Kredito rizikos poveikis nedaro reikšmingos įtakos vertės pokyčiui, atsirandančiam iš ekonominio ryšio;
- Apsidraudimo ryšio koeficientas yra toks pats, koks apskaičiuojamas palyginus apdraudžiamų vienetų kiekį su apsidraudimo priemonės kiekiu, kurį Grupė faktiškai naudoja drausti apdraudžiamiems straipsniams.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.15. Išvestinės finansinės priemonės ir apsidraudimo apskaita (tęsinys)

Tikrosios vertės apsidraudimas

Tikrosios vertės apsidraudimo atveju, atitinkančiu apsidraudimo apskaitos sąlygas, bet koks pelnas ar nuostoliai, susidarantys dėl apsidraudimo priemonės pervaldinimo tikrąja verte, yra iš karto apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje. Apdraudžiamasis straipsnis apskaitomas kaip turtas ar įsipareigojimas, atsižvelgiant į tikrosios vertės pokyčius, susijusius su apdraudžiama rizika, o skirtumas apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Kai nepripažintas tvirtas pasižadėjimas priskiriamas apdraudžiamajam straipsniui, jis apskaitomas kaip turtas ar įsipareigojimas, atsižvelgiant į sukauptus tikrosios vertės pokyčius, susijusius su apdraudžiama rizika, o skirtumas apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Apsidraudimo sandorių, kurie neatitinka apsidraudimo sandorių apskaitai keliamų reikalavimų, atveju bet koks pelnas ar nuostoliai, susidarantys dėl apdraustosios priemonės tikrosios vertės pokyčių, yra įtraukiami į to laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitą.

Apsidraudimo apskaita nutraukiama, kai baigiasi apsidraudimo priemonės galiojimo terminas arba priemonė parduodama, nutraukiama, įvykdoma arba nebeatitinka apsidraudimo sandorių apskaitai taikomų kriterijų.

Pinigų srautų apsidraudimas

Pinigų srautų apsidraudimo atveju, kuris atitinka apsidraudimo apskaitos sąlygas, pelno ar nuostolių dalis, susidariusi dėl apsidraudimo instrumento, pripažįstama efektyviu, perkainojimo, pirmiausiai apskaitoma kitose bendrosiose pajamose, o neefektyvi dalis – bendrųjų pajamų ataskaitoje (per pelną arba nuostolius). Efektyvaus pinigų srautų apsidraudimo pelnas ar nuostoliai, iš pradžių apskaityti nuosavame kapitale, yra perkeliami į bendrųjų pajamų ataskaitą tuo laikotarpiu, per kurį apdraustasis sandoris daro įtaką bendrųjų pajamų ataskaitai, arba įtraukiamas į pradinį atitinkamo turto ar įsipareigojimo kaštų įvertinimą.

Apsidraudimo sandorių, kurie neatitinka apsidraudimo sandorių apskaitai keliamų reikalavimų, atveju bet koks pelnas ar nuostoliai, susidarantys dėl apdraustojo instrumento tikrosios vertės pokyčių, yra įtraukiami į to laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitą (pelną arba nuostolius).

Apsidraudimo apskaita nutraukiama, kai baigiasi apsidraudimo instrumento galiojimo terminas arba instrumentas parduodamas, nutraukiamas, įvykdomas arba nebeatitinka apsidraudimo sandorių apskaitai taikomų kriterijų. Bet koks sukauptas apsidraudimo instrumento pelnas ar nuostoliai, pripažinti nuosavame kapitale, lieka nuosavame kapitale tol, kol įvyksta prognozuojamas sandoris. Kai nebesitikima, kad apdraustasis sandoris įvyks, nuosavame kapitale pripažinti grynasis sukauptas pelnas ar nuostoliai yra perkeliami į bendrųjų pajamų ataskaitą (pelną arba nuostolius).

Grupė 2018 m. birželio 30 d. buvo sudariusi palūkanų normų apskaitos sandorį skirtą apsidrausti nuo galimo EURIBOR, susieto su banko paskola

, svyravimo neigiamos įtakos efektyviai pakeičiant kintamą palūkanų normą į fiksuotą (14 pastaba). Apsikeitimo sandoris baigė galioti šiais finansiniais metais ir Grupė jo neatnaujino.

2.16. Finansinė ir veiklos nuoma

Grupė nustato, ar susitarimas yra nuoma arba apima nuomą, atsižvelgdama į sandorio esmę susitarimo sudarymo datą, kuomet susitarimo įvykdymas priklauso nuo specifinio turto panaudojimo arba susitarimas suteikia teisę panaudoti turtą.

Finansinė nuoma – Grupė kaip nuomininkas

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda perduodama Grupei, yra laikoma finansine nuoma. Grupė apskaito finansinę nuomą kaip turtą bei įsipareigojimus finansinės būklės ataskaitoje, kurių vertės yra lygios nuomojamo turto tikrajai vertei finansinės nuomos pradžioje arba minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinei vertei, jei pastaroji yra mažesnė. Skaičiuojant minimalių finansinės nuomos mokėjimų dabartinę vertę naudojama diskonto norma yra finansinės nuomos mokėjimų palūkanų norma, kai ją galima išskirti, kitu atveju naudojama Grupės alternatyvi skolinimosi palūkanų norma. Tiesioginės pradinės išlaidos yra įtraukiamos į turto vertę. Finansinės nuomos mokėjimai yra padalinami tarp palūkanų sąnaudų ir neapmokėtų įsipareigojimų mažinimo. Palūkanos nustatomos taip, kad jų procentas nuo neapmokėto finansinės nuomos įsipareigojimų likučio kiekvieno mokėjimo metu būtų pastovus per visą finansinės nuomos laikotarpį.

Finansinės nuomos būdu įsigytam turtui skaičiuojamas nusidėvėjimas. Nusidėvėjimo skaičiavimo tvarka finansinės nuomos būdu įsigytam turtui yra analogiška kaip ir nuosavam turtui. Toks turtas negali būti nudėvimas per ilgesnį nei lizingo laikotarpį, jei, pagal lizingo sutartį, sutarties laikotarpiui pasibaigus, nuosavybė nėra perduodama Grupei.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.16. Finansinė ir veiklos nuoma (tęsinys)

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

Veiklos nuoma – Grupė kaip nuomotojas

Turtas, išnuomotas pagal veiklos nuomos sutartis, yra apskaitomas finansinės būklės ataskaitoje kaip ilgalaikis materialusis ir investicinis turtas. Šis turtas yra nudėvimas per jo naudingo tarnavimo laikotarpį, taikant tas pačias nusidėvėjimo normas, kaip ir kitam Grupės veikloje naudojamam ilgalaikiam materialiajam turtui. Nuomos pajamos yra pripažįstamos tiesiniu metodu per visą nuomos laikotarpį.

2.17. Akcinis kapitalas

Paprastosios akcijos apskaitomos jų nominalia verte. Už parduotas akcijas gauta suma, viršijanti jų nominalią vertę, apskaitoma kaip akcijų priedai. Papildomos išlaidos, tiesiogiai priskiriamos naujų akcijų emisijai, apskaitomos nuosavame kapitale, atėmus jas iš akcijų priedų.

2.18. Atidėjiniai

Atidėjinys apskaitomas tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė turi galiojantį įsipareigojimą (teisinį ar konstruktyvų), ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai yra peržiūrimi kiekvieną ataskaitų dieną ir koreguojami, kad atspindėtų tiksliausią dabartinį įvertinimą. Tais atvejais, kai pinigų laiko vertės poveikis yra reikšmingas, atidėjinio suma yra išlaidų, kurių, tikėtina, reikės įsipareigojimui padengti, dabartinė vertė. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusį laiko tarpą, yra apskaitomas kaip palūkanų sąnaudos.

Atidėjiniai nuostolingoms sutartims

Atidėjiniai nuostolingoms sutartims yra pripažįstami, kai Grupė turi galiojantį įsipareigojimą (teisinį ar konstruktyvų) įsigyti prekes iš trečiųjų šalių ateityje už kainą, didesnę negu rinkos kaina arba parduoti prekes trečiajai šaliai už kainą mažesnę nei rinkos kaina, galiojančią ataskaitų dieną. Skirtumas tarp sutarties vertės ir jos rinkos kainos ataskaitų dieną bendrųjų pajamų ataskaitoje yra apskaitomas parduotų prekių savikainoje. Tokia apskaita yra taikoma Grupės sutartims įvertinus, kad šios sutartys nėra išvestinės finansinės priemonės.

2.19. Ilgalaikės išmokos darbuotojams

Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimus kiekvienam darbuotojui, išeinančiam iš Grupės ar Bendrovės sulaukus pensijinio amžiaus, priklauso vienkartinė 2 mėn. atlyginimo dydžio išmoka. Papildomai Grupės darbuotojai turi teisę gauti priedus, kuriuos patvirtina Bendrovės valdyba.

Aktuarinis pelnas ar nuostoliai pripažįstami kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Anksčiau suteiktų paslaugų savikaina pripažįstama sąnaudomis tiesiogiai proporcingomis per vidutinį laikotarpį, kol tampa privaloma mokėti išmoką. Bet koks pelnas ar nuostoliai atsiradę dėl įsipareigojimo sumažinimo ir / ar įvykdymo bendrųjų pajamų ataskaitoje pripažįstami iš karto. Nuo 2013 m. sausio 1 d. įsigaliojus 19 TAS pakeitimams, anksčiau suteiktų paslaugų savikaina yra pripažįstama iš karto bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Išmokų darbuotojams įsipareigojimas yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Įsipareigojimas fiksuojamas finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos datą. Dabartinė išmokų darbuotojams įsipareigojimų vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, remiantis Vyriausybės vertybinių popierių, išreikštų ta pačia valiuta kaip ir išmokos, ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą išmokų mokėjimo laikotarpį, palūkanų norma. Aktuarinis pelnas ir nuostoliai pripažįstami iš karto kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Akcijomis grįsti mokėjimai

Grupės darbuotojai gauna atlygį akcijomis pagrįstų mokėjimų forma, t.y. darbuotojai teikia paslaugas ir kaip atlygį gauna nuosavybės vertybinius popierius (atsiskaitymas kapitalu). Kaip aprašyta 28 pastaboje, Grupės darbuotojams yra suteikiami akcijų opcionai.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.19. Ilgalaikės išmokos darbuotojams (tęsinys)

Atskaitymas kapitalu

Atskaitymų kapitalu sandorių savikaina yra nustatoma pagal opcionų suteikimo dienos opcionų tikrąją vertę, naudojant atitinkamą vertinimo modelį. Daugiau informacijos apie vertinimo modelį pateikiama 28 pastaboje.

Šios išlaidos pripažįstamos kaip išmokų darbuotojams sąnaudos, kartu su atitinkamu kapitalo padidėjimu (kiti rezervai), tuo laikotarpiu, kai yra išpildomos paslaugų teikimo sąlygos (teisių suteikimo laikotarpis). Sukauptos sąnaudos už kapitalu grįstus mokėjimus, pripažintos kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje iki teisių suteikimo datos, atspindi teisių suteikimo laikotarpio įvykdymo lygį ir Grupės geriausią įvertinimą, koks opcionų kiekis bus realizuotas. Ataskaitinio laikotarpio sąnaudos ar kreditas Bendrųjų pajamų ataskaitoje atspindi kaupiamų sąnaudų pasikeitimą nuo to ataskaitinio laikotarpio pradžios iki pabaigos.

Nustatant atlygio tikrąją vertę atlygio suteikimo datą nėra atsižvelgiama į paslaugų bei į ne rinkos vykdymo sąlygas, tačiau šios sąlygos yra įvertinamos siekiant nustatyti tikėtiną kapitalo instrumentų, kurių suteikimo sąlygos bus įgyvendintos, kiekį. Visos kitos sąlygos, išdėstytos plane, bet nesusijusios su suteikimo sąlygomis, yra laikomos ne realizavimo sąlygomis. Ne realizavimo sąlygos yra atspindimos tikrąjoje opciono vertėje ir prižįstamos sąnaudomis iš karto, nebent yra kitų veiklos sąlygų.

Sąnaudos opcionams, kurie nėra realizuojami, nėra pripažįstamos, nes opciono vykdymo sąlygos nėra tenkinamos. Tada, kai opcionas įtraukia rinkos ar kitas ne realizavimo sąlygas, sąlygos yra laikomos įvykdytomis, nepriklausomai ar rinkos ar ne realizavimosi laikotarpio sąlygos yra tenkinamos, turint omenyje, kad visos kitos opcionų sutarties sąlygos yra tenkinamos.

Opcionų neigiama įtaka pelnui vienai akcijai yra atspindima kaip papildoma akcijų emisija skaičiuojant sumažintą pelną vienai akcijai (detaliau žiūrėti 28 pastabą).

2.20. Dotacijos ir subsidijos

Dotacijos ir subsidijos (toliau – dotacijos) yra pripažįstamos tada, kai yra pakankamas užtikrinimas, kad dotacija bus gauta ir visos dotacijos gavimo sąlygos bus vykdomos.

Dotacijos, gaunamos pinigais, skiriamais ilgalaikiam turtui pirkti, statyti ar kitaip įsigyti laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Dotacijos, susijusios su turtu, suma pripažįstama kaip būsimų laikotarpių pajamos finansinėse ataskaitose ir panaudota dalimi tiek, kiek nudėvimas su šia dotacija susijęs turtas ir bendrųjų pajamų ataskaitoje mažinamas atitinkamų sąnaudų straipsnis.

Dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu, yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos panaudotomis dalimis tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

2.21. Pelno mokestis

Grupės įmonės yra apmokestinamos atskirai, nepriklausomai nuo bendrų Grupės rezultatų. Pelno mokesčio apskaičiavimas remiasi metiniu pelnu, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Šiose finansinėse ataskaitose apskaitytos pelno mokesčio sąnaudos yra pagrįstos vadovybės apskaičiavimais pagal atitinkamus mokesčių įstatymus, taikomus Lietuvos Respublikoje ir tose šalyse, kuriose registruotos Grupės įmonės.

Finansiniais metais, pasibaigusiais 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d., standartinis Grupės ne žemės ūkio įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas Lietuvos Respublikoje buvo 15 proc.

Žemės ūkio įmonėms yra taikomas kitoks apmokestinimas: jeigu įmonių, gaminančių žemės ūkio produkciją ar teikiančių specializuotas paslaugas, žemės ūkio produktų pardavimai ir paslaugos suteiktos įmonėms užsiimančioms žemės ūkio veikla sudaro daugiau nei 50 proc. visų jų pardavimų sumos, šių subjektų pelnas apmokestinamas sumažintu 10 proc. tarifu už finansinius metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d. (už finansinius metus, pasibaigusius 2018 m. birželio 30 d. – 5 proc.). Grupės įmonės, kurioms taikomas sumažintas tarifas yra Šakių rajono Lukšių ŽŪB, Sidabravo ŽŪB, Biržų rajono Medeikių ŽŪB, Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB, Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB ir Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB.

Lietuvos Respublikos įmonėse mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių neskirtų apsidraudimui perleidimo. Perkeliama mokestiniai nuostoliai negali viršyti 70 proc. einamųjų metų apmokestinamo pelno. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai bendrovė veiklos nebetęsia dėl jos nepriklausančių priežasčių.

Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių neskirtų apsidraudimo sandoriams (14 pastaba) perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno. Įmonėms, veikiančioms Latvijos Respublikoje ir Danijos Karalystėje, mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.21. Pelno mokestis (tęsinys)

Dukterinių įmonių, veikiančių užsienyje, pelno mokestis yra apskaitomas pagal tų šalių įstatymus. Standartinis pelno mokesčio tarifas užsienio šalyse yra toks:

	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Latvijos Respublikoje*	–	–
Estijos Respublika**	–	–
Danijos Karalystėje	22 proc.	22 proc.
Ukrainoje	18 proc.	–

* Pagal Pelno Mokesčio Įstatymą, Latvijos Respublikoje nuo 2018 sausio 1 d., pelno mokestis yra mokamas tada, kai paskirstomas įmonės ataskaitinių metų pelnas. Todėl mokestis yra skaičiuojamas nuo paskirstyto pelno ir sąlyginio paskirstyto pelno. Vietinėms įmonėms taikomas 20 proc. pelno mokesčio tarifas nuo bendrosios apmokestinamosios sumos. Bendroji apmokestinamoji bazė mokesčiam periodui yra apskaičiuojama padalinant grynąją mokesčinę bazę (paskirstytasis pelnas ir sąlyginiai paskirstytasis pelnas) iš 0,8 koeficiento.

** Estijos Respublikoje veikiančios dukterinės įmonės apmokestinimas atidedamas iki pelno paskirstymo, t. y. dividendų išmokėjimo. Estijoje dukterinei įmonei išmokant dividendus 2019 birželio 30 d. taikomas 25 proc. tarifas (2018 birželio 30 d. – 25 proc.)

Atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtas mokestis atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės ir jų mokesčių bazės grynąją mokesčinę įtaką. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiui, kuriame bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti ataskaitų datą.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje tiek, kiek vadovybė tikisi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

2.22. Pajamų pripažinimas

Pajamų pripažinimas (iki 2018 m. liepos 1 d.)

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog bus gauta su sandoriu susijusi ekonominė nauda, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pardavimai apskaitomi atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas.

Pajamos iš prekių pardavimo pripažįstamos pristačius prekes ir perdavus riziką bei prekių nuosavybės teikiamą naudą.

Žemės ūkio produkcijos augintojams Grupė parduoda sėklas, trąšas ir kitas susijusias medžiagas atidedama mokėjimo terminus, kol bus nuimtas derlius ir tada bus padengtos gautinos sumos arba užskaitytos tarpusavyje su žemės ūkio produkcijos augintojų užderėjusiu derliumi. Grupė pripažįsta pardavimo pajamas jų perdavimo žemės ūkio produkcijos augintojams momentu, kadangi tuo metu yra perduodama rizika ir nauda. Pajamos yra įvertinamos gauto ar gautino užmokesčio tikrąja verte.

Grupė pripažįsta pajamas iš projektų (pvz. specifiniai projektai pagal pirkėjo poreikius) pagal atliktų darbų apimtį, kuri įvertinama lyginant faktiškai patirtas sąnaudas su projekto sąmatoje apskaičiuotomis išlaidomis. Numatomo pelningumo pasikeitimo įtaka yra apskaitoma bendrųjų pajamų ataskaitoje, kuomet toks pasikeitimas yra nustatomas. Sutarčių išlaidos (įskaitant atsargų nurašymą) įprastai yra apskaitomos kaip sąnaudos Bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo apskaitiniu laikotarpiu, kai buvo atlikti su jomis susiję darbai. Tačiau bet kokios tikėtinos sutarties išlaidos, viršijančios bendrąsias sutarties pajamas, iš karto yra pripažįstamos sąnaudomis ir joms sudaromi nuostolingų sutarčių atidėjiniai.

Pajamos už suteiktas paslaugas pripažįstamos pilnai suteikus paslaugą.

Palūkanų pajamos yra apskaitomos kaupimo principu (naudojant efektyviąją palūkanų normą). Dividendų pajamos yra pripažįstamos tada, kai dividendai, priskiriami Grupei, yra paskelbiami.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.22. Pajamų pripažinimas (tęsinys)

Grynųjų ir bendrųjų pajamų pripažinimas (iki 2018 m. liepos 1 d.)

Jei sandoriuose tarp tiekėjo ir kliento Grupė veikia kaip pagrindinis asmuo, pajamos yra pripažįstamos bendrąja verte, o tiekėjui pervedama suma apskaitoma kaip pardavimo savikaina. Tačiau jei Grupė santykiuose su klientu veikia kaip tiekėjo atstovas, tada pajamomis pripažįstama tik grynoji komisinių suma.

Sprendimas, ar Grupė sandoriuose su klientu veikia kaip tiekėjo atstovas (agentas) ar pagrindinis asmuo, yra priimamas atsižvelgiant į atitinkamus faktus ir aplinkybes. Tačiau Grupė vadovaujasi šiais pajamų pripažinimo aspektais (t. y. kriterijais, kad Grupė veikia kaip pagrindinis asmuo vykdant sandorį su klientu):

- Grupė tiesiogiai įsipareigoja pagal sutarties nuostatas;
- Grupė prisiima bendrąją ir fizinę riziką už atsargas;
- Grupė gali nustatyti pardavimo kainą;
- Grupė gali pakeisti produktą;
- Grupė gali savo nuožiūra pasirinkti tiekėją;
- Grupė atlieka produkto ar paslaugos specifikacijų parinkimą;
- Grupė prisiima visą kredito riziką.

Pajamų pripažinimas (nuo 2018 m. liepos 1 d.)

Grūdų ir žaliavų pašarams, sėklų ir trąšų, žemės ūkio produkcijos ir kitų maisto produktų pardavimo pajamos

Pajamos pagal sutartis su klientais pripažįstamos tam tikru momentu, kai prekių (grūdų ir žaliavų pašarams, sėklų ir trąšų, žemės ūkio produkcijos ir kitų maisto produktų) kontrolė pereina klientui, ta suma, kurią Grupė tikisi gauti mainais už šias prekes. Grupė nustatė, kad veikia kaip pagrindinė pajamų sandorio šalis, išskyrus Neuss/Spyk sutartis apibūdintas 2.27 pastaboje, nes:

- Grupė kontroliuoja prekes prieš perduodama juos klientui;
- Grupė yra atsakinga už prekių patiekimą ir patiria neįvykdymo riziką;
- Grupė tiesiogiai ar netiesiogiai turi pasirinkimo galimybę nustatant kainą.

Kai Grupė yra pasirašiusi pagrindinius susitarimus su klientais, dauguma tokių sutarčių savaime nėra įgyvendinamos be specialaus pirkimo užsakymo. Kiekvienas pirkimo užsakymas šiais atvejais įprastai reiškia sutartį su klientu, o kiekviena tokia sutartis apima tik vieną veiklos įsipareigojimą,

Grupė svarsto, ar sutartyje yra kitų pažadų, kurie yra atskiri veiklos įsipareigojimai, kuriems turi būti paskirta dalis sandorio kainos (pvz., garantijos, transportavimas, saugojimas). Paprastai Grupės sutartyse tokių pažadų nėra

Jei atlygis sutartyje yra kintamas, Grupė įvertina atlygio sumą, kurią ji turės teisę mainais už prekių perdavimą klientui. Kintamasis atlygis įvertinamas sutarties sudarymo pradžioje ir ribojamas tol, kol yra labai tikėtina, kad, pašalinus su tuo susijusį netikrumą, nebus reikšmingų pajamų atsaitymo. Kai kurios įrangos pirkimo-pardavimo sutartys klientams suteikia grąžinimo teisę, dėl kurios atlygis gali kisti. Už prekes, kurias tikimasi grąžinti, vietoj pajamų Grupė pripažįsta atpirkimo įsipareigojimą. Turto grąžinimo teisė (ir atitinkamas pardavimo išlaidų koregavimas) yra taip pat pripažįstama už teisę susigrąžinti prekes iš kliento.

Žemės ūkio mašinų ir įrengimų pardavimo pajamos

Pagal kai kurias sutartis Grupė ne tik perduoda žemės ūkio technikos kontrolę klientui, bet ir suteikia klientui teisę grąžinti šią prekę dėl tam tikrų priežasčių suėjus sutartam naudojimo terminui. Turtas, pripažįstamas dėl Grupės teisės atpirkti įrangą iš kliento vykdant atpirkimo įsipareigojimą, iš pradžių įvertinamas nurodant ankstesnę įrangos balansinę vertę, atėmus visas tikėtinas šios įrangos atgavimo išlaidas (įskaitant galimą Grupei grąžinamos įrangos vertės sumažėjimą). Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Grupė atnaujina tokio turto vertinimą pagal tikėtiną grąžinamos sumos pokytį. Grupė tokį turtą pateikia atskirai nuo atpirkimo įsipareigojimo šiuose straipsniuose: Atsargos (10 pastaba) ir Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai (22 pastaba).

Specifinių projektų sutarčių pajamos

Veiklos įsipareigojimai, kylantys iš projektų sutarčių su klientais (pavyzdžiui, įrengti grūdų saugojimo patalpas) yra įvykdomi per laikotarpį ir atitinkamai jų pajamos yra pripažįstamos per laikotarpį, jeigu yra tenkinamas bent vienas iš šių kriterijų: a) klientas vienu metu gauna naudą, kurią suteikia Grupė vykdydama sutartį, ir ja pasinaudoja; b) Grupė sukuria arba pagerina turtą, kurį klientas kontroliuoja, kol turtas yra kuriamas ar gerinamas, arba c) Grupė vykdydama sutartį nesukuria turto, kuris galėtų būti naudojamas alternatyviai, ir turi įgyvendintiną teisę gauti mokėjimą už iki tam tikros datos baigtą vykdyti veiklą. Kai baigiamasis tokio pobūdžio sutarties rezultatas gali būti patikimai įvertintas, kiekvienos sutarties pajamos ir sąnaudos apskaitoje pripažįstamos pagal sutarties darbų įvykdymo lygio metodą. Grupė naudoja sąnaudų metodą vertindama progresą, kadangi yra tiesioginis ryšys tarp Grupės pastangų (t. y. remiantis sugaištomis valandomis ir sunaudotomis medžiagomis) ir padaryto rezultato, kas suteikia teisingą vaizdą. Darbų įvykdymo lygis yra įvertinamas kaip faktiškai patirtų išlaidų ir planuotų sutarties išlaidų proporcija. Kai sutarties rezultatas negali būti patikimai įvertintas (pavyzdžiui, ankstyvais sutarties vykdymo etapais), pajamomis pripažįstama tik ta patirtų sutarties sąnaudų dalis, kurią tikimasi atgauti. Kai tikėtina, kad sutarties sąnaudos viršys sutarties pajamas, nuostoliai nedelsiant pripažįstami kaip pelnas arba nuostoliai.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.22. Pajamų pripažinimas (tęsinys)

Sutarties keitimas (taikymo srities arba kainos, arba abiejų) yra apskaitomas kaip atskira sutartis, jeigu sutarties taikymo sritis išplečiama, nes pridedamos pažadėtos prekės ar paslaugos, kurios yra atskiros ir sutarties kaina padidėja atlygio suma, kuri atitinka papildomų prekių ar paslaugų atskiras pardavimo kainas pagal konkrečios sutarties aplinkybes. Kitu atveju sutarties keitimas yra apskaitomas kaip (a) esamos sutarties nutraukimas ir naujos sutarties sukūrimas, jeigu likusios prekės ar paslaugos yra atskiros nuo prekių ar paslaugų, kurios buvo perduotos sutarties keitimo dieną arba iki jos (b) kaip esamos sutarties dalis, jeigu likusios prekės ar paslaugos nėra atskiros ir todėl sudaro vieną bendrą veiklos įsipareigojimą, kuris sutarties keitimo dieną yra iš dalies įvykdytas. Poveikis, kurį sutarties keitimas turi sandorio kainai ir Grupės pažangos siekiant visiškai įvykdyti veiklos įsipareigojimą matui, yra pripažįstamas pajamų koregavimu (pajamų padidėjimu arba sumažėjimu) sutarties keitimo dieną.

Nuostolingų sutarčių atidėjiniai pripažįstami tada, kai Grupė turi dabartinį įsipareigojimą (teisinį ar konstruktyvų) pabaigti projektą trečiajai šaliai už kainą, kuri yra žemesnė, nei savikaina finansinių ataskaitų datą. Skirtumas tarp sutarties vertės ir jos pardavimo kainos yra pripažįstamas pardavimo savikaina bendrųjų pajamų ataskaitoje finansinių ataskaitų sudarymo datą.

Grupė, vykdydama sutartis, gali gauti trumpalaikius avansinius mokėjimus iš savo klientų. Pasinaudodama praktine išimtimi, Grupė nekoreguoja pardavimo kainos įvertinimo finansavimo komponento suma, jeigu sudarant sutartį yra tikimasi, kad laikotarpis tarp kliento apmokėjimo už prekes/paslaugas ir tų prekių/paslaugų perdavimo neviršys vienerių metų.

Be to, Grupė pritaikė praktinę išimtį ir neatskleidė bendros sandorio kainos, paskirstytos veiklos įsipareigojimams, kurie yra neįvykdyti (arba iš dalies neįvykdyti) atskaitinio laikotarpio pabaigoje, nes kiekvienas veiklos įsipareigojimas yra sutarties dalis, kurios pradinė numatoma trukmė yra vieneri metai ar mažiau.

Bendrovė pripažįsta valdymo mokesčio pajamas per suteikiamų paslaugų laikotarpį naudodama pristatymo metodą suteiktų paslaugų įvykdymo įvertinimui, nes klientas vienu metu gauna ir suvartoja Bendrovės teikiamas paslaugas.

Kitos pajamos

Kitos nereguliarios pajamos iš pastatų, įrangos ar įrengimų pardavimo yra pripažįstamos tam tikru momentu, paprastai kai parduodami daiktai pristatomi klientui ir perduodama kontrolė.

Dividendų pajamos pripažįstamos tuo laikotarpiu, kuomet nustatoma teisė gauti jų išmokėjimą.

Kitų pajamų straipsnyje apskaitomos gautos žemės ūkio veiklai gautos dotacijos, susijusios su pajamomis. Šios dotacijos pripažįstamos panaudotomis dalimis tiek, kiek per atskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija (2.20 pastaba).

Be to, vadovybė atsižvelgia į kitų dalykų poveikį pajamų pripažinimui, tokių kaip reikšmingų finansavimo komponentų buvimas, apmokėjimą negrynaisiais pinigais ir klientui mokėtinas sumas, garantijų suteikimą. Grupės sutartyse su klientais nėra šių išvardintų sutartinių sąlygų. Grupės suteikiamos garantijos yra užtikrinimo pobūdžio garantijos ir jos nėra Grupės teikiamos kaip atskira paslauga ir nėra laikoma atskiru veiklos įsipareigojimu. Tokios garantijos yra apskaitomos vadovaujanti 37-uoju TAS Atidėjiniai, Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir Neapibrėžtasis turtas. Grupė nepatiria reikšmingų sutarties su klientu sudarymo arba sutarties įvykdymo išlaidų.

Be to, kas aptarta šioje pastaboje, dėl verslo specifikos vadovybė nepadarė jokių kitų reikšmingų apskaitinių sprendimų, vertinimų ir prielaidų dėl pajamų pagal sutartis su klientais pripažinimo, nes neturi sudėtingų/daugiaelementinių prekių ar paslaugų sutarčių, jose nenumatyta kintamo atlygio, finansavimo komponentų, apimties ar kitų nuolaidų, sutarčių sudarymo išlaidų ar kitų mokėtinų sumų.

Sutarties turtas – sukauptos pajamos

Sutarties turtas yra teisė į atlygį mainais už prekes ar paslaugas, perduotas klientui. Jei Grupė perduoda prekes ar paslaugas klientui prieš jam sumokant ar prieš mokėjimo terminą, turtas pagal sutartį yra apskaitomas ta suma, kuri yra lygi uždirbtam sąlyginiam atlygiui.

Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautina suma atspindi Grupės teisę į uždirbtą atlygį, kuri yra besąlyginė (t.y. atlygis, be jokių išimčių, turi būti sumokamas po sutarto termino). Žiūrėkite apskaitos politiką apie finansinį turtą (2.8 pastaba).

Sutarties įsipareigojimas – gauti išankstiniai apmokėjimai

Sutarties įsipareigojimas yra pareiga perduoti prekes ar suteikti paslaugas klientui už kurias Grupės jau buvo gautas atlygis (arba atlygio suma yra mokėtina). Jei klientas sumoka prieš Grupei perduodant prekes ar suteikiant paslaugas, įsipareigojimas pagal sutartį pripažįstamas, kai apmokėjimas yra gautas. Įsipareigojimai pagal sutartį yra pripažįstami pajamomis kai Grupė įvykdo veiklos įsipareigojimą pagal sutartį.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.23. Sąnaudų pripažinimas

Sąnaudos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginimo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu, ir jos ateinančiais laikotarpiais neduos pajamų, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudų dydis paprastai įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų suma, neįskaitant PVM. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą rinkos palūkanų norma.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.24. Ne finansinio turto vertės sumažėjimas

Grupė įvertina ar finansinių ataskaitų dieną nėra požymių, kad ne finansinis turtas gali būti nuvertėjęs. Jei tokių požymių yra arba kai kartą per metus yra reikalaujama patikrinti, ar turto vertė nėra sumažėjusi (pvz. prestižas), Grupė apskaičiuoja tokio turto atsiperkamąją vertę. Turto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš turto arba pinigų generuojančio vieneto tikrosios vertės (atėmus pardavimo išlaidas) ir jo naudojimo vertės. Turto atsiperkamoji vertė yra nustatoma atskirai kiekvienam turto vienetui, išskyrus tuos atvejus, kai turtas negeneruoja piniginių įplaukų, kurios iš esmės nepriklauso nuo kito turto ar turto grupių. Kai apskaitinė turto vertė viršija atsiperkamąją vertę, turtas yra nuvertėjęs ir yra nurašomas iki jo atsiperkamosios vertės. Nustatant naudojimo vertę, įvertinti būsimieji pinigų srautai yra diskontuojami iki jų dabartinės vertės naudojant diskonto normą prieš mokesčius, kuri atspindi pinigų „vertę laike“ pagal dabartinį rinkos įvertinimą ir turtui būdingą riziką. Atitinkamas įvertinimo modelis naudojamas apibrėžiant tikrąją vertę atėmus pardavimo sąnaudas. Šie skaičiavimai yra atliekami naudojant nepriklausomus vertinimus, vertinimo daugiklius ar kitus galimus tikrosios vertės rodiklius.

Vertės sumažėjimo nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje tose sąnaudų straipsniuose, kurie geriausiai atitinka sumažintos vertės turto prigimtį.

Ne finansinio turto, išskyrus prestižą, įvertinimas atliekamas kiekvienų ataskaitų dieną. Vertinama, ar yra požymių, kad anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai daugiau nebeegzistuoja arba sumažėjo. Jei tokių požymių yra, Grupė įvertina turto atsiperkamąją vertę. Anksčiau pripažintas vertės sumažėjimas yra atstatomas tik tuo atveju, jei nuo paskutinio vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo keitėsi įvertinimai, naudoti nustatant turto atsiperkamąją vertę. Šiuo atveju apskaitinė turto vertė yra padidinama iki atsiperkamosios vertės. Ši padidinta vertė negali būti didesnė už apskaitinę vertę, kuri būtų įvertinta atėmus nusidėvėjimą, jei praėjusiais laikotarpiais nebūtų buvę pripažinti turto vertės sumažėjimo nuostoliai. Toks atstatymas yra pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.25. Segmentai

Verslo segmentu šiose finansinėse ataskaitose laikoma išskiriama Grupės sudedamoji dalis, dalyvaujanti gaminant atskirą produktą ar teikiant paslaugą arba grupę susijusių produktų ar paslaugų, kurios veiklos rezultatus reguliariai peržiūri Grupės vadovybė, sprendama kiek išteklių skirti segmentui ir įvertinti jo rezultatus, ir kuriai turima atskira finansinė informacija.

Valdymo tikslais Grupės veikla organizuojama kaip penki veiklos segmentai pagal produktus ir paslaugas, išvardintus žemiau:

- grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas apima prekybą kviečiais, rapsais, miežiais ir kitais grūdais bei aliejinių augalų sėklomis, saulėgrąžų išspaudomis ir saulėgrąžų rupiniais, cukrinių runkelių išspaudomis, sojų išspaudomis, augaliniu aliejumi, rapsų rupiniais ir kitais pašarais, grūdų saugyklos bei logistikos paslaugas;
- prekės ir paslaugos žemdirbiams segmentas apima prekybą trąšomis, sėklomis, augalų apsaugos priemonėmis, mašinomis ir įrengimais, grūdų sandėliavimo įranga, atsarginėmis dalimis ir kita įranga žemės ūkio produkcijos augintojams, grūdų saugykloms;
- žemės ūkio produktų gamybos segmentas apima grūdų, rapsų ir kitų kultūrų auginimą bei derliaus pardavimą, gyvulių auginimą bei pieno ir gyvulių pardavimą. Pienas yra parduodamas vietinėms pieno bendrovėms, dalis kitos produkcijos yra naudojama viduje, dalis parduodama;
- maisto produktų segmentas apima paukštieną ir kitus maisto produktus;
- kitos veiklos segmentas apima biokuro pardavimą bei kitų produktų ir paslaugų teikimą.

Geografinį segmentą šiose finansinėse ataskaitose sudaro išskiriama dalis Grupės pajamų, gaunamų iš išorinių klientų toje šalyje, kurioje veikia Grupė, ir kitose užsienio šalyse, kuriose Grupė uždirba pajamas, ir ilgalaikis turtas, išskyrus finansinį turtą ir atidėtojo pelno mokesčio turtą, kuris paskirstomas į esantį toje šalyje, kurioje veikia Grupė, ir kitose užsienio šalyse, kuriose Grupė valdo turtą.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.26. Tikrosios vertės vertinimas

Tikroji vertė – tai kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta, perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną. Tikrosios vertės nustatymas paremtas prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perdavimo sandoris vyksta arba:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje, ar
- jei nėra pagrindinės rinkos – turtui ar įsipareigojimams pačioje palankiausioje rinkoje.

Pagrindinė ar pati palankiausia rinka turi būti prieinama Grupei.

Turto ar įsipareigojimų tikroji vertė nustatoma, naudojant tas prielaidas, kurias naudotų rinkos dalyviai, norėdami nustatyti turto ar įsipareigojimų kainą, darant prielaidą, kad rinkos dalyviai turi geriausių ekonominių interesų.

Nefinansinio turto tikroji vertė nustatoma, atsižvelgiant į rinkos dalyvio gebėjimą generuoti ekonominę naudą, naudojant turtą efektyviausiai ir geriausiai arba parduodant jį kitam rinkos dalyviui, kuris turtą naudotų efektyviausiai ir geriausiai.

Grupė naudoja vertinimo metodikas, kurios esamomis aplinkybėmis yra tinkamos ir apie kurias turima pakankamai duomenų tikrajai vertei nustatyti, naudodama kuo daugiau svarbių stebimų duomenų ir kuo mažiau nestebimų duomenų.

Visas turtas ir įsipareigojimai, kurių tikroji vertė yra nustatoma ar atskleidžiama finansinėse ataskaitose, yra suskirstomi pagal toliau aprašomą tikrosios vertės hierarchiją, kuri paremta tikrajai vertei nustatyti naudojamais reikšmingais žemiausio lygio duomenimis:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviosiose rinkose;
- 2 lygis – vertinimo metodikos, kuriose tiesiogiai ar netiesiogiai stebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę;
- 3 lygis – vertinimo metodikos, kuriose nestebimi žemiausio lygio duomenys, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę.

Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinėse ataskaitose pripažįstami pakartotinai, Grupė, pakartotinai vertindama skirstymą, nusprendžia, ar perkeliama suma vyko tarp hierarchijos lygių (pagal žemiausio lygio duomenis, kurie yra reikšmingi nustatant tikrąją vertę apskritai) kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Vertinimus Grupės vadovybė atlieka kiekvieną ataskaitinę dieną. Siekdama atskleisti informaciją apie tikrąją vertę, Grupė ir Bendrovė nustatė turto ir įsipareigojimų klases pagal turto ir įsipareigojimų pobūdį, ypatybes bei riziką ir anksčiau apibūdintą tikrosios vertės hierarchijos lygį.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.27. Įvertinimų ir prielaidų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui.

Reikšmingi apskaitos sprendimai

Toliau pateikti reikšmingi apskaitos sprendimai, naudoti rengiant šias finansines ataskaitas.

Vertinimas, ar savo sąskaita veikiantis asmuo tiekiant prekes ar teikiant paslaugas

Grupė nustatė, kad ji yra savo sąskaita veikiantis asmuo tiekiant prekes ar teikiant paslaugas, nes:

- kontroliuoja prekes ir paslaugas iki tol kol jos patiekiamos klientui;
- yra atsakinga už bendrą sutarties vykdymą ir prisiima jos riziką;
- gali nustatyti pardavimo kainą.

Karčemos kooperatinės bendrovės kontrolės nustatymas

Grupė netiesiogiai valdo apie 24 proc. Karčemos kooperatinės bendrovės akcijų (per Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB ir UAB „Linus Agro“ Grūdų centras KŪB), tačiau Grupė turi teisę gauti kintamą grąžą, kylančią iš šių santykių, bei gali turėti įtakos kintamos grąžos dydžiui dėl turimos galios valdyti susijusias įmonės veiklas, į kurias yra investuota. Dėl minėtų priežasčių Grupės vadovybė nusprendė, kad Grupė turi Karčemos kooperatinės bendrovės kontrolę.

Prekybos sutarčių apskaita

Grupės veikla grūdų ir aliejinių augalų sėklų bei pašarų segmentuose, apima žemės ūkio prekių tarpininkavimą (įvairių rūšių grūdų, aliejinių augalų sėklų, rapsų sėklų ir kt. pirkimas ir pardavimas). Grupė perka bei parduoda žemės ūkio prekes už fiksuotą kainą ateityje. Grupės sutarčių nuostatos leidžia atsiskaityti sudengus gautiną ir mokėtiną sumą pinigais (angl. net settlement), tačiau praktiškai sutartys įvykdomos fiziškai pristatant prekes, išskyrus rapsų išspaudas pristatant FOB Neuss/Spyck sąlygomis. Grupė veikia kaip tarpininkas, sudarydama pirkimo – pardavimo sutartis su žemės ūkio prekių gamintojais ir šių prekių vartotojais, sukurdamą pridėtinę vertę žemės ūkio prekių vertės grandinėje stabiliam klientų ratui, gaudama pelną iš platintojų maržos, o ne iš kainų svyravimo ar prekybos tarpininkų maržos. Todėl Grupės pirkimo ir pardavimo sutartys sudaromos dėl tikėtinų pirkimų ir pardavimų ir todėl jos nėra apskaitomos kaip išvestiniai sandoriai pagal 39 TAS nuostatas, išskyrus tuos kontraktus, kurie yra apdraudžiami (2.15. pastaba) ir kontraktus, sudarytus FOB Neuss/Spyck sąlygomis, kurie paprastai yra įvykdomi sumokant kainų skirtumą.

Iš žemės ūkio produkcijos augintojų gautinos sumos ir mokėjimai žemės ūkio produkcijos augintojų vardu

Žemės ūkio produktų pardavimo segmente Grupė parduoda žemės ūkio produkcijos augintojams trąšas ir augalų apsaugos produktus, o taip pat sumoka sėklų tiekėjams žemės ūkio produkcijos augintojų vardu arba atlieka tiesioginius mokėjimus žemės ūkio produkcijos augintojams (11 ir 12 pastabos). Šie sandoriai yra be palūkanų ir paprastai už juos atsiskaitoma per 120 – 360 dienų, kai Grupei yra pristatomi grūdai. Šie sandoriai yra įprasti žemės ūkio sektoriuje, kurie panašiomis sąlygomis sudaromi tarp platintojų ir žemės ūkio produkcijos augintojų, o įprasta atsiskaitymo forma – grūdai, vietoje besąlygiškos teisės gauti pinigus, todėl šių sandorių balansiniai likučiai nėra diskontuojami. Iš pirkėjų gautinos sumos, atsirandančios pardavus trąšas ir augalų apsaugos produktus, apskaitomos finansinės būklės ataskaitoje kaip iš pirkėjų gautinos sumos, o mokėjimai žemės ūkio produkcijos augintojų vardu, atsirandantys ne dėl pardavimo sandorių, finansinės būklės ataskaitoje parodomi kaip išankstiniai apmokėjimai.

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.27. Įvertinimų ir prielaidų naudojimas rengiant finansines ataskaitas (tęsinys)

Reikšmingi apskaitiniai įvertinimai

Reikšmingi apskaitiniai įvertinimai, naudojami rengiant šias finansines ataskaitas yra susiję su nusidėvėjimu (2.6, 2.7, 6 ir 7 pastabos), biologinio turto tikrosios vertės nustatymu (2.10 ir 9 pastabos), vertės sumažėjimo įvertinimu (2.24, 5, 6, 7, 8, 11, 12 ir 13 pastabos) ir tikrosios turto bei įsipareigojimų vertės verslo jungimuose nustatymu (3 pastaba), atsargų grynosios vertės nustatymu (2.11 ir 10 pastabos), atidėjimų nuostolingoms sutartims nustatymu (2.18 pastaba) ir akcijomis grįstų mokėjimų tikrosios vertės nustatymu (28 pastaba). Galimi ateities įvykiai gali pakeisti įvertinimuose naudojamas prielaidas. Įvertinimo pokyčių poveikis bus įtrauktas į finansines ataskaitas, kai tik bus nustatytas.

Pagrindinės ateities prielaidos ir kiti reikšmingi neapibrėžtumo įvertinimo šaltiniai egzistuojantys ataskaitų dieną, kurie sukelia reikšmingą riziką dėl turto ar įsipareigojimų reikšmingų koregavimų kitais finansiniais metais, yra aptarti žemiau.

Biologinio turto vertinimas

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Grupės biologinis turtas nebuvo įvertintas nepriklausomų vertintojų. Pagal TFAS, toks turtas turi būti apskaitomas tikrąja verte. Biologinį turtą pagrįdę sudaro trys grupės: galvijai, paukščiai ir pasėliai, kurie yra apskaityti tikrąja verte, atėmus pardavimo išlaidas (2.10. pastaba).

Grupės vadovybė periodiškai vertina biologinio turto tikrąją vertę. Vadovybė nustato pagrindines reikšmingas prielaidas remdamasi istoriniais duomenimis ir tiksliausiu galimu įvertinimu finansinių ataskaitų datą. Naudojamos rinkoje nestebimos prielaidos yra reguliariai peržiūrimos ir atnaujinamos po to, kai yra atliktas buvusių prielaidų testavimas. Kiti stebimi rinkoje įvesties duomenys yra paremti viešai prieinama informacija (rinkos kainomis). Grupės vadovybė nuolatos analizuoja tikrosios vertės pokyčius ir juos lemiančias veiksnius – išaugintą kiekį, pardavimų kainą ir kitus.

Galvijai vertinami dvejopai: melžiamos karvės vertinamos diskontuotų pinigų srautų metodu, atėmus pardavimo išlaidas (3 lygis), o kitos galvijų grupės – rinkos kaina, atėmus pardavimo išlaidas ataskaitų dieną (2 lygis). Pasėliai vertinami derliaus rinkos kaina, remiantis prognozuojamu derlingumu bei atėmus pardavimo išlaidas, finansinių ataskaitų dieną (3 lygis).

Paukščiai yra vertinami tokiu būdu:

Vištos perekklės yra vertinamos remiantis ateities kiaušinių kaina, atėmus išlaikymo iki naudingo tarnavimo laikotarpio pabaigos sąnaudas, skerdimo sąnaudas ir pardavimo sąnaudas (3 lygis).

Mėsiniai viščiukai yra vertinami atsižvelgiant į vidutinį viščiuko amžių ir atitinkamai rinkos kainą tarp vienos dienos ir skersti tinkamo mėsinio viščiuko (3 lygis).

Melžiamos karvės

Grupės vadovybė vertina tikrąją melžiamų karvių vertę diskontuotų pinigų srautų metodu, nes nėra aktyvios ir patikimos rinkos tokiai galvijų rūšiai ir šis įvertinimo metodas yra tiksliausias melžiamų karvių tikrosios vertės įvertis.

2019 m. birželio 30 d. pagrindinės prielaidos, naudojamos melžiamų karvių tikrajai vertei nustatyti, yra numatomos pieno pardavimo kainos melžiamos karvės naudingo tarnavimo laikotarpiui, kuris naudojamas būsimų grynųjų įplaukų srautų skaičiavimui (už metus, pasibaigiančius 2020 m. birželio 30 d. – 0,33 euro ir 2021 m. birželio 30 d. – 0,33 euro) bei diskonto norma prieš pelno mokestį (7,4 proc.). 2018 m. birželio 30 d. pagrindinės prielaidos, naudojamos melžiamų karvių tikrajai vertei nustatyti, yra numatomos pieno pardavimo kainos, kurios naudojamos būsimų grynųjų piniginių įplaukų srautų apskaičiavimui (už metus, pasibaigiančius 2019 m. birželio 30 d. – 0,32 euro ir 2020 m. birželio 30 d. – 0,32 euro) bei diskonto norma prieš pelno mokestį (7,4 proc.).

Žemiau pateikta lentelė parodo melžiamų karvių tikrosios vertės jautrumą galimiems pagrindinių prielaidų pokyčiams. Įtakos kitoms bendrosioms pajamoms nėra:

	2019 m. birželio 30 d.		2018 m. birželio 30 d.	
	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei
Pieno kaina	+ 15 %	2 980	+ 15 %	2 782
Pieno kaina	- 15 %	(2 926)	- 15 %	(2 751)
Diskonto norma	+ 1 p.p.	(60)	+ 1 p.p.	(55)
Diskonto norma	- 1 p.p.	61	- 1 p.p.	56

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.27. Įvertinimų ir prielaidų naudojimas rengiant finansines ataskaitas (tęsinys)

Biologinio turto vertinimas (tęsinys)

Pasėliai

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. pagrindinės prielaidos, naudojamos pasėlių tikrajai vertei nustatyti, yra prognozuojamas pasėlių derlingumas priklausomai nuo pasėlių rūšies (3 - 9 tonos/ha 2019 m. birželio 30 d. ir 2,8 – 7,3 tonos/ha 2018 m. birželio 30 d.) ir tikėtinos pardavimo kainos, kurių pagrindimui naudojamos grūdų ir aliejinių sėklų ateities pardavimo kainos, atkraunant rugsėjo – gruodžio mėnesiais atitinkamais metais.

Žemiau pateikta lentelė parodo pasėlių tikrosios vertės jautrumą galimiems pagrindinių prielaidų pokyčiams. Įtakos kitoms bendrosioms pajamoms nėra:

	2019 m. birželio 30 d.		2018 m. birželio 30 d.	
	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei
Derlingumas	+ 5 %	598	+ 5 %	508
Derlingumas	- 5 %	(598)	- 5 %	(508)
Kaina	+ 5 %	575	+ 5 %	509
Kaina	- 5 %	(575)	- 5 %	(509)

Paukščiai

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. pagrindinės prielaidos naudojamos vištų pereklių tikrosios vertės nustatymui yra kiaušinio kaina (0,18 – 0,28 euro už vienetą einamaisiais finansiniais metais, 0,15 – 0,25 euro už vienetą praėjusiais finansiniais metais), kuri buvo nustatyta remiantis viešai prieinama vidutine metine rinkos kaina, ir vidutinis vištos pereklių padėtų kiaušinių kiekis per gyvenimo laikotarpį (151,6 vienetų einamaisiais finansiniais metais ir 152,4 praėjusiais finansiniais metais).

Žemiau pateikta lentelė parodo vištų pereklių tikrosios vertės jautrumą galimiems pagrindinių prielaidų pokyčiams. Įtakos kitoms bendrosioms pajamoms nėra:

	2019 m. birželio 30 d.		2018 m. birželio 30 d.	
	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei
Padėtų kiaušinių kiekis per gyvenimo laikotarpį/kiaušinių kaina	+ 5 %	286	+ 5 %	200
Padėtų kiaušinių kiekis per gyvenimo laikotarpį/kiaušinių kaina	- 5 %	(286)	- 5 %	(200)

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. pagrindinės prielaidos naudojamos mėsinų viščiukų tikrosios vertės nustatymui yra mėsinų viščiukų rinkos kaina (0,42 euro už vienos dienos ir 2,52 euro už 36 dienų amžiaus mėsinį viščiuką), kuri buvo nustatyta remiantis faktiniais pardavimais/pirkimais, kurie įvyko apie 2019 m. birželio 30 d., ir darant prielaidą, kad 36 dienų amžiaus viščiuko svoris bus 2,21 kg (2018 m. birželio 30 d. – 2,26 kg 36 dienų amžiaus).

Žemiau pateikta lentelė parodo mėsinų viščiukų tikrosios vertės jautrumą galimiems pagrindinių prielaidų pokyčiams. Įtakos kitoms bendrosioms pajamoms nėra:

	2019 m. birželio 30 d.		2018 m. birželio 30 d.	
	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei	Galimas pokytis	Įtaka tikrajai vertei
Svoris	+ 5 %	21	+ 5 %	55
Svoris	- 5 %	(21)	- 5 %	(55)
Kaina	+ 5 %	21	+ 5 %	55
Kaina	- 5 %	(21)	- 5 %	(55)

2. Apskaitos principai (tęsinys)

2.27. Įvertinimų ir prielaidų naudojimas rengiant finansines ataskaitas (tęsinys)

Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimas (išskyrus žemę)

Mažiausiai kartą per metus Grupė įvertina, ar yra kokių nors požymių, kad ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė yra sumažėjusi. Jei tokių požymių yra, Grupė atlieka vertės sumažėjimo testą. Pinigus generuojančio turto atsiperkamoji vertė yra nustatoma remiantis naudojimo vertės įvertinimu, kuris remiasi diskontuotų pinigų srautų modeliu. Pinigų srautai yra apskaičiuojami naudojant ateinančių 5 metų prognozę ir neįtraukia veiklos pertvarkymo išlaidų, už kurias Grupė nėra įsipareigojusi, arba reikšmingų būsimų investicijų, kurios reikšmingai padidintų pinigų generuojančio vieneto turto vertę. Pagrindinės paukštininkystės pinigus generuojančio vieneto vertinimo prielaidos yra pateiktos 2.27 pastabos *Bendrovės investicijų skyriuje ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas*.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo jokių reikšmingų požymių, dėl kurių turimo ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė galėtų viršyti atsiperkamąją vertę, išskyrus jau nuvertintą turtą.

Žemės vertės sumažėjimas (apskaitytas kaip ilgalaikis materialusis ir investicinis turtas)

Mažiausiai kartą per metus Grupė įvertina, ar yra kokių nors požymių, kad žemės, apskaitytos kaip ilgalaikis materialusis ir investicinis turtas, balansinė vertė yra sumažėjusi. Jei tokių požymių yra, Grupė atlieka vertės sumažėjimo testą. Žemės atsiperkamoji vertė yra nustatoma kaip tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas, remiantis palyginamosiomis panašios žemės rinkos kainomis, kurias pateikia nepriklausomi turto vertintojai.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo jokių galimų prielaidų pasikeitimų, dėl kurių turimos žemės balansinė vertė galėtų viršyti atsiperkamąją vertę, išskyrus jau nuvertintą turtą.

Bendrovės investicijų ir suteiktų paskolų vertės sumažėjimas

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Bendrovė turi investicijų į dukterines, asocijuotas įmones. Bendrovė įvertina, bent kasmet, ar yra investicijų į dukterines ir asocijuotas įmones vertės sumažėjimo indikacijų.

2019 ir 2018 m. birželio 30 d. atsiperkamoji vertė į AB „Linus Agro“ ir jos dukterinių įmonių (toliau – subgrupės pinigus generuojantis verslo vienetas) investicijas ir joms suteiktas paskolas buvo nustatyta remiantis naudojimo vertės metodu pasinaudojant diskontuotų pinigų srautų modeliu. Balansinė investicijų bei paskolų vertė 2019 m. birželio 30 d. – 58 196 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 59 356 tūkst. eurų). Minima subgrupė buvo vertinama kaip vienas pinigus generuojantis vienetas. Pinigų srautai yra apskaičiuojami naudojant ateinančių 5 metų prognozę ir liekamąją vertę, kuri buvo suskaičiuota naudojant 2 proc. augimo normą. 2019 ir 2018 m. birželio 30 d. investicijų į šią subgrupę atsiperkamoji vertė labiausiai priklauso nuo EBITDA lygio (maks. 2 proc.), naudojant diskontuotų pinigų srautų modelyje. 2019 ir 2018 m. birželio 30 d. datai nenustatyta, nes atsiperkamoji investicijų vertė viršijo balansinę šių investicijų vertę. 2018 m. birželio 30 d. nebuvo jokių tikėtinų prielaidų pasikeitimo, dėl kurio šių investicijų apskaitinė vertė galėtų būti didesnė nei atsiperkamoji vertė. 2019 m. birželio 30 d. EBITDA lygio sumažėjimas 0.5 p.p. lemtų, kad investicijos vertės turėtų būti sumažinta 23 548 tūkst. eurų suma.

Investicijų į dukterines įmones AS „Putnu fabrika Kekava“, SIA „Lielzeltini“, SIA „Cerova“ ir SIA „Broileks“ ir joms suteiktų paskolų (paukštininkystės pinigus generuojantis verslo vienetas) atsiperkamoji vertė buvo nustatyta remiantis naudojimo vertės metodu pasinaudojant diskontuotų pinigų srautų modeliu. Balansinė investicijų bei paskolų vertė 2019 m. birželio 30 d. – 22 233 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 22 231 tūkst. eurų). Minimos dukterinės įmonės buvo įvertintos kaip vienas pinigus generuojantis vienetas. Pinigus generuojantis vienetas buvo nustatytas kaip visos įmonės veikiančios paukštininkystės versle spacialioje geografinėje lokacijoje (Latvija). Pinigų srautai buvo apskaičiuojami naudojant ateinančių 5 metų prognozę ir liekamąją vertę, kuri buvo suskaičiuota naudojant 2 proc. augimo normą. 2019 ir 2018 m. birželio 30 d. investicijų į AS „Putnu fabrika Kekava“, SIA „Lielzeltini“, SIA „Cerova“ ir SIA „Broileks“ atsiperkamoji vertė labiausiai priklausė nuo 8,8 proc. diskonto normos prieš pelno mokesčių, naudojamos diskontuotų pinigų srautų modelyje. 2019 ir 2018 m. birželio 30 d. ir nebuvo jokių tikėtinų prielaidų pasikeitimo, dėl kurių investicijos į AS „Putnu fabrika Kekava“, SIA „Lielzeltini“, SIA „Cerova“ ir SIA „Broileks“ balansinė vertė galėtų viršyti atsiperkamąją vertę.

Bendrovė taipogi atliko vertės sumažėjimo testus Grupės įmonėse savo balansuose turinčių žemės. Testai rėmėsi rinkoje palyginamų kainų metodu. Bendrovės investicijos į šias įmones 2019 m. birželio 30 d. siekė 1 987 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. siekė 1 942 eurų). Atlikus vertės sumažėjimo testus, vertės sumažėjimo požymių 2019 ir 2018 m. birželio 30 d. datai nenustatyta, nes atsiperkamoji investicijų vertė viršijo balansinę šių investicijų vertę. 2019 ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo jokių tikėtinų prielaidų pasikeitimo, dėl kurio šių investicijų apskaitinė vertė galėtų būti didesnė nei atsiperkamoji vertė.

Daugiau nebuvo nustatyta jokių indikacijų dėl investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimų, be įšvardintų aukščiau.

2.Apskaitos principai (tęsinys)

2.27. Įvertinimų ir prielaidų naudojimas rengiant finansines ataskaitas (tęsinys)

Prestižo vertės sumažėjimas

Ankstesniais metais dėl SIA „Paleo“ įsigijimo buvo pripažintas prestižas 1 970 tūkst. eurų sumai SIA „Paleo“ įsigijimo datai. Prestižas buvo priskirtas trąšų prekybai Latvijoje kaip pinigų generuojančiam vienetui. Atlikus prestižo vertės sumažėjimo testą, ankstesniais metais buvo apskaitytas 1 121 tūkst. EUR vertės sumažėjimas (5 pastaba). 2019 m. ir 2018 m. birželio 30 d. pasibaigusiais finansiniais metais, atlikus vertės sumažėjimo testą, papildomo prestižo vertės sumažėjimo nebuvo nustatyta.

2018 m. birželio 30 d. pinigų generuojančio vieneto vertė iki vertės sumažėjimo sudarė 4 162 tūkst. eurų. Pinigų srautai yra apskaičiuojami naudojant ateinančių 5 metų prognozę ir liekamąją vertę, kuri buvo suskaičiuota naudojant 2 proc. augimo normą. 2018 m. birželio 30 d. atsiperkamoji vertė labiausiai priklauso nuo 8,8 proc. diskonto normos prieš pelno mokestį. Jei diskonto norma padidėtų 1%, prestižo vertės sumažėjimas padidėtų papildoma 395 tūkst. eurų suma.

2019 m. kovo 14 d. SIA „Paleo“ buvo prijungta prie SIA „Linas Agro“ Graudu Centrs (toliau - naujas pinigų generuojantis vienetas), todėl šio pinigų generuojančio vieneto vertė 2019 m. birželio 30 d. iki vertės sumažėjimo sudarė 13 546 tūkst. eurų. Pinigų srautai yra apskaičiuojami naudojant ateinančių 5 metų prognozę ir liekamąją vertę, kuri buvo suskaičiuota naudojant 2 proc. augimo normą. 2019 m. birželio 30 d. atsiperkamoji vertė labiausiai priklauso nuo 7,5 proc. diskonto normos prieš pelno mokestį. Jei diskonto norma padidėtų 1%, šio pinigų generuojančio vieneto (įskaitant prestižą) vertės sumažėjimas padidėtų papildoma 1 790 tūkst. eurų suma.

Atsargų realizacinės vertės vertinimas

Grupės vadovybė darė prielaidas tam kad nustatytų atsargų, žemesnės nei realizacinė vertė įvertinimui. Pagrindiniai faktoriai įtraukti į vadovybės atsargų tikrosios vertės vertinimą yra šie:

- 1) Atsargų senėjimas,
- 2) Pobalansinės pardavimo kainos,
- 3) Pasirašyti pardavimo kontraktai,
- 4) Rinkos kainos.

Ateities įvykiai gali pakeisti šias prielaidas. Šių efektų pasikeitimas yra fiksuojamas finansinėse ataskaitose, kai jie įvyksta.

Atidėjimai gautinoms prekybinėms skoloms

Grupės vadovybė darė prielaidas tam kad nustatytų gautinų prekybinių skolų atgautinumą. Pagrindiniai faktoriai įtraukti į vadovybės atidėjimų gautinoms prekybinėms skoloms yra šie:

- 1) Skolos susidarimo laikotarpis;
- 2) Kliento geografinė vieta,
- 3) Užstato būvimas,
- 4) Neseniai vykusių mokėjimų istorija bei pobalansiniai mokėjimai,
- 5) Ateities įvertinimai (numatoma infliacija, BVP ir t.t.).

Ateities įvykiai gali pakeisti šias prielaidas. Šių efektų pasikeitimas yra fiksuojamas finansinėse ataskaitose, kai jie įvyksta.

Akcijomis grįsti mokėjimai

Nustatant tikrąją akcijomis grįstų mokėjimų vertę svarbu pasirinkti tinkamiausią vertinimo modelį, kuris priklauso nuo atlygio terminų ir sąlygų. Vertės nustatymui taip pat svarbu pasirinkti ir nustatyti tinkamiausius duomenis, įskaitant numatomą opciono galiojimo laiką, akcijų kainų svyravimą ir dividendų pajamingumą. Opcionų tikrosios vertės nustatymui Grupė naudoja vidutinę binominio ir Black-Scholes-Merton opcionų tikrosios vertės nustatymo metodų vertę. Vertės nustatymui naudojami modeliai bei prielaidos yra aprašyti 28 pastaboje.

2.28. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose, išskyrus neapibrėžtus įsipareigojimus, susijusius su verslo jungimais. Jie yra atskleidžiami finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra atskleidžiamas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.29. Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės padėtį ataskaitų dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Poataskaitiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami pastabose, kai tai yra reikšminga.

2.Apskaitos principai (tęsinys)

2.30. Tarpusavio užskaitos ir apvalinimas

Sudarant finansines ataskaitas turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras TFAS reikalauja arba leidžia būtent tokį tarpusavio užskaitymą.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki tūkstančių eurų, lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

3. Grupės struktūra ir pasikeitimai Grupėje

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Bendrovė turėjo šias tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamas dukterines įmones (toliau – Grupė):

	Registravimo vieta	Grupės efektyvi valdomų akcijų dalis		Bendrovės įsigijimo savikaina		Pagrindinė veikla
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	
Investicijos į tiesiogiai valdomas dukterines įmones						
AB „Linas Agro“	Lietuva	100 %	100 %	56 556	56 556	Didmeninė prekyba grūdais, aliejinių augalų sėklomis, žaliavomis pašarams ir prekių tiekimas augalininkystei
UAB „Linas Agro“ Konsultacijos	Lietuva	100 %	100 %	13 766	12 553	Dukterinių įmonių, užsiimančių žemės ūkio veikla, valdymas
UAB „Dotnuva Baltic	Lietuva	100 %	100 %	10 688	10 688	Prekyba technika, įranga ir įrengimais elevatoriams, sertifikuotomis sėklomis
UAB Linas Agro Grūdų Centras KŪB**	Lietuva	100 %	100 %	5 380	4 080	Pardavimui skirtų grūdų paruošimas ir sandėliavimas
UAB „Jungtinė ekspedicija“	Lietuva	100 %	100 %	341	341	Logistikos ir ekspedijavimo paslaugos
ŽŪB „Landvesta 1“	Lietuva	100 %	100 %	704	704	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
ŽŪB „Landvesta 2“	Lietuva	100 %	100 %	439	439	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
ŽŪB „Landvesta 5“	Lietuva	100 %	100 %	844	799	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
Noreikiškių ŽŪB	Lietuva	100 %	100 %	688	658	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
UAB „Lineliai“	Lietuva	100 %	100 %	858	808	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
AS „Putnu fabrika Kekava“	Latvija	97,11 %	97,09 %	6 134	6 133	Paukščių auginimas, paukštienos ir jos produktų gamyba bei pardavimas
SIA „PFK Trader“	Latvija	97,11 %	97,09 %	–	–	Mažmeninė prekyba maisto produktais
SIA „Lielzeltini“	Latvija	100 %	100 %	5 854	5 854	Paukščių auginimas, paukštienos ir jos produktų gamyba bei pardavimas, pašarų gamyba
SIA „Cerova“	Latvija	100 %	100 %	790	790	Kiaušinių inkubavimas ir viščiukų pardavimas
SIA „Broileks“	Latvija	100 %	100 %	47	47	Viščiukų auginimas ir pardavimas
SIA “Erfolg Group“ (likviduota)	Latvija	–	97,09 %	–	–	Veiklos nevykdo
UAB Kekava Foods LT	Lietuva	97,11 %	97,09 %	–	–	Mažmeninė prekyba maisto produktais
				103 089	100 450	

2018 m. birželio 30 d. AS „Putnu fabrika Kekava“ ir SIA „Lielzeltini“ akcijos, priklausančios Bendrovei, buvo įkeistos bankams kaip paskolų užstatas (18 pastaba) ir nebėra įkeitimo 2019 m. birželio 30 d.

3. Grupės struktūra ir pasikeitimai grupėje (tęsinys)

	Registra- vimo vieta	Grupės efektyvi valdomų akcijų dalis		Bendrovės įsigijimo savikaina		Pagrindinė veikla
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	
Investicijos į netiesiogiai valdomas dukterines įmones (per AB „Linas Agro“)						
SIA „Linas Agro“	Latvija	100 %	100 %	–	–	Didmeninė prekyba grūdais, aliejinių augalų sėklomis, prekių tiekimas augalininkystei
UAB „Gerera“	Lietuva	100 %	100 %	–	–	Veiklos nevykdo
UAB „Linas Agro“ Grūdų centras	Lietuva	100 %	100 %	–	–	Valdymo paslaugos
UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB	Lietuva	100%	100 %	–	–	Pardavimui skirtų grūdų paruošimas ir sandėliavimas
Linas Agro A/S (likviduojama)	Danija	100 %	100 %	–	–	Veiklos nevykdo
ŽŪB „Landvesta 3“*	Lietuva	100 %	100 %	199	199	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
ŽŪB „Landvesta 4“*	Lietuva	100 %	100 %	159	159	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
ŽŪB „Landvesta 6“*	Lietuva	100 %	100 %	83	83	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
TOV „LINAS AGRO UKRAINA“	Ukraina	100 %	–	–	–	Atstovybės veikla
Investicijos į netiesiogiai valdomas dukterines įmones (per UAB „Linas Agro“ Konsultacijos)						
ŽŪK „KUPIŠKIO GRŪDAI“	Lietuva	99,13 %	98,96 %	–	–	Pardavimui skirtų grūdų paruošimas ir sandėliavimas
Biržų rajono Medeikių ŽŪB	Lietuva	98,39 %	98,34 %	–	–	Augalininkystė
Šakių rajono Lukšių ŽŪB	Lietuva	98,82 %	98,80 %	–	–	Mišri žemės ūkio veikla
Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB	Lietuva	99,54 %	97,65 %	–	–	Mišri žemės ūkio veikla
Sidabravo ŽŪB	Lietuva	95,92 %	95,21 %	–	–	Mišri žemės ūkio veikla
Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB	Lietuva	98,95 %	98,60 %	–	–	Mišri žemės ūkio veikla
Užupės ŽŪB*	Lietuva	100 %	100 %	1	1	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
UAB „Paberžėlė“	Lietuva	100 %	100 %	–	–	Žemės ūkio paskirties žemės nuoma ir valdymas
Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB*	Lietuva	99,90 %	99,89 %	1	1	Mišri žemės ūkio veikla
Investicijos į asocijuotas įmones viso				443	443	
(Atimti) vertės sumažėjimą				–	(57)	
				443	386	

* ŽŪB „Landvesta 3, ŽŪB „Landvesta 4, ŽŪB „Landvesta 6, Užupės ŽŪB ir Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB yra Bendrovės asocijuotos įmonės 2019 ir 2018 m. birželio 30 d.

Akcijų dalis, valdoma tiesiogiai Bendrovės 2019 m. ir 2018 m. birželio 30 d. nesikeitė ŽŪB „Landvesta 3, ŽŪB „Landvesta 4“, ŽŪB „Landvesta 6“, Užupės ŽŪB ir Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB ir atitinkamai buvo 13,91 %; 26,42 %; 15,51 %; 0,05 %; 0,05 %.

ŽŪB „Landvesta 5“ akcijų dalis, valdoma tiesiogiai Bendrovės 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. atitinkamai buvo 67,92 proc. ir 66,71 proc., UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB atitinkamai buvo 60,94 proc. ir 54,19 proc.

3. Grupės struktūra ir pasikeitimai grupėje (tęsinys)

	Registra- vimo vieta	Grupės efektyvi valdomų akcijų dalis		Bendrovės įsigijimo savikaina		Pagrindinė veikla
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	
Investicijos į netiesiogiai valdomas dukterines įmones (per UAB „Dotnuva Baltic“)						
SIA „Dotnuva Baltic“	Latvija	100 %	100 %	–	–	Prekyba technika, įranga ir įrengimais elevatoriams
AS „Dotnuva Baltic“	Estija	100 %	100 %	–	–	Prekyba technika, įranga ir įrengimais elevatoriams, sertifikuotomis sėklomis
UAB „Dotnuvos technika“	Lietuva	100 %	100 %	–	–	Veiklos nevykdo
Investicija į netiesiogiai valdomas dukterines įmones (per UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB)						
Karčemos kooperatinė bendrovė	Lietuva	20 %*	20 %*	–	–	Pardavimui skirtų grūdų paruošimas ir sandėliavimas
SIA „Linas Agro“ Graudu centras	Latvija	100 %	100 %	–	–	Pardavimui skirtų grūdų paruošimas ir sandėliavimas
SIA Paleo (reorganizuota)	Latvia	100 %	100 %	–	–	Sandėliavimas
Investicija į netiesiogiai valdomas dukterines įmones (per Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB)						
Karčemos kooperatinė bendrovė	Lietuva	4,00 %*	4,00 %*	–	–	Pardavimui skirtų grūdų paruošimas ir sandėliavimas

*Grupė netiesiogiai valdo 24 proc. Karčemos kooperatinės bendrovės akcijų (per Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB ir UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB), tačiau Grupė kontroliuoja šią įmonę (2.27 pastaba) ir ją konsoliduoja ruošiant šias finansines ataskaitas.

Pasikeitimai Grupėje per 12 mėnesius, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d.

Per 12 mėnesių, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., Bendrovė įsigijo 0,02 proc. AS „Putnu Fabrika Kekava“ įstatinio kapitalo už 1 tūkst. eurų. Akcijos buvo įsigytos iš mažumos dalies akcininkų. Įsigyto grynojo turto balansinės vertės ir įsigijimo kainos skirtumas, lygus 4 tūkst. eurų pelno, buvo pripažintas nuosavame kapitale.

Grupė įsigijo 0,71 proc. ŽŪB Sidabravo įstatinio kapitalo už 5 tūkst. eurų. Akcijos buvo įsigytos iš mažumos dalies akcininkų. Įsigyto grynojo turto balansinės vertės ir įsigijimo kainos skirtumas, lygus 31 tūkst. eurų pelno, buvo pripažintas nuosavame kapitale.

Per 12 mėnesių, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., Grupė įsteigė TOV „LINAS AGRO UKRAINA“ kapitalą 6 500 tūkst. UAH (205 tūkst. eurų) suma.

Per 12 mėnesių, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., Grupė sumažino ŽŪB Užupės pajinį kapitalą, išmokant pajininkams 140 tūkst. eurų.

Per 12 mėnesių, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., Bendrovė padidino įstatinį kapitalą UAB „Linas Agro“ Grūdų centras KŪB kapitalą 1 300 tūkst. eurų suma, UAB „Linas Agro Konsultacijos“ 1 213 tūkst. eurų suma, UAB „Lineliai“ 50 tūkst. eurų suma, ŽŪB Noreikiškių 30 tūkst. eurų suma, ŽŪB „Landvesta“ 545 tūkst. eurų suma.

Grupė padidino įstatinį kapitalą SIA „Linas Agro“ 1 000 tūkst. eurų suma, Panevėžio raj. Aukštadvario ŽŪB 1 010 tūkst. eurų, Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB 200 tūkst. eurų, UAB Gerera 30 tūkst. eurų. Todėl buvo perskaičiuota mažumos dalis Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB ir Kėdainių rajono Labūnavos ŽŪB, atitinkamai 76 tūkst. ir 27 tūkst. eurų.

3. Grupės struktūra ir pasikeitimai grupėje (tęsinys)

Pasikeitimai Grupėje per 12 mėnesių, pasibaigusius 2018 m. birželio 30 d.

Per 12 mėnesių, pasibaigusius 2018 m. birželio 30 d., Bendrovė įsigijo 3,24 proc. AS „Putnu fabrika Kekava“ įstatinio kapitalo už 423 tūkst. eurų. Akcijos buvo įsigytos iš mažumos dalies akcininkų. Įsigyto grynojo turto balansinės vertės ir įsigijimo kainos skirtumas, lygus 173 tūkst. eurų pelno, buvo pripažintas nuosavame kapitale.

Per 12 mėnesių, pasibaigusius 2018 m. birželio 30 d., Grupė padidino SIA „Linus Agro“ Graudu centrs, „Landvesta ŽŪB 5“, „Noreikiškių ŽŪB“, UAB UAB „Lineliai“ įstatinį kapitalą 2 000 tūkst. eurų, 35 tūkst. eurų, 70 tūkst. eurų, 80 tūkst. eurų.

Per 12 mėnesių, pasibaigusius 2018 birželio 30 d., buvo įsteigta nauja įmonė UAB „Kekava Foods LT“.

4. Informacija pagal segmentus

Valdymo tikslais Grupės veikla organizuojama kaip penki veiklos segmentai pagal produktus ir paslaugas, išvardintus žemiau:

- grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas apima prekybą kviečiais, rapsais, miežiais ir kitais grūdais bei aliejinių augalų sėklomis, saulėgrąžų išspaudomis ir saulėgrąžų rupiniais, cukrinių runkelių išspaudomis, sojų išspaudomis, augaliniu aliejumi, rapsų rupiniais ir kitais pašarais, grūdų saugyklos bei logistikos paslaugas;
- prekės ir paslaugos žemdirbiams segmentas apima prekybą trąšomis, sėklomis, augalų apsaugos priemonėmis, mašinomis ir įrengimais, grūdų sandėliavimo įranga, atsarginėmis dalimis ir kita įranga žemės ūkio produkcijos augintojams, grūdų saugykloms;
- žemės ūkio produktų gamybos segmentas apima grūdų, rapsų ir kitų kultūrų auginimą bei derliaus pardavimą, gyvulių auginimą bei pieno ir gyvulių pardavimą. Pienas yra parduodamas vietinėms pieno bendrovėms, dalis kitos produkcijos yra naudojama viduje, dalis parduodama;
- maisto produktų segmentas apima paukštieną ir kitus maisto produktus;
- kitos veiklos segmentas apima biokuro pardavimą bei kitų produktų ir paslaugų teikimą.

Grupės finansų direktorius analizuoja verslo dalių rezultatus atskirai dėl išteklių paskirstymo ir rezultatų įvertinimo tikslų. Verslo segmentai vertinami remiantis pelnu arba nuostoliais, kurie yra derinami su konsoliduotu Grupės pelnu arba nuostoliais.

Grupės finansavimas (įtraukiant finansines sąnaudas ir finansines pajamas) ir pelno mokesčiai yra valdomi Grupės lygiu dėl to nėra priskiriami veiklos segmentams.

Pardavimo kainos tarp veiklos segmentų yra paremtos normaliomis pardavimo kainomis, atsižvelgiant į panašių sandorių vertę tarp trečiųjų šalių.

4. Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Grupė	Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas	Prekės ir paslaugos žemdirbiams	Žemės ūkio produktų gamyba	Maisto produktai	Kitos veiklos	Nepriskirta jokiam segmentui	Koregavimai ir eliminavimai	Iš viso
Finansiniai metai, pasibaigę 2019 m. birželio 30 d.								
Pajamos								
Trečiosios šalys	507 783	140 464	17 497	77 029	(231)	–	–	742 542
Sandoriai tarp segmentų	5 521	8 198	8 741	–	–	–	(22 460) ¹⁾	–
Pajamų iš viso	513 304	148 662	26 238	77 029	(231)	–	(22 460)¹⁾	742 542
Rezultatai								
Veiklos sąnaudos ⁵⁾	(8 215)	(13 091)	(3 295)	(7 324)	411	(3 668)	–	(35 182)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(2 533)	(615)	(1 511)	(3 342)	–	(294)	–	(8 295)
Atidėjiniai nuostolingoms sutartims	(1 014)	–	–	–	–	–	–	(1 014)
Nurašytos blogos skolos ir atidėjimų abejotinoms skoloms pokytis sumažėjimo atstatymas	(172)	(344)	13	63	434	(73)	–	(79)
Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimas	–	–	–	–	–	–	–	–
Segmento veiklos pelnas (nuostoliai)	(8 640)	2 950	3 230	2 431	471	(3 778)	–	(3 336)
Turtas								
Investicijos į ilgalaikį turtą ²⁾	5 360	1 400	6 077	4 211	–	–	–	17 048
Ilgalaikis turtas (išskyrus investicijas į asocijuotas įmones)	40 083	10 329	45 759	44 146	886	7 825 ³⁾	–	149 028
Trumpalaikis turtas	44 289	145 403	21 471	17 541	232	13 434 ⁴⁾	–	242 370
Turto iš viso	84 372	155 732	67 230	61 687	1 118	21 259	–	391 398
Trumpalaikiai įsipareigojimai	28 655	124 779	4 081	12 213	82	22 055 ⁵⁾	–	191 865

4. Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Grupė	Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas	Prekės ir paslaugos žemdirbiams	Žemės ūkio produktų gamyba	Maisto produktai	Kitos veiklos	Nepriskirta jokiam segmentui	Koregavimai ir eliminavimai	Iš viso
Finansiniai metai, pasibaigę 2018 m. birželio 30 d.								
Pajamos								
Trečiosios šalys	393 850	150 341	21 040	69 078	114	–	–	634 423
Sandoriai tarp segmentų	3 575	10 438	9 971	–	–	–	(23 984) ¹⁾	–
Pajamų iš viso	397 425	160 779	31 011	69 078	114	–	(23 984)¹⁾	634 423
Rezultatai								
Veiklos sąnaudos ⁶⁾	(8 637)	(13 920)	(3 414)	(5 352)	(188)	(6 783)	–	(38 294)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(3 230)	(1 181)	(1 726)	(4 135)	(4)	(43)	–	(10 319)
Atidėjiniai nuostolingoms sutartims	368	–	–	–	–	–	–	368
Nurašytos blogos skolos ir atidėjimų abejotinoms skoloms pokytis sumažėjimo atstatymas	(179)	(657)	(298)	53	(173)	–	–	(1 254)
Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimas	(53)	–	–	(440)	–	–	–	(493)
Segmento veiklos pelnas (nuostoliai)	3 984	5 657	3 146	3 904	(92)	(7 003)	–	9 598
Turtas								
Investicijos į ilgalaikį turtą ²⁾	8 621	715	6 133	4 250	–	8	–	19 727
Ilgalaikis turtas (išskyrus investicijas į asocijuotas įmones)	40 687	8 448	41 776	43 907	1 512	4 048 ³⁾	–	140 378
Trumpalaikis turtas	71 040	142 859	19 182	20 185	235	7 058 ⁴⁾	–	260 559
Turto iš viso	111 727	151 307	60 958	64 092	1 747	11 106	–	400 937
Trumpalaikiai įsipareigojimai	35 482	127 055	3 621	11 415	45	11 042 ⁵⁾	–	188 660

1) Pajamos iš sandorių tarp segmentų buvo eliminuojamos konsoliduojant.

2) Investicijas į ilgalaikį turtą sudaro nematerialiojo turto, ilgalaikio materialiojo turto ir investicinio turto įsigijimai.

3) Sumą sudaro neišnuomotas investicinis turtas, dalis ilgalaikio materialiojo turto, kitos investicijos, išankstiniai apmokėjimai už finansinį turtą, ilgalaikės gautinos paskolos iš susijusių šalių, ilgalaikės iš darbuotojų gautinos paskolos ir atidėtojo pelno mokesčio turtas.

4) Sumą sudaro trumpalaikės iš susijusių šalių gautinos paskolos, dalis kitų gautinų sumų (išskyrus gautinas sumas iš Nacionalinės Mokėjimo Agentūros), apriboto naudojimo pinigų sąskaitos, taip pat dalis pinigų ir pinigų ekvivalentų.

5) 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. didžiąją dalį sumos sudaro mokėtinas pelno ir kiti mokesčiai, mokėtinos sumos ir trumpalaikės paskolos iš susijusių šalių ir dalis paskolų, kurios valdomos Grupės lygmenyje.

6) Administracijos, vadovavimo veiklos išlaidas nuspręsta atvaizduoti kaip „Nepriskirta jokiam segmentui“. Augalininkystės padalinio veiklos išlaidas nuspręsta atvaizduoti tokia tvarka: ½ dalis Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas, likusi dalis – Prekės ir paslaugos žemdirbiams.

4. Informacija pagal segmentus (tęsinys)

Pardavimai / Pajamos apima:

	Grupė		Bendrovė	
	Finansiniai metai, pasibaigę			
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pajamos iš sutarčių su klientais	742 542	–	30	–
Prekių pardavimai	–	617 438	–	–
Paslaugų suteikimas	–	16 985	–	30
Dividendai iš dukterinių įmonių	–	–	5 624	4 186
Pajamos iš investicinio ir kito turto nuomos	–	–	56	56
Kita	–	–	107	190
	742 542	634 423	5 817	4 462

Žemiau pateikiama informacija susijusi su Grupės geografiniais segmentais:

Pajamos iš išorinių pirkėjų	Grupė	
	<i>12 mėnesių, pasibaigusio</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Lietuva	216 467	162 626
Europa (išskyrus Skandinavijos šalis, NVS ir Lietuvą)	239 332	208 194
Skandinavijos šalys	118 912	77 823
Afrika	51 481	29 242
Azija	88 482	144 045
NVS	27 868	12 137
Kita	–	356
	742 542	634 423

Per finansinius metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., pajamos iš didžiausio kliento sudarė 53 879 tūkst. eurų. 2018 m. birželio 30 d. pajamos iš didžiausio kliento sudarė 59 785 tūkst. eurų. 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. šios pajamos buvo apskaitytos Grūdų ir žaliavų pašarams paruošimas ir pardavimas segmente.

Viršuje pateikta informacija apie pajamas paremta klientų buvimo vieta.

Ilgalaikis turtas	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Lietuva	70 573	68 245
Latvija	59 515	55 957
Estija	914	1 200
Danija	25	–
	131 027	125 402

Aukščiau pateiktas ilgalaikis turtas susideda iš ilgalaikio materialaus, investicinio ir ilgalaikio nematerialaus turto.

5. Nematerialusis turtas

Grupė	Programinė įranga	Kitas nematerialusis turtas	Prestižas	Iš viso
Įsigijimo vertė:				
2017 m. birželio 30 d. likutis	949	203	1 971	3 123
Įsigijimai	246	47	–	293
Nurašymai	(106)	(23)	–	(129)
Perklasifikavimai	(50)	50	–	–
2018 m. birželio 30 d. likutis	1 039	277	1 971	3 287
Įsigijimai	51	196	–	247
Pervedimai iš ilgalaikio materialiojo turto	–	292	–	292
Nurašymai	(1)	(15)	–	(16)
2019 m. birželio 30 d. likutis	1 089	750	1 971	3 810
Sukaupta amortizacija:				
2017 m. birželio 30 d. likutis	612	59	–	671
Amortizacija per metus	100	18	–	118
Nurašymai	(106)	(13)	–	(119)
Perklasifikavimai	(25)	25	–	–
2018 m. birželio 30 d. likutis	581	89	–	670
Amortizacija per metus	106	31	–	137
Nurašymai	–	(10)	–	(10)
2019 m. birželio 30 d. likutis	687	110	–	797
Vertės sumažėjimas:				
2017 m. birželio 30 d. likutis	–	–	1 121	1 121
2018 m. birželio 30 d. likutis	–	–	1 121	1 121
2019 m. birželio 30 d. likutis	–	–	1 121	1 121
2019 m. birželio 30 d. likutinė vertė	402	639	850	1 891
2018 m. birželio 30 d. likutinė vertė	458	188	850	1 496
2017 m. birželio 30 d. likutinė vertė	337	144	850	1 331

Grupė neturi viduje sukurto nematerialiojo turto. Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje yra įtrauktos į veiklos sąnaudas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Dalis Grupės nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2019 m. birželio 30 d. lygi 847 tūkst. eurų, buvo visiškai amortizuota (2018 m. birželio 30 d. – 426 tūkst. eurų), tačiau vis dar naudojama veikloje.

6. Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Žemė	Pastatai ir statiniai	Mašinos ir įrengimai	Trans-porto priemonės	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai	Iš viso
Įsigijimo vertė:							
2017 m. birželio 30 d. likutis	17 230	89 643	52 131	5 433	5 562	8 061	178 060
Įsigijimai	2 219	30	3 327	723	407	12 728	19 434
Pardavimai ir nurašymai	(271)	(1 864)	(3 425)	(979)	(1 225)	(367)	(8 131)
Pervedimai iš investicinio turto	302	–	–	–	–	–	302
Pervedimai į investicinį turtą	(219)	–	–	–	–	–	(219)
Perklasifikavimai	107	8 518	1 830	157	68	(10 680)	–
2018 m. birželio 30 d. likutis	19 368	96 327	53 863	5 334	4 812	9 742	189 446
Įsigijimai	2 030	1 294	3 466	484	207	9 320	16 801
Pardavimai ir nurašymai	(31)	(1 625)	(2 134)	(607)	(269)	(2)	(4 668)
Pervedimai iš investicinio turto	179	–	–	–	–	–	179
Pervedimai į investicinį turtą	–	–	–	–	–	(292)	(292)
Perklasifikavimai	10	10 405	3 155	382	346	(14 298)	–
2019 m. birželio 30 d. likutis	21 556	106 401	58 350	5 593	5 096	4 470	201 466
Sukauptas nusidėvėjimas:							
2017 m. birželio 30 d. likutis	37	30 480	22 440	3 170	3 578	–	59 705
Nusidėvėjimas per metus	46	5 770	4 544	706	734	–	11 800
Pardavimai ir nurašymai	(1)	(788)	(2 833)	(903)	(1 025)	–	(5 550)
Pervedimai į investicinį turtą	(1)	–	–	–	–	–	(1)
Perklasifikavimai	–	–	–	128	(128)	–	–
2018 m. birželio 30 d. likutis	81	35 462	24 151	3 101	3 159	–	65 954
Nusidėvėjimas per metus	48	3 965	4 048	515	517	–	9 093
Pardavimai ir nurašymai	–	(291)	(1 456)	(533)	(251)	–	(2 531)
Perklasifikavimai	–	–	5	–	(5)	–	–
2019 m. birželio 30 d. likutis	129	39 136	26 748	3 083	3 420	–	72 516
Vertės sumažėjimas:							
2017 m. birželio 30 d. likutis	–	399	10	–	–	–	409
Vertės sumažėjimas per metus	–	297	154	–	42	–	493
2018 m. birželio 30 d. likutis	–	696	164	–	42	–	902
Pardavimai ir nurašymai	–	(29)	(1)	–	–	–	(30)
2019 m. birželio 30 d. likutis	–	667	163	–	42	–	872
2019 m. birželio 30 d. likutinė vertė	21 427	66 598	31 439	2 510	1 634	4 470	128 078
2018 m. birželio 30 d. likutinė vertė	19 287	60 169	29 548	2 233	1 611	9 742	122 590
2017 m. birželio 30 d. likutinė vertė	17 193	58 764	29 681	2 263	1 984	8 061	117 946

6. Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. pasibaigusiais metais Grupės nusidėvėjimo suma buvo įtraukta į šiuos toliau pateiktus straipsnius:

	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pardavimo savikaina	7 957	9 266
Veiklos sąnaudos	688	1 637
Kitos sąnaudos	160	174
Žaliavos ir kitos atsargos	–	231
Biologinis turtas	288	492
	9 093	11 800

2019 m. birželio 30 d. bendrųjų pajamų ataskaitoje nusidėvėjimo suma buvo sumažinta 643 tūkst. eurų (843 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d.) Grupės gautų dotacijų amortizacijos suma (17 pastaba).

2019 m. birželio 30 d. dalis Grupės ilgalaikio materialiojo turto, kurio likutinė vertė buvo 87 221 tūkst. eurų (96 969 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d.), buvo įkeista bankams kaip paskolų užstatas (18 pastaba).

Dalis Grupės ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2019 m. birželio 30 d. atitinkamai lygi 19 062 tūkst. eurų, buvo visiškai nusidėvėjusi (18 698 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d. - patikslinta), tačiau vis dar naudojama veikloje.

7. Investicinis turtas

Grupės investicinis turtas susideda iš žemės ir pastatų išnuomotų pagal veiklos nuomos sutartis, kurie uždirba nuomos pajamas, bei investicinio turto, kuris 2019 m. birželio 30 d. nebuvo naudojamas Grupės veikloje.

Išsigijimo vertė:	Žemė	Pastatai	Iš viso
2017 m. birželio 30 d. likutis	1 376	131	1 507
Pervedimai į ilgalaikį materialųjį turtą	(302)	–	(302)
Pervedimai iš ilgalaikio materialiojo turto	219	–	219
2018 m. birželio 30 d. likutis	1 293	131	1 424
Pardavimai ir nurašymai	(75)	(7)	(82)
Pervedimai į ilgalaikį materialųjį turtą	(179)	–	(179)
2019 m. birželio 30 d. likutis	1 039	124	1 163
Sukauptas nusidėvėjimas:			
2017 m. birželio 30 d. likutis	–	48	48
Nusidėvėjimas per metus	1	7	8
Pervedimai iš ilgalaikio materialiojo turto	1	–	1
2018 m. birželio 30 d. likutis	2	55	57
Nusidėvėjimas per metus	1	3	4
Pardavimai ir nurašymai	–	(7)	(7)
2019 m. birželio 30 d. likutis	3	51	54
Vertės sumažėjimas:			
2017 m. birželio 30 d. likutis	51	–	51
2018 m. birželio 30 d. likutis	51	–	51
2019 m. birželio 30 d. likutis	51	–	51
2019 m. birželio 30 d. likutinė vertė	985	73	1 058
2018 m. birželio 30 d. likutinė vertė	1 240	76	1 316
2017 m. birželio 30 d. likutinė vertė	1 325	83	1 408

Bendrovės investicinis turtas susideda iš pastatų, išnuomotų pagal veiklos nuomos sutartis, kurie uždirba nuomos pajamas.

7. Investicinis turtas (tęsinys)

2019 m. birželio 30 d. dalis Grupės investicinio turto, kurio likutinė vertė buvo 535 tūkst. eurų (684 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d.), buvo įkeista bankams kaip paskolų užstatas (18 pastaba). 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Bendrovė už dukterinės įmonės AB „Linas Agro“ paskolą bankui kaip užstatą yra įkeitusi visą investicinį turtą (18 pastaba).

2019 m. birželio 30 d. dalis Grupės ir Bendrovės investicinio turto, kurio likutinė vertė buvo 105 tūkst. eurų ir 0 tūkst. eurų atitinkamai (2018 m. birželio 30 d. atitinkamai 401 tūkst. eurų ir 0 tūkst. eurų) nebuvo naudojamas Grupės ir Bendrovės veikloje.

Tikroji Grupės ir Bendrovės investicinio turto vertė 2019 m. birželio 30 d. yra atitinkamai 3 830 tūkst. eurų ir 411 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. 3 737 tūkst. eurų ir 411 tūkst. eurų atitinkamai). Tikroji vertė buvo nustatyta remiantis nepriklausomo vertintojo įvertinimais, atliktais datą, artimą finansinių ataskaitų datai, naudojant palyginamųjų kainų metodą (2 lygis).

8. Ilgalaikės gautinos sumos ir išankstiniai mokėjimai

	Grupė		Bendrovė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Iš žemės ūkio produkcijos augintojų po vienerių metų gautinos sumos	1 765	521	–	–
Kitos gautinos sumos	86	769	–	–
Po vienerių metų gautinos paskolos iš susijusių šalių (31 pastaba)	–	–	10 407	11 370
Po vienerių metų gautinos paskolos	400	411	–	–
Kitos ilgalaikės gautinos sumos	26	–	–	–
Paskolos darbuotojams	158	140	–	–
Atimti: abejotinių ilgalaikių gautinų sumų vertės sumažėjimas	–	–	–	–
	2 435	1 841	10 407	11 370
Ilgalaikiai išankstiniai apmokėjimai už paslaugas	1 649	1 590	–	–
Ilgalaikiai išankstiniai apmokėjimai	1 649	1 590	–	–

Grupė pritaikė 9-ąjį TFAS perspektyviai nuo 2018 m. liepos 1 d. panaudojant tikėtinų kredito nuostolių metodą iš pirkėjų gautinoms sumoms ir suteiktoms paskoloms. Nebuvo nustatyta reikšmingo efekto nei 2018 liepos 1 d., nei 2019 m. birželio 30 d.

Grupės ilgalaikių gautinų sumų vertės sumažėjimo judėjimas yra toks:

	Individuliai nustatytas vertės sumažėjimas
2017 m. birželio 30 d. likutis	1 089
Nurašyta per metus	(1 089)
2018 m. birželio 30 d. likutis	–
2019 m. birželio 30 d. likutis	–

Visos Grupės ilgalaikės gautinos sumos nėra pradelstos 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d.

2019 m. birželio 30 d. dalis Grupės ilgalaikių gautinų sumų, kurių vertė yra lygi 1 373 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. nebuvo) buvo įkeista bankams kaip užstatas už paskolas (18 pastaba).

9. Biologinis turtas

Grupės galvijų ir paukščių tikroji vertė:

	Melžiamos karvės (3 lygis)	Telyčios (2 lygis)	Buliai ir penimos karvės (2 lygis)	Arkliai (2 lygis)	Paukščiai (3 lygis)	Galvijų ir paukščių iš viso
2017 m. birželio 30 d. tikroji vertė	3 924	2 228	1 014	1	3 007	10 174
Išsigijimai	–	–	–	–	8 445	8 445
Prievaisa (gimimai)	–	107	104	–	309	520
Priesvoris	–	2 003	1 175	–	34 821	37 999
Pervedimai tarp grupių	1 652	(1 787)	135	–	–	–
Pardavimai	(1 485)	(372)	(1 390)	–	(43 280)	(46 527)
Nurašymai ir kritimai	(94)	(32)	(35)	(1)	(447)	(609)
Biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimas (23 pastaba)	157	–	260	–	619	1 036
2018 m. birželio 30 d. tikroji vertė	4 154	2 147	1 263	–	3 474	11 038
Išsigijimai	–	–	8	–	8 098	8 106
Prievaisa (gimimai)	–	117	94	–	320	531
Priesvoris	–	2 283	1 153	–	37 279	40 715
Pervedimai tarp grupių	1 714	(1 882)	168	–	–	–
Pardavimai	(1 434)	(198)	(1 706)	–	(44 392)	(47 730)
Nurašymai ir kritimai	(151)	(34)	(33)	–	(451)	(669)
Biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimas (23 pastaba)	433	–	(213)	–	(238)	(18)
2019 m. birželio 30 d. tikroji vertė	4 716	2 433	734	–	4 090	11 973

2019 m. birželio 30 d. dalis paukščių, kurių vertė lygi 2 548 tūkst. eurų buvo apskaityti kaip trumpalaikis turtas (2018 m. birželio 30 d. atitinkamai 2 312 tūkst. eurų).

Kiekis pagal biologinio turto grupes:	Melžiamos karvės (3 lygis)	Telyčios (2 lygis)	Buliai ir penimos karvės (2 lygis)	Arkliai (2 lygis)	Paukščiai (3 lygis)	Galvijų ir paukščių iš viso
2019 m. birželio 30 d.	3 206	3 394	1 561	–	2 256 101	2 264 262
2018 m. birželio 30 d.	3 227	3 119	1 913	2	2 153 252	2 161 513

Gauta produkcija pagal biologinio turto grupes per metus pasibaigusius (t) (neaudituota):

2019 m. birželio 30 d.	33 085	609	546	–	47 145	81 385
2018 m. birželio 30 d.	31 455	617	557	–	44 002	76 631

9. Biologinis turtas (tėsinys)

Grupės pasėlių tikroji vertė (3 lygis):

	Žieminės kultūros	Vasarinės kultūros	Rapsai	Pašarinės kultūros	Pasėlių iš viso
2017 m. birželio 30 d. tikroji vertė	5 821	4 168	3 289	1 558	14 836
Įsigijimas	4 798	5 434	2 767	2 790	15 789
Produkcijos gavimas	(6 688)	(4 973)	(3 766)	(2 698)	(18 125)
Biologinio turto tikrosios vertės apskaitymas (23 pastaba)	(13)	392	91	(114)	356
2018 m. birželio 30 d. tikroji vertė	3 918	5 021	2 381	1 536	12 856
Įsigijimas	6 075	4 098	3 383	3 117	16 673
Produkcijos gavimas	(4 552)	(5 779)	(2 717)	(3 363)	(16 411)
Nurašymai	–	(2)	(27)	–	(29)
Biologinio turto tikrosios vertės apskaitymas (23 pastaba)	122	884	187	(60)	1 133
2019 m. birželio 30 d. tikroji vertė	5 563	4 222	3 207	1 230	14 222
Pasėliai pagal grupes:	Žieminės kultūros	Vasarinės kultūros	Rapsai	Pašarinės kultūros	Pasėlių iš viso
2018 m. birželio 30 d. iš viso pasėta (ha)	4 591	6 735	2 455	3 218	16 999
2019 m. birželio 30 d. iš viso pasėta (ha)	6 553	4 758	2 815	3 199	17 325
Gauta produkcija pagal pasėlių grupes (neaudituota):					
2018 m. birželio 30 d. iš viso nuimta derliaus (t)	45 838	29 833	11 039	85 837	172 547
2019 m. birželio 30 d. iš viso nuimta derliaus (t)	27 337	32 011	7 142	80 931	147 421

Per metus pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo jokių pervedimų tarp skirtingų tikrosios vertės hierarchijos lygių.

2019 m. birželio 30 d. dalis Grupės galvijų ir paukščių, kurių balansinė vertė buvo 2 925 tūkst. eurų (2 338 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d.), buvo įkeisti bankams kaip užstatas už paskolas (18 pastaba).

10. Atsargos

	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Prekės, skirtos perparduoti	79 278	84 753
Žaliavos ir kitos atsargos	11 238	10 272
Susitarimai pirkti žemės ūkio produkciją (14 pastaba)	287	2 040
Teisė į grąžintiną turtą	329	–
Atimti: grynąją realizacinę vertę	(1 315)	(1 192)
	89 817	95 873

Grupės atsargų, apskaitytų grynąja realizacine verte, apskaitinė vertė 2019 m. birželio 30 d. sudarė 15 043 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. 10 884 tūkst. eurų). 2019 m. birželio 30 d. atsargų, nurašytų iki gryniosios realizacinės vertės, kurios pripažintos sąnaudomis, vertė yra lygi 123 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. 84 tūkst. eurų) ir yra apskaityta bendrųjų pajamų ataskaitos pardavimų savikainos straipsnyje.

2019 m. birželio 30 d. dalis Grupės atsargų, kurių vertė yra lygi 61 383 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. 77 936 tūkst. eurų) buvo įkeistos bankams kaip užstatas už paskolas (18 pastaba).

11. Išankstiniai apmokėjimai

	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Išankstiniai apmokėjimai žemės ūkio produkcijos augintojams	652	1 376
Išankstiniai apmokėjimai kitiems tiekėjams	6 332	10 830
Atimti: abejotinų išankstinių apmokėjimų kitiems tiekėjams vertės sumažėjimas	–	–
	6 984	12 206

Finansiniais metais pasibaigusiais 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. mokėjimai buvo atliekami tiesiogiai žemės ūkio produkcijos augintojams arba kitiems tiekėjams. Šiems mokėjimams nėra taikomos palūkanos ir paprastai jų surinkimo iš žemės ūkio produkcijos augintojų terminas yra 120 – 360 dienų, pristatant grūdus Grupės įmonėms.

2019 m. birželio 30 d. dalis Grupės išankstinių apmokėjimų, kurių balansinė vertė buvo 4 466 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. nebuvo), buvo įkeisti bankams kaip užstatas už paskolas (18 pastaba).

12. Iš pirkėjų gautinos sumos

	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Iš žemės ūkio produkcijos augintojų gautinos sumos	80 333	77 038
Iš kitų pirkėjų gautinos sumos	35 524	43 515
Atimti: abejotinių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(3 897)	(3 517)
	111 960	117 036

2018 m. birželio 30 d. Grupei yra įkeistos lignino atsargos, kurios gali būti parduotos arba įkeistos esant skolininko nemokumui, kaip užstatas už dalį gautinų sumų, kurių vertė yra 1 534 tūkst. eurų. Užstato tikroji vertė (3 lygis) yra lygi 1 826 tūkst. eurų. Nebuvo jokių reikšmingų sąlygų susijusių su užstato naudojimu. Didžioji dalis šių gautinų sumų buvo grąžintos per einamuosius finansinius metus, todėl tokio užstato nėra 2019 m. birželio 30 d.

Iš kitų pirkėjų gautinoms sumoms nėra taikomos palūkanos ir paprastai jų apmokėjimo terminas yra 30 – 90 dienų. Iš žemės ūkio produkcijos augintojų gautinoms sumoms nėra taikomos palūkanos ir paprastai jų atsiskaitymo terminas yra 120 – 360 dienų, pristatant grūdus Grupei.

Grupė ir Bendrovė pritaikė 9-ąją TFAS perspektyviai nuo 2018 m. liepos 1 d. Grupė ir Bendrovė nepertvarkė palyginamosios informacijos, ji liko pateikta pagal 39-ojo TAS reikalavimus. Skirtumai atsiradę dėl perėjimo prie 9-ojo TFAS apskaityti tiesiai nepaskirstytajame pelne 2018 m. liepos 1 d. (2 pastaba).

9 - ojo TFAS pritaikymas iš esmės pakeitė Grupės ir Bendrovės finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolių apskaitą, pakeičiant 39 – ojo TAS patirtų nuostolių metodą į prognozuojamų tikėtinų kredito nuostolių (ECL) metodą. 9-asis TFAS reikalauja, kad Grupė ir Bendrovė pripažintų tikėtinus kredito nuostolius visiems skolos instrumentams, kurie nėra apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius, ir turtui, atsiradusiam pagal sutartis su klientais.

Grupė ir Bendrovė naudoja tikėtinų nuostolių normų (TNN) matricą paskaičiuoti prekybos gautinų sumų tikėtinus kredito nuostolius (ECL). Tikėtinų kredito nuostolių normos paremtos klientų pradelimo istorija, kurie yra sugrupuoti pagal kliento tipą. TNN matrica yra paremta Grupės ir Bendrovės istorine informacija apie klientų įsipareigojimų nevykdymą. Grupė ir Bendrovė patikslina matricos reikšmes, kad jos apimtų prognozuojamą ateities informaciją. Pavyzdžiui, jei kitų metų ekonomika pagal ateities prognozes (pvz. BVP lygis) tikėtina prastės/ lėtės, kas gali padidinti įsipareigojimų nevykdymo išaugimą, istorinės tikėtinų nuostolių normos bus koreguojamos, kad atspindėtų ateities prognozes. Kiekvieną ataskaitinį laikotarpį istorinės kredito nuostolių normos yra peržiūrimos.

Vertinant prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimą, individualios klientų skolos yra sugrupuojamos pagal pradelimo laikotarpį. Žemiau pateiktos tikėtinų kredito nuostolių normos naudojamos ECL apskaičiavimui:

	Nepradelsta	Pradelsta		
		Mažiau nei 90 dienų	91 - 180 dienų	Daugiau nei 180 dienų
2019 m.	0,16 %	9,23 %	9,94 %	29,13 %

12. Iš pirkėjų gautinos sumos (tęsinys)

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų vertės sumažėjimo judėjimas yra toks:

	Individuliai nustatytas vertės sumažėjimas
2017 m. birželio 30 d. likutis	2 382
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	1 255
Atstatyta per metus	(31)
Nurašymai per metus	(89)
2018 m. birželio 30 d. likutis	3 517
Vertės sumažėjimo perskaičiavimas pagal 9 TFAS 2018 m. liepos 1 d.	8
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	729
Atstatyta per metus	(236)
Nurašymai per metus	(121)
2019 m. birželio 30 d. likutis	3 897

Vertės sumažėjimo iš pirkėjų gautinoms sumoms pasikeitimas už metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d., buvo įtrauktas į veiklos sąnaudas bendrųjų pajamų ataskaitoje (24 pastaba).

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų senaties analizė 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. (atėmus vertės sumažėjimą):

	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaičytas vertės sumažėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaičytas vertės sumažėjimas				Iš viso
		mažiau nei 90 dienų	91–180 dienų	180–270 dienų	daugiau nei 271 diena	
2018 m.	94 639	21 047	518	688	144	117 036
2019 m.	96 080	14 371	629	297	583	111 960

2019 m. birželio 30 d. Grupė yra perleidusi dalį reikalavimo teisių į iš pirkėjų gautinas sumas, kurių vertė 95 856 tūkst. eurų, bankams kaip užstatą už paskolas (2018 m. birželio 30 d. 117 036 tūkst. eurų) (18 pastaba). 2019 m. birželio 30 d. 1 877 tūkst. eurų (2 767 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d.) yra faktoringuojamos gautinos sumos, kurios yra įtrauktos į bendrą užstatą bankams už gautas paskolas vertę.

13. Kitos gautinos sumos ir sutarčių turtas

	Grupė	
Finansinis turtas	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Nacionalinė mokėjimo agentūra	2 273	2 160
Gautinos paskolos	88	129
Paskolos Grupės darbuotojams	16	15
Gautinos palūkanos	3	54
Sutarčių turtas	688	–
Sukauptos pajamos	–	1 079
Gautinos sumos už turtą, skirtą pardavimui	19	80
Kitos gautinos sumos	406	919
Atimti: abejotinių gautinų paskolų vertės sumažėjimas	(24)	(108)
	3 469	4 328
Nefinansinis turtas		
Gautinas PVM	3 970	2 639
Kiti atgautini mokesčiai	37	161
	4 007	2 800
	7 476	7 128

Grupė pritaikė tikėtinų nuostolių normų (TNN) matricą paskaičiuoti sutarčių turtui tikėtinus kredito nuostolius, tačiau 2019 m. birželio 30 d. nebuvo nustatyta tikėtinų kredito nuostolių.

Vertės sumažėjimo kitoms gautinoms sumoms pasikeitimas už metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d., buvo įtrauktas į veiklos sąnaudas bendrųjų pajamų ataskaitoje (24 pastaba).

Grupės kitų gautinų sumų vertės sumažėjimo judėjimas yra toks:

	Individuliai nustatytas vertės sumažėjimas
2017 m. birželio 30 d. likutis	70
Nurašyta per metus	38
2018 m. birželio 30 d. likutis	108
Atstatyta per metus	(22)
Nurašyta per metus	(62)
2019 m. birželio 30 d. likutis	24

Grupės kitų gautinų sumų (išskyrus nefinansinį turtą) senaties analizė 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d.:

	Kitos gautinos sumos, kurių mokėjimo terminas nėra praėjęs bei kurioms neapskaiytas vertės sumažėjimas	Kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas jau praėjęs, tačiau kurioms nėra apskaiytas vertės sumažėjimas				Iš viso
		mažiau nei 90 dienų	91–180 dienų	180–270 dienų	daugiau nei 271 diena	
2018 m.	4 110	209	–	–	9	4 328
2019 m.	3 292	173	–	–	4	3 469

14. Išvestinės finansinės priemonės ir kitas finansinis turtas

Finansinių priemonių tikrosios vertės nustatymui ir atskleidimui Bendrovė naudoja 2.26 pastaboje aprašytą tikrosios vertės hierarchiją pagal vertinimo metodus.

			Grupė	
			2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Išvestinės finansinės priemonės				
Išvestinės finansinės priemonės skirtos apsidrausti nuo kainų svyravimo rizikos (trumpalaikė dalis) – turtas (įsipareigojimai)	1 lygis	a)	(630)	(980)
Išvestinės finansinės priemonės skirtos apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo rizikos (trumpalaikė dalis) – turtas (įsipareigojimai)	2 lygis	b)	–	(47)
Išankstiniai valiutos pirkimo ir pardavimo sandoriai (anglų k. forward) bei valiutų apsiikeitimo sandoriai (angl. Swap) – turtas	2 lygis		–	62
Išankstiniai valiutos pirkimo ir pardavimo sandoriai (anglų k. forward) bei valiutų apsiikeitimo sandoriai (angl. Swap) – įsipareigojimai	2 lygis		(2)	–
Kitos išvestinės priemonės			37	7
Kitas finansinis turtas				
Apriboto naudojimo pinigai		c)	800	1 400
			800	1 400

Bendrovė sudarinėja išankstinius sandorius dėl žemės ūkio produkcijos pirkimo/pardavimo iš Lietuvos ir Latvijos žemės ūkio produkcijos augintojų, kurių pirkimo/pardavimo sutartyse yra nustatyta fiksuota pirkimo kaina. Dalis tokių sutarčių yra nepadengta pardavimo/pirkimo sutartimis su fiksuota kaina. 2019 m. birželio 30 d. atsirandančiai kainų svyravimo rizikai valdyti, nepanaudotai pirkimų/ pardavimų sutartinių įsipareigojimų sumai Bendrovė yra sudariusi ateities sandorius, kuriais Bendrovė prekiauja biržoje NYSE Euronext Paris SA.

Tarp apdraudžiamų objektų ir apsidraudimui naudojamų instrumentų yra ekonominis ryšys, nes ateities sandorių terminai sutampa su prekių pardavimo/pirkimo sandorių būsimų sutarčių terminais (t.y. kiekiai ir tikėtina mokėjimų data). Grupė pasitvirtino 1 : 1 apsidraudimo santykį apsidraudimo sandoriams, nes rizika, susijusi su ateities sandoriais, yra identiška apsidraudžiamųjų komponentų rizikai. Apsidraudimo efektyvumo patikrinimui Grupė naudoja hipotetinį išvestinių priemonių metodą, kuris lygina tikrosios apsidraudimo instrumentų vertės pasikeitimus su atitinkamų apdraudžiamųjų objektų vertės pasikeitimais.

Apsidraudimo neefektyvumas gali kilti iš:

- laiko skirtumų tarp apdraudžiamųjų objektų ir apsidraudimo priemonių srautų;
- skirtingos sandorio šalių kredito rizikos įtakos apdraudžiamųjų objektų ir apsidraudimo instrumentų tikrosios vertės pasikeitimui;
- planuojamų piniginių apdraudžiamųjų objektų ir apsidraudimo instrumentų srautų pasikeitimo;

- a) Išvestinės finansinės priemonės skirtos apsidrausti nuo kainų svyravimo rizikos buvo priskirtos prie tikrosios vertės apsidraudimo sandorių. 2019 m. birželio 30 d. ateities sandorių tikroji vertė buvo 630 tūkst. eurų nuostolio (980 tūkst. eurų nuostolio 2018 m. birželio 30 d.). Šie rezultatai yra apskaitomi pardavimo savikainoje bendrųjų pajamų ataskaitoje. Apsidraudžiamasis straipsnis (susitarimai pirkti žemės ūkio produkciją), lygus 287 tūkst. eurų pelno (2018 m. birželio 30 d. – 2 040 tūkst. eurų pelno) apskaitomas kaip atsargos (110 pastaba) finansinės būklės ataskaitoje ir pardavimo savikainoje bendrųjų pajamų ataskaitoje, sudengiant su pelnu ir nuostoliu iš apsidraudimo priemonės. Išvestinės finansinės priemonės neatitinkančios apsidraudimo kriterijų yra apskaitomos Kitose pajamose (sąnaudose).
- b) Išvestinės finansinės priemonės skirtos apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo rizikos buvo priskirtos prie pinigų srautų apsidraudimo sandorių. 2019 m. birželio 30 d. Bendrovė nebeturėjo palūkanų normos apsiikeitimo sandorio. 2016 m. kovo 2 d. Bendrovė sudarė palūkanų normos apsiikeitimo sandorį nominaliai 20 000 tūkst. eurų sumai, laikotarpiui nuo 2016 m. kovo 4 d. iki 2019 m. kovo 4 d. Bendrovė mokėjo 0 % fiksuotų palūkanų ir gavo kintamą palūkanų normą EURIBOR sąlyginei sumai, nustatytai sutartyje. Palūkanų normos apsiikeitimo sandoris buvo naudojamas apsidrausti nuo pagrindinių rinkos palūkanų normų pokyčių poveikio ir apsaugoti kredito linijai grąžinti skirtus pinigų srautus (18 pastaba).

14. Išvestinės finansinės priemonės ir kitas finansinis turtas (tęsinys)

Tikroji išvestinio finansinio instrumento vertė nustatoma vadovybės kiekvieną finansinių ataskaitų datą. Palūkanų normos apskaitimo sandorio efektyvios dalies tikrosios vertės pokytis apskaitomas kitų bendrųjų pajamų straipsnyje, o neefektyvios dalies tikrosios vertės pokytis apskaitomas tiesiogiai finansinių pajamų (sąnaudų) straipsnyje bendrųjų pajamų ataskaitoje.

	Grupė	
	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pripažinta Kitose bendrosiose pajamose:		
Pelnas (nuostolis) iš palūkanų normos apskaitimo sandorio (efektyvi dalis)	47	38
Pelno mokesčio efektas	(7)	(6)
	40	32

- c) 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. apriboto naudojimo pinigų likutį banke sudaro lėšos banko sąskaitoje, laikomos kaip depozitas prekybai ateities sandorių biržoje.

Tada, kai tikrosios kito finansinio turto vertės negali būti nustatytos remiantis aktyvių rinkų duomenimis, jos nustatomos naudojant keletą vertinimo metodikų, kurios apima matematinių modelių naudojimą. Kur įmanoma, šiems modeliams naudojami rinkos duomenys, tačiau, kur tai neįmanoma, naudojamos tam tikros prielaidos, nustatant tikrąsias vertes.

Grupė pripažino pelną, susidariusį iš neefektyvaus apsidraudimo sandorių 493 tūkst. eurų sumoje pardavimo savikainoje finansiniuose metuose, pasibaigusiuose 2019 m. birželio 30 d. (226 tūkst. eurų pelną finansiniuose metuose, pasibaigusiuose 2018 m. birželio 30 d.)

Grupė turi tokius ateities sandorius:

2019 m. birželio 30 d.	2019 m. lapkričio mėn.	2019 m. gruodžio mėn.	2019 m. gruodžio mėn.*	Iš viso
Ateities sandoriai				
Numatomas kiekis (tūkst. tonų)	5	132	–	137
Numatoma suma (tūkst. eurų)	–	(406)	(224)	(630)
Vidutinė apsidraudimo kaina (eurų už toną)	(0,00)	(3,08)	–	(4,60)

*Atviros išvestinės finansinės priemonės yra susijusios su neefektyviais apsidraudimo santykiais arba neskirtos apsidraudimui.

2018 m. birželio 30 d.	2018 m. lapkričio mėn.	2018 m. gruodžio mėn.	2018 m. gruodžio mėn.*	Iš viso
Ateities sandoriai				
Numatomas kiekis (tūkst. tonų)	17	339	–	356
Numatoma suma (tūkst. eurų)	(19)	(744)	(217)	(980)
Vidutinė apsidraudimo kaina (eurų už toną)	(1,12)	(2,19)	–	(2,75)

*Atviros išvestinės finansinės priemonės yra susijusios su neefektyviais apsidraudimo santykiais arba neskirtos apsidraudimui.

15. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	Grupė		Bendrovė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pinigai banke	7 559	10 413	683	289
Pinigai kelyje	32	27	–	–
Pinigai kasoje	46	55	–	–
	7 637	10 495	683	289

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. dalis Grupės sąskaitų banke ir piniginių įplaukų buvo įkeistos bankams kaip paskolų užstatas, atitinkamai 3 161 tūkst. eurų ir 1 551 tūkst. eurų (18 pastaba).

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo jokių pinigų disponavimo apribojimų įkeistose banko sąskaitose (18 pastaba).

16. Rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, apskaičiuojamo pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Privalomasis rezervas 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo pilnai suformuotas.

Rezervas savų akcijų įsigijimui

Bendrovės metinio visuotinio akcininkų susirinkimo, įvykusio 2018 m. spalio 31 d., sprendimu buvo suformuotas 5 000 tūkst. eurų rezervas savoms akcijoms įsigyti. Nuosavų akcijų įsigijimo tikslas yra palaikyti ir padidinti Bendrovės akcijų kainą. Terminas, per kurį Bendrovė gali įsigyti savų akcijų, yra 18 mėnesių nuo 2018 m. spalio 31 d.

Per finansinius metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., Bendrovė perleido 9 000 vnt. savų akcijų, grynasis rezultatas iš šios operacijos pripažintas tiesiogiai nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje. Praėjusiais finansiniais metais, pasibaigusiais 2018 m. birželio 30 d., tokių operacijų nebuvo.

Užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas

2019 m. birželio 30 d. užsienio valiutos perskaičiavimo rezervas susidaro dėl valiutos kursų skirtumų konsoliduojant „Linus Agro“ A/S ir TOV „Linus Agro Ukraina“ ir 2018 m. birželio 30 d. „Linus Agro“ A/S.

Pinigų srautų apsidraudimo rezervas

Šis rezervas parodo išvestinių finansinių priemonių (palūkanų normos apskaitos sandorių), kurias Grupė naudoja apdrausti pinigų srautus nuo palūkanų svyravimo rizikos, efektyvią tikrosios vertės pasikeitimo dalį. Šis rezervas apskaitytas remiantis 39 TAS reikalavimais (14 pastaba) 2018 m. birželio 30 d.

Akcijomis grįstų mokėjimų rezervas

Šiame rezerve 2019 m. birželio 30 d. parodomas išlaidos, susijusios su darbuotojų, dalyvaujančių skatinime akcijų pasirinkimo sandoriais (28 pastaba).

17. Dotacijos ir subsidijos

Grupės gautų dotacijų judėjimas yra toks:

2017 m. birželio 30 d. likutis	7 126
Gauta	990
Amortizacija	(951)
2018 m. birželio 30 d. likutis	7 165
Gauta	335
Amortizacija	(691)
2019 m. birželio 30 d. likutis	6 809

2019 m. birželio 30 d. suma atvaizduota kaip ilgalaikiai įsipareigojimai (6 121 tūkst. eurų) ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai (688 tūkst. eurų) (2018 m. birželio 30 d. 6 299 tūkst. eurų kaip ilgalaikiai įsipareigojimai ir 866 tūkst. eurų kaip kiti trumpalaikiai įsipareigojimai).

Didžioji dalis Grupės dotacijų susideda iš lėšų, gautų iš Europos Sąjungos fondų ir Nacionalinės mokėjimų agentūros, kurios buvo suteiktos įrangai ir įrangos (ilgalaikis materialusis turtas), įsigijimui.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. pasibaigusiais metais Grupės dotacijų amortizacija buvo įtraukta į toliau pateiktus straipsnius:

	Grupė	
	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pardavimų savikaina (mažinant susijusio turto nusidėvėjimo sąnaudas)	643	843
Veiklos sąnaudos	7	3
Biologinis turtas	41	105
	691	951

17. Dotacijos ir subsidijos (tęsinys)

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. pasibaigusiais metais Grupė taip pat gavo subsidijų už galvijus, pasėlius ir pieną, kurių bendra suma lygi 3 186 tūkst. eurų ir 2 985 tūkst. eurų atitinkamai, ir 2019 m. birželio 30 d. apskaitė jas kitų pajamų straipsnyje, kaip reikalaujama pagal 15 TFAS, ir 2018 m. birželio 30 d. pardavimo pajamų straipsnyje bendrųjų pajamų ataskaitoje.

18. Paskolos

	Grupė		Bendrovė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Ilgalaikės paskolos				
Bankų suteiktos paskolos, užtikrintos Grupės turtu	19 793	27 171	–	–
Kitos trumpalaikės paskolos	–	9	–	–
Kitos ilgalaikės paskolos su susijusiomis šalimis (31 pastaba)	–	–	1 206	2 654
	19 793	27 180	1 206	2 654
Trumpalaikės paskolos				
Bankų suteiktų ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	13 411	6 835	–	933
Trumpalaikės bankų suteiktos paskolos, užtikrintos Grupės turtu	111 165	117 110	–	–
Kitos trumpalaikės paskolos	2 374	999	–	–
Kitos trumpalaikės paskolos su susijusiomis šalimis (31 pastaba)	–	–	1 646	744
	126 950	124 944	1 646	1 677
	146 743	152 124	2 852	4 331

Mokėtinos palūkanos paprastai yra mokamos kas mėnesį.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. akcijos, ilgalaikis materialusis turtas, investicinis turtas, biologinis turtas, ilgalaikės gautinos sumos, atsargos, iš pirkėjų gautinos sumos ir banko sąskaitos buvo įkeistos bankams kaip užstatas už suteiktas paskolas (3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ir 15 pastabos).

Paskolų sutarčių sąlygų vykdymas

Per metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., devynios Grupės įmonės nevykdė sutartinių sąlygų, bendra paskolų suma 121 976 tūkst. eurų (iš šios sumos 120 751 tūkst. eurų buvo atskleidžiamos kaip trumpalaikės paskolos ir 1 225 tūkst. eurų kaip ilgalaikės). Dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo Grupė perklasifikavo minėtas ilgalaikes paskolas prie trumpalaikių paskolų straipsnio. Dvi įmonės gavo banko patvirtinimus iki finansinių metų pabaigos, kad nebus imtasi sankcijų dėl sutartinių sąlygų nevykdymo (bendra paskolų suma 12 449 tūkst. eurų), ir kitos septynios dukterinės įmonės gavo banko patvirtinimus po finansinių metų pabaigos (bendra paskolų suma 109 527 tūkst. eurų).

Ketrios Grupės įmonės 2018 m. birželio 30 d. nevykdė sutartinių sąlygų, tačiau šios įmonės neturėjo ilgalaikių įsipareigojimų kreditoriui (bendra paskolų suma 115 547 tūkst. eurų), todėl šios sumos nebuvo perklasifikuotos Grupės finansinėse ataskaitose. Įmonės gavo banko patvirtinimus, kad nebus imtasi sankcijų dėl sutartinių sąlygų nevykdymo, tačiau tik po finansinių metų pabaigos.

Metų pabaigoje negrąžintų paskolų palūkanų svertinis vidurkis:

	Grupė		Bendrovė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Trumpalaikės paskolos	1,53 %	1,68 %	4,00 %	3,70 %
Ilgalaikės paskolos	1,86 %	1,83 %	2,65 %	2,31 %

Metų pabaigoje negrąžintų paskolų likutis nacionaline ir užsienio valiuta (ekvivalentas eurai):

	Grupė		Bendrovė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Paskolos valiuta:				
Eurai	144 743	142 645	2 828	4 331
JAV doleriai	1 993	9 427	–	–
	146 736	152 072	2 828	4 331

2019 m. birželio 30 d. Grupės nepanaudotų kredito linijų suma sudarė 65 422 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 31 320 tūkst. eurų).

19. Lizingas (finansinė nuoma)

Pagal finansinės nuomos sutartis nuomojamą Grupės turtą sudaro pastatai ir statiniai, mašinos ir įrengimai, transporto priemonės ir kitas ilgalaikis materialusis turtas. Lizingo sąlygose nėra numatyta apribojimų Grupės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildomomis nuomos sutartimis. Be nuomos įmokų reikšmingiausi įsipareigojimai pagal išperkamosios nuomos sutartis yra turto priežiūra ir draudimas. Finansinės nuomos terminai yra nuo 3 iki 5 metų.

Toliau pateikiamas finansinės nuomos būdu Grupės įsigyto turto likutinės vertės paskirstymas:

	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Mašinos ir įrengimai	2 018	539
Transporto priemonės	891	702
	2 909	1 241

Pagrindinę mokėtiną finansinės nuomos likučio sumą metų pabaigoje nacionaline ir užsienio valiuta sudaro:

	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Eurai	3 330	1 730
	3 330	1 730

2019 m. birželio 30 d. finansinės nuomos likučio eurai palūkanų norma svyruoja priklausomai nuo EURLIBOR, EURIBOR ir sudaro 0,00 proc. – 2,80 proc. Likusi finansinės nuomos likučio eurai palūkanų norma 2019 m. birželio 30 d. yra fiksuota ir sudaro nuo 0,95 proc. iki 5,00 proc.

2018 m. birželio 30 d. finansinės nuomos likučio eurai palūkanų norma svyruoja priklausomai nuo EURLIBOR ir EURIBOR ir sudaro nuo 0,00 proc. iki 3,20 proc. Likusi finansinės nuomos likučio eurai palūkanų norma 2018 m. birželio 30 d. yra fiksuota ir sudaro nuo 1,26 proc. iki 5,00 proc.

Finansinės nuomos minimalias įmokas ateityje pagal minėtas išperkamosios nuomos sutartis sudaro:

	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Per vienerius metus	942	612
Nuo vienerių iki penkerių metų	2 457	1 109
Po penkerių metų	115	156
Finansinės nuomos įsipareigojimų iš viso	3 514	1 878
Palūkanos	(184)	(147)
Finansinės nuomos įsipareigojimų dabartinė vertė	3 330	1 731
Finansinės nuomos įsipareigojimai apskaityti kaip:		
– trumpalaikiai	875	559
– ilgalaikiai	2 455	1 172

20. Veiklos nuoma

Grupė yra sudariusi keletą veiklos nuomos sutarčių. Nuomos sąlygose nėra numatyta apribojimų Grupės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildomomis nuomos sutartimis. Per metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d., Grupės nuomos sąnaudos sudarė 1 101 tūkst. eurų (1 023 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d.).

Minimalias nuomos įmokas ateityje pagal sudarytas veiklos nuomos sutartis sudaro:

	<i>Grupė</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Per vienerius metus	3 594	1 697
Nuo vienerių iki penkerių metų	6 496	2 765
Po penkerių metų	1 967	41
Iš viso	12 057	4 503
Iš šios sumos mokėjimo valiuta (ekvivalentas eurai):		
– eurai	12 057	4 503

Bendrovė veiklos nuomos sutarčių 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. neturi.

21. Prekybos skolos

Prekybos skoloms palūkanos nėra taikomos ir jos paprastai apmokamos per 360 dienų.

22. Kiti ilgalaikiai, trumpalaikiai ir sutarčių įsipareigojimai

	<i>Grupė</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai		
Grąžinimo įsipareigojimas (technikos pardavimai su teise grąžinti)	378	–
Sutarčių įsipareigojimai		
Sutarčių įsipareigojimai	2 322	–
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai		
Premijos darbuotojams	4 888	5 550
Atostoginių sukaupimas	3 644	3 636
Gauti avansai	–	3 176
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	3 397	3 401
Mokėtinas PVM	2 872	2 367
Einamųjų metų subsidijų dalis (17 pastaba)	688	866
Kiti įsipareigojimai	3 084	3 991
Kiti trumpalaikių įsipareigojimų iš viso	18 573	22 987

Per finansinius metus pajamomis buvo pripažinta 3 029 tūkst. eurų, tai kas metų pradžioje buvo pripažinta sutarčių įsipareigojimai.

Kitiems trumpalaikiams įsipareigojimams palūkanos nėra skaičiuojamos ir jie yra apmokami vidutiniškai per 3 mėn. laikotarpį.

23. Pardavimo savikaina

	Grupė	
	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Atsargų, pripažintų sąnaudomis, savikaina*	(628 860)	(509 632)
Logistikos sąnaudos	(42 805)	(41 217)
Darbo užmokestis, atlyginimai ir socialinis draudimas	(25 952)	(23 511)
Nusidėvėjimas (6, 7 pastabos)	(7 326)	(8 435)
Komunalinių paslaugų sąnaudos	(6 666)	(5 978)
Provisions for loss-making contracts	(1 014)	368
Biologinio turto tikrosios vertės pasikeitimo (9 pastaba)	1 115	1 391
Finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimo sąnaudos	493	226
Kita	(2 656)	(1 787)
	(713 671)	(588 575)

*Į 2019 m. birželio 30 d. sąnaudomis pripažintą atsargų savikainą yra įtrauktas parduotų javų praėjusio sezono tikrosios vertės pokytis lygus 356 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. tokios sąnaudos buvo lygios 2 287 tūkst. eurų).

24. Veiklos sąnaudos

	Grupė		Bendrovė	
	Finansiniai metai, pasibaigę			
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Darbo užmokestis, atlyginimai ir socialinis draudimas	(22 662)	(23 474)	(1 369)	(771)
Gautinų sumų, sutarčių turto ir kitų gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas	(79)	(1 254)	–	–
Konsultacijų sąnaudos	(801)	(715)	(132)	(88)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(794)	(1 733)	(10)	(16)
Reklama, marketingas	(1 935)	(1 917)	(3)	(1)
Bankų mokesčiai	(684)	(947)	–	(3)
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimo pokytis (6 pastaba)	–	(493)	–	–
Nuostolis iš valiutos kurso pasikeitimo	64	(410)	–	–
Kita	(8 291)	(7 351)	(112)	(265)
	(35 182)	(38 294)	(1 626)	(1 144)

25. Kitos pajamos (sąnaudos)

	Grupė	
	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Kitos pajamos		
Gautos subsidijos žemės ūkio veiklai	3 186	–
Pajamos iš investicinio ir ilgalaikio turto nuomos	205	242
Pelnas iš investicinio turto ir ilgalaikio materialiojo turto pardavimo	982	934
Pelnas iš valiutos kurso pasikeitimo	35	443
Finansinių priemonių tikrosios vertės pokytis	319	1 648
Nurašyti kreditoriniai įsipareigojimai	–	6
Kitos pajamos	185	264
	4 912	3 537
Kitos (sąnaudos)		
Išnuomoto ir neišnuomoto investicinio turto tiesioginės veiklos sąnaudos	(376)	(433)
Nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo	(568)	(100)
Finansinių priemonių tikrosios vertės pokytis	(722)	(667)
Kitos sąnaudos	(271)	(294)
	(1 937)	(1 494)

26. Finansinės veiklos pajamos (sąnaudos)

	Grupė		Bendrovė	
	Finansiniai metai, pasibaigę			
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Finansinės veiklos pajamos				
Palūkanų pajamos	620	485	520	596
Delspinigių pajamos	15	18	–	–
	635	503	520	596
Finansinės veiklos (sąnaudos)				
Palūkanų sąnaudos	(3 588)	(2 564)	(95)	(127)
Delspinigių sąnaudos	(141)	(13)	–	–
	(3 729)	(2 577)	(95)	(127)

27. Pelno mokestis

	Grupė	
	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Ataskaitinių metų pelno mokesčio (sąnaudos)	(133)	(676)
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	24	(8)
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)*	1 709	2 623
Pelno mokesčio sąnaudos, apskaitytos bendrųjų pajamų ataskaitoje	1 600	1 940
Pinigų srautų apsidraudimo sandorio rezultatas	(6)	(6)
Atidėtojo pelno mokesčio nauda (sąnaudos) atvaizduotos kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje	(6)	(6)

* Atidėtojo pelno mokesčio pajamos daugiausiai yra susijusios su mokestinių nuostolių pripažinimu 2019 m. birželio 30 d. ir mokesčių įstatymų pakeitimu Latvijoje 2018 m. birželio 30 d. (2.21 pastaba). Dėl Latvijos mokesčių įstatymų pakeitimų buvo nurašyti atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai 2 223 tūkst. eurų sumai finansiniuose metuose, pasibaigusiuose 2018 m. birželio 30 d.

27. Pelno mokestis (tęsinys)

	Grupė	
	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas		
Keliami mokestiniai nuostoliai (neribotam laikotarpiui)	1 970	688
Keliami mokestiniai nuostoliai (keliami 5 metus)	51	–
Su kaupimai	989	925
Investicijų į materialųjį turtą lengvata	725	927
Iš pirkėjų gautinų sumų vertės sumažėjimas	432	306
Investicinio turto vertės sumažėjimas	24	19
Atsargų vertės sumažėjimas	264	149
Finansinių priemonių tikroji vertė	33	7
Kita	712	473
Atidėtojo pelno mokesčio turtas iš viso	5 200	3 496
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas		
Ilgalaikis materialusis turtas ir investicinis turtas (skirtumas tarp mokestinės ir apskaitinės vertės)	(686)	(771)
Biologinio turto tikroji vertė	(87)	(31)
Finansinių priemonių tikroji vertė	–	–
Kita	(43)	–
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas iš viso	(816)	(802)
Atidėtasis pelno mokestis, grynąja verte	4 384	2 693
Finansinės būklės ataskaitoje apskaityta kaip atidėtojo pelno mokesčio turtas	4 476	2 803
Finansinės būklės ataskaitoje apskaityta kaip atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	92	110

Grupės atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimas buvo užskaitomi tarpusavyje tiek, kiek jie siejasi su ta pačia mokesčio administravimo institucija ir su tuo pačiu apmokestinamuoju vienetu.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Grupė nepripažino atidėtojo pelno mokesčio turto toliau pateiktiems laikiniams skirtumams (toliau pateikiama laikinųjų skirtumų bazė nepritaikius pelno mokesčio tarifo):

	Grupė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Keliami mokestiniai nuostoliai*	4 647	4 641
	4 647	4 641

*Mokestiniai nuostoliai galimi perkelti neribotą laikotarpį (4 647 tūkst. eurų).

Šiems nuostoliams atidėtojo pelno mokesčio turtas nebuvo pripažintas, nes jie negali būti panaudoti pelno mokesčio užskaitoms kitose Grupės įmonėse ir jie yra susidarę dukterinėse įmonėse, kurios praeityje veikė nuostolingai.

27. Pelno mokestis (tęsinys)

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo jokių laikinųjų skirtumų, susijusių su asocijuotomis įmonėmis, nes Grupė neturi asocijuotų įmonių.

Pelno mokestis gali būti suderintas su teoriniu dydžiu, kuris būtų apskaičiuotas taikant Grupės pelnui prieš mokesčius bazinį pelno mokesčio tarifą, kaip pateikta žemiau:

	Grupė	
	<i>Finansiniai metai, pasibaigę</i>	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pelnas (nuostoliai) prieš mokesčius	(6 430)	7 523
Pelno mokesčio (pajamos) sąnaudos, taikant Lietuvos įstatymuose numatytą tarifą (15 proc.)	(965)	1 461
Skirtingų pelno mokesčio tarifų Estijoje, Latvijoje ir Danijoje, bei 10 proc. mokesčio tarifo įmonėms, užsiimančioms žemės ūkio veikla įtaka (2.21 pastaba)	(84)	(569)
Atidėtojo pelno mokesčio nurašymas dėl mokesčių įstatymų pakeitimų Latvijoje	–	(1 684)
Atidėtojo pelno mokesčio pasikeitimas dėl mokesčių įstatymų keitimų Lietuvoje	(54)	(447)
Vertės sumažėjimo pasikeitimas	58	–
Praėjusių laikotarpių pelno mokesčio koregavimas	(24)	8
Laikini skirtumai, dėl kurių nebuvo pripažinti atidėtieji mokesčiai	(29)	–
Nuolatiniai skirtumai	(334)	(129)
Mokesčių lengvatos	(168)	(580)
Pelno mokesčio (pajamų) sąnaudų iš viso	(1 600)	(1 940)

28. Pelnas ir sumažintas pelnas vienai akcijai

Pelnas vienai akcijai

Pelnas vienai akcijai apskaičiuojamas dalijant patrunuojančios Bendrovės akcininkams priskiriamą grynąjį pelną iš paprastųjų akcijų skaičiaus svertinio vidurkio per metus.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. paprastųjų akcijų skaičiaus svertinis vidurkis buvo toks, kaip pateikta žemiau:

2019 m. birželio 30 d. svertinio vidurkio skaičiavimas	Akcijų skaičius	Nominali vertė (eurais)	Emisija/365 (dienomis)	Svertinis vidurkis
Akcijos, išleistos 2018 m. birželio 30 d.	158 158 426	0,29	103/365	44 631 008
Savų akcijų pardavimas 2018 m. spalio 11 d.	4 000	0,29	1/365	433 322
Savų akcijų pardavimas 2018 m. spalio 12 d.	1 000	0,29	6/365	2 599 947
Savų akcijų pardavimas 2018 m. spalio 18 d.	2 000	0,29	8/365	3 466 639
Savų akcijų pardavimas 2018 m. spalio 26 d.	2 000	0,29	247/365	107 033 847
Akcijos, išleistos 2019 m. birželio 30 d.	158 167 426			158 164 763

2018 m. birželio 30 d. svertinio vidurkio skaičiavimas	Akcijų skaičius	Nominali vertė (eurais)	Emisija/365 (dienomis)	Svertinis vidurkis
Akcijos, išleistos 2017 m. birželio 30 d.	158 154 426	0,29	365/365	158 154 426
Akcijos, išleistos 2018 m. birželio 30 d.	158 158 426			158 158 426

Pelno vienai akcijai skaičiavimas yra pateiktas žemiau:

	Finansiniai metai, pasibaigę	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Grynasis pelnas, priskirtinas Bendrovės akcininkams (tūkst. Eur)	(4 830)	9 464
Paprastųjų akcijų skaičiaus svertinis vidurkis per metus	158 164 763	158 158 426
Pelnas vienai akcijai (eurais)	(0,03)	0,06

Už finansinius metus, pasibaigusius 2018 m. birželio 30 d., Bendrovė akcininkams išmokėjo 2 926 tūkst. eurų dividendų, arba 0,0185 euro už akciją.

Pagal akcijas mokami mokėjimai ir sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai

AB „Linas Agro Group“, laikydamasi 2018 m. birželio 1 d. patvirtintų Akcijų opcionų suteikimo taisyklių ir veikdama pagal 2018 m. birželio 1 d. visuotinio akcininkų susirinkimo priimto sprendimo, pasirašė pasirinkimo sandorius su AB „Linas Agro Group“ ir jos patrunuojamųjų bendrovių, kurių 50 proc. ar daugiau akcijų priklauso AB „Linas Agro Group“, darbuotojais dėl 4 610 180 paprastųjų vardinių AB „Linas Agro Group“ akcijų. Remiantis pasirinkimo sandoriuose nustatytais sąlygomis ir nuostatomis, 2021–2023 m. darbuotojai galės pasinaudoti teise gauti pirmiau nurodytą skaičių paprastųjų vardinių 0,29 Eur nominaliosios vertės AB „Linas Agro Group“ akcijų, kurios suteikiamos darbuotojui nemokamai laikantis taisyklėse nustatytų sąlygų ir nuostatų.

50 proc. visų akcijų pasirinkimo sandorių galios 3 metus nuo pasirinkimo sandorių pasirašymo, 25 proc. – ketverius metus, o likę 25 proc. – penkerius metus. Nėra jokių kitų galiojimo sąlygų, išskyrus reikalavimą, kad asmuo dirbtų Grupėje pirmiau nurodytą laikotarpį, t. y. 50 proc. akcijų pasirinkimo sandorių bus suteikiama, jei konkretus asmuo dirbs Grupėje 3 metus nuo akcijų pasirinkimo sandorio pasirašymo, 25 proc. akcijų pasirinkimo sandorių bus suteikiama, jei asmuo dirbs Grupėje 4 metus nuo akcijų pasirinkimo sandorio pasirašymo, o likę 25 proc. akcijų pasirinkimo sandorių bus suteikiama, jei asmuo dirbs Grupėje 5 metus nuo akcijų pasirinkimo sandorio pasirašymo. Akcijų pasirinkimo sandoriai įgyvendinami per du mėnesius nuo kiekvieno konkretaus galiojimo laikotarpio pabaigos.

Suteikimo data laikoma 2018 m. birželio 29 d., kai darbuotojams, dalyvaujantiems skatinime akcijų pasirinkimo sandoriais, buvo pateiktos pagrindinės akcijų pasirinkimo sandorių sąlygos. Kadangi praėjusio galiojimo laikotarpio dalis nuo suteikimo datos (2018 m. birželio 29 d.) iki praėjusių finansinių metų pabaigos (2018 m. birželio 30 d.) nėra reikšminga, į šias finansines ataskaitas neįtrauktos jokios išlaidos. Grupė ir Bendrovė 2019 m. birželio 30 d. apskaitė proporcingai pirmajam suteiktam laikotarpiui tenkančias susijusias išlaidas sumoje 960 tūkst. eurų šiose finansinėse ataskaitose (įskaitant 182 tūkst. eurų sumą, kurią tikima pervesti mokesčių inspekcijai padengiant darbuotojų mokesstinį įsipareigojimą, susijusį su mokėjimu akcijomis).

28. Pelnas ir sumažintas pelnas vienai akcijai (tęsinys)

Pasikeitimai per metus

Toliau pateiktoje lentelėje nurodytas akcijų pasirinkimo sandorių kiekis ir svertinės vidutinės pasirinkimo sandorių panaudojimo kainos (SVPK) ir jų pasikeitimai per metus:

	Kiekis	SVPK
Balansas 2017 m. birželio 30 d.	–	–
Suteikta per metus	4 610 180	0
Sumažinta per metus	–	–
Panaudota per metus	–	–
Balansas 2018 m. birželio 30 d.	4 610 180	0
Suteikta per metus	–	–
Sumažinta per metus	(496 460)	0
Panaudota per metus	–	–
Balansas 2019 m. birželio 30 d.	4 113 720	0

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. dar nebuvo panaudojamų pasirinkimo sandorių.
 Per metus suteiktų pasirinkimo sandorių svertinė vidutinė tikroji vertė buvo 0,67 Eur.

Pasirinkimo sandorių tikroji vertė apskaičiuojama suteikimo dieną taikant vidutinę kainą, išvestą iš binominio ir Black-Scholes-Merton pasirinkimo sandorių tikrosios vertės nustatymo modelių, atsižvelgiant į sąlygas ir nuostatas, kuriomis pasirinkimo sandoriai buvo suteikti. Pagrindinės vertinimo prielaidos nurodytos toliau:

Svertinė vidutinė tikroji vertė vertinimo dieną (Eur)	0,67
Dividendų pelningumas (%)	0,7 – 2,00 %
Numatomas kainos svyravimas (%)	0,20 – 0,30 %
Nerizikinga palūkanų norma (%)	2,00
Numatoma pasirinkimo sandorių trukmė (metai)	3–5
Svertinė vidutinė akcijos kaina (Eur)	0,705

Numatoma akcijų pasirinkimo sandorių trukmė yra pagrįsta pasirinkimo sandoriais ir dabartiniais lūkesčiais bei nebūtinai atspindės būsimus panaudojimo scenarijus. Numatomas nepastovumas atspindi prielaidą, kad istorinė vertė laikotarpiu, panašiu į pasirinkimo sandorių trukmę, numato būsimas tendencijas, kurios nebūtinai gali būti faktinės pajamos.

Sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai, apskaičiuojamas padalijant grynąjį metų pelną, priskiriamą patronuojančiosios bendrovės kapitalo savininkams iš svertinio vidutinio paprastųjų akcijų, likusių per metus, skaičiaus, pridėjus svertinį vidutinį paprastųjų akcijų, kurios bus išleistos konvertuojant visas pelną mažinančias potencialias paprastąsias akcijas (pasirinkimo sandoriai aprašyti pirmiau) į paprastąsias akcijas, skaičių.

Svertinis vidutinis paprastųjų ir pelną mažinančių potencialių akcijų skaičius 2019 m. birželio 30 d. pasibaigusiais metais yra toks:

Svertinio vidurkio apskaičiavimas už metus, pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d.	Akcijų skaičius	Nominalioji vertė (Eur)	Išleista / 365 (dienos)	Svertinis vidurkis
Akcijos ir potencialios akcijos, išleistos nuo 2018 m. birželio 30 d.	162 768 606	0,29	364/365	162 322 665
Potencialių paprastųjų akcijų atsisakymas 2019 m. birželio 30 d.	(496 460)	0,29	1/365	444 581
Akcijos ir potencialios akcijos, išleistos nuo 2019 m. birželio 30 d.	162 272 146			162 767 246

28. Pelnas ir sąlyginis pelnas vienai akcijai (tęsinys)

Sumažinto pelno, tenkančio vienai akcijai, apskaičiavimas pateikiamas toliau:

	Finansiniai metai pasibaigę	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Grynasis pelnas, priskiriamas patronuojančiosios bendrovės akcininkams (tūkstančiai Eur)	(4 830)	9 464
Svertinis vidutinis likusių paprastųjų ir pelną mažinančių potencialių paprastųjų akcijų skaičius per metus	162 767 246	158 183 687
Sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai (Eur)	(0,03)	0,06

29. Finansinis turtas ir įsipareigojimai bei rizikos valdymas

Kredito rizika

Nė vienas iš Grupės pirkėjų nesudaro daugiau kaip 10 proc. Grupės iš pirkėjų gautinų sumų, todėl Grupėje nėra reikšmingos kredito rizikos koncentracijos. Grupė vertina rizikos koncentraciją susijusią su gautinomis sumomis kaip žemą, nes pagrindiniai klientai yra koncentruoti keliose jurisdikcijose bei sektoriuose bei veikia didelėse nepriklausomose rinkose.

Grupė taiko priemones, kad nuolat užtikrintų, jog produkcija būtų parduodama tik pirkėjams su atitinkama kreditavimo praeitimi ir nevirsija priimtinos kredito rizikos limitu. 2019 m. birželio 30 d. dalis AB „Linas Agro“ pirkėjų gautinų sumų yra apdraustos draudimo limitu, lygiu 14 703 tūkst. eurų ekvivalentui (12 545 tūkst. eurų 2018 m. birželio 30 d.).

Grupė negarantuoja už kitų šalių prievolės.

Didžiausia galima kredito rizika yra lygi kiekvieno finansinio turto balansinei vertei, įskaitant finansinės būklės ataskaitoje esančias išvestines finansines priemones, jei tokių yra. Taigi Grupės vadovybė mano, kad maksimali rizika yra lygi iš pirkėjų, susijusių šalių, kitų gautinų sumų sumai ir pinigams, atėmus abejotinų gautinų sumų vertės sumažėjimą ataskaitų dieną. Dalis iš pirkėjų ir kitų gautinų sumų yra užtikrintos turto įkeitimu (12 ir 13 pastabos).

Palūkanų normos rizika

Didžiąją Grupės finansinių įsipareigojimų dalį sudaro paskolos su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURLIBOR, EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką. Grupė naudoja palūkanų normos apsiskeitimo sandorį, siekiant valdyti palūkanų normos svyravimo riziką kaip atskleista 14 pastaboje.

Grupės pelno prieš apmokestinimą jautrumo galimiems palūkanų normos pokyčiams rizikos analizė yra pateikta lentelėje žemiau, laikant, kad visi kiti kintamieji nesikeis. Nėra jokios tiesioginės palūkanų normos pokyčių įtakos nuosavam kapitalui.

Įtaka pelnui prieš mokesčius metams, pasibaigusiems (tūkst. eurų)

	Padidėjimas (sumažėjimas) baziniais punktais	2019 m. birželio 30 d.	Padidėjimas (sumažėjimas) baziniais punktais	2018 m. birželio 30 d.
Eurai	+150	(2 169)	+150	(2 257)
Eurai	-30	434	-30	451

Likvidumo rizika

Grupės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Grupės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo ((trumpalaikio turto iš viso – pasėliai, trumpalaikė paukščių dalis ir atsargos) / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2019 m. birželio 30 d. atitinkamai buvo 1,26 ir 0,71 (atitinkamai 1,38 ir 0,79 – 2018 m. birželio 30 d.).

29. Finansinis turtas ir įsipareigojimai bei rizikos valdymas (tęsinys)

Likvidumo rizika (tęsinys)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Grupės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (suplanuoti mokėjimai su palūkanomis):

Grupė	Pagal pareikalavimą	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 2 metų	Nuo 2 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Ilgalaikės paskolos	–	2 074	6 832	12 795	12 399	3 076	37 176
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	3	155	454	423	685	156	1 876
Trumpalaikės paskolos	9 846	104 339	3 925	–	–	–	118 110
Išvestinės finansinės priemonės	–	987	–	–	–	–	987
Trumpalaikės prekybos skolos	1 676	32 021	5 382	–	–	–	39 079
Kiti įsipareigojimai	–	1 279	234	–	–	–	1 513
2018 m. birželio 30 d. likutis	11 525	140 855	16 827	13 218	13 084	3 232	198 741
Ilgalaikės paskolos	4	3 079	9 635	7 660	11 292	3 043	34 713
Lizingo (finansinės nuomos) įsipareigojimai	–	292	650	905	1 520	146	3 513
Trumpalaikės paskolos	84 637	26 939	2 423	–	–	–	113 999
Išvestinės finansinės priemonės	–	632	–	–	–	–	632
Trumpalaikės prekybos skolos	3 854	31 100	7 303	–	–	–	42 257
Kiti įsipareigojimai	45	1 229	212	–	–	–	1 486
2019 m. birželio 30 d. likutis	88 540	63 271	20 223	8 565	12 812	3 189	196 600

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (suplanuoti mokėjimai su palūkanomis):

Bendrovė	Pagal pareikalavimą	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 2 metų	Nuo 2 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Ilgalaikės paskolos	–	471	469	–	–	–	940
Ilgalaikės paskolos su susijusiomis šalimis	–	–	–	1 481	1 225	–	2 706
Ilgalaikės mokėtinos sumos susijusiomis šalimis	–	–	–	–	61	–	61
Trumpalaikės paskolos iš susijusių šalių	–	17	808	–	–	–	825
Trumpalaikės prekybos skolos	–	24	–	–	–	–	24
Mokėtinos sumos susijusioms šalims	–	–	810	–	–	–	810
Kiti įsipareigojimai	–	29	–	–	–	–	29
2018 m. birželio 30 d. likutis	–	541	2 087	1 481	1 286	–	5 395
Ilgalaikės paskolos	–	–	–	–	–	–	–
Ilgalaikės paskolos su susijusiomis šalimis	–	8	25	1 226	–	–	1 259
Ilgalaikės mokėtinos sumos susijusiomis šalimis	–	–	–	–	–	–	–
Trumpalaikės paskolos iš susijusių šalių	–	1 451	202	–	–	–	1 653
Trumpalaikės prekybos skolos	–	11	–	–	–	–	11
Mokėtinos sumos susijusioms šalims	–	–	–	–	–	–	–
Kiti įsipareigojimai	–	50	–	–	–	–	50
2019 m. birželio 30 d. likutis	–	1 520	227	1 226	–	–	2 973

29. Finansinis turtas ir įsipareigojimai bei rizikos valdymas (tęsinys)

Užsienio valiutos rizika

Pagrindinė valiutos rizika, su kuria susiduria Grupė, kyla dėl to, kad Grupė skolinasi lėšas užsienio valiuta, bei dėl Grupės vykdomos importo ir eksporto veiklos. Grupės politika yra suderinti pinigų srautus iš labai tikėtinų būsimų pardavimų su pirkimais kiekviena užsienio valiuta. Kai Grupė atidaro poziciją JAV doleriais (t. y., prekės yra perkamos JAV doleriais ir parduodamos eurai ar atvirkščiai), ji valdo JAV dolerių riziką keisdama pozicijas savo kredito linijoje, t. y., perka ar parduoda JAV dolerius uždaryti atvirajai pozicijai.

Didžioji dalis Grupės piniginio turto ir įsipareigojimų 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. yra denominuoti eurai, Grupės vadovybė mano, kad užsienio valiutos rizika, susijusi su eurai, yra nereikšminga. Grupė naudoja išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, padedančiomis valdyti riziką, susijusią su JAV dolerio kurso svyravimu.

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Grupės piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis buvo tokie (ekvivalentas eurai):

Grupė	2019 m. birželio 30 d.		2018 m. birželio 30 d.	
	Turtas	Įsipareigojimai	Turtas	Įsipareigojimai
Eurai	134 860	208 123	129 794	202 652
JAV doleriai	1 108	3 776	11 842	10 246
Danijos kronos	42	1	105	49
Lenkijos zlotas	966	86	1 714	41
Ukrainos grivinos	67	26	–	–
	137 043	212 012	143 455	212 988

Žemiau pateikta lentelė parodo jautrumą realiai tikėtinam pasikeitimui susijusiam su valiutos kurso keitimo pokyčiu, visiems kitiems su Grupės pelnu prieš apmokestinimą susijusiems kintamiesiems nekintant (dėl piniginio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės pasikeitimo). Nėra jokios tiesioginės valiutų kursų svyravimų įtakos nuosavam kapitalui.

	Keitimo kurso padidėjimas / sumažėjimas	Įtaka pelnui prieš apmokestinimą (tūkst. eurų) metams, pasibaigusiems	
		2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
JAV doleriai	+ 15,00 %	(400)	239
JAV doleriai	- 15,00 %	400	(239)
Lenkijos zlotas	+ 15,00 %	132	251
Lenkijos zlotas	- 15,00 %	(132)	(251)

Danijos kronos jautrumas realiai tikėtinam pasikeitimui nepateiktas, kadangi nėra reikšmingas finansinėms ataskaitoms.

Iš finansinės veiklos atsirandančių įsipareigojimų pokyčiai

	2018 m. liepos 1 d.	Pinigų srautai iš (į) finansinės veiklos	Nauja nuoma	Kiti pasikeitimai	2019 m. birželio 30 d.
Paskolos	152 124	(5 336)	–	(46)	146 742
Subsidijos	7 165	335	–	(691)	6 809
Palūkanos (sumokėtos)	–	(2 944)	–	2 944	–
Dividendai	–	(2 943)	–	2 943	–
Finansinės nuomos įsipareigojimai	1 731	(1 485)	3 258	(174)	3 330
	161 020	(12 373)	3 258	4 976	156 881

29. Finansinis turtas ir įsipareigojimai bei rizikos valdymas (tęsinys)

Finansinės rizikos, kylančios dėl biologinio turto, valdymo strategija

Grupė užsiima didmenine prekyba pienu, todėl susiduria su finansine rizika, kylančia dėl pieno kainų pokyčių. Grupės didmenos sandoriai dėl pieno nėra susiję su finansinėmis priemonėmis, bet turi reikšmingą kainos riziką. Grupė nemano, kad artimoje ateityje išliks nuolatinis pieno kainų kritimas (pastaruoju metu pastebimas kainų augimas), todėl nėra sudariusi išvestinių finansinių priemonių ar kitokių sutarčių, skirtų valdyti pieno kainų sumažėjimo rizikai. Grupė reguliariai peržiūri pieno kainų tendencijas, apsvaistydama būtinybę imtis priemonių valdyti šiai finansinei rizikai.

Rinkos kainų svyravimo rizika

Grupė susiduria su grūdų rinkos kainų svyravimo rizika, kuriai valdyti naudoja apsidraudimo apskaitą, aprašytą 14 – oje pastaboje.

Finansinių priemonių tikroji vertė

Pagrindinis Grupės finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikrąja verte, yra prekybos, iš susijusių šalių ir kitos gautinos sumos, prekybos, susijusioms šalims ir kitos mokėtinos sumos, ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos.

Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip tai nurodyta 2.26 pastaboje. Tikroji finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba pasirinkimo sandorių („opcionų“) kainų modeliais priklausomai nuo aplinkybių.

Bendrovės finansinio turto ir įsipareigojimų (kurie yra neatspindėti tikrąja verte) balansinė vertė yra artima jų tikrajai vertei ir pagal 2.26 pastaboje apibūdintą tikrosios vertės hierarchiją priskiriama 3-iajam tikrosios vertės hierarchijos lygiui.

Toliau pateikti metodai ir skaičiavimai yra skirti įvertinti kiekvienos iš finansinių priemonių klasių tikrąją vertę:

- 1 Trumpalaikių prekybos, susijusių šalių ir kitų gautinų sumų, trumpalaikių prekybos skolų, susijusių šalių ir kitų skolų ir trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei (3 lygis).
- 2 Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma diskontuojant būsimus pinigų srautus susijusius su ilgalaikėmis skolomis rinkos palūkanų norma ir darant prielaidą, kad Grupės kredito rizika yra nereikšminga. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos ir fiksuotos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei (3 lygis).

Kapitalo valdymas

Kapitalo valdymo tikslais Grupės kapitalas yra lygus nuosavam kapitalui, pateiktam Grupės finansinės būklės ataskaitoje ir 2019 m. birželio 30 d. sudarantis 170 070 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 177 074 tūkst. eurų).

Pagrindinis kapitalo valdymo tikslas yra užtikrinti, kad Grupė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad palaikytų atitinkamus kapitalo rodiklius, siekiant išlaikyti savo verslą ir maksimizuoti akcininkams teikiamą naudą. Grupė išlaiko pakankamai didelį kapitalo lygį galimam tolesniam Grupės vystymui ir plėtrai.

Grupė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Grupė gali pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, grąžinti kapitalą akcininkams arba išleisti naują akcijų emisiją. 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. nebuvo padaryta jokių kapitalo valdymo tikslų, politikos ar procesų pakeitimų.

Bendrovė ir Grupės dukterinės įmonės, registruotos Lietuvoje ir Estijoje, turi atitikti reikalavimą, kad nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 50 proc. jos akcinio kapitalo, kaip tai numato Lietuvos Respublikos ir Estijos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. Bendrovė ir Grupės dukterinės įmonės, registruotos Lietuvoje atitinka šį reikalavimą. Grupės dukterinė įmonė, registruota Estijoje neatitinka šio reikalavimo. Grupės dukterinės įmonės, registruotos Latvijoje, turi atitikti reikalavimą, kad nuosavas kapitalas nebūtų mažesnis nei 0, kaip tai numato Latvijos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. Grupės dukterinės įmonės, registruotos Latvijoje, atitinka šį reikalavimą, išskyrus SIA „Dotnuva Baltic“ 2019 m. birželio 30 d., SIA „PFK Trader“ ir SIA „Erfolg Group“ 2018 m. birželio 30 d.. Grupės vadovybė nesitiki jokių neigiamų padarinių ir planuoja imtis veiksmų dėl minėtų reikalavimų nesilaikymo.

Grupė valdo kapitalą naudodama įsiskolinimo rodiklį, kuris apskaičiuojamas iš 1 atėmus visą nuosavą kapitalą padalintą iš viso Grupės turto. Grupės politika yra palaikyti įsiskolinimo rodiklį žemiau nei 75 proc.

	Grupė		Bendrovė	
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Nuosavas kapitalas	170 070	177 074	112 521	109 909
Turtas iš viso	391 398	400 937	116 015	115 927
Nuosavas kapitalas / Turtas iš viso	43 proc.	44 proc.	97 proc.	95 proc.
Įsiskolinimo rodiklis	57 proc.	56 proc.	3 proc.	5 proc.

30. Nebalansiniai įsipareigojimai ir neapibrėžtumai

2019 m. birželio 30 d. Grupė yra įsipareigojusi nupirkti ilgalaikio materialiojo turto už 1 941 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 4 168 tūkst. eurų).

Keletas Grupės įmonių (Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB, Šakių rajono Lukšių ŽŪB, Sidabravo ŽŪB ir Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB) yra gavusios Europos Sąjungos ir Nacionalinės mokėjimo agentūros (Lietuva) paramą, skirtą žemės ūkio technikos įsigijimui.

Panevėžio rajono Aukštadvario ŽŪB, Sidabravo ŽŪB yra įsipareigojusios nenutraukti su žemės ūkiu susijusios veiklos iki 2021 m. pabaigos, Šakių rajono Lukšių ŽŪB iki 2020 m. ir 2021 m., Panevėžio rajono Žibartonių ŽŪB iki 2022 m. UAB „Linus Agro“ Grūdų centras KŪB yra gavęs Europos Sąjungos ir Nacionalinės mokėjimo agentūros (Lietuva) paramą, skirtą grūdų apdorojimo ir sandėliavimo gamybos bazės modernizavimui. UAB „Linus Agro“ Grūdų centras KŪB yra įsipareigojęs nenutraukti grūdų ruošimo pardavimui ir sandėliavimo veiklos iki 2020 m. ir 2021 m.

SIA „Lielzeltini“ ir AS „Putnu fabrika Kekava“ yra gavusios Europos Sąjungos ir Nacionalinės mokėjimo agentūros (Latvija) paramą paukštininkystės ūkiams, pašarų gamybai ir sandėliavimo bazės modernizavimui. SIA „Lielzeltini“ yra įsipareigojęs nenutraukti paukščių auginimo, paukštienos ir jos produktų bei pašarų gamybos iki 2020 m., AS „Putnu fabrika Kekava“ – iki 2020 m. pabaigos, 2022 m. ir 2023 m.

Šioms Grupės įmonėms nesilaikant šių sąlygų, reikėtų grąžinti Lietuvos ir Latvijos valstybėms gautas lėšas, kurios 2019 m. birželio 30 d. sudarė 2 504 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 3 080 tūkst. eurų).

2019 m. birželio 30 d. Bendrovė buvo suteikusi bankams 16 762 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 25 455 tūkst. eurų) vertės garantijų ir laidavimų už tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamas dukterines įmones.

Bendrovės garantijos yra suteiktos už šių įmonių gautas paskolas. Bendrovė yra įsipareigojusi pilnai padengti įmonių įsipareigojimus bankams, jeigu pačios įmonės nesugebės to padaryti. Grupės vadovybė tiki, kad įmonės, už kurias buvo suteiktos garantijos ir laidavimai, įvykdys savo įsipareigojimus kreditoriams, todėl 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. finansinėse ataskaitose neapskaitė jokių įsipareigojimų, susijusių su minėtomis garantijomis ir laidavimais.

2019 m. birželio 30 d. Grupė, be to kas buvo apskaityta straipsnyje grąžinimo įsipareigojimas (įrangos pardavimai su teise grąžinti) (22 pastaba), turi sudariusi pardavimo sandorius su prievole atpirkti prekes iš nuomos davėjų, jei klientai nepasinaudotų galimybe išpirkti prekių nuomos laikotarpio pabaigoje. Potenciali atpirkimo suma 2019 m. birželio 30 d. sudarė 1 188 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 1 968 tūkst. eurų).

2018 m. rugpjūtį Grupės įmonė AB „Linus Agro“ gavo Lietuvos Respublikos muitinės (toliau – Muitinė) sprendimą, kuriame nurodyta, kad Muitinė papildomai apskaičiavo mokesčių už 2016–2017 kalendorinius metus. Priėmus sprendimą, mokesčiai išaugo 644 tūkst. eurų suma už minėtą laikotarpį importuotas trąšas. AB „Linus Agro“ vadovybė galimą, kad mokesčiai bus sumokėti, vertina 50 proc. ir pripažino 322 tūkst. eurų sumą sukauptais įsipareigojimais 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. AB „Linus Agro“ vadovybė nesutinka su Muitinės vertinimu, todėl sprendimas yra apskūstas.

Almex, buvęs klientas, pateikė apeliaciją apeliacinės instancijos teismui Serbijoje dėl komercinio teismo sprendimo atmesti ieškinį tariamiems 1 800 tūkst. eurų nuostoliams atlyginti. Grupės vadovybė mano, kad ieškinys neturi realių perspektyvų, todėl 2019 m. birželio 30 d. konsoliduotose finansinėse ataskaitose neapskaitė jokių įsipareigojimų, susijusių su šiuo ieškiniu.

31. Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus.

Bendrovės ir Grupės susijusios šalys 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. yra nurodytos žemiau:

Bendrovės valdybos nariai:

- p. Darius Zupas (valdybos pirmininkas, galutinis kontroliuojantis akcininkas);
- p. Dainius Pilkauskas;
- p. Arūnas Zupas;
- p. Andrius Pranckevičius;
- p. Tomas Tumėnas;
- p. Vytautas Šidlauskas iki 2018 m. kovo 30 d.;
- p. Artūras Pribušauskas iki 2018 m. kovo 30 d.;
- p. Darius Jaloveckas nuo 2018 m. birželio 1 d.;
- p. Jonas Bakšys nuo 2018 m. birželio 1 d.

Dukterinės įmonės: Srašas pateiktas 3 pastaboje.

31. Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

Akola ApS grupės įmonės:

Akola ApS (Danija) – kontroliuojantis akcininkas;
UAB „MESTILLA“ – bendri galutiniai kontroliuojantys akcininkai.

UAB „Ignitis grupė“ – Andrius Prancėvičius yra šios bendrovės nepriklausomas stebėtojų tarybos narys.
UAB „Baltic Fund Investments“ – Tomas Tumėnas yra šios bendrovės direktorius.
Jonas Bakšys nuo 2017 m. birželio iki dabar įmonės Lobiu Sala AS (Švedija) valdybos narys.
UAB „Vividum“ (Lietuva) (Jono Bakšio bendroji jungtinė nuosavybė kartu su sutuoktine).

Per 12 mėn. laikotarpį, 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d., Grupės sandoriai su susijusiomis šalimis buvo šie:

2019 m.

	Pirkimai	Pardavimai	Iš pirkėjų gautinos sumos	Ilgalaikės gautinos paskolos	Trumpalaikės mokėtinos sumos	Trumpalaikės mokėtinos paskolos
Akola ApS grupės įmonės	1 000	19 544	2	–	242	1 345
Valdybos nariai	–	–	–	–	–	–
	1 000	19 544	2	–	242	1 345

2018 m.

	Pirkimai	Pardavimai	Iš pirkėjų gautinos sumos	Ilgalaikės gautinos paskolos	Trumpalaikės mokėtinos paskolos	Trumpalaikės mokėtinos sumos
Akola ApS grupės įmonės	752	19 248	255	–	1	–
Valdybos nariai	–	35	–	–	–	–
	752	19 283	255	–	1	–

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis buvo šie:

2019 m.

	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos			Mokėtinos sumos			Trumpa- laikės
			Ilgalaikės gautinos paskolos	Trumpalaikės gautinos paskolos	Kitos gautinos sumos	Ilgalaikės mokėtin s sumos	Trumpalaikės mokėtin sumos	Ilgalaikės gautos paskolos	gautos paskolos
Akola ApS grupės įmonės	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dukterinės įmonės	111	6 333	10 407	640	50	–	25	1 206	1 622
	111	6 333	10 407	640	50	–	25	1 206	1 622

2018 m.

	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos			Mokėtinos sumos			Trumpa- laikės
			Ilgalaikės gautinos paskolos	Trumpalaikės gautinos paskolos	Kitos gautinos sumos	Ilgalaikės mokėtin s sumos	Trumpalaikės mokėtin sumos	Ilgalaikės gautos paskolos	gautos paskolos
Akola ApS grupės įmonės	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dukterinės įmonės	103	5 047	11 370	2 803	31	–	810	2 654	744
	103	5 047	11 370	2 803	31	–	810	2 654	744

2019 m. birželio 30 d. Bendrovės suteiktų trumpalaikių paskolų susijusioms šalims metinės palūkanos yra 4 proc., suteiktų ilgalaikių paskolų susijusioms šalims metinės palūkanos yra nuo 4 proc. ir 3 mėn. EURIBOR + 2,45 proc. marža (taip pat kaip 2018 m. birželio 30 d.).

2019 m. birželio 30 d. Bendrovės ilgalaikių gautų paskolų iš susijusių šalių palūkanos yra 2,61 proc. ir 3 mėn. EURIBOR + 2,7 proc. marža, trumpalaikių gautų paskolų iš susijusių šalių metinės palūkanos yra 4 proc. 2018 m. birželio 30 d. Bendrovės ilgalaikių gautų paskolų iš susijusių šalių metinės palūkanos yra 2,61 proc. ir 3 mėn. EURIBOR + 2,45 proc. marža, 6 mėn. EURIBOR + 1,65 proc. marža, Bendrovės trumpalaikių gautų paskolų iš susijusių šalių metinės palūkanos yra nuo 3,60 proc. iki 4 proc.

31. Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

Sandoriai su susijusiomis šalimis sudaro prekių ir paslaugų pardavimus ir pirkimus, ilgalaikio turto pardavimus ir pirkimus, taip pat įprastinės veiklos finansavimo sandorius, kurie atlikti siekiant atitikti rinkos sąlygas.

Grupė neturi garantijų ar įkeitimų, susijusių su mokėtinomis ar gautinomis sumomis iš susijusių šalių. Gautinos ir mokėtinos sumos iš susijusių šalių / susijusioms šalims bus padengiamos pinigais arba užskaitytos tarpusavyje su mokėtinomis / gautinomis sumomis iš atitinkamų susijusių šalių / susijusioms šalims.

Finansinio turto ir įsipareigojimų sąlygos yra tokios:

- Iš susijusių šalių gautinoms sumoms netaikomos palūkanos jos paprastai padengiamos per 30 dienų.
- Susijusioms šalims mokėtinoms sumoms netaikomos palūkanos paprastai jų padengimo terminas yra 30-90 dienų.
- Mokėtinos palūkanos paprastai mokamos paskolos sutarties pabaigoje.

Grupės gautinos sumos iš susijusių šalių nebuvo pradelstos ir nuvertėjusios 2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d.

Vadovybės darbo užmokestis ir kitos išmokos

Grupės vadovybę sudaro direktorių valdyba ir kiekvienos Grupės bendrovės direktoriai. 2019 m. birželio 30 d. pasibaigusiais finansiniais metais Grupės vadovybei priskaičiuotas darbo užmokestis sudarė 3 517 tūkst. eurų, įskaitant 123 tūkst. eurų tantjemas dukterinių įmonių valdybos nariams (2018 m. birželio 30 d. (patikslinta) pasibaigusiais finansiniais metais – 3 903 tūkst. eurų, įskaitant 1 252 tūkst. eurų tantjemas AB „Linas Agro Group“ ir jos dukterinių įmonių valdybos nariams). 2019 m. birželio 30 d. pasibaigusiais finansiniais metais Grupės vadovybei buvo išmokėta 396 tūkst. eurų Bendrovės dividendų suma (2018 m. birželio 30 d. pasibaigusiais finansiniais metais grupės vadovybei buvo išmokėti 208 tūkst. eurų Bendrovės dividendų). 2019 m. birželio 30 d. pasibaigusiais finansiniais metais Grupės vadovybė taip pat gavo 3 tūkst. eurų nuomos pajamų (2018 m. birželio 30 d. (patikslinta) pasibaigusiais finansiniais metais 27 tūkst. eurų nuomos pajamų).

Bendrovės vadovybę sudaro valdyba ir generalinis direktorius. 2019 m. birželio 30 d. pasibaigusiais finansiniais metais Bendrovės vadovybei priskaičiuotas darbo užmokestis sudarė 352 tūkst. eurų (2018 m. birželio 30 d. – 758 tūkst. eurų (įskaitant 748 tūkst. eurų tantjemas AB „Linas Agro Group“ valdybos nariams)).

Bendrovė sukaupė išlaidas mokėjimams akcijomis, kaip nurodyta 28 pastaboje 960 tūkst. eurų (įskaitant 477 tūkst. eurų AB „Linas Agro Group“ valdybos nariams ir Grupės dukterinių įmonių direktoriams 81 tūkst. eurų, už finansinius metus pasibaigusius 2019 m. birželio 30 d.).

2019 m. birželio 30 d. ir 2018 m. birželio 30 d. pasibaigusiais finansiniais metais nebuvo jokių kitų išmokų ir turto pervedimų ar sukaupimų vadovybei / iš vadovybės, nebuvo gauta / suteikta jokių kitų paskolų ar garantijų.

32. Reikšmingą nekontroliuojamą dalį turinčios dukterinės įmonės

Finansinė informacija apie dukterines įmones, turinčias reikšmingą mažumos dalį, pateikiama žemiau.

Kapitalo dalis, priklausanti mažumos daliai:

	Registravimo šalis	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
AS „Putnu fabrika Kekava“	Latvija	2,89 %	2,92 %
Karčemos kooperatinė Bendrovė	Lietuva	76,00 %	76,00 %

Šių dukterinių įmonių finansinės informacijos santrauka yra pateikiama žemiau. Sumos pateiktos prieš susijusių šalių sandorių eliminavimą:

Apibendrinta bendrųjų pajamų ataskaita:

	AS „Putnu fabrika Kekava“		Karčemos kooperatinė bendrovė	
	Finansiniai metai, pasibaigę			
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pajamos	75 932	69 263	594	954
Grynasis pelnas (nuostolis)	1 759	3 267	62	282
Viso bendrųjų pajamų	1 759	3 267	62	282
Priskirtina mažumai	48	131	47	215
Dividendai, sumokėti mažumai	–	–	–	–

32. Reikšmingą nekontroliuojamą dalį turinčios dukterinės įmonės (tęsinys)

Apibendrinta finansinės būklės ataskaita:

	AS „Putnu fabrika Kekava“	Karčemos kooperatinė bendrovė		
	Finansiniai metai, pasibaigę			
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Trumpalaikis turtas	10 620	10 220	396	401
Ilgalaikis turtas	37 887	35 948	2 832	3 059
Trumpalaikiai įsipareigojimai	20 083	10 012	329	389
Ilgalaikiai įsipareigojimai	6 098	15 589	1 725	1 959
Nuosavo kapitalo iš viso	22 326	20 567	1 174	1 113
Priskirtina mažumai	645	601	893	846

Apibendrinta pinigų srautų ataskaita:

	AS „Putnu fabrika Kekava“	Karčemos kooperatinė bendrovė		
	Finansiniai metai, pasibaigę			
	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.	2019 m. birželio 30 d.	2018 m. birželio 30 d.
Pagrindinės veiklos	3 339	5 741	228	555
Investicinės veiklos	(3 187)	(4 462)	11	33
Finansinės veiklos	(1 515)	(156)	(249)	(570)
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)	(1 363)	1 123	(10)	18

33. Poataskaitiniai įvykiai

Grupė

2019 m. liepos 23 d. AB „Linus Agro“ pratęsė kredito linijos sutartį su AB „SEB bankas“ iki 2020 m. liepos 31 d. Bendra kredito linijos suma 95 mln. eurų.

2019 m. liepos 24 d. SIA „Lielzeltini“ pratęsė paskolos sutartį su AS „Swedbank“ iki 2019 m. rugsėjo 30 d. Bendra paskolos suma 2 mln. eurų.

2019 m. rugpjūčio 6 d. TOV „LINAS AGRO UKRAINA“ įstatinis kapitalas padidintas 2 600 tūkst. grivinių (apie 103 tūkst. eurų) suma.

2019 m. rugpjūčio 8 d. buvo patvirtintas ES projektas „Bioapsaugos prevencinių priemonių įgyvendimas AS „Putnu fabrika Kekava“, preliminarai projekto sąmata yra 240 tūkst. eurų, galima parama yra 190 tūkst. eurų.

2019 m. rugsėjo 3 d. atsistatydino AB „Linus Agro Group“, AB „Linus Agro“, SIA „Linus Agro“, UAB „Dotnuva Baltic“, AS „Dotnuva Baltic“ valdybos narys Darius Jaloveckas.

2019 m. rugsėjo 18 d. SIA „Dotnuva Baltic“ pratęsė overdrafto sutartį su AS „SEB banka“ iki 2020 m. rugsėjo 22 d. Bendra overdrafto limitas suma 1,5 mln. eurų.

Bendrovė

Nuo 2019 m. liepos 1 d. pradėta keisti AB „Linus Agro Group“ organizacinė struktūra, perkliant į įmonę kai kuriuos darbuotojus iš AB „Linus Agro“. Tokio pokyčio tikslas stiprinti Bendrovės valdymo funkcijas.

2019 m. liepos 23 d. Bendrovė, AB „Linus Agro“ ir AB „SEB bankas“ pasirašė paskolos subordinavimo sutartį.

2019 m. liepos 29 d. Bendrovė pasirašė sprendimą padidinti ŽŪB „Noreikiškės“ įstatinį kapitalą 35 tūkst. eurų suma.

2019 m. liepos 30 d. Bendrovė pratęsė 1 450 tūkst. eurų paskolos sutartį su UAB „Linus Agro Konsultacijos“.

2019 m. rugpjūčio 27 d. Bendrovė pasirašė 6,5 mln. eurų overdrafto sutartį su „OP Corporate Bank“ plc Lietuvos filialu.

2019 m. rugpjūčio 29 d. Bendrovė pasirašė paskolos sutartį su AB „Linus Agro“ ir suteikė 6,5 mln. eurų paskolą.

2019 m. rugsėjo 16 d. Bendrovė padidino UAB „Lineliai“ įstatinį kapitalą 30 tūkst. eurų suma.

2019 m. rugsėjo 23 d. Bendrovė pratęsė 4 mln. eurų paskolos sutartį su AS „Putnu Fabrika Kekava“ iki 2023 m. rugsėjo 28 d.